

वार्षिक विकास कार्यक्रम

(आर्थिक वर्ष २०७६/७७)

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोग
सिंहदरबार, काठमाडौं

२०७६

वार्षिक विकास कार्यक्रम

(आर्थिक वर्ष २०७६/७७)

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय योजना आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं

२०७६

भूमिका

आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ पन्ध्रौं योजना (आ.व. २०७६/७७ - २०८०/८१) कार्यान्वयनको पहिलो वर्ष रहेको छ । **समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली**को दीर्घकालीन सोचलाई हासिल गर्न यस योजनामा समृद्धि र सुखका सूचकहरू, राष्ट्रिय रणनीतिहरू, रूपान्तरणका प्रमुख संवाहक र सहयोगी क्षेत्रको समेत पहिचान गरिएको छ । सो बमोजिम पन्ध्रौं योजनाका लक्ष्य र उद्देश्यहरू हासिल गर्ने गरी यस वर्षको कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

नेपालको संविधानमा परिलक्षित नीति तथा दायित्व एवम् संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकारसूची, पन्ध्रौं योजनाका राष्ट्रिय लक्ष्य तथा रणनीतिहरू, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, नेपाललाई वि.सं. २०७९ सम्ममा अति कम विकसित मुलुकबाट विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्य, वि.सं. २०८७ सम्ममा दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्दै उच्च मध्यम आयस्तर र वि.सं. २१०० सम्ममा समुन्नत राष्ट्रको स्तरमा पुऱ्याउने दीर्घकालीन सोचको मार्गचित्रका आधारमा यो वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गरिएको छ । साथै, नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यजिम्मेवारीमा पर्ने विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाको वर्गीकरण तथा बाँडफाँट सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ का आधार र राष्ट्रिय गौरवका आयोजना तथा रूपान्तरणकारी आयोजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गरी विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरी प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रस्तुत वार्षिक विकास कार्यक्रमलाई पन्ध्रौं योजनाको आधार वर्षको रूपमा तर्जुमा गरिएको छ । मध्यमकालीन खर्च संरचनामा रहेका विषय क्षेत्रगत पृष्ठभूमि, सोच, उद्देश्य र रणनीतिहरू दोहोरो नहुने गरी छरितो रूपमा तयार गरिएको छ । सबै विषयगत क्षेत्र, कार्यक्रम तथा आयोजनाले आगामी आर्थिक वर्षमा हासिल गर्नुपर्ने नतिजाको स्पष्ट खाका, प्रमुख प्रतिफल, हाल सम्मको उपलब्धि, आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप र सोको लागि विनियोजित बजेट तथा स्रोत प्रस्तुत गरिएको छ । यस वार्षिक विकास कार्यक्रमबाट विकासका सरोकारवाला पक्षलाई विकास कार्यक्रमको बारेमा जानकारी हुनुका साथै आयोजना सुशासन कायम राख्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । साथै, यसको कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षको सहयोग हुने र आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन भई पन्ध्रौं योजनाले लिएका उद्देश्य, लक्ष्य एवम् दीर्घकालीन सोच हासिल गर्न ठोस योगदान पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

अन्त्यमा, यस वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने सबै संवैधानिक निकाय, नेपाल सरकारका मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सम्बद्ध सबैलाई आयोग धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ ।

राष्ट्रिय योजना आयोग

जेठ, २०७६

विषयसूची

परिच्छेद १: आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को विकास लक्ष्य, कार्यक्रम तथा बजेट

१.१	पृष्ठभूमि	१
१.२	पन्ध्रौं योजनाको उद्देश्य तथा रणनीति	१
१.३	पन्ध्रौं योजना र आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य	२
१.४	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम बजेटको बाँडफाँट	२
१.५	क्षेत्र/उपक्षेत्रगत विकास आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण	६

परिच्छेद २ : कृषि, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वन क्षेत्र

२.१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	८
२.२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	३३
२.२.१	भूमि व्यवस्था	३३
२.२.२	सहकारी तथा गरिबी निवारण	३८
२.३	वन तथा वातावरण	४२

परिच्छेद ३ : आर्थिक क्षेत्र

३.१	अर्थ	५२
३.२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	५७
३.२.१	उद्योग	५७
३.२.२	वाणिज्य तथा आपूर्ति	६०
३.३	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	६४

परिच्छेद ४ : सामाजिक क्षेत्र

४.१	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	७१
४.२	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	८५
४.३	खानेपानी तथा सरसफाइ	१११
४.४	युवा तथा खेलकुद	१२०
४.५	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक	१२३
४.६	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	१३०

परिच्छेद ५ : पूर्वाधार क्षेत्र

५.१	उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	१४२
५.१.१	ऊर्जा	१४२
५.१.२	सिंचाई	१६१
५.१.३	जलस्रोत अनुसन्धान	१७१
५.१.४	मौसम अनुसन्धान	१७५
५.२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१७८
५.२.१	सडक यातायात	१७८

५.२.२	रेल यातायात	२०४
५.२.३	जल यातायात	२०५
५.२.४	यातायात व्यवस्थापन	२०७
५.३	संचार तथा सूचना प्रविधि	२१०
५.४	शहरी विकास	२१३
५.५	पुनर्निर्माण	२२३

परिच्छेद ६ : शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

६.१	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्	२२५
६.२	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	२३२
६.३	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला	२४१
६.४	गृह	२४७
६.५	रक्षा	२५०
६.६	परराष्ट्र	२५४
६.७	योजना तथा तथ्यांक	२५७

परिच्छेद ७ : संबैधानिक अंग तथा निकायहरू

७.१	राष्ट्रपतिको कार्यालय	२६४
७.२	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय	२६५
७.३	संघीय संसद सचिवालय	२६६
७.४	अदालत	२६७
७.५	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	२६९
७.६	महालेखापरिक्षकको कार्यालय	२७१
७.७	महान्यायधिवक्ताको कार्यालय	२७२
७.८	लोक सेवा आयोग	२७४
७.९	निर्वाचन आयोग	२७५
७.१०	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	२७७
७.११	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग	२८१
७.१२	राष्ट्रिय महिला आयोग	२८४
७.१३	न्याय परिषद्	२८६
७.१४	राष्ट्रिय दलित आयोग	२८७
७.१५	राष्ट्रिय समावेशी आयोग	२८८
७.१६	आदिवासी जनजाति आयोग	२८९
७.१७	मधेशी आयोग	२९०
७.१८	थारु आयोग	२९१
७.१९	मुस्लिम आयोग	२९२

अनुसूचीहर

अनुसूची १	आ.व. २०७६/७७ मा गरिएको बजेट विनियोजन	२९४
अनुसूची १.१	आ.व. २०७६/७७ को बजेटको विषय क्षेत्रगत विनियोजन तथा स्रोत	२९४
अनुसूची १.२	आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान	२९६
अनुसूची १.३	आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको पन्ध्रौं योजनाको रणनीतिक स्तम्भ अनुसारको विनियोजन	२९७
अनुसूची १.४	आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको प्राथमिकताक्रम अनुसारको विनियोजन	२९८
अनुसूची १.५	आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको दिगो विकास लक्ष्य अनुसारको विनियोजन	२९९
अनुसूची १.६	आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको लैङ्गिक संकेत अनुसारको विनियोजन	३००
अनुसूची १.७	आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको जलवायु संकेत अनुसारको विनियोजन	३०१
अनुसूची २	कृषि, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वन क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३०२
अनुसूची ३	आर्थिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३०५
अनुसूची ४	सामाजिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३०७
अनुसूची ५	पूर्वाधार विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३११
अनुसूची ६	शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३१७
अनुसूची ७	अर्थ विविध (विकास) विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३१९

परिच्छेद १

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को विकास लक्ष्य, कार्यक्रम तथा बजेट

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारले लिएको "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को राष्ट्रिय आकांक्षा पुरा गर्न दीर्घकालीन सोच, वि.सं. २१०० को मार्गचित्र तय गरेको छ। उक्त आकांक्षा पुरा गर्न दीर्घकालीन सोच सहितको पन्ध्रौं योजनालाई आधार योजनाको रूपमा तर्जुमा गरी उक्त योजनाको आधारपत्रमा उल्लेखित लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न सहयोग गर्ने गरी आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गरिएको छ।

नेपालको संविधानमा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व एवम् संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकारसूची लगायतका अन्य प्रावधान बमोजिम विकास कार्यक्रम र आयोजनाहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने भएको छ। आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गर्दा पन्ध्रौं योजनाका लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता, नेपाल सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, वि.सं. २०७९ सम्म नेपाललाई अतिकम विकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुक तथा वि.सं. २०८७ सम्म मध्यम आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नती गर्ने लक्ष्य लगायत अन्य अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरूलाई समेत आधार लिइएको छ। साथै, नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) बाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य जिम्मेवारीमा पर्ने विकास कार्यक्रम तथा आयोजना वर्गीकरण तथा बाँडफाँट सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ ला विशेष ध्यान दिइएको र राष्ट्रिय गौरवका आयोजना समयमै सम्पन्न गर्ने तथा विकास आयोजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गरी वार्षिक विकास कार्यक्रममा विशेष जोड दिइएको छ।

मुलुकमा आर्थिक समृद्धि र नागरिकलाई सुखको अनुभूति प्रदान गर्न सरकारी खर्चको कुशल, मितव्ययी र नतिजामुखी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ। विकास कार्यक्रम तथा आयोजनालाई आवधिक योजना तथा वार्षिक बजेटसँग सामञ्जस्यता कायम गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचनामा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू तय गरिएका छन्। सोको आधारमा आयोजनाहरूको पहिलो र दोस्रो प्राथमिकता क्रम निर्धारण गरिएको छ। प्रस्तावित नयाँ विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई पन्ध्रौं योजनाका समष्टिगत तथा क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउने गरी वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश गरिएको छ। विद्यमान समस्या तथा चुनौतीहरूलाई समयमै निराकरण गर्दै अनुगमन तथा मूल्यांकन पद्धतिलाई नतिजामुखी बनाई विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू तोकिएको लागत र समयसीमा भित्र सम्पन्न गरी लक्षित प्रतिफल हासिल गरिनेछ।

१.२ पन्ध्रौं योजनाको उद्देश्य तथा रणनीति

मुलुकमा उत्पादनशील रोजगारी सिर्जना, न्यायोचित वितरण तथा सामाजिक संरक्षण र सुरक्षा सहितको उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने गरी पन्ध्रौं योजना तर्जुमा गरिएको छ। आन्तरिक तथा बाह्य स्रोत-साधन र अन्तरसरकारी वित्तको दिगो र प्रभावकारी परिचालनबाट आर्थिक समृद्धि र नागरिक सुखको अनुभूतिको आधार निर्माण गर्ने योजनाको रूपमा पन्ध्रौं योजनामा देहायका राष्ट्रिय उद्देश्य तथा रणनीतिहरू तय गरिएका छन्।

राष्ट्रिय उद्देश्य

१. सर्वसुलभ, गुणस्तरीय र आधुनिक पूर्वाधार निर्माण, उत्पादनशील र मर्यादित रोजगारी अभिवृद्धि, उच्च, दिगो र समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा गरिबी निवारण गर्दै समृद्धिको आधार निर्माण गर्नु।

२. गुणस्तरीय स्वास्थ्य तथा शिक्षा, स्वस्थ तथा सन्तुलित वातावरण, सामाजिक न्याय र गुणस्तरीय एवम् जवाफदेही सार्वजनिक सेवा कायम गरी संघीय शासन व्यवस्थाको सुदृढीकरण गर्दै नागरिकलाई मर्यादित र परिष्कृत जीवनयापनको अनुभूति गराउनु।
३. सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरण तथा स्वाधीन राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माण गरी देशको स्वाभिमान, स्वतन्त्रता र राष्ट्रिय हितको संरक्षण गर्नु।

राष्ट्रिय रणनीति

१. तीव्र, दिगो र रोजगारमूलक आर्थिक वृद्धि गर्ने,
२. सुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने,
३. आन्तरिक तथा अन्तरदेशीय अन्तरआबद्धता एवम् दिगो शहर/बस्ती विकास गर्ने,
४. उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने,
५. पूर्ण, दिगो र उत्पादनशील सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,
६. गरिबी निवारण र आर्थिक सामाजिक समानता सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्ने,
७. प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र परिचालन तथा उत्थानशीलताको विकास गर्ने, र
८. संघीय शासन प्रणालीको सुदृढीकरण र सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने।

१.३ पन्ध्रौं योजना र आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य

पन्ध्रौं योजना अवधिमा कृषि क्षेत्रको औसत वृद्धिदर लक्ष्य ५.४ प्रतिशत र गैर कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर लक्ष्य ११.० प्रतिशत निर्धारण गरी योजना अवधिको वार्षिक औसत वृद्धिदर ९.६ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएको छ। लक्षित आर्थिक वृद्धिदर प्राप्त गर्न योजना अवधिमा कुल स्थिर लगानी रु ९२ खर्ब २९ अर्ब २९ करोड आवश्यक पर्ने अनुमान गरिएको छ। यसमध्ये सार्वजनिक क्षेत्रबाट रु ३५ खर्ब ९८ अर्ब ३२ करोड निजी क्षेत्रबाट रु ५९ खर्ब ३४ अर्ब ०९ करोड र सहकारी क्षेत्रबाट रु ४ खर्ब ९६ अर्ब ८७ करोड लगानी हुने अपेक्षा गरिएको छ। कुल लगानीमा यी तीन क्षेत्रको हिस्सा क्रमशः ३९.० प्रतिशत ५५.६ प्रतिशत र ५.४ प्रतिशत रहनेछ। पन्ध्रौं योजनाको पहिलो आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बजेट कार्यान्वयनबाट कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको वृद्धिदर क्रमशः ४.७५, १५.१, र ८.७ प्रतिशत गरी औसत ८.५ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हुने अनुमान गरिएको छ।

१.४ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम बजेटको बाँडफाँट

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने विकास आयोजना र कार्यक्रमहरूको बजेट रकमको बाँडफाँट तल तालिकाहरूमा दिइएको छ।

(क) साधारण, विकास तथा प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदानको रकमको आधारमा विनियोजित बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि प्रस्तावित बजेटको साधारण, विकास तथा प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदानको वर्गीकरण अनुसारको विनियोजित रकम तालिका १.१ मा उल्लेख गरिएको छ। विनियोजित बजेटमध्ये विकास कार्यक्रमको मात्र रणनीतिक स्तम्भ, लैंगिक संकेत, दिगो विकास लक्ष्य संकेत र जलवायु संकेतका आधारमा

विवरण प्रस्तुत गरिएको छ। तर साधारण खर्च तथा प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको वित्तीय समानीकरण र सशर्त अनुदान यसमा समावेश गरिएको छैन। सोको विषय क्षेत्रगत विस्तृत विवरण अनुसूची १.२ देखि १.७ सम्म प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १.१ साधारण तथा विकास बजेट र प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदान रकम

(रकम रु. लाखमा)

क्र.सं.	खर्च	बजेट	
		रकम	प्रतिशत
१	साधारण	५३१२७६१	३४.७
२	विकास कार्यक्रम	६६८०२४७	४४.९
३	प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको वित्तीय समानीकरण र सशर्त अनुदान	३१३६६५५	२०.५
	जम्मा	१५१३२६६७	१००.०

(ख) खर्चका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि प्रस्तावित बजेटको चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको विनियोजित बजेट विवरण तालिका १.२ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.१ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.२ चालु पूँजीगत र वित्तीय व्यवस्थाको आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रु. लाखमा)

क्र.सं.	खर्च	बजेट	
		रकम	प्रतिशत
१	चालु खर्च	२२४२६०	३२.२
२	पूँजीगत खर्च	३६५३७५५	५३.९
३	वित्तीय व्यवस्था	१०१२१९२	१४.७
	जम्मा	६६८०२४७	१००.०

(ग) रणनीतिक स्तम्भका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

पन्ध्रौं योजनाका रणनीतिक स्तम्भको आधारमा विनियोजित बजेटको विवरण तालिका १.३ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.२ मा उल्लेख गरिएको छ। रणनीतिक संकेत निर्धारण गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहमा प्रदान गरिएको समपूरक अनुदान तथा विशेष अनुदानलाई सांकेतिकरणमा समावेश गरिएको छैन।

तालिका १.३ रणनीतिक स्तम्भका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रु. लाखमा)

रणनीतिक स्तम्भ	रणनीति	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	तीव्र, दिगो र रोजगारमूलक आर्थिक वृद्धि	२९□	२५५५४२५□	३७□
२	सुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षाको सुनिश्चितता	५७□	६९२०७६□	१०□
३	आन्तरिक तथा अन्तरदेशीय अन्तरआबद्धता एवम् दिगो शहर/बस्ती विकास	८७□	२३६६११८□	३३□
४	उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि	७३□	५८३१३९□	८□
५	पूर्ण, दिगो र उत्पादनशील सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण प्रदान	६□	१२२८९०□	१□
६	गरिबी निवारण र आर्थिक सामाजिक समानता सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माण	१६□	५०४०८□	०□
७	प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र परिचालन तथा उत्थानशीलताको विकास	२८□	२५०८३४□	३□
८	संघीय शासन प्रणालीको सुदृढीकरण र सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि	२९□	१९९२७७□	३□
-	समपूरक र विशेष अनुदान	१□	२०००००□	□
	जम्मा	३२६□	६८८०३४७□	१००□

(घ) प्राथमिकता क्रमका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

प्राथमिकताको आधारमा गरिएको विनियोजित बजेट तालिका १.४ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.३ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.४ प्राथमिकता क्रमका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रु. लाखमा)

क्र.सं.	प्राथमिकता क्रम संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	पहिलो (P ₁)	२५७□	६४१३४४९□	९३□
२	दोस्रो (P ₂)	६९□	४६६७९८□	६□
	जम्मा	३२६□	६८८०३४७□	१००□

(ड) दिगो विकास लक्ष्य संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

दिगो विकास लक्ष्य संकेतका आधारमा भएको विनियोजित बजेट तालिका १.५ मा दिइएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.४ मा उल्लेख गरिएको छ। दिगो विकास लक्ष्यको आयोजनागत संकेत निर्धारण गर्दा साधारणतर्फको खर्च तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा प्रदान गरिएको वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान तथा विशेष अनुदानलाई सांकेतिकरणमा समावेश गरिएको छैन।

तालिका १.५ दिगो विकास लक्ष्य संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रु. लाखमा)

संकेत नं	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	गरिबीको अन्त्य	२४	१०६०९०	१५९
२	शून्य भोकमरी	६०	५३८७०८	८०६
३	स्वस्थ जीवन	३६	३५९७२३	५३८
४	गुणस्तरीय शिक्षा	७	८९९८४	१३४
५	लैङ्गिक समानता	४	३०८९	००५
६	स्वच्छ पानी तथा सरसफाइ	१९	३५९३९३	५३६
७	आधुनिक ऊर्जामा पहुँच	३४	७६८९७७	११५१
८	समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा मर्यादित काम	११	२१७९६६	३३६
९	उद्योग, नवीन खोज र पूर्वाधार	६७	२०६३५७७	३०८९
१०	असमानता न्यूनीकरण			
११	दिगो शहर र बस्ती	३०	१९७९९५	२८५८
१२	दिगो उपभोग तथा उत्पादन			
१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	८	६७५२८	१०१
१४	सामुद्रिक स्रोतको उपयोग			
१५	भू-सतह स्रोतको उपयोग	१२	१०२९७८	१५३
१६	शान्ति, न्याय र सबल संस्था	११	९९९६२	१३६
१७	दिगो विकासका लागि साझेदारी	२	१९६७५	०९७
-	समपूरक र विशेष अनुदान	१	२०००७०	
	जम्मा	३२६	६८८०३४७	१००

(च) लैंगिक संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

लैंगिक संकेतका आधारमा भएको विनियोजित बजेट तालिका १.६ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.५ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.६ लैंगिक संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित रकम

(रकम रु. लाखमा)

संकेत नं	लैंगिक संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	प्रत्यक्ष	७२	२३३४७९९	३३.८
२	अप्रत्यक्ष	१८०	३२६७५६९	४७.५
३	तटस्थ	७४	१२८७९६७	१८.७
	जम्मा	३२६	६८८०२४७	१००

(छ) जलवायु संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

जलवायु संकेतका आधारमा भएको विनियोजित बजेट तालिका १.७ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.६ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.७ जलवायु संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रु. लाखमा)

संकेत नं	जलवायु संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	अत्यन्त सान्दर्भिक	५२	६४९३६५	९.४
२	सान्दर्भिक	७७	१५५३८२७	२२.६
३	तटस्थ	१९७	४६७७१५५	६८.०
	जम्मा	३२६	६८८०२४७	१००.०

१.५ क्षेत्र/उपक्षेत्रगत विकास आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विभिन्न मन्त्रालय, कार्यालय तथा निकायहरू अन्तर्गत जम्मा ३२६ विकास कार्यक्रमहरू/आयोजना सञ्चालन हुनेछन्। विषय क्षेत्रगत आधारमा विकास आयोजना/कार्यक्रमहरूको प्राथमिकताक्रम, रणनीतिक स्तम्भ, लैंगिक संकेत, दिगो विकास लक्ष्य संकेत र जलवायु संकेत अनुसारको कार्यक्रम/आयोजनाको संख्यात्मक विवरण तालिका १.८ मा दिइएको छ। उक्त तालिकामा साधारणतर्फको खर्च तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा प्रदान गरिएको वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान तथा विशेष अनुदानलाई सांकेतिकरणमा समावेश गरिएको छैन।

तालिका १.८ विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम/आयोजनाको रणनीतिक स्तम्भ, प्राथमिकताक्रम तथा बजेट संकेत अनुसारको संख्या

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	रणनीतिक स्तम्भ								प्राथमिकताक्रम		दिगो विकास संकेत														लैंगिक संकेत			जलवायु संकेत			जम्मा				
		१	२	३	४	५	६	७	८	१	२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१	२	३		१	२	३	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	२			२१	१		२	२	२६	२		२८																११	१६	१	२	१६	१०	२८	
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण				३	१		२		७	१	३	३							१							१		१	४	३			८	८	
३	वन तथा वातावरण				३					१२	२									२				३		१०			५	९	१	१२	३		१५	
४	अर्थ			१	६					५	७	५	५								२	१						२	१		३	९		२	१०	१२
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	१	१	२	२	१				३										१०		१		१						२	६				१०	१०
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	२			५	१				५										८	५									३	१	९		१	१२	१३
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि		६							३	३	१			५														६					६	६	
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या		३२			१				१५	१८			३३															११	२२		१	३२	३३	३३	
९	खानेपानी	१	१६	१						२	१४	६															१		६	१०	४	१०	८	२	२०	
१०	युवा तथा खेलकुद			२						२					२															२				२	२	
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	१				१	४			६		२				४													४	२				६	६	
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	१	१			१				२	१																			२	१			३	३	
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	१२		८	३६			९	१	५९	७		२३														१		१४	३५	१७	२५	२६	१५	६६	
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	८		४३					१	४६	६	११									३९	२							१	३८	१३	१	१०	४१	५२	
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			१					१	२											२										२			२	२	
१६	शहरी विकास			१३				१	६	१३	७										१	१६			१	१	१	३	१३	४	१	४	५	१५	२०	
१७	पुनर्निर्माण	१								१												१							१					१	१	
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन		१	९	१		२			४	१४	३	३	१	१		१				८	१					२		४	१२	१	१	४	१२	१७	
१९	गृह					३				३				१														२		१	२			३	३	
२०	योजना तथा तथ्याङ्क									४	२	२	३																१	१	२	१		४	४	
२१	अर्थ - विविध (विकास)			२				१	१	४	१										२	१							४	१		२	३	५	५	
जम्मा		२९	५७	८७	७३	६	१६	२८	२९	२५७	६९	२४	६०	३६	७	४	१९	३४	११	६७	०	३०	०	८	०	१२	११	२	७२	१८०	७४	५२	७७	१९७	३२६	

परिच्छेद २
कृषि, वन तथा भूमिसुधार

२.१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/०७७ को लक्ष्य
१	कृषिको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	२.९७	३.१२	३.३२
२	धानको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	३.५	३.७६	३.९६
३	मकैको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	२.७	२.८	३.२
४	गहुँको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	२.८	२.९६	३.१६
५	तरकारीको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	१४.०	१४.०५	१५.५५
६	आलुको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	१६.०	१६.३५	१७.७५
७	फलफूलको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	८.९	९.७९	१०.५
८	माछाको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन/ हेक्टर	४.९	४.९३	४.९५
९	दूध	दूधालु पशु/वेत/लिटर	१०१२	१०५०	११००
१०	मासु	बध गरिएको पशु/ केजी	७२	७५	७८
११	अन्डा	पन्छी/ गोटा	२४०	२४५	२५०
१२	विश्व व्यापी खाद्य सुरक्षा सूचकाङ्क	स्कोर	४४.५	४६	५०
१३	प्रमुख बालीहरूको बीउ प्रतिस्थापन दर	प्रतिशत	१५	१६	१८

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३१२००१०१	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> • कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित नीति तर्जुमा/परिमार्जन तथा पुनरावलोकन भएको हुने, • संघीय संरचना अनुरूप कृषि विकास रणनीति परिमार्जन भएको हुने, • कृषि क्षेत्रको विविध पक्षहरू समेटि कृषि तथ्याङ्क पुस्तिकाहरू प्रकाशन गर्ने, • राष्ट्रपति उत्कृष्ट कृषक पुरस्कारमार्फत् कृषकहरूलाई सम्मान गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> • National Gene Bank अन्तर्गतको GEF project सँगको सहकार्य र आर्थिक सहयोगमा गोष्ठी सम्पन्न भएको, • पहाडी क्षेत्रमा सञ्चालित साना सिंचाई कार्यक्रमको ड्राफ्ट प्रतिवेदन तयार, • रेन्बोट्राउट तथा पंगासियस माछापालनको अध्ययनको inception report तयार भई Field कार्य भईरहेको, • Contingency Plan तथा मनसुन पूर्वयोजना कार्ययोजनाको ड्राफ्ट प्रतिवेदन तयार भएको, • कृषि औजार कारखाना, विरगंजको स्थापना र संचालनको मोडालिटी सम्बन्धी प्रतिवेदन अन्तिम चरणमा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • कृषि तथा पशुपंक्षीका लागि राहत तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्ने। • प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने। • Bilateral Joint Agriculture working group meeting (India, Pakistan, China, Israel, Qatar) संचालन हुने • दानामा प्रयोग हुने मकैको cross border आयात निर्यात तथा उपभोग सम्बन्धि अध्ययन संचालन गर्ने। • कृषिसँग सम्बन्धित नीतिहरूको संगालो प्रकाशन गर्ने। • अफ्रिकन स्वाइन फिभर रोग नियन्त्रण गर्न कन्टिन्जेन्सी प्लान तयार गर्ने। • दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थ सम्बन्धी विद्यमान नीति कार्यान्वयन सम्बन्धी राष्ट्रियस्तरमा GAP Analysis संचालन गर्ने। • खाद्य वासलात तयारी तथा प्रकाशन गर्ने। • राष्ट्रपति उत्कृष्ट पुरस्कार वितरण कार्यक्रम संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> • प्रादेशिक संरचना अनुसार कृषि विकास रणनीतिको परिमार्जन गरी मस्यौदा तयार गर्ने। • पशुपन्छी लाईभ मार्केट व्यवस्थापन तथा संचालनका लागि निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने।
२.	३१२००१०२	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • ४ लाख मे.टन. रसायनिक मल वितरण भएको हुने, • रासायनिक मलको ब्लेन्डिङ्ग कारखाना स्थापना शुरु हुने . 	<ul style="list-style-type: none"> • २ लाख ५३ हजार ९०२ मे.टन रासायनिक मल बिक्री भएको (यूरिया १५२४४५ मे.टन, डि.ए.पि. ९६४११ मे.टन, पोटास ५०४५ मे.टन), • कृषि चुन ५४.७७५ मे. टन बिक्रीवितरण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • ४ लाख मे.टन रसायनिक मल वितरण भएको हुने। • कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेडको ३ वटा (विरगन्ज १० मे.ट., विराटनगर ५ मे.ट., भैरहवा ५ मे.ट.) मल गोदाम निर्माण गर्ने। • रासायनिक मलको ब्लेन्डिङ्ग कारखाना स्थापना गर्ने।
३.	३१२००१०३	बीउ प्रर्वद्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • स्थान विशेषका विभिन्न बालीका नयाँ जातहरूको उन्मोचन तथा दर्ता गरी खेती गर्न सिफारिस हुने। • दर्ता प्रक्रियाबाट आयातीत जातहरूको (Hybrids, OPVs) सूचिकृत गरी बिक्री वितरणमा र बीउको गुणस्तरमा नियमन हुने। • बीउ बिजनको वासलात तयार गरी विभिन्न बालीका स्रोत बीउको 	<ul style="list-style-type: none"> • मिति २०७५/०८/२४ गतेमा नेपाल सरकारबाट नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गरी व्यवसायिक कारोबारको लागि विभिन्न बालीका १९ वटा जातहरू उन्मोचन तथा दर्ता गरिएको, • वाली निरिक्षक तथा बीउ बिजन नमूना संकलक तालिम, निजी तथा सरकारी फार्म बीउ बिजन कम्पनी बीउ उत्पादक समूह/सहकारीको निरीक्षण अनुगमन, बीउ उत्पादन प्रशोधन तथा आयात निर्यातमा सहभागी व्यवसायीहरूको 	<ul style="list-style-type: none"> • २०० हेक्टर बीउ बाली खेत निरीक्षण गर्ने, • २००० मे टन बीउ प्रमाणीकरण गर्ने , • १५० वटा बीउ बजार नमूना परीक्षण गर्ने, • १-१ पटक धान गहुँ र मकैको DUS Test परीक्षण गर्ने, • ७ वटै प्रदेशमा बीउ बिजन माग तथा आपूर्ति अन्तरक्रिया गोष्ठी संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>(Source Seed) श्रोत तोक्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> बीउ बजारबाट नमूना संकलन र परीक्षण गरी बीउ व्यवसायबाट विक्री वितरण हुने बीउको गुणस्तरको जानकारी एवं नियमन भएको हुने धान, गहुँ र मकै बालीका जातहरूको परीक्षण गरी जातीय पहिचान विवरण तयार गरी जात उन्मोचन गर्न सहज भएको हुने। 	<p>अनुगमन निरीक्षण गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> धान, गहुँ र मकैबालीको Promising लाइनहरूमा DUS परिक्षण गरिएको, GMO बीउ विजन सम्बन्धी सीमावर्ती क्षेत्रमा एग्रोभेटहरूको अनुगमन निरीक्षण गरिएको, Seed Vision 2013-2025 ले Zoning गरे अनुसार प्रमाणीकरणको लागि बीउ बाली खेत तथा बीउ प्रशोधन कारखाना अनुगमन निरीक्षण गरिएको। 	
४.	३१२००१०४	प्लाण्ट क्वारेण्टाईन तथा विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> बाली बिरुवामा आकस्मिक रूपमा देखिएका रोगकीराहरूको पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने। आइ. पी. एम. पद्धतिको प्रयोग गरी स्वस्थ उत्पादनलाई बढवा दिइने। बाली शत्रुको प्रवेश, स्थापना र फैलावट मा न्यूनीकरण भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा Fall Armyworm /Invasive Species विषयक गोष्ठी सम्पन्न, नेपाली रेडियो नेटवर्क मार्फत देशका १०० भन्दा बढी एफ.एम. रेडियोहरूबाट (Fall Armyworm) सचेतनाका लागि कार्यक्रम प्रसारण गरिएको। “विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह २०७५” काभ्रेको बनेपामा सम्पन्न, ३१८ वटा खुद्रा विषादी विक्रेता इजाजत पत्र नविकरण भएको तथा विषादी पसलहरू अनुगमन, आयात इजाजत पत्र प्रदान (EP) १२३८६ र बिरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र प्रदान (PC) २५३४ गरी कुल १४९२० 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रियस्तरमा विषादी प्रयोगमुक्त सप्ताह मनाउने। विषादी पँजीकरण प्रमाणपत्र वितरण र अभिलेखीकरण गर्ने, विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजतपत्र वितरण र अभिलेखीकरण तथा नवीकरण गर्ने, विषादीको न्यूनतम प्रयोगको लागि कार्यक्रम संचालन गर्ने, नियन्त्रित शत्रुजिवहरूको जोखिमको आधारमा वर्गीकरण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					इजाजत पत्र तथा ५३५ वटा खुद्रा विषादी विक्रेता इजाजत पत्र नविकरण भएको, <ul style="list-style-type: none"> प्रदेशस्तर भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका सचिवज्यूहरूसँग समन्वय बैठक सम्पन्न। 	
५.	३१२००१०५	कृषि सूचना तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> कृषि सूचना सामग्री प्रकाशन र वितरणबाट कृषक समुदाय लगायत सरोकारवाला सबैको कृषि प्रकाशन सामग्रीमा पहुँच वृद्धि भई ज्ञान, सीप र व्यवहारमा सुधार आएको हुने। किसान कल सेन्टर स्थापना र सन्चालन भएबाट कृषकहरूले कृषि सम्बन्धी सूचना जानकारी र समस्याहरू समाधानमा पहुँच वृद्धि भएको हुने १५० प्रति बालीनाली स्थिति प्रतिवेदन प्रकाशन एवं वितरण भई सम्बन्धीत सरोकारवालाहरू लाभान्वित भएको हुने। ५०० प्रति कृषि प्रसार कार्यक्रम संचालन नर्मस प्रकाशन एवं वितरण भई सम्बन्धीत सरोकारवालाहरू लाभान्वित भएको हुने। १ पटक उत्कृष्ट कृषक 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल कृषि प्रसार समितिको संयुक्त आयोजनामा आश्विन ४ देखि ७ सम्म आयोजना गरिएको International Conference on Doubling the Farmers' Income of SAARC Countries बाट सार्क देशहरूले किसानको आय वृद्धि गर्न अपनाएका रणनीतिहरूको विश्लेषण भई नयाँ रणनीतिको पहिचान गर्न सहज भएको, Conference को काठमाडौं घोषणापत्रबाट नेपालका किसानको आयमा दोब्बर वृद्धिका लागि राय सुझाव तथा विकल्पहरू प्राप्त भएको। नेपाल टेलिभिजनबाट प्रसारण भईरहेको कृषि कार्यक्रमबाट किसानहरू लाभान्वित भएको, किसान कल सेन्टर नियमित सञ्चालन भइ कृषकहरूको व्यवसायिकतामा सुधार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि त्रैमासिक ३६००० प्रति, पुस्तिका ३६००० प्रति, कृषि क्यालेण्डर १५००० प्रति, कृषि डायरी २०००० प्रति छपाई तथा वितरण गर्ने, रेडियो नेपालसँगको सहकार्यमा कृषि कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्ने, कृषिसँग सम्बन्धित निजी टि भि तथा रेडियो सँग साझेदारिमा कार्यक्रम संचालन गर्ने, १२औं र १३औं अन्तर्गतका आयोजनाहरूलाई सशर्त शोधभर्ना उपलब्ध गराउने, कृषि विज्ञान विषयमा स्नातकोत्तर र विद्वावारिधि शोधकार्य अनुदान दिने, कोषको आर्थिक अनुदानमा संचालित आयोजनाहरूको अनुगमन मूल्यांकन गर्ने, पशुपन्छी तालिम म्यानुयुल प्रकाशन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				समूहहरूलाई पुरस्कृत भएको हुने।		छपाई
६.	३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको अन्त्य सम्म कम्तीमा १० हे. क्षेत्रफलका १०००० साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) हरू सन्चालन भएको हुने। कम्तीमा १०० हे. क्षेत्रफलका १५०० व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक)हरू सन्चालन भएको हुने। कम्तीमा ५०० हे. क्षेत्रफलका ३०० कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) हरू सन्चालन भएको हुने। कम्तीमा १००० हे. क्षेत्रफलका २१ बृहत् कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक क्षेत्र (सुपर जोन) स्थापना भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> चालु आ.व. मा विभिन्न बाली/वस्तुहरूमा ३४ वटा जोन/सुपरजोन थप भएको र नयाँ जोन तथा सुपरजोनहरूको कार्यक्षेत्र निर्धारण सम्बन्धमा ३० वटाको कार्यक्षेत्र निर्धारण कार्य भएको। सघन स्याउ रोपण कार्यक्रम अन्तर्गत स्याउ विरुवा खरिद गर्नका लागि मूल्यांकन गर्दा कुनै पनि प्रस्ताव सारभूत रूपमा प्रभावग्राही नभएको हुँदा खरिद प्रक्रिया रद्द गरिएको। शीत भण्डार गृह स्थापना गर्नका लागि ६ वटा निजि कम्पनिसँग सम्झौता भएको। क्यानिड तथा प्याकेजीड उद्योग स्थापनाका लागि तेश्रो सूचना प्रकाशन गरि प्राप्त आशयपत्रहरू खोलिएको। ४ वटा कार्यविधिहरू निर्माण भएको। कृषि स्नातक ईन्टर्न करार र कृषि शिक्षा अनुसन्धान र प्रसार कार्यक्रमको लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गतको महेन्द्ररत्न कृषि क्याम्पस र कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयसँग सम्झौता भइ कृषि इन्टर्नहरू परियोजना कार्यन्वयन इकाईमा खटिएका। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषकहरूलाई प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान वितरण गर्ने, कस्टमहायरिङ्ग सेन्टर स्थापना तथा सबलिकरण गर्ने, पोष्टहार्भेस्ट सेन्टर स्थापना तथा सबलिकरण गर्ने, साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत संभार गर्ने, तरकारी तथा फलफूल नर्सरी/ग्रिन हाउस/सेड हाउस निर्माण गर्ने, प्रांगारिक मल कारखाना सबलीकरण/स्थापना गर्ने, एकीकृत सामुदायिक नमूना आधुनिक कृषि फार्म स्थापना गर्ने, खाद्यान्न भण्डारणका लागि ठूला गोदाम घरहरू निर्माण गर्ने, हाई डेनसिटी प्लान्टिङ स्याउ विरुवाहरू आयात गरी ७०% अनुदानमा कृषकहरूलाई वितरण गर्ने

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
७.	३१२००१०७	लाइभस्टक सेक्टर इन्फोभेसन आयोजना	५	<ul style="list-style-type: none"> १६ गाउँपालिका/ नगरपालिकामा पशु सेवा केन्द्रको भवन निर्माण भएको हुने। प्रदेश नं ३ र ५ मा पशु सेवा तालिम केन्द्र स्थापना भएको हुने। नेपाल पशु चिकित्सा परिषद्को भवन निर्माण भएको हुने। भेटेरीनरी औषधि ऐन र पशु कल्याण ऐन तर्जुमा भएको हुने। १६० वटा गाई भैसीको र १६० वटा बाखाको गोठ तथा खोर सुधार भएको हुने। पशुपन्छीसँग सम्बन्धि सोध कार्य गर्नको लागि विश्वविद्यालयहरु मार्फत सहयोग गरेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सरोकारवाला विचार विमर्श मञ्च कार्यविधि, गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि तयार भएको Project Implementation Manual अध्यावधिक गरिएको, MOU with Nepal Veterinary Council to draft Infectious Disease Act, Veterinary Drug Act, and Livestock Breeding Policy, १९ लाख ४९ हजार १ सय ५० डोज FMD vaccine खरिद गरी राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा प्रयोग भएको, स्थानीय स्तरमा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया/अभिमुखीकरण गोष्ठी सम्पन्न भएको <p>२६३ हेक्टरमा कन्ट्र्याट फार्म मार्फत घाँसको बीउ उत्पादन भएको।</p>	<ul style="list-style-type: none"> १६ गाउँपालिका/नगरपालिकामा पशु सेवा केन्द्रको भवन निर्माण गर्ने, प्रदेश नं ३ र ५ मा पशु सेवा तालिम केन्द्र स्थापना गर्ने, नेपाल पशु चिकित्सा परिषद्को भवन निर्माण गर्ने, भेटेरीनरी औषधि ऐन र पशु कल्याण ऐन तर्जुमा गर्ने, १६० वटा गाई भैसीको र १६० वटा बाखाको गोठ तथा खोर सुधार गर्ने, पशुपन्छी सँग सम्बन्धि सोध कार्य गर्नको लागि विश्वविद्यालयहरु मार्फत सहयोग गर्ने।
८.	३१२००१०८	खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> खाद्य सुरक्षा प्रवर्द्धन र गरिवी निवारण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने क्रममा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक पाठशाला संचालन, मुख्य खाद्यान्न वाली र पोषणयुक्त वालीको प्रदर्शन, गाँउस्तर नमूना बगैचा स्थापना र बीउ उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने।
९.	३१२००१०९	कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> हिमाली र पहाडी क्षेत्रका वासिन्दाको गरिवी निवारण र खाद्य सुरक्षा वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम समन्वय कार्यालय सुर्खेत, कोरिडोर कार्यालय जाजरकोट, सल्यान र जुम्लामा स्थापना कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रमको विशेषज्ञहरु करारमा लिन कान्तिपुर पत्रिकामा 	<ul style="list-style-type: none"> उच्च मूल्य कृषि वस्तुका मूल्य श्रृङ्खला विकासको लागि पूरक अनुदान वितरण गर्ने, ग्रामीण पूर्वाधार विकास तथा निर्माणका लागि पूँजीगत अनुदान (ग्रामीण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					२०७५।११।२६ सूचना जारि गरिएको।Helvetas सँग सहकार्य गरी विभिन्न कार्यक्रम गरिएको।गैर सरकारी संस्था करारमा लिनका लागि TOR तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको।कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका को मस्यौदा तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको। कार्यक्रमको परिचयात्मक पुस्तिका तथा ब्रोसर तयार गरी छपाईएको। चार मूल्य श्रृंखला: स्याउ, सुन्तला, अदुवा र बेसारका लागि Strategic Investment Plan को शोधकार्य तथा तयारीका लागि TOR तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको।	सडक,बजार केन्द्र, सिंचाइ पूर्वाधार) दिने, <ul style="list-style-type: none"> • बहुसरोकारवाला प्लेटफर्म (MSP) गठन तथा कार्यशाला गोष्ठी संचालन गर्ने, • कृषि व्यवसायीहरूका लागि प्रतिस्पर्धात्मक मूल्य श्रृंखलामा सहलगानी गर्ने, • Drudgery कमीका लागि किसानहरूलाई उपकरण खरिद तथा वितरण गर्ने।
१०.	३१२००११०	किसानका लागि उन्नत विउ विजन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • ३६९ वटा उप आयोजनाहरू सम्झौता भएकोमा.८८८.७ मिलियन बराबरको अनुदान उपलब्ध भएको हुने, • हाल ८४ वटा उप आयोजनाहरूको काम सम्पन्न भएको हुने, • सिंचाई पूर्वाधार निर्माणमा १८२ वटा कुलो तथा पोखरी स्थापना भएको हुने, • बीउ भण्डार गृह स्थापना १९ वटा जसको जम्मा ५१० मे.ट बीउ भण्डारण क्षमता भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> • सम्भाग १ अन्तर्गत: अनुदान प्राप्त समुह सहकारी मार्फत बीउ उत्पादन -मकै १०१३.५ मे.टन., धान ५१०.३ मे.टन र तरकारी ३६७ मे.टन विउ उत्पादन भएको • NARC बाट धानको प्रजनन बिउ ५.८६मे.ट, मूल बीउ ३३.६मे.ट उत्पादन भएको, गहुँ बालीमा प्रजनन बीउ ६ हे. मा र मूल बिउ ३० हे. मा लगाइएको, मकै बालीमा मूल बीउ २३ मे.टन र तरकारी बालीमा ०.०५ मे.टन उत्पादन भएको। • सम्भाग २ अन्तर्गत: दुध उत्पादन 	<ul style="list-style-type: none"> • बीउको सुरक्षित भण्डारण तथा बजार व्यवस्थापन सम्बन्धी ५ दिने तालिम सञ्चालन गर्ने, • बीउ विजन प्रयोगशाला भैरहवा (५०० नमूना) र नेपालगजलाई (५०० नमूना) बीउ नमूना परिक्षणका लागि सहयोग गर्ने, • डेरी क्लष्टर ब्रिडर हर्ड र मल्टिपल्लिएर हर्डको अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने, • आयोजना सम्पन्न गोष्ठी/कार्यक्रम गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> सिंचित खेति योग्य क्षेत्रफल: ८१३ हे. थप भएको हुने, अनुदानग्राही समुह सहकारी लाई ५१७.४ मे.ट मूल बीउको सुनिश्चिता भएको हुने, अनुदानग्राहीले उत्पादन गरेको बीउमा ६०६१.६मे.ट,खरिद बिक्रि सम्झौता गरिएको भएको हुने। 	<p>अनुदानग्राहिबाट ८१८६२२ लि र १७ बटा डेरी क्लष्टरबाट २१०३०० लि दुध बिक्रि भएको।</p> <ul style="list-style-type: none"> बाखा पालन समुह तथा सहकारीले ३०४० खसी बोका बिक्रि भएको। मासु प्रशोधन उपआयोजना मार्फत ५९६७२ के.जी स्वस्थ मासुको कारोबार भएको। वोयर ब्रिडर हर्ड अर्धाखाँचि र गुल्मीमा ६३८ वटा पाठा पाठी जन्मिसकेको। वोयर मल्टीप्लायर हर्डमा वोयर बिस्तार तथा मासु उत्पादनमा बृद्धिको लागि ५२ वटा ५० प्रतिशतको बोका ब्रिडर हर्ड बाट खरिद गरि बितरण गरिएको। सम्भाग ३ अन्तर्गत: साना किसान कृषि सहकारीहरुको ४७ करोड ५० लाख ९३ हजार लागनी भएको मध्ये ६७ प्रतिशत रकम पशुपालनको क्षेत्रमा लागनी भएको। AEC मार्फत:१६ मे.टन बीउको पूर्व खरिद सम्झौता भएको छ। दुधमा ८९२.८५लि/दिन दुधको पुर्व खरिद सम्झौता भएको। 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
११.	३१२००१११	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना (कृषि व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली	७	<ul style="list-style-type: none"> • कृषि व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको वेभपोर्टल स्थापना भई कृषिसँग सम्बन्धीत जलवायु तथा प्रविधिहरूको जानकारीहरू विभिन्न माध्यमहरूबाट कृषक समुदायहरूमा समयमै उपलब्ध गराउन सकिने। • जलवायु प्रकोपबाट हुने क्षतिहरू पूर्व जानकारी प्रणालीको प्रयोगबाट कृषिउत्पादनमा हुने अनेपक्षित क्षतिलाई न्यूनीकरण गरी कृषिउत्पादन तथा उत्पादकत्व बढ्ने। • कृषि व्यवस्थापन सूचना प्रणालीबाट कृषिसँग सम्बन्धीत प्रविधि, विषयवस्तुहरू समुदाय स्तरमा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि पहुँच हुने। • जलवायु परिवर्तनबाट कृषि क्षेत्रमापर्ने असर र प्रभाव तथा न्यूनीकरणका उपायहरू समेटिएको जलवायु तथा मौसम जडित कृषि सूचनाहरू तथा Agroadvisory को विकास गरी प्रवाह हुने। • AMIS को केन्द्र देखि स्थानीय स्तरसम्म पूर्वाधारको विकास हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • यस अवधिमा सुर्खेत, चितवन, मोरङ र महोत्तरी जिल्लाका किसान तथा सहकारी का सदस्यहरूमा रोभिग सेमिनार सम्पन्न गरिएको • कर्णाली प्रदेश, प्रदेश नं ३, प्रदेश नं १ र प्रदेश नं २ अन्तर्गत पालिका तहका प्राविधिकहरूलाई जलवायु परिवर्तन, यसका असर र न्यूनीकरणका उपाय सम्बन्धमा दक्षता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • Project Completion Workshop गरिने। • वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन छपाइ तथा वितरण गर्ने। • राष्ट्रिय स्तरका एक वटा टेलिभिजन च्यानल र एक वटा पत्रिकाबाट कृषि व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सम्बन्धि जानकारी प्रसारण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१२.	३१२००११२	नेपाल कृषि बजार विकास कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> व्यवसायिक र अन्तरसम्बन्धित बजारहरू मार्फत पिछडिएका र महिला घरमुली भएका ग्रामीण साना कृषक घर परिवारको जिविकोपार्जन दिगो रूपमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> मकै र तरकारीको गुणस्तरीय विउ विजन, माईक्रोन्युटिएन्ट, जैविक मल, विषादि आदि प्रयोग गर्न कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धी गर्ने। बाखापालक कृषकहरूलाई गुणस्तरीय प्रजनन सेवा दिनका लागि बाखा प्रजनन फार्महरू, कृतिम प्रजनन सेवा प्रदान गर्ने सरकारी निकायहरूसँग सझेदारी गरिएको। बाखापालक कृषकहरूलाई गुणस्तरीय भेटेरिनरी सेवा प्रदान गर्न औषधि उत्पादन कम्पनी एवं पाराभेटहरूसँग साझेदारी गरिएको। मकै र तरकारीको व्यवसायिक पोष्ट हार्भेष्ट प्रविधि र सेवाहरू साना किसानहरूलाई उपलब्ध गराइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि बजारसँग सम्बद्ध पक्षहरूको कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्ने। निजी व्यवसायी तथा सरकारी निकायहरूलाई कृषि बजारिकरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने।
१३.	३१२००११३	नेपाल कृषि सेवा विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> कृषकहरूको आमदानी वृद्धि भएको हुने र खाद्य सुरक्षामा टेवा पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल कृषि अनुसन्धान केन्द्र र परियोजना बीच महिला तथा पर्यावरण मैत्री प्रविधीको विकास तथा विस्तार गर्ने हेतुले सम्झौतापत्रमा हस्तक्षर भै आवश्यक प्रविधी विकासका निम्ती तयारी शुरु भैसकेको छ। परियोजनाको सहजीकरणमा स्थानीय कृषि कार्यक्रम सन्चालन कार्यविधीको नमूना तयार गरिएको छ। उदयपुर जिल्लाको बेलका नगरपालिकाका ५४ जना जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूलाई संविधान तथा स्थानीय सरकार सन्चालन ऐनमा कृषि सम्बन्धि व्यवस्थाहरूको अभीमुखिकरण गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> जलवायु परिवर्तन र बसाइसराईका कारण सिर्जित समस्या समाधानका लागि बजारको आवश्यकता अनुसार कृषकका उपयुक्त प्रविधिहरू उपलब्ध गराउने। सरकारी तथा निजी क्षेत्रको साझेदारी बढाउनका लागि जिल्ला स्तरमा इनोभेशन केन्द्र स्थापना गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					कार्य सम्पन्न भएको छ।	
१४.	३१२०११०१	राष्ट्रिय आलु तरकारी तथा मसला विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> आलु र प्याजको आयातमा कमी ल्याउदै उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने। तरकारीको मूल तथा श्रोत वीड उत्पादन भएको हुने। ५८ वटा अलैचीको निजी नर्सरी स्थापना (२९ वटा पहिलो तथा २९ वटा दोस्रो नर्सरी) भएको हुने। रोगग्रस्त बगान सुदृढीकरण तथा प्रतिस्थापन कार्यक्रमबाट रोगमुक्त बढि उत्पादनशील बगान स्थापित हुने। ४ वटा आलुको टिस्युकल्चर ल्याब स्थापना सुदृढीकरण भएको हुने। प्रत्येक जिल्लामा ३.२५ हेक्टर क्षेत्रफलको बगर खेतीमा तरकारी उत्पादन कल्स्टर निर्माण हुने र ३ वटा जिल्लामा ८० बिगाहा (२६० हेक्टर) बगरमा तरकारी खेती भई ६५०० मे.टन ताजा तरकारी थप उत्पादन हुने, ६ वटा सामुदायीक तरकारी बेर्ना 	<ul style="list-style-type: none"> बगर खेती कार्यक्रम सन्चालन तथा कार्यान्वयन (कृषि ज्ञान केन्द्र सुनसरी, कपिलवस्तु र कंचनपुर (३ वटा) मा कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सूचना प्रकाशन गरी कृषकहरु छनौट गर्ने कार्य भैरहेको) प्राङ्गारिक तरकारी खेती कार्यक्रम; प्रदेश नं. ३ का ८ वटा र गण्डकी प्रदेशका ५ वटा कृषि ज्ञान केन्द्रहरुमा प्राङ्गारिक खेती परीक्षण कार्यक्रम (Pilot Program) का लागि सूचना प्रकाशन गरी कृषकहरु छनौट गर्ने कार्य भैरहेको, वीउ आलु उत्पादन एंव प्रमाणिकरण सम्बन्धी अधिकृत / Seed Inspector स्तरिय केन्द्रीय तालिम सन्चालन भएको, आलु तरकारी तथा मसला वालीको राष्ट्रिय स्तरको गोष्ठि सन्चालन गरी बर्तमान अवस्था र भावि रणनीतिको बारेमा दस्तावेज तयार भएको, फागुण मसान्त सम्ममा १०८५.९९ के.जी. विभिन्न तरकारीकाका उन्नत वीडहरु बिक्रि वितरण गरिएको 	<ul style="list-style-type: none"> वीउआलु आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गर्ने, प्याज आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गर्ने, नेपाल वीड व्यवसायी संघको सहकार्यमा तरकारी वीड उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने, प्राङ्गारिक खेती प्रविधी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम (सहायकस्तर तथा अधिकृतस्तर) संचालन गर्ने, स्क्रीन हाउसमा ३६ हजार पूर्व मूल वीड आलु उत्पादन तथा वितरण गर्ने, १ लाख ८० हजार अलैचीको बिरुवा उत्पादन गर्ने, गोलभेडाको वर्णशंकर जात सृजनाको वीड उत्पादन गर्ने, तरकारी जर्मप्लाज्म संकलन तथा सम्बर्द्धन गर्ने, तरकारीको मूल तथा उन्नत वीड उत्पादन तथा वितरण ट्राइकोडर्मा उत्पादन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				उत्पादनको लागि नर्सरी निर्माणमा भएको हुने।		
१५.	३१२०११०२	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ लगाइएको बगैँचा लगाएको ५ वर्ष पछि प्रति हेक्टर ९ मे.ट.का दरले दिने उत्पादनबाट आ.व. ०७९/८० सम्म थप ४०००० मे.टन/वर्ष स्याउ उत्पादन भएको हुने, पुराना सुन्तला बगैँचा सुदृढीकरण हुँदै जाने र कार्यक्रम संचालन हुने ८ जिल्लाबाट ४० पकेट क्षेत्रमा करिब १५०० बगैँचा धनी कृषकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने उन्नत जैतुन उत्पादन तर्फ कृषकहरू आकर्षित हुने र क्रमशः संभावित जिल्लाहरूमा विस्तार गरिने। 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न फार्म केन्द्रहरू मार्फत १४५००० फलफूल रुटस्टक विरुवा उत्पादन, ११९२३० गोटा फलफूल विरुवा उत्पादन, ५६१८९ गोटा फलफूल विरुवा बिक्री वितरण, ८ के.जी. बीयां आलु उत्पादन तथा बिक्री वितरण, जातीय जर्मप्लाज्म संकलन, संरक्षण, तथा सम्बर्द्धन, ७३५ के.जी. तरकारी वीड उत्पादन सार्वजनिक जग्गामा विरुवा रोपण २९४ गोटा तथा निजी जग्गामा फलफूल खेती विस्तार कार्यक्रम संचालनका लागि २३ वटा प्रस्तावहरू सम्झौता भएको कागती प्रवर्द्धन कार्यक्रम सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन तथा कृषक छनौट भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थापित Tissue culture ल्याबहरूबाट स्याउको Clonal rootstock (M-9, MM-106, MM-111, MP) खरिद गरी विरुवा उत्पादन गर्ने, सार्वजनिक जग्गामा फलफूल विरुवा वितरण गर्ने, निजी जग्गामा फलफूल खेती विस्तार गर्ने, फलफूल विरुवा उत्पादन (आँप ६५०००, लिचि २५०००, अम्बा २५००, केरा सकर्स १०००, हाईब्रीड मेवा २०००, एभोकाडो २०००, युरेका लेमन १५००, अनार १०००, रुखकटहर १०००) गर्ने, फलफूल विरुवा उत्पादन -सुन्तलाजात (४४०००), सुन्तला (३००००), कागती (१००००), जुनार (४०००) र तरकारी वालीको मूल वीड (१५०० के.जी.) उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने।
१६.	३१२०११०३	व्यवसायीक कीट विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> मौरीको गुणस्तर कायम गर्न १५०० वटा रानु वितरण र २ वटा रानु उत्पादन तालीमबाट ४० 	<ul style="list-style-type: none"> कलस्टरमा रेशम खेतीको विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत ५ वटा प्रस्तावहरूको स्थलगत प्रमाणिकरण सम्पन्न भएको 	<ul style="list-style-type: none"> रेशम कीरा पालन ३५ दिने कृषक स्तर तालिम अनुदान दिने, ३५ जातका रेशम कीराको मातृश्रोत

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>जना कृषकहरूबाट पनि गुणस्तर रानु वितरणबाट कृषकहरूमा ६००० मे ट मह उत्पादन हुने च्याउखेतीमा पनी यान्त्रीकरणको शुरुवात भई कृषकस्तरमा १०००० मे.ट. च्याउ उत्पादन तथा विक्री वितरण हुने थप ५०००० च्युरी बिरुवा वितरण हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> किम्बु बगैँचा फार्म व्यवस्थापन, रेशम विज कोय उत्पादन, रेशम विज उत्पादन र किम्बु बिरुवा उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> रेशम किराको ३५ जातको मातृस्रोत संरक्षण भएको, किम्बु बगैँचा फार्म व्यवस्थापन, चौकी किरा पालन, रेशम विज उत्पादन, मौरीको माइट व्यवस्थापन अभियान सञ्चालन भएको, मकवानपुर, तनहुँ र प्युठानमा सञ्चालन र E.F.B. व्यवस्थापन अभियान कपिलबस्तु, अर्घाखाँची, जुम्ला र प्युठानमा सञ्चालन भएको, स्वस्थ रानु उत्पादनको लागि पाल्पा र लमजुङबाट आमा गोला खरिद भएको । 	<p>संरक्षण गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> माइट व्यवस्थापन तथा इ एफ वि व्यवस्थापन अभियान संचालन गर्ने, मौरी श्रोतकेन्द्र स्थापना घर निर्माण तालिम संचालन गर्ने, पुत्का मौरीको पहिचान तथा संरक्षणको लागि सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया गोष्ठी संचालन गर्ने, रेशम क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम संचालन गर्ने, २ वटा श्रोत केन्द्र स्तरीय तालीम संचालन गर्ने, २७.५ हे. मा किम्बु बगैँचा फार्म व्यवस्थापन गर्ने।
१७.	३१२०११०४	बाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम	६,७	<ul style="list-style-type: none"> तोकीएको भन्दा बढी धान उत्पादन गर्ने कृषकहरूलाई एकमुष्ट प्रति हेक्टर रु. ५००० का दरले प्रतिफलमा आधारित भई नगद प्रोत्साहन उपलब्ध भएको हुने, मसिना तथा बासनादार धान उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम मार्फत २० जिल्ला को ५५५ हेक्टरमा बीउ उत्पादन र २०००० हेक्टर 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि विकास फार्म चन्द्रडाँगी: ५६ मे. टन धानको बीउ उत्पादन भएको। ७ हे. मा मकै, ७ हे. मा गहुँ र १० हे. मा धान स्रोत बीउ उत्पादन कार्य सञ्चालन भएको। तोरी ४८० के.जी. र मुसुरो ११०० के.जी. स्रोत बीउ हार्भेष्ट गरि सकिएको, कृषि विकास फार्म, सुन्दरपुर: १ हे. मा मकै, गहुँ ११.५ हे. मुङ्ग/मास १ हे. मा बीउ उत्पादन कार्य सञ्चालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> रबर खेतीको व्यवसायीकरणको लागि डि.पि.आर तयारी गर्ने र व्यवसायिक रबर खेतीको लागि प्रोत्साहन गर्ने , जुम्ली मासीको सम्पूर्ण खेती प्रविधिको भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी गर्ने, मसिना तथा बासनादार धान बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने, रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने, दानाको आयात प्रतिस्थापनका लागि

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>क्षेत्रफलमा धान खेती विस्तार भई ८०००० मे.टन मसिना तथा वासनादार धान र २७ हजार ५०० मे. टन चैते धान थप उत्पादन र ४३ जिल्लाहरूमा मध्य पहाडी बृहत्तर मकै उत्पादन कार्यक्रम संचालन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> भटमास उत्पादन तर्फ थप ३००० हेक्टर क्षेत्रफलमा भटमास खेती विस्तार भई थप मे.टन भटमास उत्पादन भएको हुने। 	<p>६२.५ मे. टन धानको बीउ उत्पादन भएको। ४ वटा कृषि ज्ञान केन्द्र, ५ वटा स्थानीय तह, २ वटा बीउ कम्पनी र रानी जमरा गुलरीया सिँचाइ आयोजनालाई १५ मे.टन गहुँ बीउ बिक्री गरिएको। साथै पराल बिक्रीबाट ३८ जना र १८ मे.टन खायन गहुँ बिक्रीबाट ११ जना लाभान्वित भएको।</p>	<p>मकै उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> धान, गहुँ र मकैको श्रोत बीउ उत्पादन ७५ मे.टन उत्पादन गर्ने।
१८.	३१२०११०५	केन्द्रीय कृषि प्रयोगशाला कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> माटो परिक्षण ३०००, मलखाद परिक्षण २५० भएको हुने, घुम्टि प्रयोगशालाबाट सिविर संचालन ७०, प्रयोगशाला संचालन तालिम २ भएको हुने, तरकारी तथा फलफूलामा RBPR प्रणालीबाट गुणस्तर परीक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> माटोको नमूना विश्लेषण २८७ वटा, मलखादको गुणस्तर विश्लेषण ४० वटा, माटो तथा विरुवाको नमूना संकलन तथा सुक्ष्म तत्व विश्लेषण ३७ वटा गरिएको, घुम्टि प्रयोगशाला मार्फत माटो परिक्षण शिविर संचालन ४ पटक, बिउको नमूनाको क्रसचेक संख्या १९२ वटा गरिएको, बिउ नमूना परिक्षण २३ वटा, ISTA बाट प्राप्त मध्यस्त नमूना (Proficiency Sample) परिक्षण २ पटक, रोग, कीरा र झारपातको नमूना संकलन तथा म्युजियम स्थापना र व्यवस्थापन २ पटक गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> माटो परिक्षण (१५०) गर्ने, मलखाद परिक्षण (३०) गर्ने, घुम्टि प्रयोगशालाबाट सिविर संचालन (८) गर्ने, माटो र विरुवाको नमूना संकलन तथा सुक्ष्म तत्व विश्लेषण (५०) गर्ने, प्रयोगशाला संचालन तालिम(२) संचालन गर्ने, इन्टोमोप्याथोजेनिक निमाटोड उत्पादन गर्ने, ट्राइकोडर्मा भिरिडि उत्पादन गर्ने, एन.पी.भी. उत्पादन गर्ने, RBPR प्रयोगशाला संचालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> शुष्मजीव जन्य जैविक विषादी (Trichoderma) आदिको Mother culture संरक्षण, उत्पादन तथा कृषक माझमा परिक्षण २ पटक गरिएको, विश्व माटो दिवस मनाइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ISTA बाट प्राप्त मध्यस्त नमूना (Proficiency sample) परिक्षण गर्ने।
१९.	३१२०११०६	कृषि पूर्वाधार विकास तथा कृषि यान्त्रिकीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा कृषि बजारहरूको गुरु योजना तयार भएको हुने, प्रांगारिक कृषि उत्पादन निर्यातको लागि प्रमाणीकरण सुल्क अनुदान उपलब्ध भएको हुने, प्रमुख खाद्यान्न बाली, फलफूल तथा तरकारी बालीहरूको लाभ लागत अध्ययन भइ न्युनतम समर्थन मूल्यको प्रस्ताव तयार भएको हुने, १०५०सेट स्यालो ट्युबवेल जडान भएको हुने, डिप ट्युबवेल जडान १० वटा जडान भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ९ स्थानहरूमा कृषि थोक बजारको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन DPR तयार गर्न परामर्शदाता छनौट गरिएको, तारकेश्वर नगरपालिका अन्तरगत कृषि थोक बजार निर्माणको शिलान्यास गरिएको, उदयपुरको वेलका न.पा. को साझेदारीमा वृहत आधुनिक नमूना फार्म स्थापनाको लागि सम्झौता गरि कार्यक्रम अगाडी बढाइएको, नारायणगढको क्षेत्रपुरमा रहेको महानगर फलफूल तथा तरकारी थोक बजार मार्फत तरकारी तथा फलफूलको अक्सन बजार शुरुवात गरिएको, बाह्रौँ राष्ट्रिय प्राङ्गारिक कृषि मेला प्रदर्शनी सम्पन्न भएको, देशका विभिन्न ३१ स्थानका स्थानीय तह मार्फत कृषि बजार पूर्वाधार निर्माण गर्नको लागि बजेट विनियोजन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दोलखाको शैलुङ्ग गांउपालिकाको कोल्डस्टोर निर्माणको लागि ५० प्रतिशत सशर्त अनुदान दिने, लालबन्दी नगरपालिका सर्लाहीमा कृषि बजार पूर्वाधार निर्माणमा ५० प्रतिशत सशर्त अनुदान दिने, उदयपुरको वेलका न.पा.मा जग्गा चक्लाबन्दी गरी एकिकृत नमूना कृषि फार्म तथा कृषि बजार पूर्वाधार विकास गर्न सहयोग गर्ने, Banana Ripening Chamber निर्माण गर्ने, डिपट्युबेल ६० वटा, स्यालो ट्युबेल ९०० वटा निर्माण गर्ने, कृषि उपज बजार निर्माण ५ वटा निर्माण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२०.		रानी जमरा कुलरिया सिंचाई आयोजना (प्रणाली आधुनिकीकरण कृषि कार्यक्रम)	२,४	<ul style="list-style-type: none"> • वीउ उत्पादन कार्यक्रमबाट ८०० मेट उन्नत वीउ उत्पादन हुने, • तरकारी उत्पादन कार्यक्रमबाट १५०० मेट भन्दा धेरै ताजा तरकारी उत्पादन भई तरकारीको उपलब्धता वृद्धि हुने, • फलफूलको ब्लक प्रदर्शन कार्यक्रमबाट फलफूलको क्षेत्र विस्तार हुने, • मुक्त कर्मैयाहरूको आयआर्जनमा वृद्धि भई जीविनस्तरमा सुधार हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • ८ वटा कृषि सहकारी/बीउ कम्पनी संस्थाबाट २५ जना लाई व्यावसायिक योजना तथा सञ्चालन सम्बन्धी तालिम दिईएको, • ब्लक उत्पादन प्रदर्शन कार्यक्रम: ७९ हेक्टर क्षेत्रफलमा गँहु र मकै बालीमा सञ्चालनमा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • बीज वृद्धि कार्यक्रम ५०० हे., तरकारी बालीको प्रदर्शन १०० हे. कार्यक्रम संचालन गर्ने, • फलफूलको बगैँचा प्रदर्शन कार्यक्रम केरा ५०० हे. आँप, लिचि र कागती २० हे.), कार्यक्रम संचालन गर्ने, • पशु उत्पादन प्रविधि प्रदर्शन सहयोग कार्यक्रम संचालन गर्ने, • मुक्त कर्मैया सहयोग कार्यक्रम संचालन गर्ने, • केरा हाइटेक नर्सरी (Smart) प्रदर्शन गरिने, • गरिब मुक्त कर्मैया र सिमान्तकृत कृषक केन्द्रित आयआर्जनमा आधारित सहयोग कार्यक्रम संचालन गर्ने।
२१.	३१२०११०९	साना तथा मझौला कृषक आयस्तर वृद्धि आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> • उच्च मूल्य जाने वस्तु उत्पादन, प्रशोधन तथा बजार प्रवर्द्धनसम्बन्धी थप २०० उपआयोजनाहरूले अनुदान प्राप्त गरी कार्यक्रम सन्चालन भएको हुने। • कृषि उद्यम केन्द्रमार्फत् कृषि बजार सूचना प्रणाली स्थापना भई कृषि बजार सूचना सहज भएको हुने। • जिल्लास्तर १० वटा गैर सरकारी 	<ul style="list-style-type: none"> • ७ तौँ कल अन्तरगत ४८१ वटा प्रस्ताव मध्य १६४ उपआयोजना छनौट भई सम्झौता कार्य सम्पन्न गरेको, • अनुदान वर्ग १ का ९५ र अनुदान वर्ग २ का ६९ वटा उपआयोजना सँग सम्झौता कार्य सम्पन्न भएको जस अन्तरगत ९८ कृषक समूह, ४३ सहकारी र २३ निजी उद्यमी रहेका, • सम्झौता भएका उपआयोजना मध्ये ४० 	<ul style="list-style-type: none"> • सम्झौता भएका आयोजनाहरूको भुक्तानी गर्ने, • आयोजनाको प्रगति समीक्षा, उप आयोजना हस्तान्तरण तथा अन्तर्क्रिया संचालन गर्ने, • आयोजना सम्पन्न प्रतिवेदन तथा गोष्ठि संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				संस्थाहरूमार्फत् अनुदान प्रवाहका लागि कृषक समूह/सहकारी उद्यमीहरूको सशक्तीकरण, उत्पादित वस्तुहरूको बजार सुनिश्चितता, आवश्यक कृषि सामग्रीहरूको सहज आपूर्तिका लागि सहजीकरण भएको हुने।	च्याउ, ४१ आलु, ५३ तरकारी, ८ महका, ५ मसुरो, १ केरा, १० मसलावाली, २ बीउ उत्पादन, २ अदुवा तथा २ उपआयोजना फलफूल नर्सरी उत्पादनका उपआयोजना रहेको।	
२२.	३१२०२१०१	मत्स्य विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> थप ५०४ हे मत्स्य क्षेत्रफल विस्तार भएको हुने, विभिन्न साईजका २९ करोड मत्स्य विज उत्पादन भई वितरण भएको हुने, ९ जिल्लामा अभियानका रूपमा रेञ्चोट्राउट उत्पादन कार्यक्रम सन्चालन भएको हुने, कूल मत्स्य उत्पादन ८९००० मे टन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> शुद्ध नक्षको मत्स्य विज (ह्याचिलिङ्ग १५ लाख, फिङ्गरलिङ्ग १०५.२२ हजार) उत्पादन तथा वितरण ह्याचिलिङ्ग ३६४ लाख, फ्राई २०.५० लाख, फिङ्गरलिङ्ग ३५.९९ हजार, सौन्दर्य माछा १०.८१ हजार उत्पादन गरी कृषक उद्यमीहरूलाई वितरण गरिएको, मत्स्य विज ऐनको मस्यौदा तयार भई विभिन्न तहमा छलफल भएको, मत्स्य स्वास्थ्य घुम्टि शिविर संचालन गरी १४० मत्स्य पालक कृषक व्यवसायिको समस्या समाधान गरिएको, संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत मत्स्य प्राविधिकहरू बीच विविध विषयमा छलफल अन्तरक्रिया गरी समस्या समाधान गर्न प्रयास गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> थप १००० हे मत्स्य क्षेत्रफल विस्तार गर्ने, विभिन्न साईजका ३० करोड मत्स्य विज उत्पादन भई वितरण गर्ने, ९ जिल्लामा अभियानका रूपमा रेन्बो ट्राउट उत्पादन कार्यक्रम सन्चालन गर्ने, कूल मत्स्य उत्पादन ९५००० मे टन उत्पादन गर्ने।
२३.	३१२०२१०२	पशु स्वास्थ्य रोग अन्वेषण		<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय पशुपन्छी खोप उत्पादन प्रयोगशाला त्रिपुरेश्वरमा भ्याक्सिन 	<ul style="list-style-type: none"> भ्याक्सिनहरू उत्पादन तथा निःशुल्क वितरण। 	<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक प्रकोप, आकस्मिक तथा महामारी रोग रोकथाम तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम		उत्पादन प्रयोगशाला स्तरोन्नति भएको भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> रेबिज भ्याक्सिन प्रयोगशालाको भवन निर्माण भएको हुने, १५ लाख पशुवस्तुमा निःशुल्क खोरेत खोप लगाइएको हुने, ६० लाख भेडा बाख्रामा निःशुल्क पि.पि.आर खोप लगाइएको हुने, ग्रामीण कुखुरामा ८ लाख निःशुल्क रानीखेत भ्याक्सिन लगाइएको हुने, बंगुरहरूमा ४ लाख डोज निःशुल्क स्वाइन फिभर खोप लगाइएको हुने, पशुहरूमा ५ लाख निःशुल्क एच एस वि क्यू खोप लगाइएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निजी, सरकारी र गैह्र सरकारी निकायलाई सःशुल्क भ्याक्सिन विक्री गरि राजश्व संकलन गरिनुका साथै पशुपन्छी रोग नियन्त्रणमा सघाउ पुगेको, टेली भेटेरिनरी मेडिसिन सेवा एवं भेटेरिनरी एम्बुलेन्स सेवा संचालनमा आएको। 	<p>नियन्त्रण (पशु स्वास्थ्य) गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> रेबिज आउटब्रेक (इपिडेमियोलोजिकल) अन्वेषण तथा नियन्त्रण (पशु स्वास्थ्य) गर्ने, क्षेत्रिय रेबिज भ्याक्सिन बैंक व्यवस्थापन तथा परिचालन(पशु स्वास्थ्य) गर्ने, भ्याक्सिन उत्पादन व्यवस्थापन कार्यक्रम(पशु स्वास्थ्य) गर्ने, पि.पि.आर.भ्याक्सिन उत्पादन (राष्ट्रिय पि.पि.आर. रोग नियन्त्रण, कार्यक्रममा निःशुल्क वितरणको लागि समेत) गर्ने, सेलकल्चर रेबिज भ्याक्सिन उत्पादन तथा दुवानी (कच्चा पदार्थ बिउ बिजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च) गर्ने, क्षेत्रिय रेबिज भ्याक्सिन बैंक व्यवस्थापन तथा परिचालनको लागि पशु स्वास्थ्य निर्देशनालयलाई निःशुल्क उपलब्ध गराउन रेबिज खोप उत्पादन गर्ने, रोगको नमूना संकलन तथा परिक्षण (पशु स्वास्थ्य) गर्ने, केन्द्रीय तथा अन्य प्रयोगशालाहरूका लागि केमिकल तथा रिएजेन्ट्स खरिद गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> आकस्मिक रोग अन्वेषण टोली परिचालन गर्ने, सहकार्यमा छाडा पोथी कुकुर बन्ध्यकरण तथा रेबिज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम गर्ने, छाडा कुकुर हरूका लागि रेबिज खोप शिविर कार्यक्रम गर्ने, अनलाइन राष्ट्रिय इपिडेमियोलोजी डिजिटल रिपोर्टिङ प्रणालीको लागि सर्भर व्यवस्थापन गर्ने,
२४.	३१२०२१०३	पशुपंक्षी श्रोत व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> साना तथा ठूला ६०४ वटा गाई भैसी, बाखा तथा बंगुरको फार्म सुदृढिकरण भएको हुने, ५ वटा मिलिकड पार्लर स्थापना भएको हुने, ९ स्थानमा बृहत गाई/भैसी श्रोत केन्द्र स्थापना भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> उन्नत साढे राँगो र बोकाबाट ३.७७.६८४ डोज वीर्य उत्पादन भई २,२९,७६२ पशु कृत्रिम गर्भाधान भएको, ७ वटै प्रदेश तथा स्थानीय तह समेतको समन्वय, सहकार्य र संलग्नतामा करिव १५ गैहसरकारी संस्था र करिव १५०० जनाको सहभागितामा पशु कल्याणका विविध कार्यक्रम गरिएको, विगतका वर्षहरूमा साविकका केन्द्रीय कार्यालयहरूबाट संचालित पशु विकास सेवा कार्यक्रमहरू प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट संचालन गर्न कार्यविधि/मापदण्ड तर्जुमा/परिमार्जन, गोष्ठी/ अन्तर्क्रिया/तालिम आदिको माध्यमबाट सहजिकरण गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पशुपन्छी आनुवांशिकी श्रोत संरक्षण र उपयोग (मेलामा सहयोग, सहभागिता, निति कार्यविधि निर्देशिका, नार्कसँग समन्वय गोष्ठी) गर्ने, पशुपन्छी पालन नीति निर्माण (वैठका, ड्राफ्ट तयारी, अन्तिम स्वरूप दिन अन्तरक्रिया गर्ने), व्यवसायिक फार्महरूको तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने, सरकारी फार्महरूको ईन्भेन्ट्री तयार (सफ्टवेयर निर्माण र तालिम) गर्ने, सरकारी फार्महरूको बाह्य श्रोत कार्यविधि तयार गर्ने, नस्र सुधार सम्बन्धी आयोजनाको १० वर्षे DPR तयार गर्ने (पूर्व तयारी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<p>वैठक, सूचना, तयारी, अन्तिम गोष्ठी गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • श्रोतकेन्द्र व्यवस्थापन (न्युक्लियस र मल्टिप्लिकेशन हर्डको मापदण्ड व्यवस्थापन, अन्तरक्रिया, अनुगमन गर्ने, • मुस्ताडमा च्याङ्गा फार्म सहयोग गोठाला, पानी, आहारा, चरन क्षेत्र निर्माण, तालिम संचालन गर्ने, • जमेको विर्य उत्पादन ल्याव सुदृढिकरण गर्ने, • तरल नाइट्रोजन खरिद(पशु उत्पादन गर्ने, • उच्च प्रजनन मान भएका भ्रुण खरिद(पशु उत्पादन) गर्ने, • अध्ययन अनुसन्धान (प्रजननमा जलवायु परिवर्तनको असर, एजोला प्रविधीको असर, दुध अनुसन्धान प्रभावकारीता) गर्ने, • ग्रामीण कुखुराको लाभ लागत बिप्लेषण गर्ने, • असल पशुपालन अभ्यासका लागि मापदण्ड, परिमार्जन(पशु उत्पादन) तयार गर्ने, • सरकारी गोठ, खोर निर्माण/मर्मत, फार्मका पशुपन्छी लाई आहारा व्यवस्थापन, आउटरिच कार्यक्रमहरू पाडा पाडी उत्पादन बंगुरका

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						पाठापाठी उत्पादन चल्ला उत्पादन गर्ने।
२५.	३१२०२१०४	पशु आहारा तथा लाइभस्टक गुण व्यवस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> १५१०० हेक्टरमा विभिन्न घासेवालीहरूको उत्पादन हुने, ७४५ हेक्टरमा कन्ड्र्याक्ट फार्मिडबाट विभिन्न घासे वालीहरूको बिउ उत्पादन हुने, घासेवाली सरक्षण प्रविधि अनुशरण भइ सहकार्यमा १५ गोटा साइलोपिट निर्माण तथा १८ वटा पशुआहारा तथा घासको बीउ बजारीकरण केन्द्र स्थापना हुने, ५००० हेक्टर क्षेत्रफलमा खर्क विकास हुने, खर्कहरूको जैविक विविधता र अनुवाशिक भिन्नताको २० जिल्लाहरूमा अभिलेख तयार हुने, २२ वटा कबुलियति वनमा कम्तिमा ४४ हेक्टरमा बहुवर्षिय घाँस विकास हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> दाना उद्योगहरूको तथा फिड सप्लिमेन्ट विक्री वितरण गर्ने फर्महरूको अनुमगन तथा निरीक्षण गरिएको पशुपन्छीको दानामा प्रयोग हुने एन्टिमाईक्रोबियलहरूको कारणबाट पशुपन्छी तथा मानवस्वास्थ्यमा पर्न सक्ने प्रतिकुल प्रभाव न्यूनिकरण गर्नको लागि सरोकारवाला निकायहरू बिच छलफल गरी कायानवयनको लागि समन्वय गरिएको, गुणस्तरीय दाना उत्पादन सम्बन्धी १ दिने अन्तरक्रिया गोष्ठी संचालन गरिएको, प्रयोगशालामा वायोसेक्युरिटीको दृष्टिले पार्टिसन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पशु आहाराको माग र आपूर्ति अध्ययन पशु आहारा सम्बन्धी नीति मापदण्ड निर्माण विगतका पशु आहारा कार्यक्रमको विश्लेषण गर्ने।
२६.	३१२०३१०१	खाद्य पोषण तथा प्रविधि कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> खाद्य/दाना उद्योग, होटल रेष्टुरेण्ट, राजमार्गका होटल अनुगमन निरीक्षण गर्ने, नमूना संकलन गर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन स्तर/उद्योग तथा बजार निरीक्षण अनुगमनको क्रममा खाद्य वस्तुका ९६६ नमूना संकलन गरिएको, खाद्य तथा दाना उद्योगहरूको उत्पादन स्वच्छता सम्बन्धमा १११२ पटक 	<ul style="list-style-type: none"> ४००० वटा अनुगमन निरीक्षण (खाद्य/दाना उद्योग, होटल रेष्टुरेण्ट, राजमार्गका होटल) गर्ने, खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर अभियान

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> १३५०० वटा खाद्य तथा दाना नमूना विश्लेषण गर्ने, खाद्य आयात निर्यात निरीक्षण तथा प्रमाणिकरण गर्ने, स्वरोजगारमूलक तालिम, खाद्य प्रशोधन, स्वच्छता र SPS सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने, खाद्य पोषण तालिम संचालन गर्ने, खाद्य मेला सन्चालन संचालन गर्ने, ट्रायल परीक्षण अध्ययन संचालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> निरीक्षण अनुगमन भएको, खाद्य ऐन नियम अनुसार न्यून गुणस्तर, मिसावट एवं दुषित पाइएका नमूनाका आधारमा २१ मुद्दा दायर गरिएको, ४६०५ खाद्य वस्तुका नमूनाहरूको प्रयोगशाला परीक्षण गरिएको, आयात निर्यात प्रमाणिकरणको लागि १५२१६ खाद्य वस्तुका नमूना जांच परीक्षण गरिएको, खाद्य प्रविधि विकासका लागि विभिन्न स्तरमा ४ वटा ट्रायल परीक्षण तथा अध्ययन गरिएको, खाद्य प्रशोधन प्रविधि तथा पोषण तालिम प्रदान गरिएको, खाद्य स्वच्छता, तथा गुणस्तर एवम SPS लगायत अन्य स्वरोजगार मूलक तालिम प्रदान गरिएको, होटल स्तरीकरण लोगो वितरण ६ पटक गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम संचालन गर्ने, खाद्य तथा दाना अनुज्ञापत्र सिफारिस, जारी तथा नविकरण गर्ने, ६००० वटा आयात अनुमति जारी गर्ने, ३२०० वटा नमूना संकलन गर्ने, २०००० वटा खाद्य तथा दाना नमूनाविश्लेषण संकलन गर्ने, १०००० वटा खाद्य आयात निर्यात निरीक्षण तथा प्रमाणिकरण गर्ने, स्वरोजगार मूलक तालिम, खाद्य प्रशोधन, स्वच्छता र SPS सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने, ६४० वटा खाद्य पोषण तालिम संचालन गर्ने।
२७.	३१२३१०१२	राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड	१	<ul style="list-style-type: none"> दूध तथा दुग्ध पदार्थ सँग सम्बन्धित विभिन्न विषयहरूको स्थिति अवगत भई योजना तर्जुमामा सहयोग हुने, दुग्धको बजारिकरण प्रबर्द्धन हुने तथा गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> प्रशोधित प्याकेट दूधको No return को लागि अनुगमन गरि दूधको गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुगेको, केहि दुग्ध उत्पादन सहकारी संघ/संस्थाहरूबाट दुग्ध पदार्थ उत्पादन 	<ul style="list-style-type: none"> दूध क्षेत्रका प्रतिस्पर्धात्मकता क्षमता अभिवृद्धि गर्न विद्यमान नीति, नियम, कानूनको समीक्षा गर्ने, दुग्ध र दुग्धजन्य वस्तुहरूको उत्पादन गर्नेलाई नियमित अनुगमन र नियमन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> गर्ने कार्यको शुरुवात भएको, मिल्क एनालाईजर मर्मत तालिम, Ration Balancing Application संचालन, तालिम र सहकार्यमा गुणस्तरीय दूध उत्पादन तालीम सम्पन्न भएको, School Milk कार्यक्रम सञ्चालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> गरी गुणस्तर सुधारमा जोड दिने क्रियाकलाप संचालन गर्न, दुध र दुधजन्य वस्तुहरूको लागत कम गर्न अध्ययन, अनुसन्धान गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने।
२८.	३१२४११०१	कृषि अनुसन्धान कार्यक्रम	२		<ul style="list-style-type: none"> श्रोत वीउ उत्पादन: मकैको ६.४२ मे.ट., गहुँको १.०५ मे.ट., आलुको ९.४३ मे.ट., दलहनको ०.२९ मे.ट., तरकारीको ०.९३ मे.ट., र घाँसको ०.३२ मे.ट., गरि जम्मा १८.४५ मे.ट., श्रोत वीउ उत्पादन भएको उन्मोचन भएका जातहरू: गहुँमा वि. एल. ४३४१, मुसुरोमा खजुरा मुसुरो ४, मासमा रामपुर मास र खजुरा मास १, मुङ्गमा प्रतिज्ञा, आलुमा खुमल विकास र काँक्रोमा भक्तपुर लोकल उन्मोचन भएको, पंजीकरण भएका जातहरू: धानमा कालो चामल र चार हाईब्रिडहरू एरिज आइडिया, श्रीराम खुस्बू, यल. पि. एन. बि.आर र अल्ट्रा सुपर, लट्टेमा रामेछाप हरियो लट्टे, कगतिमा तेह्रथुम स्थानीय, सुन्तलामा खोकु स्थानीय, स्क्वास फर्सी मा Super Squash Ball, तिते करेलामा CG ०१ र CG ०२, सिमीमा Long Green Bean र Semi 	<ul style="list-style-type: none"> खाद्यान्न वालीको स्रोत वीउ(८५० मे.टन.), तरकारी वालीको स्रोत वीउ(४० मे.टन.), बेर्ना उत्पादन संख्या (४५००००), पि.वि.एस.आलु दाना उत्पादनसंख्या (२०००००), घाँसको वीउ उत्पादन (११ मे.टन.), उन्नत गाई/भैसीको बाच्छा बाच्छी/पाडा पाडी संख्या २०/४०, बगुरको पाठा पाठीसंख्या ७५०, बाखा/भेडाको पाठा पाठी संख्या ४५०, माछाको भुरा संख्या १०४००००० उत्पादन गर्ने। विभिन्न वालीका ९ वटा जातहरू उन्मोचन गर्ने, कृषि यन्त्रीकरणको १ वटा नयाँ प्रविधिको विकास गर्ने, वातावरण मैत्री ३ वटा नयाँ प्रविधिको विकास गर्ने, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अनुसन्धान

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>Light Long Bean र तने बोडीमा Great wall-२ र Great wall-३ पञ्जीकरण भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • हर्दिनाथ हाईब्रिड धान -१ र हर्दिनाथ हाईब्रिड धान -१० प्रस्तावना पेश हुने क्रममा रहेको, बदाममा समृद्धि अनुमोदन, उन्मोचन तथा दर्ता उप समितबाट पारित भएको, • पशुपंछी अनुसन्धान तर्फ: गाईमा लुलु (१८), सिरी (१४), आछामी (१), भैसीमा गङ्गी (१), बाखामा तराई (२), खरी(७), सिन्हाल(२), भेडामा लामपुछे (८), कागे (९), बरुवाल (८), बंगुरमा वामपुङ्के(७), नागपुरी (५), च्वाचे (५), बदेल(१), र कुखुरामा साकिनी (५०) संरक्षण गरिएको। 	<p>संस्थाहरूको सहकार्यमा धानको आनुवांसिक स्रोतको विकास, सुधार र विस्तार गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • नेपालको कृषि अनुसन्धान नीति/रणनीति तयार गर्ने, • जीन बैंकमा २५० स्थानीय जात संकलन गर्ने साथै २ वटा पशु नस्लहरू संरक्षण गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.२५२१.६६ करोड, पुँजीगततर्फ रु.२८७.६८ करोड गरी जम्मा रु.२८०९.३४ करोड विनियोजन गरिएको छ।

२.२ भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

२.२.१ भूमि व्यवस्था

क. नतिजा सूचक

सि.नं.	नतिजा सूचक	एकाई	आ.व २०७४/०७५ को उपलब्धि	आ.व २०७५/०७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व २०७६/०७७ को लक्ष्य
१	भू-अभिलेख सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट जग्गा प्रशासन सम्बन्धी अनलाईन सेवा प्रवाह विस्तार	कार्यालय	८	८१	२३
२	मालपोत कार्यालयमा कम्प्युटर प्रविष्ट डाटाको परीक्षण	क्षेत्र एवम् जिल्ला	-	-	६०
३	मालपोत कार्यालयहरूमा श्रेस्ता स्क्यानिङ् गरी विद्युतीय अभिलेख तयार गर्ने।	कार्यालय	-	-	६०
४	नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापनमा तालिम प्राप्त कर्मचारी (भू.व्य.प्र.के.बाट)	जना	२६०	२२५	२५०
५	भवन निर्माण (मालपोत कार्यालयहरू)	सङ्ख्या	१०	५	६
६	भवन निर्माण (नापी विभाग)	सङ्ख्या	६	५	३
७	नाप नक्सा तयार (गाउँ ब्लक)	हेक्टर	६६३	६७५	१५००
८	मुक्त कर्मैया परिवारको पुनर्स्थापना (सद्दाभर्ना समेत)	संख्या	२३३	५५९	स्थानीय निकायबाट संचालन हुने भएकोले लक्ष्य नतोकिएको
९	तालिम प्राप्त गर्ने मुक्त कर्मैया	जना	२२५	२२५	"
१०	मुक्त हलियाका लागि जग्गा खरिद अनुदान	परिवार	३२७	१२७६	"
११	मुक्त हलियाका लागि घर निर्माण अनुदान	परिवार	३५३	१७१८	"
१२	मुक्त हलियाका लागि घर मर्मत अनुदान	परिवार सङ्ख्या	२०३३	४५०४	"

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१.	३३६००१०३	भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कर्मैया तथा मुक्त हलिया पुनःस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> बाँकी रहेका मुक्त कर्मैया पुनः स्थापित भएको हुने। मुक्त हलिया पुनस्थापना कार्य सम्पन्न भएको हुने। 	<p>मुक्त कर्मैया पुनस्थापन कार्यक्रमतर्फ</p> <ul style="list-style-type: none"> २७१४१ परिवारलाई जग्गा खरिद अनुदान उपलब्ध गराइएको। २७०६६ परिवारलाई घर निर्माण सहयोग उपलब्ध गराइएको। १८०९३ परिवारलाई काठ खरिद अनुदान उपलब्ध गराइएको। १५९९५ जनालाई सीप विकास तालिम प्रदान गरिएको। <p>मुक्त हलिया पुनस्थापना कार्यक्रमतर्फ</p> <ul style="list-style-type: none"> १५८३ परिवारलाई जग्गा खरिद अनुदान उपलब्ध गराइएको। २१३१ परिवारलाई घर निर्माण अनुदान उपलब्ध गराइएको। ८३६७ परिवारलाई घर मर्मतका लागि पेशकी स्वरूप रकम वितरण गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने।
२.	३३६०११०१	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	७	<ul style="list-style-type: none"> २७ वटा कार्यालयहरूमा अनलाइन सेवा संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५७ वटा कार्यालयमा अनलाइन सेवा संचालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सबै मालपोत कार्यालयमा अनलाइन सेवा संचालन गर्ने। ६० वटा मालपोत कार्यालयहरूमा

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
						श्रेस्ता स्क्यानिङ् गरी विद्युतीय अभिलेख तयार गर्ने।
३.	३३६०२१०१	कित्ता नापी कार्यक्रम	५	<ul style="list-style-type: none"> गाउँ ब्लक तथा द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भूमि लगतको पुनःस्थापना भएको हुने। मोरङ, चितवन, सुर्खेत र कास्की लगायतका जिल्लाहरूमा सूचना तथा संचार प्रविधि सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १३ हजार हेक्टर गाउँब्लक नापी कार्य सम्पन्न भएको, द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भूमि लगत पुनस्थापना तर्फ २२७.२८६ हजार हेक्टर नापी कार्य सम्पन्न भएको, करीब २२ हजार हेक्टर पुनः नापी नक्सा तयारी भएको। २० वटा कार्यालयका भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न, ८ वटा कार्यालयका भवन निर्माण कार्य चालु रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> १.५ हजार हेक्टर गाउँब्लक नापी गर्ने, ५ हजार हेक्टर पुनः नापी तथा डिजिटल नापी गर्ने, द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भूमि लगत पुनस्थापना तर्फ अर्घाखाँचीमा ७ हजार हेक्टर, पाल्पामा ३ हजार हेक्टर, सिरहामा ३.५ हजार हेक्टर तथा झापामा २ हजार हेक्टर नापी गर्ने। विभिन्न नापी कार्यालयहरूमा जीर्ण अवस्थामा रहेका नक्सा तथा फिल्डबुकहरूको पुनः स्थापना गर्ने, ७ वटा नापी कार्यालयहरू नमुना कार्यालयको रूपमा विकास गर्ने।
४.	३३६०२१०२	स्थलरूप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम	७	<ul style="list-style-type: none"> LiDAR Surveying and Mapping हुँदै भएको हुने। गा.पा./न.पा. स्तरीय भू-उपयोग नक्सा/ डाटा तयार हुँदै भएको हुने। दुर सम्वेदन विधिबाट 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल-भारत संयुक्त सीमा सर्भेक्षण कार्यका लागि ४ वटा सर्भेक्षण टोली परिचालन गरिएको। दुरसम्वेदन विधिबाट २०१ सीट नक्सा स्थलरूप नक्सा अद्यावधिक भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २० हजार वर्ग कि.मि. मा LiDAR Surveying and Mapping गर्ने। २० जिल्लाका गा.पा./ न.पा. स्तरीय भू-उपयोग नक्सा डाटा तयार गर्ने। Geoportal Management, Image

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>स्थलरूप नक्सा अद्यावधिक हुँदै भएको हुने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • नयाँ नगरपालिकाको डाटावेश तयार भएको हुने । • संघीय संरचना अनुरूप नेपालको नक्शा प्रकाशन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • ३० सीट नक्सा पुनः छपाई कार्य सम्पन्न भएको । • संघीय संरचना अनुरूपका विभिन्न जिल्ला नक्सा, प्रशासनिक नक्सा, प्रादेशिक नक्सा, विषयगत नक्साहरू तथा Metadata Service तयार गरी निःशुल्क रूपमा GIID को वेबसाइट मार्फत डाउनलोड गर्ने व्यवस्था मिलाइएको, • २०० सिट topographical database लाई national standard मा परिमार्जन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । • संघीय संरचना अनुसारको जिल्ला तथा स्थानीय तहको नक्सा तयारका लागि फिल्डकार्य भइरहेको । 	<p>Map Service तयार गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • दुर सम्बेदन विधिबाट २५० सिट स्थलरूप नक्सा अद्यावधिक गर्ने । • जिल्ला, प्रादेशिक तथा प्रशासनिक सीमा नक्साहरू तयार गर्ने । • संघीय ढाँचाको NSDI Policy बनाउने ।
५.	३३६०२१०३	खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम	७	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा रहेका विभिन्न दर्जाका नियन्त्रण विन्दुमा पूर्वेक्षण भएको हुने । • समतलन सर्वेक्षण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न दर्जाका नियन्त्रण विन्दुहरूमा पूर्वेक्षण तथा मनुमेन्टेसन कार्य भएको, • पूर्व-पश्चिम राजमार्गको शुरू, मध्यभाग र अन्त्यमा Fundamental Base को सर्वेक्षण 	<ul style="list-style-type: none"> • सगरमाथाको उचाई मापन सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गर्ने । • दोस्रो दर्जाका नियन्त्रण विन्दुमा पूर्वेक्षण तथा सर्वेक्षण गर्ने । • बेनी-जोमसोम सडक खण्डमा भू-आकर्षणका विन्दुहरूमा पूर्वेक्षण

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> GNSS/भू-आकर्षण सर्वेक्षण हुदै भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न भएको। सगरमाथा उचाई मापन कार्यको फिल्ड संचालन र आरोहण कार्य संचालन भएको। १९३ स्थानहरूमा GNSS सर्वेक्षण कार्य संचालन भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> तथा मनुमेनटेसन गर्ने। ११० कि.मि. मा भू-आकर्षण सर्वेक्षण, GNSS सर्वेक्षण र समतलन सर्वेक्षण गर्ने। CORS स्थापना तथा गरुयोजना तयार गर्ने।
६.	३३६०४०११	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	३,४	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक तथा प्रयोगात्मक विधिबाट नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन क्षेत्रमा लामो तथा छोटो अवधिका तालिम संचालन गरी जग्गा नापजाँच र भूमि व्यवस्थापनको क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सिनियर नापी तालिम, जुनियर नापी तालिम, जियोम्याटिक्स इन्जिनियरिङ डिप्लोमा, स्नातक र भूमि प्रशासनको स्नातकोत्तर र नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित विभिन्न विषयका छोटो अवधिको तालिम संचालन गरी करीब ७५३९ जनालाई तालिम दिइसकिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सिनियर नापी तालिम, जुनियर नापी तालिम, जियोम्याटिक्स इन्जिनियरिङ डिप्लोमा, स्नातक र भूमि प्रशासनको स्नातकोत्तर र नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयका छोटो अवधिको तालिम संचालन, GIS/RS/GNSS/cadastral स्थानीय तहमा भू-उपयोग सम्बन्धी तालिम संचालन हुने, अधिकृत स्तर र सहायकस्तरका सेवाकालिन तालिम संचालन हुने, कक्षाकोठाको आधुनिकिकरण भएको हुने, अनुसन्धान कार्य भएको हुने, नयाँ तालिम भवन निर्माण भएको हुने (बहु वर्षिय)।

२.२.२ सहकारी तथा गरिबी निवारण

क. नतिजा सूचक

सि.नं.	नतिजा सूचक	एकाई	आ.व २०७४/०७५ को उपलब्धि	आ.व २०७५/०७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व २०७६/०७७ को लक्ष्य
१	सहकारी संघ संस्थाको कूल बचत	रु. अर्बमा	३२३□	३४७□	३६८□
२	सहकारी संघसंस्थाको ऋण लगानी	रु. अर्बमा	३००□	३३८□	३६३□
३	सहकारी संघ र संस्था	संख्या	३४५१२□	३४७६३□	३५२२५□
४	सहकारी संघ संस्थाको कुल सदस्यता	संख्या (लाखमा)	६४.८□	६६□	६७□
५	सहकारी संघसंस्थाको शेयरपूँजी	रु. अर्बमा	७५	७७□	८१□
६	सहकारी तालिम तथा प्रशिक्षण	जना	७४५□	८१०□	११७५□
७	गरिब घर परिवारलाई परिचय पत्र वितरण	स्थानीय तह	२४१□	३५०	४०३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१.	३३६००१०१	गरिब घर परिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> गरिब घरपरिवारको पहिचान भएको हुने। गरिब घरपरिवारलाई परिचय-पत्र वितरण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २६ वटा जिल्लाका २४१ स्थानीय तहमा गरिब घरपरिवार पहिचान भएको। २६ वटा जिल्लाका २४१ गरिब घरपरिवार परिचय-पत्र वितरण भइरहेको। गरिब घरपरिवार पहिचान गर्न बाँकी ५१ जिल्लाका ५१२ स्थानीय तहमा 	<ul style="list-style-type: none"> २६ वटा जिल्लाका २४१ स्थानीय तहमा पहिचान गरिएका गरिब घरपरिवारलाई परिचय-पत्र वितरण गर्ने। १२ जिल्लाका १०९ स्थानीय तहमा गरिब परिवार पहिचान गरिने। ३९ जिल्लाका ४०३ स्थानीय तहमा गरिब घरपरिवार पहिचान गर्न तथ्यांक संकलन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					गरिव परिवार पहिचान गरी परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्य शुरु गरिएको। <ul style="list-style-type: none"> बाँकी जिल्लाहरूमा गरिव पहिचान गर्न मापदण्ड निर्धारण भएको। तथ्यांक संकलनको लागि प्रश्रावली स्वीकृत भएको। नेपाल सरकारबाट गरिवा परिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण निर्देशिका २०७५ स्वीकृत भएको। 	
२.	३३६०३०१२	सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	४	<ul style="list-style-type: none"> नियामक निकायको जनशक्ति क्षमता तथा नेतृत्व विकास भएको हुने। सहकारीकर्मीहरूको क्षमता, नेतृत्व, व्यवस्थापन सीप विकास भई स्वरोजगारी सृजना, आय आर्जन, व्यवसायिक क्रियाकलापमा वृद्धि भई समग्रमा गरिबी निवारणमा सहयोग पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नियामक निकायको जनशक्ति क्षमता तथा नेतृत्व विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। सहकारीकर्मीहरूको क्षमता, नेतृत्व, व्यवस्थापन सीप विकास भई स्वरोजगारी सृजना, आय आर्जन वृद्धि, व्यवसायिक क्रियाकलापमा वृद्धि भई समग्रमा गरिबी निवारणमा सहयोग पुगेको। स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई सहकारीको ३४२ जना नियामक निकायका सहकारी शाखा/फाँट हेर्ने कर्मचारीहरूलाई सहकारिता सम्बन्धी ज्ञानका अतिरिक्त नियमन गर्न अनुशिक्षण गरी सक्षम बनाइएको। संघ प्रदेश र स्थानिय तहका १७९ जना कर्मचारीहरूलाई सहकारी सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिई दक्ष प्रशिक्षक तयार गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सहकारी सघ संस्थाहरूको सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको सीप विकास, सशक्तीकरण, क्षमता विकास, रोजगारीमूलक कार्यको लागि १५ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा सहकारी नेतृत्व तथा व्यवस्थापन विकास तालिम ५/५ वटा सञ्चालन गरी २५० जनशक्तिको क्षमता विकास गर्ने। १७५ जना सहकारी संस्थाको सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको लागि नेतृत्व विकास तथा व्यवस्थापन तालिम प्रदान गर्ने। १७५ जना सहकारी संस्थाको सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको लागि सहकारी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्रदान गर्ने। १७५ जना सहकारी व्यवसायमा संलग्न सञ्चालक कर्मचारीहरूलाई उनिहरूले गरिआएको व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि व्यवसाय प्रवर्द्धन तालिम प्रदान गर्ने। बचत तथा ऋणको मुख्य व्यवसायमा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<ul style="list-style-type: none"> सहकारी संघ संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारी तथा सञ्चालकहरू मध्येबाट १०० जना प्रशिक्षक तयार गरिएको। ११३ जना सहकारीका सञ्चालक तथा व्यवस्थापकहरूलाई नेतृत्व विकास तथा व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको। विगत २ वर्ष अगाडि केन्द्रबाट सञ्चालित लेखा व्यवस्थापन तथा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमको प्रभावकारिता अध्ययन र तालिम पाठ्यक्रम परिमार्जनको लागि तालिम आवश्यकता पहिचान सम्बन्धी अध्ययन भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> संलग्न संस्थाका सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूलाई वित्तिय व्यवस्थापन तथा ऋण तालिम प्रदान गर्ने। नियामक निकायहरूका १०० जना कर्मचारीहरूलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा पूनर्ताजगी तालिम प्रदान गर्ने। विभिन्न स्थानीय तहका १७५ जना सहकारी शाखा हेर्ने कर्मचारीहरूलाई सहकारिताको आधारभुत ज्ञानको साथै ऋण यउमचवतप्यल सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने। तालिम आवश्यकता पहिचान, तालिम प्रभावकारिता अध्ययन, व्यवस्थापन परामर्श र पाठ्यक्रम स्तरोन्नति सम्बन्धी कार्य गर्ने।
३.	३३६०३१०१	सहकारी क्षेत्र सुदृढिकरण आयोजना	३,५	<ul style="list-style-type: none"> सहकारी मूल्यमान्यता र सिद्धान्तको प्रचलनबाट सहकारी आन्दोलनको गुणात्मक विकासमा सहयोग पुगेको हुने। सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन र विकास कार्यमा सहयोग पुगेको हुने। सहकारीमा लक्षित वर्ग तथा समूहको आवद्धता वृद्धि भई नागरिक सशक्तीकरण भएको हुने। सहकारी उद्यम व्यवसाय 	<ul style="list-style-type: none"> ७७ जिल्लामा सहकारी संघरसंस्थाहरूको प्रवर्द्धन, कृषक, महिला तथा लक्षित वर्गका समूहको सहकारीकरण, निष्क्रिय सहकारी संस्थाको दर्ता खारेजी, ५८७ वटा संघसंस्थाहरूको सघन अनुगमन, १,८६८ सहकारीहरूको नियमित अनुगमन कार्यहरू सम्पन्न भएको। ८,५११ व्यक्तिहरूलाई सीप तथा क्षमता विकास तालिम उपलब्ध गराइएको। सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने क्रममा विभिन्न ९ वटा सहकारी उद्यमहरू 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सहकारी औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउन पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन गर्ने। महानगरपालिकासँगको सहकार्यमा कृषि उत्पादनको सहकारी बजारस्थल निर्माण तथा सञ्चालनका लागि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन (पोखरा उपमनपा) गर्ने। स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा पुराना साझा (सहकारी) संघ संस्थाहरूको सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग गरी स्थानीय कृषि उत्पादनको सञ्चय, प्रशोधन र बजारीकरण कार्यक्रमका लागि सञ्चालन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>विस्तार भई उत्पादन वृद्धि तथा रोजगारी सृजना भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> सहकारी शिक्षा, सूचना र संचारको विकास भएको हुने। सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम भएको हुने। 	संचालनको लागि पुँजीगत अनुदान सहयोग भएको।	<p>अनुदान दिने।</p> <ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सहकारी चिनी कारखाना स्थापना (प्रदेश २ मा खौंडसारी चिनी प्लान्ट एवं प्रदेश २ र ५ मा मझौला चिनी कारखाना स्थापनार्थ पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन) गर्ने। विगत वर्षदेखि निर्माणाधीन चितवन र स्याङ्जाका शीत भण्डार निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने। श्रमिक सहकारी संस्था प्रवर्द्धन (बीउ पुँजी ९० लाख र प्रवर्द्धन खर्च १६ लाख) गर्ने। कार्यक्रम अनुदान (राष्ट्रिय महासंघ तथा केन्द्रीय, प्रदेश र जिल्ला तहका संघलाई संस्थागत विकास अनुदान) दिने। सहकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा व्यावसायिक आयोजनाका लागि पुँजीगत अनुदान (उत्पादनमूलक २२ र उपभोक्ता भण्डार दिने। ठूला सहकारी आयोजनाको पूर्व लेखाजोखा तथा अनुदान प्राप्त सहकारी आयोजनाको अनुगमन गर्ने। सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी सुपरिवेक्षण अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ५९६.७१ करोड, पुँजीगततर्फ रु. १७२.०६ करोड गरी जम्मा रु. ७६८.७७ करोड विनियोजन गरिएको छ।

२.३ वन तथा वातावरण

क. नतिजा सूचक

क्र. स.	सूचक	इकाई	२०७४/७५ को उपलब्धि	२०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१□□	प्रदुषणमुक्त र स्वच्छ वातावरण (वायु प्रदुषणको औसत मात्रा पि पि एम २.५)	माइक्रोग्राम प्रति घन मिटर	५२.९५	५०.००	४८.००
२□□	जैविक विविधता संरक्षण र पर्यावरणीय सन्तुलन : लोपोन्मुख, सङ्कटापन्न र जोखिममा परेका प्रजाति/वनस्पति संरक्षण	संख्या	५८९	५८९	५८९
३□□	अनुकूलन योजना तयार भई कार्यान्वयन भएका अनुकूलन योजना(जम्मा)	संख्या	२१७	३०७	४०७
४□□	वन क्षेत्रले ओगटेको क्षेत्र(जम्मा)	प्रतिशत	४४.७४	४४.७४	४४.७४
५□□	काठ उत्पादन(प्रति वर्ष)	क्यू.फि.लाख	१५०	१५०	२००
६□□	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह(जम्मा)	संख्या	२२२६६	२२२६६	२२६७७
७□□	निजी वन/पारिवारिक वन(जम्मा)	हेक्टर	२३६०	२५६०	५०६०
८□□	ठूला नदी प्रणाली एकीकृत वृहत् जलाधार(जम्मा)	संख्या	०	०	१
९□□	घाँसे मैदान व्यवस्थापन(प्रति वर्ष)	हेक्टर	३००	३५०	१५००
१०□□	संरक्षित क्षेत्रले ओगटेको क्षेत्र(जम्मा)	प्रतिशत	२३.३९	२३.३९	२३.३९
११□□	वन अनुसन्धानको स्थायी नमुना प्लटहरूको पुनः वन मापन (प्रति वर्ष)	संख्या	४७०	३००	१०००
१२□□	वन्यजन्तुको पालन थालनी (प्रति वर्ष)	प्रजाती	०	०	२
१३□□	वायु गुणस्तर मापन केन्द्र स्थापना (जम्मा)	संख्या	१३	१७	२४
१४□□	वातावरणीय अध्ययन तथा मापदण्ड कार्यान्वयन बारे अनुगमन(प्रति वर्ष)	पटक	१३६	१५०	२००
१५□□	वन तथा वातावरण मन्त्रालय संग सम्बन्धित ऐन, नीति नियम,निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि निर्माण तथा संशोधन (प्रति वर्ष)	संख्या	७	१०	१०
१६□□	जलवायु मैत्री गाऊँ कार्यक्रम (प्रति वर्ष)	संख्या		४२	४२
१७□	महत्वपूर्ण वन्यजन्तु वाघ गैडा, अर्ना)	संख्या	१९८ ६४५ ४३२	२३५ ६४५ ४४१	२३५ ६४५ ४४१
१८□	हरितगृह ग्यास उत्सर्जनको सन्दर्भ तह, Reference Level	ग्यास संख्या	-	१	२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३२९००१०१	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय अनुकूलनका उपायहरू कार्यान्वयन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १४ वटा गा.पा. र न.पा.मा ७४ वटा अनुकूलनका आयोजनाहरू संचालनमा रहेका। 	<ul style="list-style-type: none"> २६ वटा गाउ तथा नगरपालिकामा भौतिक पूर्वाधार निर्माण, आय आर्जन, क्षमता विकास, जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
२	३२९००१०२	रेड फरेष्ट्री तथा जलवायु परिवर्तन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> रेड परीक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १३ वटा जिल्लामा रेड परीक्षण कार्यक्रम संचालन भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> १३ जिल्लामा रेड परीक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिने, कार्वन रजिष्ट्री संयन्त्र तयार गर्ने।
३	३२९००१०३	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> जलवायु जन्य सङ्कटासन्न न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकूलन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १५७ वटा वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन योजना तयारी भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> २०० वटा वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन योजना कार्यान्वयन गर्ने।
४	३२९०११०१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	१ र २	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय वन क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषणहुने, नीतिगत व्यवस्था तथा मापदण्डहरू तयार हुने, वन उद्यमका लागि अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन हुने, प्रजाति संरक्षण योजना कार्यान्वयन हुने, विरुवा उत्पादन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा वनस्पति प्रजाति संरक्षण योजना तयार भएको, वन पैदावार ट्र्याकिङ सूचना प्रणालीको कार्यसूचि स्वीकृत भई कार्य जारी रहेको, संघीय वन ऐनको मस्यौदा तयार भई पेश भएको, सामुदायिक तथा सहकारीमा आधारित प्रस्तावहरू छनौट गरी उद्यम प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य भईरहेको, साईटिस सचिवालयमा २०१७ को प्रतिवेदन तथा जटामसीको कोटा सम्बन्धी विवरण समावेश भएको 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय कानूनहरूको अभिमूखीकरण गर्ने, सहकारी तथा समुहहरूलाई वन उद्यमका लागि अनुदानका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिने, स्थानीय तहहरूमा हरित उद्यम क्षेत्रहरूको पहिचान गर्ने, २७९ वन उपभोक्ता समूह मार्फत १.५ करोड विरुवा उत्पादन तथा वृक्षारोपण गर्ने, ६ लाख फलफूलको विरुवा उत्पादन खरीद तथा वृक्षारोपण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					विवरणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन पेश भई अन्तिम प्रतिवेदनको कार्य जारी रहेको, <ul style="list-style-type: none"> ४ लाख विरुवा उत्पादन भएको, वन क्षेत्र उपलब्ध गराइएका ३० वटा राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको अनुगमन भएको। 	
५	३२९०११०२	जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा वृहत जलाधार प्रणालीमा रहेर भू संरक्षण तथा व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५ स्थानमा संवेदनशील पहिरो रोकथाम भएको, ३ वटा पानी श्रोत व्यवस्थापन र बहुआयमिक उपयोग भएको, ५ कि मि खोला किनार संरक्षण भएको, १०० वटा पानी पोखरी निर्माण भएको, १५ वटा गल्छी नियन्त्रण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३३ स्थानमा आकस्मिक भू-स्खलन व्यवस्थापन गर्ने, ५ स्थानमा पानी श्रोत व्यवस्थापन तथा बहु-उपयोग, २० वटा पानी मूहान/श्रोत संरक्षण गर्ने, १५ कि मि खोला/नदी किनारा संरक्षण गर्ने, १९ वटा संरक्षण पोखरी/तालतलैया निर्माण, मर्मत तथा संरक्षण गर्ने, १७ वटा गल्छी/पहिरो रोकथाम गर्ने, १ लाख २५ हजार फलफूल विरुवा रोपण, ५ वटा बहुउद्देश्य नर्सरी स्थापना तथा विरुवा उत्पादन गर्ने।
६	३२९०११०३	पर्वतीय जलाधारहरूको जलवायु परिवर्तन समानुकूलन आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> जलवायुजन्य प्रकोप न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा विभिन्न batch हरूमा जलवायु अनुकूलनका कार्यक्रमहरू संचालनमा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा विभिन्न batch हरूमा जलवायु अनुकूलनका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिने।
७	३२९०११०४	प्रकृतिमा आधारित पर्यटन कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षण क्षेत्र, सिमसार क्षेत्र तथा वन क्षेत्रहरूलाई प्रकृतिमा आधारित पर्यटन गन्तव्य बनाउन कार्यक्रमहरू संचालन 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ कार्यक्रम 	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा पर्यटकीय विद्युतिय सूचना केन्द्र निर्माण गर्ने, ४ स्थानमा होमस्टे प्रवर्द्धन/सहयोग (पर्सा, शुक्ला समेत) गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				भएको हुने।		<ul style="list-style-type: none"> • २ वटा संरक्षित क्षेत्रमा एकीकृत पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम (घाँसे मैदान, पानीपोखरी र भ्यू टावर) व्यवस्थापन गर्ने। • ६ वटा धार्मिक एवं सँस्कृतिक सम्पदा संरक्षण गर्ने। • ४५ वटा पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनका लागि समुदायमा आधारित वन समूह/संस्थालाई अनुदान दिने। • ५ वटा प्रकृतिमा आधारित पर्यापर्यटनको कार्ययोजना तयारी, प्रकाशन तथा अभिमुखीकरण (वन सम्बन्धी अनुसन्धान तथा परामर्श) गर्ने।
८	३२९०११०५	जोखिमयुक्त जलाधारमा जलवायु समानुकूलन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • जलवायु परिवर्तनको दृष्टिकोणबाट प्रभावित पूर्वी पहाडका ३ वटा जिल्लाहरूमा अनुकूलनका कार्यक्रमहरू संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • नयाँ कार्यक्रम 	<ul style="list-style-type: none"> • दुधकोशी जलाधारका ८ वटा गा.पा.,न.पा. मा कार्ययोजना सहित अनुकूलनका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
९	३२९०२०११	वनस्पति विभाग	२	<ul style="list-style-type: none"> • जडिवुटी खेती प्रविधि तथा उद्यम विकासका लागि अनुदान दिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • रु.५ करोडको बजेट परिधिभित्र रही अनुदान दिनका लागि छनौट प्रकृत्यामा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • अनुदानका लागि रु.५ करोड विनियोजन गर्ने, • अनुदान प्रक्रिया सम्पन्न गरी अनुदान वितरण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१०	३२९०२९०१	जडिबुटी विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> वनस्पतिको अध्ययन अनुसन्धान खेती प्रविधि विस्तार वनस्पतिहरूको गुण परिक्षण तथा प्रमाणीकरण प्रयोगशाला निर्माण तथा स्तरोन्नती भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> NABL-INDIA बाट ३ वटा प्यारामिटरमा Accreditation सम्पन्न भई जम्मा ९ प्यारामिटरमा कार्य सम्पन्न भएको, १०१४ नमुनाहरूको विश्लेषण प्रमाणीकरण तथा सिफारीस कार्य सम्पन्न भएको, १० सुगन्धित तेलयुक्त वनस्पतिहरू वटा नमूनाहरू संकलन गरी परीक्षण सम्पन्न गरिएको, बाँके र काठमाण्डौमा अत्याधुनिक वनस्पति प्रयोगशाला निर्माण भैरहेको, चिराईतो जर्मप्लाज्म संकलन संरक्षण र व्यवस्थापन भएको, ३० वटा वनस्पति प्रजातिहरूको DNA Isolation र PCR कार्यका लागि नमुना संकलन भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> १५०० वटा नमुनाहरूको विश्लेषण तथा प्रमाणीकरण मार्फत व्यापारमा सहयोग गर्ने, वनस्पतिहरूको DNA Isolation र PCR तथा Sequencing गर्ने, ५५ जडिबुटी अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम गर्ने, १०० हे.मा समुदायमा आधारित कार्यहरू (विरुवा वितरण र खेती कार्य, जडिबुटी विकासको लागि अनुदान, पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन कार्यक्रम, खेति विस्तारको लागि सहयोग, Contract Farming and Buy back guarantee) गर्ने, भेराईटी विकास कार्यक्रम (चिराईतो, मेंथा, केमोमाईल) गर्ने, कर्णाली प्रदेशमा जडीबुटी क्षेत्र कार्यान्वयन कार्यक्रम (६ प्रजाती) गर्ने।
११	३२९०२९०२	वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> वनस्पति उद्यानहरूको संचालन तथा व्यवस्थापन हुने, दुर्लभ तथा लोपोन्मुख वनस्पतिको संरक्षण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ९ वनस्पति उद्यानमा १८००३० गोटा मौसमी शोभनीय फूल विरुवा उत्पादन भएको, विश्वशान्ति जैविक विविधता उद्यान रानीवनको अधुरो संरचना निर्माण तथा कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको, माईपोखरी, धनुषाधाम, वृन्दावन, ढकेरी वनस्पति उद्यान कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ११ वटा उद्यानको विकास र व्यवस्थापन गर्ने, Seed Gene Bank संचालनको लागि उपकरण खरिद गर्ने, ४ स्थानमा वनस्पति उद्यान निर्माण गर्ने, माईपोखरी, धनुषाधाम, वृन्दावन र ढकेरीमा वनस्पति उद्यान कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१२	३२९०२९०३	वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण कार्यक्रम	६	<ul style="list-style-type: none"> हर्वेरीयम नमुना पहिचान, संरक्षण, व्यवस्थापन तथा Digitization भएको हुने, नेपाल फ्लोरा कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने, वनस्पति प्रजातिहरूको अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १ लाख ६५ हजार हर्वेरीयम नमुनाहरूको व्यवस्थापन भएको, ३५२ प्रजातिको फार्माकोग्नोष्टिकल, फाइटोकेमिकल, फार्माकोलोजिकल स्क्रीनिङ्ग कार्य सम्पन्न भएको, ३४०६२ हर्वेरीयम नमुनाहरूको Digitization कार्य भएको, मजिठो, लालीगुराँस र धसिग्रेको टिप्युकल्चर प्रविधि विकास भएको, नेपालको रैथाने वनस्पतिको (Endemic Plants) प्राकृतिक अवस्थामा Population status को अनुसन्धान, भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १२ प्रजातीको Tissue Culture सम्बन्धि कार्यहरू (प्रविधि विकास, फिल्ड परिक्षण, जर्मप्लाज्म, DNA Barcoding) गर्ने, A Handbook of Flowering plants of Nepal Vol. III पाण्डुलिपी तयारी तथा प्रकाशन सुगन्धित तेलयुक्त वनस्पतिहरूको Reference Chromatogram तयार गर्ने, फ्लोरा अफ नेपाल कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, वनस्पतिहरूको फाइटोकेमिकल, फार्माकोलोजिकल, सुगन्धित तेल, विस्तृत फाइटोकेमिकल र बायोकेमिकल अध्ययन गर्ने, हर्वेरीयम नमुनाहरूको Digitization कार्य गर्ने, हर्वेरीयम संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने।
१३	३२९०३०११	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	२	<ul style="list-style-type: none"> प्राणी उद्यानहरूको निर्माण व्यवस्थापन र मध्यवर्ती क्षेत्र सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> भानुभक्त प्राणी उद्यानको भवन तथा तारबार निर्माण भएको, भक्तपुर प्राणी उद्यानको भवन लगायत तारबार निर्माण भएको, रा.नि.तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐनको दफा २५क. बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रहरूलाई सहयोग भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> भानुभक्त प्राणी उद्यानको भवन तथा तारबार निर्माण कार्य गर्ने, भक्तपुर प्राणी उद्यानको भवन लगायत तारबार निर्माण कार्य गर्ने, भानुभक्त र भक्तपुर प्राणी उद्यानको डि.पि.आर. निर्माण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१४	३२९०३१०१	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> वासस्थान संरक्षण भएको हुने, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन भएको हुने, चोरी शिकारी नियन्त्रण र स्वीप अपरेसन भएको हुने, वन्यजन्तुको अध्ययन अनुसन्धान, सर्वेक्षण भएको हुने, पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन हुने, भौतिक पूर्वाधार निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> घाँसे मैदान व्यवस्थापन २२६ वटा, पानी पोखरी निर्माण २६८ वटा, डढेलो नियन्त्रणका लागि पोखरी निर्माण ६१ वटा र २० संरक्षित क्षेत्रमा वन डढेलो व्यवस्थापन भएको, विद्युतीय तारवार/आर.सि.सी. बाल सहितको तारवार निर्माण १३ कि.मी., वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र व्यवस्थापन ३ स्थान, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण सम्बन्धी डकुमेन्ट्री निर्माण १ वटा (कोशी), टुहुरा तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तुको उद्धार तथा व्यवस्थापन २१ पटक सम्पन्न गरिएको, १२ जना वन्यजन्तुबाट टुहुरा बनाईएका बालबालिकालाई छात्रवृत्ती उपलब्ध गराईएको, चोरी शिकारी नियन्त्रण स्वीप अपरेसन ५९ पटक, चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि संयुक्त गस्ती ११ पटक, वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण बैठक (जिल्ला स्तर) २६ वटा सम्पन्न गरिएको, २ स्थानमा घडियाल, गिद्ध, कछुवा संरक्षण तथा अध्ययन गरिएको। भ्यु-टावर निर्माण ५ वटा, पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण १४ वटा, साईनबोर्ड/सूचना बोर्ड निर्माण १५६ 	<ul style="list-style-type: none"> घाँसे मैदान निर्माण (१५०० हे.), घाँसे मैदान मर्मत सुधार (६५२ हे.), पानी पोखरी निर्माण (७७ वटा), पानी पोखरीमा सोलार वोरिड मार्फत पानी व्यवस्थापन (१८ वटा), वन डढेलो व्यवस्थापन (२० वटा संरक्षित क्षेत्र), अर्नाको ईन्क्लोजर निर्माण तथा व्यवस्थापन (१ स्थान) गर्ने, मेश जाली सहितको विद्युतीय तारवार निर्माण (३४ कि.मि.), सोलार फेन्स निर्माण (१४ कि.मि.), वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र स्थापना तथा व्यवस्थापन (३ स्थान) , वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत दिने, चोरी शिकारी नियन्त्रण स्वीप अपरेसन ९८ पटक, चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि संयुक्त गस्ती २२ पटक, वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण बैठक (जिल्ला स्तर) ४३ पटक र वन्यजन्तुको व्यवसायीक पालन प्रजननको नमूना सुरुवात गर्ने, घडियाल, कछुवा संरक्षण २ स्थान , गिद्ध संरक्षण १ स्थान, बाघको आहारा प्रजातीको अनुगमन ५ वटा संरक्षित क्षेत्र,गैँडा,गौरीगाई, नाउर गणना ८ संरक्षित क्षेत्रमा गर्ने, भ्यु-टावर निर्माण (३० वटा), पर्यटक विश्रामस्थल तथा क्याम्पसाईट निर्माण (७२ वटा), काठेपुल कलभर्ट निर्माण (७७ वटा) वनपथ, गोरेटो बाटो, पर्यटक पथ निर्माण ४३८ कि.मि., पिपिड टावर

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<p>वटा, क्याम्पसाईट निर्माण १ वटा, वनपथ/ट्रेकिङ ट्रेल मर्मत ३७८ कि.मि., पर्यटक सूचना केन्द्र मर्मत ४ वटा, वनपथ निर्माण तथा ग्राभेलिड , फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण २८ वटा सम्पन्न गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> पोष्ट भवन निर्माण ७ वटा र मर्मत ३३ वटा, खानेपानी निर्माण ९ वटा र मर्मत २६ वटा, काठेपुल निर्माण ८ वटा सम्पन्न गरिएको। 	<p>निर्माण (५ वटा) गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> भवन (पोष्ट, सेक्टर, कार्यालय) निर्माण २२ वटा , हिँउ चितुवा अनुसन्धान केन्द्र निर्माण १ वटा र ४८ वटा खानेपानी निर्माण गर्ने।
१५	३२९०३१०२	सिमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> सिमसार क्षेत्रको संरक्षण तथा बुद्धिमतापूर्ण उपयोग भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ कार्यक्रम 	<ul style="list-style-type: none"> २१ वटा ताल तलैया सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन/पुनर्स्थापन (Restoration) गर्ने, १० पटक वटा सिमसार संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रसारण र सिमसार क्षेत्रको अभिलेखिकरण गर्ने, ३ वटा रामसार/सिमसार क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना तयारी गर्ने।
१६	३२९०४१०१	वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण आयोजना	६	<ul style="list-style-type: none"> वनको सर्वेक्षण, वन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> तेस्रो चरणको वन स्रोत सर्वेक्षणका लागि स्थायी प्लटहरूको मध्य पहाडी क्षेत्रमा पुनर्मापन भइरहेको, पहाडी तथा तराई क्षेत्रमा कृषि वन प्रणालीहरूको अध्ययन गरी विभिन्न मोडेलहरूको परिक्षण गर्ने कार्य जारी रहेको, राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा वन क्षेत्रको योगदान मापन गर्ने प्रणालीको विकास 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय वनस्रोत सर्वेक्षण र कार्बन अनुगमनका लागि मध्य पहाडी, उच्च पहाडी र उच्च हिमाली क्षेत्रको स्थायी नमुना प्लटहरूको पुनःमापन गर्ने, वन क्षेत्रले अन्य आर्थिक उपक्षेत्रहरूमा पुऱ्याएको योगदानको अध्ययन गर्ने, वन विज्ञान स्नातक तहमा अभ्यन्तरत विद्यार्थीहरूलाई व्यावहारिक ज्ञान र सिप प्रदान गर्न internship व्यवस्था गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<p>गर्न अध्ययन अनुसन्धान भै रहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • वन क्षेत्रबाट दिगो विकास लक्ष्यमा गर्ने योगदानबारे अध्ययन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको र प्रतिवेदन लेखे कार्य भैरहेको, • वनको जानकारी प्रकाशन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय वनस्रोत खपत सम्बन्धि अध्ययन सर्वेक्षण गर्ने, • वनको जानकारी प्रकाशन गर्ने, • वन तथा भूक्षेत्रको आंकलन गर्ने अनुगमन प्रणालीको विकास गर्ने।
१७	३२९०५०११	वातावरण विभाग	१	<ul style="list-style-type: none"> • वातावरण संरक्षण, वातावरण सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान तथा अनुगमन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • १४ स्थानमा वायु प्रदूषण मापन केन्द्र स्थापना भईसकेको र ३ स्थानमा स्थापनाका लागि बोलपत्र आवहन गरिएको, • फोहोरजन्य क्रियाकलापहरूको नियमन तथा नियन्त्रणका लागि १० वटा नगरपालिका छनोट भई सामग्री खरिद कार्य भएको, • सुर्य नेपाल प्रा.लि. को वातावरणीय परिक्षण सम्पन्न तथा ५२ वटा EIA, IEE गरेका आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन सम्पन्न भएको, • १३२ वटा उद्योग प्रतिष्ठानहरूको वातावरणीय प्रदूषण सम्बन्धी नियमित तथा आकस्मिक स्थलगत अनुगमन सम्पन्न तथा जम्मा ११६ वटा नमुनाको प्रयोगशाला परिक्षण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • ७ स्थानमा थप वायु प्रदूषण मापन केन्द्र स्थापना गर्ने, • शहरी हरित उद्यान विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • वातावरणीय सचेतना सम्बन्धी सन्देश, सुचना, श्रव्य दृष्य सामग्री निर्माण तथा प्रशारण गर्ने, • राजधानीका मुख्य मुख्य चोकहरूमा डस्टविनहरू राख्ने, • EIA र वातावरणीय मापदण्डको आकस्मिक अनुगमन, १ लाख फलफूल तथा ornamental वृक्षारोपण गर्ने, • Digital Display Board स्थापना गर्ने, • वातावरण प्रदूषण सम्बन्धी अनुगमन एवं निरीक्षण गरी नमूना संकलन गर्ने , • घरभित्रको धुवाँको अवस्थाबारे अध्ययन गर्ने, • घरायसी फोहोरसैला व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम सन्चालन गर्ने, • ६ वटा हिमालको सरसफाई अभियान

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
						सञ्चालन गर्ने।
१८	३२९०६०११	केन्द्रीय वन तालिम केन्द्र	६	<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारी तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १२० जना कर्मचारीहरूलाई तालिम दिइएको, सेवाकालीन तालिमका लागि मेनुअल तयार गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १५० जना कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
१९	३२९००१०४	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण विकास कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> नदी प्रणालीमा आधारित रही चुरे भावर क्षेत्रको एकीकृत संरक्षण तथा व्यवस्थापन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४८ स्थानमा गल्छी तथा पहिरो नियन्त्रण भएको, ११ कि.मि. नदी तथा खोला किनारा स्थिरीकरण भएको, ५६ स्थानमा भिरालो जग्गामा बहुवर्षीय वाली विस्तार भएको, २६ वटा रेन वाटर रन अफ हर्वेस्टिंग ड्याम निर्माणाधिन रहेको, ८ वटा ताल तलैयाको संरक्षण कार्य भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> २१.५२ कि.मि नदी खोला किनार स्थिरीकरण २०१ वटा गल्छी पहिरो नियन्त्रण गर्ने, ७ स्थानमा क्षतीग्रस्त भूमी पुनर्स्थापना गर्ने, २ लाख ५० हजार फलफूलको विरुवा वृक्षारोपण गर्ने, २५ लाख वनको विरुवा उत्पादन तथा वृक्षारोपण गर्ने, ११८ वटा भूमिगत जल पूनर्भरण गर्ने, १२५ हे.हरीत पेटी निर्माण, १२ वटा ताल तलैया प्रवर्द्धन, १४ वटा पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धन, वन क्षेत्र ११३ हे. (Hot Spot) को तारवार सहित पुनरुत्पादन संरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.८२४.०५ करोड, पुँजीगततर्फ रु.५५९.८८ करोड गरी जम्मा रु.१३८३.९३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

परिच्छेद ३
आर्थिक क्षेत्र

३.१ अर्थ

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाइ	आ.व. २०७४/५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	बाली सुरक्षण प्रिमियम अनुदान	हेक्टर	१०५०	५२५□	१४२०□
२	सामाजिक र सामुदायिक कार्यक्रम	संख्या	९७□	-□	७८□
३	उद्यमशीलता विकास तालिम	संख्या	११५०□	-□	१२६०□
४	शीतघर निर्माण (व्याज अनुदान)	मेट्रिक टन	-□	-□	५०००□
५	साना किसान बैंक (विविध) कार्यक्रम	संख्या	७८७□	८००□	६७२□
६	लघु विमा सहयोग कार्यक्रम (पशुधन सुरक्षण)	संख्या (हजारमा)	२२२.६□	३६६□	४२१□
७	पशुधन तथा कर्जा सुरक्षण तालिम	जना	१२२०□	८५०□	४९५□
८	कृषि तथा पशुपन्छी व्याज अनुदान	रु. अर्ब	-□	२□	५□
९	लघु वित्त तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण	संख्या (हजारमा)	१८२□	३४५.८□	४००□
१०	कृषि कर्जा सुरक्षण	संख्या	२७७३□	३८२९□	४५००□
११	प्राविधिक शिक्षा तथा शैक्षिक बेरोजगार कर्जा सुरक्षण	संख्या	□□	□□	१००□
१२	निर्यात कर्जा सुरक्षण	संख्या	□□	□□	३००□

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३०५०००११	अर्थ मन्त्रालय		<ul style="list-style-type: none"> मदिरा तथा सुर्तीजन्य पदार्थमा स्टिकरको प्रयोगमा ल्याइएको हुने, मदिराको कार्टुनमा मात्र स्टिकर टाँस्ने गरेकोमा हाल प्रत्येक मदिराको बोतलमा स्टिकर टाँस्ने व्यवस्था भएको हुने, स्टिकरको गुणस्तरमा सुधार आएको हुने, सुर्ती तथा मदिरा जन्य पदार्थमा अन्तशुल्क निर्देशिका बनाएर व्यवस्थित भएको हुने, नक्कली स्टिकरलाई नियन्त्रित गरिएको हुने, शुरुमा स्थानीय स्तरमा अन्तशुल्क स्टिकर छापिने गरेकोमा हाल सुरक्षण कम्पनीमा छापिएको हुने, ट्रयाक एण्ड ट्रेसको पद्धति अवलम्बन गर्न प्रयास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारले स्टिकर व्यवस्थापनको लागि ट्रयाक एण्ड ट्रेस प्रविधियुक्त स्टिकर प्रयोग गर्न सकिने अवस्थामा भएको नक्कली स्टिकर प्रयोगलाई निरुत्साहित र नियन्त्रण गरेको, राजस्व प्रशासन मितव्ययी पारदर्शी र सूचना प्रविधिमैत्रीतर्फ उन्मुख भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> अन्तःशुल्क स्टिकर भण्डारण गृह र अन्तःशुल्क प्रयोगशाला निर्माण गर्ने।
२	३०५००१०१□	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्था) विविध		<ul style="list-style-type: none"> साना किसानलाई तालिम गोष्ठी, साना किसान सहकारी निर्माण, पशुधन प्रवर्द्धन, सीप तथा दक्षता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २३५ वटा तालिम गोष्ठी सम्पन्न भएको, ५० वटा नयाँ साना किसान सहकारी संस्था निर्माण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय वित्तीय स्रोत सहितको परिचालनबाट संस्थागत विकास, क्षमता विकास, दक्षता अभिवृद्धि, व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा सामुदायिक परिचालन जस्ता ६७२ वटा क्रियाकलाप संचालन गर्ने।
३	३०५००१०२□	लघु विमा सहयोग कार्यक्रम (पशु बाली स्वास्थ्य)		<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक ४० हजारभन्दा बढी पशु वस्तुको सुरक्षण भई साना किसानहरूको पशुवस्तुको मृत्यु र बाँझोपनको जोखिमबाट उन्मुक्ति भएको हुने, पशुधन सुरक्षण, लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण, साना तथा मझौला उद्यम कर्जा सुरक्षण, कृषि कर्जा सुरक्षण र 	<ul style="list-style-type: none"> ५४,३४४ पशुको सुरक्षण गरिएको, पशुधन सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट पशुधन सुरक्षण गरिएको, लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा 	<ul style="list-style-type: none"> ७१,००० पशु धन र १,४०० हेक्टरको बाली सुरक्षण गर्ने, ६१० जनालाई सो सम्बन्धी तालिम दिने, लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत ४ लाख जनाको कर्जा सुरक्षण गरिने ४,५००

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>प्राविधिक शिक्षा तथा शैक्षिक बेरोजगार कर्जा सुरक्षण भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> पशुधन र वालीको सुरक्षण र विकास तथा कृषकहरू र संस्थाहरूको क्षमता र दक्षता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<p>सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत सदस्य संस्थाहरूबाट ३४५,८५० ऋणीको कर्जा सुरक्षण गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> साना तथा मझौला उद्यम कर्जा सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत सदस्य संस्थाहरूबाट ३,८२९ ऋणीको कर्जा सुरक्षण गरिएको। 	<p>जनाको कृषि कर्जा सुरक्षण गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> साना तथा मझौला उद्यम कर्जा सुरक्षण अन्तर्गत ९०० ऋणीहरूको कर्जा सुरक्षण गर्ने, १३५० जनालाई वाली तथा पशु सुरक्षा तालिम दिने।
४	३०५००१०३□	शीतघर निर्माण व्याज अनुदान		<ul style="list-style-type: none"> शीतघर निर्माण तथा संचालनमा कृषक/व्यवसायीको आकर्षणका कारण कृषि उपजका उत्पादन र उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> शीतघरमा व्याज अनुदान उपलब्ध भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ५,००० मेट्रिक टन क्षमताका शीतघर निर्माणमा व्याज अनुदान प्रदान गर्ने।
५	३०५००१०५□	बजेट तथा निवृत्तिभरण सुधार आयोजना				<ul style="list-style-type: none"> संघीय एकाईहरूको बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी क्षमता विकास गर्ने।
६	३०५००१०७□	पुँजी बजार तथा पूर्वाधार क्षमता सहयोग आयोजना		<ul style="list-style-type: none"> अन्तर्राष्ट्रियस्तरको सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन भएको हुने, पुँजी बजार विकासको लागि नियामक एवम् संस्थागत संरचनाको विकास भएको हुने, पूर्वाधारमा निजी क्षेत्रको बृहत् सहभागिताका लागि नीति एवम् संस्थागत संस्थाको विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> 'सार्वजनिक निजी साझेदारी नीति, २०७२' नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत भएको, ऋण सञ्चालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी सफ्टवेयरको निर्माण भएको, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय स्थापना भएको, सार्वजनिक निजी साझेदारी ऐन जारी भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पुँजी बजार तथा बण्ड मार्केटको संस्थागत संरचनाको विकास गर्ने।
७	३०५००१०९□	सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन सुधार		<ul style="list-style-type: none"> बजेट तथा राजस्व व्यवस्थापनमा सुधार, सार्वजनिक खरिद प्रक्रियामा सुधार तथा 		<ul style="list-style-type: none"> संसदीय निगरानीमा वृद्धि, वित्तीय संघीयता सुदृढीकरण र खरिद

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		कार्यक्रम		अन्तिम लेखा परीक्षण प्रणालीमा सुधार भएको हुने।		व्यवस्थापन सुधार आई तीनै तहको सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्ने।
८	३०५००१०८□	मिलिनियम च्यालेञ्ज नेपालको कार्यालय				<ul style="list-style-type: none"> सबस्टेशन र प्रसारण लाइनको कार्य प्रारम्भ गर्ने, रणनीतिक सडकको मर्मत संभार शुरु गर्ने।
९	३०५०५०११□	सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय		<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापनको फ्रन्ट अफिस, मिडल अफिस र व्याक अफिसलाई एकै छाता मुनि राखी व्यवस्थापकीय चुस्तता कायम गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार ऋण व्यवस्थापन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन सम्बन्धी कानून तर्जुमा भई लागु भएको हुने
१०	३०५०३१०१□	भन्सार सुधार कार्यक्रम		<ul style="list-style-type: none"> भन्सार प्रशासनमा स्वचालन प्रणालीको विकास तथा अवलम्बन, भन्सार सम्बन्धी कानूनको परिमार्जन, भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास, जोखिम व्यवस्थापन प्रणालीको विकास भएको हुने। भन्सार मूल्याङ्कन तथा जाँचपास प्रणालीमा सुधार भई राजस्व संकलन वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निरन्तर प्रगति उन्मुख 	<ul style="list-style-type: none"> भन्सार प्रक्रिया पूर्ण रूपमा स्वचालित गर्ने, भन्सार प्रशासन व्यवसायिक र प्रतिस्पर्धी बनाउने।
११	३०५००११०□	व्याज अनुदान (कृषि पशुपालन तथा अन्य आय आर्जन)		<ul style="list-style-type: none"> व्याज अनुदानमा ऋण प्राप्त गरी कृषकको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि एवम् स्वरोजगार व्यवसायीको व्यवसाय विस्तार भई रोजगारी सिर्जना भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५ अर्ब व्याज अनुदान प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि तथा अन्य स्वरोजगारमुलक व्यवसायका लागि ऋणमा अनुदान प्रदान गर्ने।
१२	५०१०५१०१	लगानी-विविध		<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">
१३	५०१०५१०२□	पशुपालन (मासुजन्य र		<ul style="list-style-type: none"> मासु तथा दुध र तरकारी उत्पादनमा आत्मनिर्भर उन्मुख भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> दुध तथा मासुजन्य पशुपालन गर्न १ लाख १७ हजार 	<ul style="list-style-type: none"> २२,००० किसानलाई कर्जा प्रवाह गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		दुग्धजन्य) कर्जा		<ul style="list-style-type: none"> किसान परिवारमा कृषि ऋण सेवामा पहुँच तथा साना किसानको तरकारी खेतीमा व्यवसायीकरण भएको हुने। 	कृषकलाई रु. १२ अर्ब ७१ करोड कर्जा प्रवाह भएको।	
१४	५०१०५१०३□	सार्वजनिक संस्थान सुधार कार्यक्रम		<ul style="list-style-type: none"> संस्थानमा सेयर/ऋण लगानी भएको हुने। महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र सम्बन्धित सार्वजनिक संस्थानको अभिलेख अनुसार शेयर तथा ऋण रकममा भएको फरकको मिलान कार्य भएको हुने, सार्वजनिक संस्थानहरु निर्देशन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी एकिकृत कानून कार्यान्वयन भएको हुने, संस्थानका कर्मचारीको सेवा सुविधाको अध्ययन कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> संस्थानमा सेयर/ऋण लगानी भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक संस्थानसम्बन्धी संघीय ऐन तर्जुमा गर्ने। संस्थानहरुलाई चालु तथा वित्तीय सहायता प्रदान गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.१२३९.६४ करोड, पुँजीगततर्फ रु.१०२६.५७ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु.१०३१ करोड गरी जम्मा रु.३२९७.२१ करोड विनियोजन गरिएको छ।

३.२ उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति

३.२.१ उद्योग

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. ०७६/७७ को लक्ष्य
१	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उत्पादनमूलक क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५.६	५.८	५.८
२	औद्योगिक क्षेत्र स्थापना	संख्या	१०	३	३
३	विशेष आर्थिक क्षेत्र स्थापना	संख्या	२	१	१
४	औद्योगिक ग्राम स्थापना	संख्या	२	२५	७०
५	उद्योगको स्थापना र सञ्चालन मार्फत रोजगारीको सिर्जना	(हजारमा)	२६०६	१५३	१६०
६	ठूला उद्योग दर्ता	वटा	७८३२	३०३	४५०
७	मझौला उद्योग दर्ता	वटा	१६९५	५५	८०
८	घरेलु तथा साना उद्योग दर्ता	वटा (हजारमा)	३४९	३२	३३
९	लघु उद्यमीको स्तरोन्नति	वटा (हजारमा)	१२०	३२	२५.५
१०	लघु उद्यमी श्रृजना	वटा (हजारमा)	१४२.५	२७	३०
११	खानि अन्वेषणको क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	२०४५	१६७५	२०००
१२	खनिज अन्वेषणात्मक ड्रिलिङ्ग	मिटर	३१०	६००	६००
१३	खनिज अन्वेषणात्मक सर्वे	हेक्टर	४००	४००	४००
१४	कम्पनी दर्ताको डिजिटाइजेशन	वटा (हजार)	२२.२	२४	२६
१५	नेपाल गुणस्तर निर्धारण संख्या	वटा	८८०	९३२	१०००
१६	गुणस्तर ईजाजत पत्र प्रदान	वटा	३१०	३७०	४५०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०७००१०१	औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (विशेष आर्थिक क्षेत्र समेत)	२	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न सिमेन्ट उद्योगमा पहुँच सडक र विद्युत विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> भैरहवा विशेष आर्थिक क्षेत्र सञ्चालनमा आएको, सिमरामा पाँचखालमा पूर्वाधार निर्माण भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> झापाको दमकमा औद्योगिक क्षेत्र स्थापनाका लागि पूर्वाधार निर्माण कार्य गर्ने, घोषणा भै सकेको औद्योगिक क्षेत्रहरू नौवस्ता, दैजी, शक्तीखोर, मोतिपुरमा बहुवार्षिक आयोजनाको रूपमा कार्यान्वयन गरी प्रथम वर्षको निर्माण कार्य सुरुवात गर्ने, साथै मरिन, उदयपुर, दाङ लगायतका स्थानमा नयाँ औद्योगिक क्षेत्रहरूको घोषणा गर्ने।
२.	३०७००१०२	औद्योगिक लगानी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५ र विशेष आर्थिक क्षेत्र (संशोधन) ऐन, २०७५ संघीय संसदबाट पारित भएको हुने, औद्योगिक ग्राम स्थापना र संचालन मापदण्ड, २०७५ स्वीकृत भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल एक्रिडिटेसन ऐन, २०७५ को विधेयक मस्यौदा, स्टाण्डर्ड नाप तौल ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा सहमतिका लागि कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> औद्योगिक व्यवसाय नियमावली, बौद्धिक सम्पत्ती नियमावली, विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण सम्बन्धी नियमावली लगायत अन्य कार्यविधि, नियमावली, निर्देशिका, मापदण्ड तर्जुमा गर्ने, औद्योगिक वातावरण निर्माण तथा लगानी प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि सार्वजनिक-निजी संवाद, बैठक तथा अन्तरक्रिया गर्ने, उद्योग, व्यवसायसँग सम्बन्धित नीति, ऐन, कानून, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, विद्यमान नीतिहरूको पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गर्ने।
३.	३०७०२१०१	खनिज अन्वेषण तथा	४	<ul style="list-style-type: none"> धौवादी फलाम खानीको पहिचान भएको, किम्ति तथा अर्ध किम्ति 	<ul style="list-style-type: none"> धौवादी फलाम खानीको स्याम्पलको Metalurgical Test 	<ul style="list-style-type: none"> धौवादी फलाम अन्वेषण क्षेत्रमा

		विकास आयोजना		पत्थरहरूको अध्ययन भएको हुने।	भएको।	अन्वेषणात्मक ड्रिलिङ कार्य गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> • खानी-पर्वत, मिनामकोटमा फलाम खानी अन्वेषण-भूभौतिक सर्भे गर्ने, • पोलोमेटल-तनहुँ, खानीडाँडा तामा-खोखलदुङ्गा, आबुखैरेनी तामा- तनहुँमा अध्ययन, अनुसन्धान तथा अन्वेषण गर्ने, • आँपपिपल, गोरखामा युरेनियम अन्वेषण-फलोअप अध्ययन गर्ने।
४.	३०७०२१०२	पेट्रोलियम अन्वेषण परियोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> • पेट्रोलियम खानीको विस्तृत अध्ययन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • दैलेख जिल्लामा पेट्रोलियम खानीको पहिचान भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • वैज्ञानिक तथा अन्वेषण उत्खनन सम्बन्धी फिल्ड कार्य नक्सा अपडेट गर्ने, • स्टकचरल, स्ट्राटीग्राफी तथा वेशीन एनालाइसीस गर्ने, • दैलेख जिल्लामा रहेको पेट्रोलियम खानीको विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
५.	३०७०२१०३	भू-वैज्ञानिक सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्पीय मापन केन्द्रमा database तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्पीय तथा भौगर्भिक अध्ययन सम्बन्धी काम भै रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • भू-भौतिक सर्भे कार्यको लागी अनुसन्धान तथा वैज्ञानिक अन्वेषण गर्ने, • सात प्रदेशमा कम्तीमा एक हुनेगरी भू-ईञ्जिनियरिङ तथा भू-वातावरणिय अध्ययन गर्ने, • महेन्द्रनगर, धनगढी भू-ईञ्जिनियरिङ तथा भू-वातावरणिय अध्ययन फलोअप सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • प्रदेश नं. १, ३, ५ र गण्डकी प्रदेश मा Landslide Information Database तयार गर्ने।

३.२.२ वाणिज्य तथा आपूर्ति

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको वास्तविक उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	निकासीमा वृद्धि	रु. अर्व	८१	९२	१०१
२	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वस्तु तथा सेवा निर्यातको अनुपात	प्रतिशत	-	९.०	१०.३
३	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वस्तु तथा सेवा आयातको अनुपात	प्रतिशत	-	५०.८	५०.८
४	कुल आयातमा वस्तु आयातको अंश	प्रतिशत	-	१४.७	१३.०
५	कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा वस्तु निकासीको अनुपात	प्रतिशत	२.६	२.७	२.८
६	वस्तु निर्यात आयात अनुपात	अनुपात	१:१५.३	१:१५.२	१:१४.०
७	कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा वस्तु व्यापार घाटा	प्रतिशत	३८.७	३८.३	३६.४
८	तोकिएको दुर्गम जिल्लामा खाद्यान्न ढुवानी	मे.टन	१७२६४	१७५३९	१९२९२
९	राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा भण्डारमा खाद्यान्न भण्डारण	मे.टन	९४९४	१४०००	२५०००
१०	सार्क खाद्य सुरक्षा बैकमा खाद्यान्न मौज्दात	मे.टन	८०००	८०००	८०००
११	तोकिएको दुर्गम जिल्लाहरूमा आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी	क्विन्टल	७७१६१.१	७१६३०.३२	७१६३०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०७००१०४	व्यापार सूचना तथा निर्यात सहयोग आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> निर्यात प्रवर्द्धन गर्न द्विपक्षीय, क्षेत्रीय, बहुपक्षीय तथा अन्तराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी कार्यमा सहयोग र सहजीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरहीन सामानहरूको आयातलाई निरुत्साहित गर्न सेफगार्ड, एन्टिडम्पिङ तथा काउण्टरभेलिङ विधेयक संघीय संसदमा पेश भएको, विद्युतिय व्यापारको विकास र उपयोग सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति २०७५ को मस्यौदा तर्जुमा भई मन्त्रपरिषद्मा पेश गर्ने क्रममा रहेको, नेपाल र संयुक्त राज्य अमेरिका बीच भएको व्यापार तथा लगानी फ्रेमवर्क सम्झौता (Trade and Investment Framework Agreement) को प्रावधान बमोजिम चौथो वाणिज्य सचिवस्तरीय द्विपक्षीय बैठक सम्पन्न गरिएको, नेपाल-चीन ऐतिहासिक पारवहन तथा यातायात सम्झौता (Transit Transport Agreement) प्रोटोकलमा हस्ताक्षर भएको, नेपालको पारवहनलाई Inland waterways को उपयोगद्वारा विविधिकरण गर्ने सम्बन्धमा नेपाल-भारत व्यापार तथा पारवहन सन्धिमा जल यातायात पनि थप गर्न समझदारी भएको, नेपाल-भारत बीचको हरेक भन्सार नाकामा 	<ul style="list-style-type: none"> सेफगार्ड, एन्टिडम्पिङ तथा काउण्टरभेलिङ विधेयक संघीय संसदबाट पारित भै कार्यान्वयनमा आएको हुने। विद्युतीय व्यापार (E-commerce) को प्रयोगका लागि तयार गरिएको कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने, अमेरिकासँग पाँचौं TIFA Council meeting गर्ने, बङ्गलादेश, भूटान, ब्राजिल, संयुक्त इमिरेटस, भूटान र ब्राजिलसँग द्विपक्षीय व्यापार वार्ता गर्ने, नेपाल-चीन बीच भएको पारवहन तथा यातायात सम्झौता (Transit Transport Agreement) प्रोटोकलको कार्यान्वयन गर्ने, नयाँ दिल्लीमा भएको पारवहन सम्बन्धी वार्ता बमोजिम तत्कालै कोलकाता र साहिबगन्ज तथा कालुघाटबाट बिराटनगर र बिरगन्जतर्फ जल यातायात सञ्चालन गर्ने। BIMSTEC का Trade Negotiation Committee, SAFTA का पूर्व तयारी बैठकहरू आयोजना गर्ने, विश्व व्यापार संगठनमा जनाईएको प्रतिवद्धता अनुरूप भन्सार दरमा पुनरावलोकन गर्न

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>मालवस्तुहरू सम्बन्धमा देखिने समस्याहरूलाई तत्कालै स्थानीय तहले हल गर्न दुवै देशका स्थानीय अधिकारीहरूको संलग्नतामा संयुक्त समितिलाई सक्रिय (Active) तुल्याउन भन्सार विन्दुहरूको तालुकवाला भन्सार विभाग मार्फत पहल गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> रसुवाको टिमुरेमा निर्माणाधीन सुख्खा बन्दरगाहको लागि आवश्यक जग्गाको अधिग्रहण तथा मुआवजा वितरण भई Detail Design तयार गर्ने कार्य भइरहेको। 	<p>आवश्यक गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल भारत व्यापार वार्तालाई निरन्तरता दिई व्यापार सम्झौताको पुनारावलोकन गर्न पहल गर्ने, जलमार्गको प्रयोग गरी पारवहन सुविधा उपयोग गर्न व्यापार सन्धी तथा पारवहन सन्धिमा आवश्यक परिमार्जन गर्ने, व्यापार पूर्वाधार सुधार गर्ने उद्देश्य सहित रेल मार्ग, जलमार्ग र सडक मार्गबाट हुने Transshipment मा Electronic Cargo Tracking System लागू गर्ने, रसुवाको टिमुरेमा निर्माणाधीन सुख्खा बन्दरगाहको निर्माण प्रारम्भ भई कार्यान्वयन गर्ने।
२.	३०७००१०५	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा पारवहन आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको आयात निर्यातलाई सहजीकरण गर्ने गरी व्यापारजन्य पूर्वाधारहरूको विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौको चोभारमा Container Freight Station निर्माणको लागि साविकमा हिमाल सिमेन्ट उद्योगले चर्चेको जग्गा वाणिज्य मन्त्रालयको नाममा कायम भएको, सो जमिनमा Container Freight Station चोभार सुख्खा बन्दरगाहको शिलान्यास भई निर्माण कार्य शुरू भएको, Sanitary and Phytosanitary (SPS) ल्याव बनाउने कार्य सूचारु रहेको (हालसम्म ३० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।) 	<ul style="list-style-type: none"> चोभारस्थित सुख्खा बन्दरगाहको करिब ५० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, नारायणगढ- मुग्लिङ सडक खण्ड (३३ किलोमिटर) लाई ४ लेन बनाउने र १८ बटा नयाँ पुलहरू निर्माण गर्ने, Nepal National Single window system विकास भै लागु भएको हुने, प्राणी तथा वनस्पतिजन्य स्वास्थ्य (Sanitary and Phytosanitary (SPS) ल्यावको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३.	३०७००००१४	खाद्यान्न ढुवानी कार्यक्रम (नेपाल खाद्य संस्थान)	३	<ul style="list-style-type: none"> • तोकिएको दुर्गम जिल्लामा १७५३९ मे.टन खाद्यान्न ढुवानी भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • तोकिएको दुर्गम जिल्लामा १७५३९ मे.टन खाद्यान्न ढुवानी भएको, • राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा भण्डारमा खाद्यान्न भण्डारण १४००० मे.टन खाद्यान्न भण्डारण भएको, • सार्क खाद्य सुरक्षा बैकमा ८००० मे.टन खाद्यान्न मौज्दात रहेको, 	<ul style="list-style-type: none"> • तोकिएको दुर्गम जिल्लामा १९२९२ मे.टन. खाद्यान्न ढुवानी गर्ने, • राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा भण्डारमा खाद्यान्न भण्डारण २५००० मे.ट. खाद्यान्न भण्डारण गर्ने, • सार्क खाद्य सुरक्षा बैकमा ८००० मे.ट. खाद्यान्न मौज्दात कायम गर्ने,
४	३०७००१०३	कण्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (नेपाल साल्ट ट्रेडिङ्ग लिमिटेड)	४	<ul style="list-style-type: none"> • निर्यात प्रवर्द्धन गर्न द्विपक्षीय, क्षेत्रीय, बहुपक्षीय तथा अन्तराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी कार्यमा सहयोग र सहजीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • तोकिएको दुर्गम जिल्लाहरूमा ७१६३०.३२ क्विन्टल आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी भएको, • ९० दिनको माग धान्न सकिने गरी सातै प्रदेशमा पेट्रोलियम पदार्थको भण्डार गृह निर्माणका लागि रणनीतिक योजना निर्माण तथा स्वीकृति हुने क्रममा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • तोकिएको दुर्गम जिल्लाहरूमा ७१६३० क्विन्टल आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी गर्ने, • ९० दिनको माग धान्न सकिने गरी सातै प्रदेशमा पेट्रोलियम पदार्थको भण्डार गृह निर्माणका सम्झौता एवं निर्माण कार्यको शुरुवात गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.४०३.७७ करोड, पुँजीगततर्फ रु.६५८.९७ करोड गरी जम्मा रु.१०६२.७४ करोड विनियोजन गरिएको छ।

३.३ संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	२०७४/७५ सम्मको उपलब्धी	२०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व.०७६/७७ को लक्ष्य
१	मातृभाषामा पठनपाठन हुने विद्यालय	संख्या	२७०	२७०	२८०
२	दुइ पक्षीय हवाई संझौता भएका मुलुक	संख्या	३८	३९	४०
३	आन्तरिक उडान गर्ने वायु सेवा कम्पनी	संख्या	२०	२०	२१
४	नेपाल आउने विदेशी विमान कम्पनी	संख्या	२७	२८	२९
५	विदेशी पर्यटक आगमन	संख्या (हजार)	९४०	१२००	१५५०
६	प्रति पर्यटक औसत बसाई	दिन	१२.६	१२.४	१३
७	प्रति पर्यटक खर्च (प्रति दिन)	अमेरिकी डलर	५४	५४	६४
८	बाह्रै महिना सञ्चालन हुने विमानस्थल	संख्या	२९	३२	३४
९	कुल राष्ट्रिय उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	२.६	३.०	४.०
१०	पर्यटन क्षेत्रमा रोजगारी सिर्जना	संख्या (हजार)	३३	४५	६१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१□	३२५००१०१	पर्वतीय पर्यटन	१			
२□	३२५०२०१४	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	१	<ul style="list-style-type: none"> नारायणहिटी दरवार संग्रहालयको सुव्यवस्थित 	<ul style="list-style-type: none"> थप १० वटा कक्षहरू सर्वसाधारणका लागि खुला 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ खुला गरिएका कक्षहरूकोमा आगन्तुकलाई

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				संचालन र विकास भएको हुने।	गरिएको।	प्रवेश गराउने, • त्रिभुवन सदनको पुनर्निर्माण तथा सिसिटिभी क्यामेरा जडान गर्ने।
३ ☐ ☐	३२५२९०९९	भाषा आयोग	३	• भाषाहरूको अभिलेखीकरण र सरकारी कामकाजको भाषा निर्धारण गर्ने आधार तयार भएको हुने।	• संवैधानिक कार्यक्षेत्रभित्रका भाषा सम्बन्धी अध्ययन र अभिलेखीकरण गरिएको।	• ३५ भाषाहरूको अभिलेखीकरण गर्ने, • सरकारी कामकाजको भाषा निर्धारण गर्ने आधार तयार गर्ने।
४ ☐ ☐	३२५६९०९९	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	३	• होटल तथा ट्राभल ट्रेकिङ विषयमा मध्यम तथा उच्चस्तरका जनशक्ति उत्पादन भएको हुने।	• नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठानलाई मानित विश्वविद्यालयको रूपमा विकास गर्न विधेयकको मस्यौदा स्वीकृतिका लागि मन्त्रिपरिषद्मा पेश भएको, • पर्यटन सम्बन्धी ५००० जना भन्दा बढी संख्यामा जनशक्ति विकास भएको।	• पर्यटन तथा होटलसम्बन्धी नियमित तालिम तथा अध्ययन अध्यापन, • प्रतिष्ठानको भवन निर्माण गर्ने।
५ ☐ ☐	३२५००९०४	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा	२	• गम्भीर प्रकृतिका हवाई दुर्घटनाको छानवीन भएको हुने, • केपटाउन कन्भेन्सनको अनुमोदनको प्रकृया पूरा गरी राष्ट्रिय कानुन तर्जुमा भएको हुने।	• मन्ट्रियल कन्भेन्सनको अनुमोदनको प्रकृया पूरा गरी राष्ट्रिय कानुन तर्जुमा हुने तयारीमा रहेको।	• हवाई दुर्घटना छानविन कानुन तर्जुमा गर्ने।
६ ☐ ☐	३२५०९९०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास	९	• पर्यटकीय गन्तव्यहरूको	• ९०० नयाँ पर्यटकीय	• स्थापित गन्तव्यहरूको पूर्वाधार

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		आयोजना		<p>पूर्वाधार निर्माण भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> पर्यटकीय स्थलहरूसम्म पुग्ने परमार्ग निर्माण र सुधार भएको हुने, कालिनचोक पर्यटकीय क्षेत्र ट्रेकिङ रुट पहिचान तथा पूर्वाधार विकासको अध्ययन सम्पन्न भएको हुने। 	<p>गन्तव्यको पूर्वाधार निर्माणको कार्य भैरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> दोलखा र रामेछापको सिमानामा पर्ने सैलुङ्गमा भ्यूटावरको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, हेलम्बु क्षेत्रमा १०, लाडटाड क्षेत्रमा २०, मकालु वरुण क्षेत्रमा ८, दोलखा लखनपुरमा १०, रुकुममा गुरिल्ला ट्रेल र यासाँ ट्रेल १०/१० कि.मि. पदयात्रामार्ग निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, रारा (ताल्चा) मा पर्यटकीय सुचना केन्द्रको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<p>निर्माण गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> पहिचान गरिएका १०० गन्तव्यहरूको पूर्वाधार निर्माण गर्ने, ७ प्रदेशका प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य निर्माण गर्ने, GHT निर्माण, पर्वतारोहण र होमस्टे तालिम गर्ने, Hill Station संभाव्यता अध्ययन गर्ने।
७	३२५००१०२	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी क्षेत्रभित्र गुरुयोजना अनुसार भौतिक संरचनाहरूको निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी क्षेत्रमा विद्युतीय सवारी संचालन गर्न खरिद प्रकृया जारी रहेको, विद्युतीय चार्जिङ स्टेशन उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने प्रकृया अगाडि बढेको। 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी क्षेत्रमा इलेक्टोनिक भेइकल संचालन गर्ने, विद्युतीय चार्जिङ स्टेशन स्थानान्तरण र निर्माण गर्ने।
८	३२५०२१०१	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> ऐतिहासिक धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलको संरक्षण, संवर्द्धन तथा जिर्णोद्धार सम्बन्धी 	<ul style="list-style-type: none"> जानकी मन्दिरको संरक्षण कार्य अगाडि बढेको, कैलाशकुट दरवारको खोजी 	<ul style="list-style-type: none"> ऐतिहासिक सिन्धुलीगढी, जीतगढी, चौदण्डीगढी लगायत ७ वटै प्रदेशका करिब १५०

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				कार्य भएको हुने।	अनुसन्धानका लागि संभावित क्षेत्रको Geo-Physics सर्भे भएको, • २२८ वटा भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त सम्पदाहरूको पूनःनिर्माण सम्पन्न भएको।	वटा पुरातात्विक स्थलहरूको संरक्षण तथा प्रबर्द्धन गरिएको हुने।
९□□	३२५०२१०२	विश्व सम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	२	• विश्व सम्पदा सूचीमा रहेका क्षेत्रहरूको संरक्षण भएको हुने।	• संभावित विश्व सम्पदा क्षेत्रको अध्ययन र सो क्षेत्रका सम्पदाको अद्यावधिक विवरण तयार भएको।	• ७ वटा विश्व सम्पदाहरूको संरक्षण, संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माणका कार्यक्रम संचालन गर्ने, • नयाँ १५ वटा संभावित विश्व सम्पदा क्षेत्रको अध्ययन र संरक्षणको कार्य गर्ने।
१०□□	३२५००१०३	संस्कृति प्रबर्द्धन कार्यक्रम	१	• मूर्त तथा अमूर्त संस्कृति संरक्षण भएको हुने, • नेपाल एकिकरण देखि हाल सम्मका ऐतिहासिक घटनाक्रम झल्काउने संग्राहलय ७ वटै प्रदेशमा निर्माण गर्न अध्ययन गरिएको हुने।	• मूर्त तथा अमूर्त संस्कृति संरक्षण सम्वन्धी अभिमुखीकरण र सांस्कृतिक आदानप्रदान भएको, • प्रदेश र स्थानीय तहबाट संघमा हस्तान्तरण भएका कार्यालय व्यवस्थापन भएको।	• मूर्त तथा अमूर्त संस्कृति संरक्षण गर्न कार्ययोजना तयार गर्ने, • प्रदेश र स्थानीय तहबाट संघमा हस्तान्तरण भएका कार्यालय निरन्तर व्यवस्थापन गर्ने।
११□□	३२५५१०११	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	२	• गुरुयोजना अनुरूप पूर्वाधार विकास कार्यहरू संचालन गर्ने।	• वनकालीमा फेन्सिङ्ग कार्य, वनगणेश ढुंगेधारा, वेदविद्याश्रम छात्रावास भवन, गुह्येश्वरी मन्दिर प्रांगणको धर्मशालाको मर्मत संभार तथा जीर्णोद्धार	• विद्युतीय शवदाहको विस्तार गर्ने, • पशुपति क्षेत्र विकास कोष सौन्दर्यीकरण गर्ने, • वृहत गुरुयोजना निर्माण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					कार्य सम्पन्न, <ul style="list-style-type: none"> दर्शनमार्गमा प्रस्तरफलक छाप्ने कार्य ९० प्रतिशत सम्पन्न, ईट्टापाखामा प्रस्तरफलक छाप्ने कार्य ७५ प्रतिशत सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्लेशमान्तक वन संरक्षण गर्ने।
१२□	३२५५१०१२	लुम्बिनी विकास कोष	२	<ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजना अनुरूप लुम्बिनी क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन र भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्य संचालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी गुरुयोजना अनुसारका सूचना प्रविधि व्यवस्थापन, पार्किङ्ग, कोलोन्याड, पोखरीहरू तथा रामग्राम तथा तिलौराकोटमा पैदल मार्ग निर्माण लगायत निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको, ५००० जना अट्ने अन्तर्राष्ट्रिय सभाहल निर्माणाधीन रहेको, हालसम्मको भौतिक प्रगति ४० प्रतिशत पुगेको। 	<ul style="list-style-type: none"> वृहत लुम्बिनी गुरुयोजना निर्माण गर्ने, ५००० अट्ने हल निर्माण गर्ने, गौतम बुद्ध फलफूल बाटिका तथा सौन्दर्यीकरण गर्ने, तिलौराकोट-रामग्राम परिपथ र विश्व सम्पदा सूचीमा घोषणा गर्ने।
१३□	५०१२५१०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय हवाई उड्डयन सम्बन्धी कार्य हुने र उडान अनुमति प्राप्त भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विराटनगर, नेपालगञ्ज र जनकपुर विमानस्थलको धावनमार्ग, ट्याक्सी वे, एप्रो ओभरले कार्य सम्पन्न भएको, विराटनगर विमानस्थलमा ७ वटा ATR 72 आकारका जहाज पार्किङ गर्न सकिने गरी एप्रोन विस्तारको कार्य शुरु 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न विमानस्थलहरूको निर्माण, स्तरोन्नति र सुधार कार्य गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<p>भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपालगञ्ज विमानस्थलमा ६ वटा ATR 72 आकारका विमान पार्किङ क्षमताको एप्रोन विस्तारको कार्य शुरु भएको, धनगढी विमानस्थलको फेन्सिङको कार्य सम्पन्न भएको। धावनमार्ग, ट्याक्सी वे र एप्रोन विस्तारको कार्य शुरु भएको, दाङमा वैकल्पिक विमानस्थल निर्माणको लागि पूर्व संभाव्यता अध्ययन भइरहेको। 	
१४	५०१२५१०२	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> त्रि.अ.वि. को स्तरोन्नति हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> TIA को आगमन कक्षबाट नयाँ पार्किङस्थलमा पुग्ने विद्युतीय भन्याड (Elevator) र लिफ्ट (Lift) निर्माण कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> त्रि.अ.वि. को धावनमार्ग, टर्मिनल भवन, ट्याक्सी वे निर्माण गर्ने।
१५	५०१२५१०३	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> मौजुदा गौतमबुद्ध विमानस्थलको स्तरोन्नति गरी अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको रूपमा विकास हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको हालसम्मको भौतिक प्रगति ७० प्रतिशत पुगेको। विमानस्थल २०१९ जुनमा परिक्षण उडान तथा सेप्टेम्बरबाट सञ्चालनमा ल्याउने गरी काम अगाडि 	<ul style="list-style-type: none"> इक्वीपमेन्ट खरिद तथा पूर्वाधार विकास गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					बढेको।	
१६□	५०१२५१०४	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	१	<ul style="list-style-type: none"> आइकाओ क्याटोगरी ४ डी स्तरको विमानस्थल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण कार्य तोकिएको समयभन्दा अगाडि सन् २०२० सम्ममा सम्पन्न गर्ने गरी शिघ्रतापूर्वक कार्य अघि बढेको। विमानस्थलको हालसम्मको भौतिक प्रगति ३० प्रतिशत भन्दा बढी पुगेको। 	<ul style="list-style-type: none"> टर्मिनल भवन निर्माण सहित पूर्वाधार विकास गर्ने।
१७□	५०१२५१०५	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निजगढ	१	<ul style="list-style-type: none"> वैकल्पिक अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA) प्रतिवेदन स्वीकृत भएको। विमानस्थललाई आवश्यक अधिकांश जग्गा अधिग्रहणको कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> मोडालिटि तयार र Site Clearance गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.२९६.७८ करोड, पुँजीगततर्फ रु.२३१.४६ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु.१५८४.८९ करोड गरी जम्मा रु.२९१३.१३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

परिच्छेद ४
सामाजिक क्षेत्र

४.१ शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४।७५ सम्मको वास्तविक उपलब्धि	आ.व. २०७५।७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	साक्षरता दर				
	(क) १५ वर्ष माथिको साक्षरता दर	प्रतिशत	५८	६३	६९
	(ख)समग्र साक्षरता दर (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	६५.९	८२	८५
	(ग) युवा साक्षरता दर (१५-२४ वर्ष)	प्रतिशत	८५	८७	९०
२	प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षामा कूल भर्ना दर	प्रतिशत	८४.१	८६	८७.७
३	प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षामा अनुभव भएका कक्षा १ मा नवप्रवेशीको प्रतिशत	प्रतिशत	६६.३	६८.६	७०.८
४	खुद भर्नादर				
	(क) आधारभूत तह (१-८) को खुद भर्नादर	प्रतिशत	९२.३	९५	९६
	(ख) माध्यमिक तह (९-१२) को खुद भर्नादर	प्रतिशत	४३.९	४६.४	४७
५	टिकाउ दर				
	(क)कक्षा ८ सम्म	प्रतिशत	७७.४	८६	८८.७
	(ख) कक्षा १२ सम्म	प्रतिशत	१७.२	२२.२	२३
६	लैङ्गिक समता दर (विद्यालय शिक्षाको खुद भर्नादरमा)				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	अनुपात	१	१.०३	१.०३

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४।७५ सम्मको वास्तविक उपलब्धि	आ.व. २०७५।७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा १-१२)	अनुपात	१	१.०७	१.०७
	(ग) उच्च शिक्षा	अनुपात	१	१	१
७	माध्यमिक शिक्षामा अध्ययन गर्नेमध्ये प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी प्रतिशत	प्रतिशत	७.९	१०	१५
८	उच्च शिक्षाको कुल भर्ना दर	प्रतिशत	९.५	११.६	१३.७
९	प्राविधिक उच्च शिक्षामा विद्यार्थीको सहभागिता	प्रतिशत	२२.१३	२३	२५
१०	उच्च शिक्षा तर्फ गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्राप्त क्याम्पसहरूको संख्या	संख्या	२३	३०	६०
११	काम गर्ने उमेर समूहका प्राविधिक र व्यावसायिक क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	२५	३१	३७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३५००००१२	पुस्तकालय-३, (डिल्लिरमण, केशर, राष्ट्रिय)	१			
२.	३५०००१०१	शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली, सुदुर पश्चिम र प्रदेश ५ का ९ जिल्लाका आधारभूत तह कक्षा ५ सम्मका छानिएका विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना र टिकाउन योगदान हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली, सुदुर पश्चिम र प्रदेश ५ का ९ जिल्लाका आधारभूत तह कक्षा ५ सम्मका छानिएका विद्यालयका २ लाख ३६ हजार विद्यार्थीलाई दिवाखाजा प्रदान गरी विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना र टिकाउ दरमा वृद्धि भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली, सुदुर पश्चिम र प्रदेश ५ का ९ जिल्लाका आधारभूत तह कक्षा ५ सम्मका छानिएका विद्यालयका १लाख ८० हजार विद्यार्थीलाई दिवाखाजा प्रदान गर्ने।
३.	३५०००१०२	सवैका लागि शिक्षा	३	<ul style="list-style-type: none"> सीमान्तकृत समूहका 	<ul style="list-style-type: none"> बालविकाससँग सम्बन्धित 	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक सिकाइ विकासको

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		शिशुविकास कार्यक्रम		बालबालिकाहरूमा बालविकास कार्यक्रमहरूको पहुँच विस्तार भई विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको संख्यामा कमी आएको हुने।	निर्देशिका लगायतका सामग्रीहरूमा सामयिक परिमार्जन गरिएको। <ul style="list-style-type: none"> लक्षित जिल्लामा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको तथ्यांक संकलनका लागि घरधुरी सर्वेक्षण गरिएको। Equity Index तथा Out of School Children (OOSC) Data linkage <ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धमा जिल्लास्तरको कार्यशाला (प्राथमिकता प्राप्त १५ जिल्लाहरूमा) सञ्चालन भएको। बालविकास केन्द्रमा अध्ययन गर्ने बालबालिकाको सिकाई सुधारका लागि नमूना सिकाई सामग्री विकास गरिएको। 	मापदण्ड सम्बन्धि अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने। <ul style="list-style-type: none"> वृहत विद्यालय सुरक्षाको न्यूनतम प्याकेज अभिमुखीकरणको प्रशिक्षण दिने। विद्यालयमा विपद न्यूनीकरणका लागि पूर्व अभ्यास दिग्दर्शन विकास गर्ने। किशोरी शिक्षाको तह १ को मोडुल विकास गर्ने। सामुदायिक सिकाइ केन्द्रमा तह १ र तह २ नमूना परीक्षण गर्ने। खुला वैकल्पिक विद्यालयका लागि प्राविधिक सहायता प्रदान गर्ने। प्रारम्भिक बाल शिक्षाको पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्ने। प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका बालबालिकाको सिकाइ उपलब्धि र विकास परीक्षण गर्ने।
४.	३५०००१०३	व्यवसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि योजना दोस्रो	९	<ul style="list-style-type: none"> १९००० जनाको लागि तह १ को नतिजामा आधारित छोटो अवधिको तालिम सञ्चालन भएको हुने। ५००० जनाको लागि तह १ को भौचरमा आधारित छोटो अवधिको तालिम सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नतिजामा आधारित छोटो अवधिको तालिम सम्पन्न भएको, भौचरमा आधारित छोटो अवधिको तालिम सम्पन्न भएको, प्राविधिक शिक्षा उपलब्ध गराउने शैक्षिक संस्थाहरूलाई गुणस्तर सुधार अनुदान वितरणका लागि छनौट कार्य 	<ul style="list-style-type: none"> तह १ को नतिजामा आधारित छोटो अवधिको तालिम (३ महिने, ३९० घण्टा) सञ्चालन गर्ने , तह १ को भौचरमा आधारित छोटो अवधिको तालिम (३ महिने, ३९० घण्टा) सञ्चालन गर्ने, तह २ (१० महिने वा तह १ पुरा गरेकाहरूका लागि ब्रिजकोर्स सहित)

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • ५०० जनाको लागि Apprenticeship model मा तालिम संचालन भएको हुने • ६००० जनाको लागि स्वयम सिकाइ भएका युवाहरुको राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति मार्फत सीप परीक्षण भएको हुने। • १०० वटा शैक्षिक सस्थाहरुले प्राविधिक शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि अनुदान प्राप्त गरेको हुने , • २५०० जनाले छात्रवृत्तिमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम प्राप्त गरेको हुने। 	<p>सम्पन्न भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • छात्रवृत्ति वितरण कार्य सम्पन्न भएको . 	<p>को तालिम,</p> <ul style="list-style-type: none"> • तह २ (१० महिने वा तह १ पुरा गरेकाहरुका लागि ब्रिजकोर्स सहित) को तालिम सञ्चालन गर्ने, • तह २ ओजेटी सहितको व्यवसायिक तालिम १ वर्षे (Professional Training With OJT) तालिम सञ्चालन गर्ने। • Apprenticeship model मा तालिम सञ्चालन गर्ने, • Management/Leadership Training :एनेक्स कार्यक्रम, प्राशिव्यातापका आंगिक, सामुदायिक शिक्षालय, एव प्राशिव्यातापबाट सम्बन्धन प्राप्त निजी शिक्षालयहरुका प्रमुख, उपप्रमुख, Cordinators आदिलाई (३५ कार्य दिनको) तालिम सञ्चालन गर्ने। • Assistant Trainer का लागि Occupational TOT (Busniness and Life Skill) तालिम (१० कार्य दिनको तालिम) सञ्चालन गर्ने। • Skill Test Assessors का लागि तालिम सञ्चालन गर्ने। • स्वयम सिकाइ भएका युवाहरुको राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति मार्फत सीप परीक्षण गर्ने। • Job Placement (रोजगार उपलब्ध गराउने)कार्यक्रमको व्यवस्थापकीय

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						तथा तयारी कार्यका लागि विद्यालयको लागि अनुदान वितरण गर्ने। <ul style="list-style-type: none"> • टिएसएलसी अध्ययनका लागि छात्रवृत्ती प्रदान गर्ने। • डिप्लोमा तह अध्ययनका लागि छात्रवृत्ती प्रदान गर्ने।
५.	३५०००१०४	पढाइ सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा १, २ र ३ को एकीकृत पाठ्यक्रममा आधारित नेपाली विषय क्षेत्रको पाठ्यसामग्री तथा शिक्षक निर्देशिका विकास भएको हुने। • दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली शिक्षणका लागि शिक्षक स्रोत सामग्री विकास भएको हुने। • एकीकृत पाठ्यक्रममा विद्यार्थी मूल्याङ्कन, पठन सिप सम्बद्ध सिकाईको अनुसन्धान भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा १-३ को बालबालिकाहरूका लागि नेपाली विषयको सामग्रीहरू विकास भएको। • प्रारम्भिक पढाइ सीप सम्बन्धमा शिक्षकहरूलाई अभिमुखीकरण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा १, २ र ३ को एकीकृत पाठ्यक्रममा आधारित नेपाली विषय क्षेत्रको पाठ्यसामग्री तथा शिक्षक निर्देशिका तयार गर्ने। • रानाथारू, अवधी र मैथिली भाषाका शैक्षिक सामग्री विकास तथा नेपाली भाषामा बनेका सामग्रीहरू उक्त भाषामा अनुकूलन बनाउने। • एक भाषिक र द्वय भाषिक बाल शब्दकोष विकास गर्ने। • दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली शिक्षणका लागि शिक्षक स्रोत सामग्री तयार गर्ने। • एकीकृत पाठ्यक्रममा विद्यार्थी मूल्याङ्कन, पठन सिप सम्बद्ध सिकाईको अनुसन्धान गर्ने।
६.	३५०००१०८	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> • ३०,४४८ प्रारम्भिक बालशिक्षा कक्षाबाट बालशिक्षाको अनुभव सहित कक्षा १ मा भर्ना हुने बालबालिकाको प्रतिशतमा वृद्धि भएको हुने। • अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत 	<ul style="list-style-type: none"> • परम्परागत धार्मिक प्रकृतिका विद्यालयहरूलाई आधुनिक शिक्षाको मुलधारमा आवद्ध गर्नकोलागि स्थानीय तह मार्फत बजेट निकास गरिएको। • तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन 	<ul style="list-style-type: none"> • नमुना विद्यालय स्थापना तथा संचालन गर्ने। • भूकम्पबाट अति प्रभावित १४ जिल्ला बाहेकका जिल्लामा सञ्चालित विद्यालयलाई प्रविलकरण (Retrofitting) गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>शिक्षा सुनिश्चितताका लागि विद्यालय बाहिर रहेका सबै बालबालिकालाई पहिचान गरी विद्यालयमा भर्ना गरिएको हुने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा १ — ८ मा अध्ययन गर्ने छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति वितरण गरी लैङ्गिक समता सूचक कायम भएको हुने । • कक्षा १ — ८ मा अध्ययन गर्ने सबै जना दलित विद्यार्थीहरू, लक्षित समुह (२२ जनजाति तथा सीमान्तकृत समूह, मुक्त कर्मैया, वादी, हलिया, चरुवाका सन्तति, कम्लहरी, सीमान्तकृत र लोपोन्मुख समुदायका बालबालिकालाई समेत लाई छात्रवृत्ति वितरणबाट शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता भएको हुने । • आधारभूत तहमा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति वितरण गरी शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता भएको हुने । • कक्षा १—५ मा अध्ययनरत सार्वजनिक विद्यालयका सबै रंगीन पाठ्यपुस्तक र कक्षा ६—१२ मा विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण भएको हुने । • कर्णाली अञ्चल र अन्य 	<p>२०७५ स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • निःशुल्क पाठ्यपुस्तक तथा विभिन्न छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको । • वि.स. २०७६ मा साक्षर नेपाल घोषणा गर्ने उद्देश्यकासाथ साक्षर नेपाल अवधारणा पत्र स्वीकृत भएको । हालसम्म ५० जिल्ला साक्षर घोषणा भएको । • नयाँ १२ जिल्लाका ७९९५२३ विद्यार्थीको लागि खाजाको व्यवस्था गरिएको र सोको बजेट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत पठाइएको । उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको । • हिमाली अवासीय छात्रवृत्ति कार्यक्रम, घुम्ति विद्यालय कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । • एउटा पनि प्राविधिक विद्यालय नभएको पालिकामा थप हुने गरी १५० प्राविधिक विद्यालय स्थापनाका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र मार्फत विद्यालय छनौट गर्न सुचना प्रकाशन पश्चात आवेदन दिने विद्यालयहरूको स्थलगत 	<p>पूदिश तथा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानमा हस्तान्तरित Fund flow उपलब्ध गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tracking(विज्ञ र सल्लाहकार सेवा) • शिक्षण सिकाइ लगायत शैक्षिक कार्यक्रम टेलिभिजन मार्फत प्रसारण(शैक्षिक कार्यक्रम) गर्ने । • शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ट अनुदान वितरण गर्ने । • कक्षा ९-१२ मा अध्ययनरत विज्ञान विषय र विज्ञान विषय बाहेक दलित लगायतका छात्रछात्राहरूलाई विपन्न लर्किट छात्रवृत्ति (Pro-PoorTarget Scholarship) (माध्यमिक) प्रदान गर्ने । • कक्षा १-१० का पाठ्यपुस्तक छपाइ र वितरण गर्ने । • माध्यमिक तहका विद्यार्थीका लागि विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>तोकिएका जिल्लाका कक्षा १—५ सबै दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालनमा गरी भर्ना र टिकाउमा योगदान भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • नमूना माध्यमिक विद्यालय विकासका लागि छनौट भई गुरु योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन भएको हुने। • माध्यमिक तहमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरणबाट विपन्न विद्यार्थीको टिकाउदरमा योगदान भएको हुने। • पानी तथा सरसफाइ सुविधा सहितका शौचालय र कक्षाकोठा निर्माण भएको हुने। • व्यावसायिक शिक्षाको अवसर विस्तार भएको हुने। • नेपाली र गणित विषयको कक्षा ५ को विद्यार्थी सिकाई उपलब्धीको राष्ट्रिय परीक्षण गरिएको हुने। • परिवर्तित समय अनुसार शिक्षकहरूको लागि सञ्चालन हुने तालिमहरूको कोर्ष तयारीको क्रममा रहेको हुने। • दृष्टिविहिन विद्यार्थीका लागि कक्षा ९ र १० को विज्ञान र गणित विषयको पाठ्यक्रम 	<p>अनुगमन भई छनौटको प्रक्रियामा रहेको।</p> <ul style="list-style-type: none"> • सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा इन्टरनेट व्यवस्थाका लाग अनुदान स्थानीय तहमा पठाइएको। • सामुदायिक विद्यालयहरूमा २७५० वटा नयाँ कक्षाकोठा निर्माणका लागि स्थानीय तहमा बजेट निकासा भएको। • २७५० वटा नयाँ कक्षाकोठा निर्माणका लागि स्थानीय तहमा बजेट निकासा भएको। 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>विकास भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • वहिरा बालबालिकाको लागि कक्षा ६ को तीन विषयका साङ्केतिक भाषा सहितको दृश्य सामग्री विकास भएको हुने। • कक्षा ९ र १० का तोकियको इच्छाधिन विषयका पाठ्यपुस्तक विकास भएको हुने। • आधारभूत तह कक्षा ६ देखि ८ सम्मका लागि अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको सिकाई सामग्री विकास भएको हुने। • प्राविधिक तथा व्यावसायिक धार तर्फ कक्षा ९ र १० को पाठ्यसामग्री अध्यावधिक एवम् प्रयोगात्मक पुस्तिका विकास भएको हुने। 		
७.	३५००३०११	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा ८ को NASA कक्षा ३ को NARN सञ्चालन भएको हुने। • कक्षाकोठामा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पठन सीप परीक्षण गरिएको हुने। • माध्यमिक विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण कार्य भएको हुने। • प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको कार्यसम्पादन परीक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा १० विद्यार्थी उपलब्धीको राष्ट्रिय परीक्षण सम्पन्न भएको। • माध्यमिक विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण कार्य सम्पन्न भएको। • प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको कार्यसम्पादन परीक्षण कार्य सम्पन्न 	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा ५ का विद्यार्थीको उपलब्धि राष्ट्रिय परीक्षणका लागि पुर्वपरीक्षण र प्रश्नावली बैक अद्यावधिक गर्ने। • कक्षा १० को विद्यार्थीको उपलब्धि राष्ट्रिय परीक्षणको विस्तृत प्रतिवेदन, संक्षिप्त प्रतिवेदन लेखन र प्रकाशन गर्ने। • कक्षा ८ को विद्यार्थी उपलब्धि राष्ट्रिय परीक्षण सन्चालन (गुणस्तर परीक्षण) गर्ने। • कक्षा ३ का विद्यार्थीको उपलब्धि (Reading and Numeracy) परीक्षण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक बालविकासका बालबालिकाको उपलब्धी परीक्षण भएको हुने। 		<p>(NARN) गुणस्तर परीक्षण) गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> अन्तर्राष्ट्रिय परीक्षणमा अभ्यास तथा आवद्धताको अनुकुलनको तयारीका लागि अध्ययन गर्ने। विषयगत अध्ययन अनुसन्धान र प्रतिवेदन (सामला अध्ययन र तुलनात्मक अध्ययन समेत) तयार गर्ने। शैक्षिक गुणस्तर प्रवर्द्धन केन्द्र सम्बद्ध कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तालिम प्रदान गर्ने। निर्देशिका, परिचयात्मक पुस्तिका, कार्यविधि आदि तयारी र प्रकाशन र शैक्षिक गुणस्तर प्रवर्द्धन केन्द्रबाट भएका विभिन्न परीक्षणका नतिजाहरूको सारांश तयारी, प्रकाशन र सम्प्रेषण गर्ने। विद्यार्थी उपलब्धि परीक्षण र कार्यसम्पादन परीक्षणको नतिजा तथा प्रतिवेदनको प्रवोधिकरण र सुधार योजनाको अभ्यास (संघ, प्रदेश र स्थानिय तहमा) गर्ने। कार्यसम्पादन परीक्षणको तथ्यांक व्यवस्थापन, प्रतिवेदन प्रणाली तथा केन्द्रको सफ्टवेयर तथा वेभसाइट अद्यावधिक गर्ने। कार्यसम्पादन परीक्षण आव २०७५।७६ को एकीकृत प्रतिवेदन तयारी छपाइ र सम्प्रेषण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> कार्यसम्पादन परीक्षण कार्यढाँचा र साधन परिमार्जन तथा छपाइ गर्ने। विद्यालयगत कार्यसम्पादन परीक्षण सञ्चालन (गुणस्तर परीक्षण) गर्ने। CB-EGRA प्रश्नावली लेखन तथा विकास कार्यशाला (स्थानीयकरण) र CB-EGRA प्रश्नावली लेखन र विकासका लागि सहजीकरण तथा प्राविधिक सहयोग (सामग्री तथा भ्रमण) प्रदान गर्ने। जिल्लास्तरीय प्रशिक्षण तालिमका लागि शैगुपकेवाट सहजीकरण तथा प्राविधिक सहयोग(सामग्री तथा भ्रमण) प्रदान गर्ने। एकीकृत प्रतिवेदन तयारी र नतिजा प्रवोधिकरण (३० जिल्लाको आधारमा) कार्य गर्ने। प्रारम्भिक कक्षा पठन सीप परीक्षण सम्बद्ध सरोकारवालाहरूसँग बैठक तथा कार्यशाला सञ्चालन गर्ने। कार्यक्रम अनुगमन सुपरिवेक्षण तथा भ्रमण खर्च गर्ने। प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका बालबालिकाको सिकाइ उपलब्धि र विकास परीक्षण गर्ने।
८.	३५०२१०१३	युनेस्कोका निमित्त नेपाल राष्ट्रिय आयोग	१२	<ul style="list-style-type: none"> यूनेस्को सदस्य राष्ट्रका हैसियतले अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा नेपालको सहभागिता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> युनेस्को सम्बद्ध विद्यालयहरूको सञ्चाल परिचालन गरी दिगो विकास र जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी शिक्षा प्रवर्द्धन 	<ul style="list-style-type: none"> युनेस्कोको महासभामा नेपालको तर्फबाट सहभागिता जनाउने। दिगो विकास लक्ष्य ४ सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> शैक्षिक र सांस्कृतिक विकासका कार्यहरूमा सरकारी र गैरसरकारी क्षेत्रको भूमिका अभिवृद्धि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> गर्न प्रदेशस्तरमा लघु परियोजना सञ्चालन भएको । युनेस्को क्लबहरूलाई सशक्त रूपमा परिचालन गरी युनेस्कोको आदर्श र उद्देश्य प्राप्तिमा सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । संयुक्त राष्ट्र संघीय दिवसहरू मनाउने कार्य भएको । देशका विभिन्नस्थानमा दिगो विकास लक्ष्य नम्बर ४ सम्बन्धी अभिमूखीकरण तथा सचेतना सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठीहरू आयोजना गरिएको । युनेस्कोद्वारा विकास गरिएको नवीनतम अवधारणाहरूको प्रचार प्रसार गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> युनेस्कोको वार्षिक साधारणसभा युनेस्कोको नवप्रवर्तन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
९.	३५०२१०१४	चिकित्सा शिक्षा आयोग	९	<ul style="list-style-type: none"> चिकित्सा शिक्षा आयोग गठन भएको हुने । मेडिकल शिक्षा अध्ययनका लागि एकीकृत प्रवेश परीक्षा सञ्चालन भएको हुने । सार्वजनिक शिक्षण संस्थामा एमविबिएस अध्ययन गर्ने ७५ प्रतिशत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ जारी भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> चिकित्सा शिक्षा आयोगका लागि सशर्त चालु र पुँजीगत अनुदान उपलब्ध गराउने ।
१०.	३५०२११०१	उच्च शिक्षा सुधार परियोजना	८	<ul style="list-style-type: none"> करिब ६० वटा उच्च शैक्षिक संस्थाहरू प्रत्यायनकृत भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तर सुनिश्चितता सुधार तथा प्रत्ययन प्रणालीको विकास गरी ३३ वटा शैक्षिक संस्थाका 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • पहिचान भएका प्राथमिकताको क्षेत्रहरूमा विद्यार्थी भर्ना (स्नातक तहमा १७ र स्नातकोत्तर तहमा २३) प्रतिशतमा वृद्धि भएको हुने। • परियोजनाबाट सहयोग प्राप्त गरेका विपन्न वर्गका ९५०० विद्यार्थीको संख्यामा वृद्धि भएको हुने। • त्रि.वि. अन्तरगत स्नातक तहको केन्द्रीकृत परीक्षाहरूको नतिजा प्रकाशनमा लागेको औसत समय कम भएको हुने। अनुसन्धान अनुदान सहयोग प्राप्त गर्नेहरूबाट रेफरिड जर्नलमा भएको प्रकाशनको संख्यामा (८५ वटा परियोजनाबाट सहयोग पाउनेहरू मध्ये) वृद्धि भएको हुने। • संस्थागत एवम् शैक्षिक स्वायत्ता प्राप्त उच्च शैक्षिक संस्थाको संख्या वृद्धि भएको हुने (८ वटा संस्थालाई शैक्षिक स्वायत्तता र १४ वटा क्याम्पसले संस्थागत स्वायत्ता प्राप्त हुने)। • विद्यमान शैक्षिक कार्यक्रममा सुधार एवं प्रवर्द्धनात्मक नयाँ कार्यक्रमहरू विकास तथा कार्यान्वयन (१४० वटा) भएको हुने। 	<p>लागि उक्त उपाधी दिएको।</p> <ul style="list-style-type: none"> • १५० वटा उच्च शैक्षिक संस्थालाई कार्यसम्पादनका आधारित अनुदान प्रवाह गरिएको। • ७ वटा शैक्षिक संस्थालाई प्राज्ञिक तथा शैक्षिक स्वयत्तता प्रदान गरिएको। • परीक्षा प्रणालीमा सुधार गरिएको। • ९५०० जना विपन्न विद्यार्थीहरूलाई PMT मा आधारित छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको। 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
११.	३५०३१०११	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	३	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शिक्षा अन्तर्गतको कक्षा १०, ११ र १२ को परीक्षा व्यवस्थित र गुणस्तरीय भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शिक्षा अन्तर्गतको कक्षा १०, ११ र १२ को परीक्षालाई व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउन प्रयास भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा ९-१२ को विद्यार्थीको रजिष्ट्रेशन, परीक्षाको आवेदन फाराम अनलाइन गर्ने। कक्षा १० र १२ को परीक्षालाई स्तरीकृत गर्ने। कक्षा १०, ११ र १२ का विद्यार्थीहरूको प्रासाङ्क विवरणको अभिलेखलाई स्तरीकृत गर्ने।
१२.	३५०४१०११	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्	४	<ul style="list-style-type: none"> ६३५०० जना युवाले मध्यमस्तरीय प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं सीप हासिल गरेको जनशक्ति विकास भएको हुने। ५०००० जना युवाले रोजगारीका लागि आवश्यक सीपमूलक तालिम प्राप्त गरी श्रम बजारका लागि तयार भएको हुने। २१०० जनाले छात्रवृत्ति प्राप्त गरी प्राविधिक शिक्षामा समतामूलक पहुँच विस्तार भएको हुने। प्रदेशस्तरमा ७ ओटा नमुना पोलिटेक्निक इन्स्टिच्युटहरूको स्तरोन्नति भई प्राविधिक शिक्षाको पहुँच विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ६२००० युवाले मध्यमस्तरीय प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं सीप हासिल गरेको। ४६००० जना युवाले रोजगारीका लागि आवश्यक सीपमूलक तालिम प्राप्त गरेको। ३४०० जना लक्षित युवाले प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति हासिल गरेको। प्रदेशस्तरमा ७ ओटा नमुना पोलिटेक्निक इन्स्टिच्युट स्थापनाको लागि शिक्षालय छनौट भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दलित, मुसलमान, विपन्न, सिमान्तकृत समुदायका छात्र-छात्रालाई प्राविधिक डिप्लोमा तह, प्रा.एस.एल.सी तह र एक वर्षे प्रोफेसनल कोर्समा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने। सबै भौगोलिक क्षेत्र एवं समुदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन हुने गरी रोजगार उन्मुख घुम्ती तथा तालीम केन्द्रहरू मार्फत छोटो अवधिको सीप विकास तालिम प्रदान गर्ने। प्राविधिक शिक्षाको पहुँच विस्तारको लागि नयाँ पोलिटेक्निक स्थापना, स्तरोन्नति गर्ने। प्रत्येक प्रदेशमा एक एक वटा नमुना पोलिटेक्निक इन्स्टिच्युट स्थापनाको लागि भवन निर्माण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१३.	३५०६१०११	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	४	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय विज्ञान प्रविधि सम्मेलन (NAST) भएको हुने। नमुना वैज्ञानिक गाउँ कार्यक्रम (NAST) सञ्चालन भएको हुने। विश्वविद्यालयहरूसँगको सहकार्यमा विज्ञान तथा प्रविधिसँग सम्बन्धित विषयमा National Graduate Conference सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नानोटेक्नोलोजिमा आधारित Satellite को परीक्षण सम्पन्न भएको। विभिन्न प्रकारको अध्ययन अनुसन्धानका कार्य सम्पन्न भएको। वैज्ञानिक सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नमूना वैज्ञानिक गाउँ (Model Scientific Village) कार्यक्रम (अध्ययन/ सर्वेक्षण/ अनुसन्धान) आयोजना गर्ने। भुकम्प पूर्व चेतावनी प्रणालीको व्यवस्थापन (अध्ययन /सर्वेक्षण / अनुसन्धान) गर्ने। विज्ञान उद्यान, भू-निर्माण तथा पूर्वाधार विकास(अध्ययन /सर्वेक्षण/ अनुसन्धान) गर्ने। जैविक विविधता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान(अध्ययन /सर्वेक्षण/ अनुसन्धान) गर्ने।
१४.		मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास समिति र आयोजनाहरू	४	<ul style="list-style-type: none"> गेटा मेडिकल कलेजको भौतिक संरचना निर्माणका अन्तिम चरणमा पुगेको हुने। बुटवल, बर्दिवास र सुर्खेतमा मेडिकल कलेज स्थापनाका लागि गुरुयोजना र Drawing Design लगायका कार्य सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गेटा मेडिकल कलेजको भौतिक संरचना निर्माण कार्य जारी रहेको। बुटवल, बर्दिवास र सुर्खेतमा मेडिकल कलेज विकासका लागि पूर्वाधार विकास आयोजना गठन गरी कार्य सञ्चालन प्रारम्भ भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> गेटा मेडिकल कलेजको भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि सशर्त पुर्जिगत अनुदान उपलब्ध गराउने। बुटवल, बर्दिवास र सुर्खेतमा स्थापना हुने मेडिकल कलेजको Drawing Design, Master Plan लगायतका लागि सशर्त पुर्जिगत अनुदान उपलब्ध गराउने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू.६४६७.८० करोड, पुँजीगततर्फ रू.६०.३७ करोड गरी जम्मा रू.६५२८.१७ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.२. स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व.२०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७६/७७ को लक्ष्य
१	मानव विकास सूचकांक	सूचकांक	०.५७४	०.५८३	०.५९१
२	नागरिक सन्तुष्टीको अनुभूति सूचकांक	सूचकांक	४.७	४.८	४.८
३	जन्मदाको अपेक्षित आयु	वर्ष	६९.७	७०.१	७०.५
४	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जीवित जन्ममा)	जना	२३९	२१५	१७५
५	५ वर्ष मुनिको बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	जना	३९	३०	२८
६	५ वर्ष मुनिका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	२७	२६	२५
७	नवजात शिशु मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्म)	जना	२१	२०	१८
८	कुल प्रजनन दर	प्रतिशत	२.३	२.१	२.१
९	५ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकामा भएको पुङ्कोपना (उमेर अनुसार उचाई कम)	प्रतिशत	३६	३२	३१
१०	परिवार नियोजनको आधुनिक साधन प्रयोग दर	प्रतिशत	४३	५२	५५
११	स्वास्थ्य संस्था मार्फत प्रसूती सेवा लिने महिला	प्रतिशत	५७.४	७०	७०
१२	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको उपस्थितिमा जन्मिएका बच्चाहरू	प्रतिशत	५८	७१	७२
१३	प्रोटोकल अनुसार चार पटकसम्म गर्भवती जाँच गर्ने महिला	प्रतिशत	५९	६०	७१
१४	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने गर्भवती महिला	प्रतिशत	७३	७४	७५
१५	डिपीटी हेप खोप तेस्रो प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	८६	>९०	९०
१६	दादुरा खोप प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	९०	>९०	९०
१७	तोकिए बमोजिमका सबै खोप पाउने बच्चाहरू	प्रतिशत	८६	>९०	>९०

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व.२०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७६/७७ को लक्ष्य
१८	पहिचना भएका क्षयरोगी मध्ये उपचारको सफलता	प्रतिशत	८२	९०	९०
१९	औलो रोग पत्ता लागेको जम्मा विरामी	संख्या	११२०	१०५०	१०००
२०	औलो रोगबाट संक्रमित व्यक्ति (इन्डोजेनस संक्रमण मात्र)	संख्या	४७५	३५९	२५६
११	नयाँ एच आइ भी संक्रमित वार्षिक व्यक्ति	संख्या	८३३	८०१	७९५
२२	गर्भवति महिला मध्ये पी एम टी सी टी सेवा पाएका महिला	प्रतिशत	६०	७०	७५
२३	कालाजारको संक्रमण भएका व्यक्ति (प्रति १०००० मा)	संख्या	<१	<१	<१
२४	हात्ति पाइले रोगको प्रिभलेन्स दर	प्रतिशत	१.५	१.४७	<१
२५	स्वास्थ्य विमामा आवद्ध भएको जनसंख्या	प्रतिशत	५	७	४०
२६	स्वास्थ्य उपचारमा व्यक्तिगत खर्च	प्रतिशत	५५	५३	४७
२७	३० मिनेटको दुरीमा स्वास्थ्य संस्था भएको घरधुरी	प्रतिशत	४९	५०	६५
२८	स्वास्थ्यमा सरकारी लगानी (कुल राष्ट्रिय बजेटमा)	प्रतिशत	५	४.३	५.५
२९	५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको जन्मदरता	प्रतिशत	५६	६३	७१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३७००००१२	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	१	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न प्रकारका तालिमबाट स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप तथा क्षमतामा अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अप्रेसन थिएटर, आईयुसिडि ईम्लान्टको आधारभूत, SBA, FP, MLP, Screening of pre cancer/lesion VIA/CRAYO for HW, कम्प्रिहेन्सिभ परिवार नियोजन तथा परामर्श तालिम (प.नि. सेवा प्रदायक), डिप्लोमा तालिम इन 	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित मातृत्व, दक्ष प्रसुति, सुरक्षित गर्भपतन तथा परिवार नियोजन सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने। मातृ मृत्युदरलाई घटाउन तथ्यमा आधारित मिडवाइफ शिक्षा तथा सेवा लगायतका विशेष तालिमहरू संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					बायोमेडिकल तालिम संचालन भएको ।	
२	३७००००१३	पशुपति होमियो चिकित्सालय र युनानी औषधालय	१	<ul style="list-style-type: none"> बैकल्पिक चिकित्सा सेवाको विस्तार भई यसको प्रवर्द्धन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> होमियोपेथी र युनानी चिकित्सा सेवा प्रदान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> पशुपति होमियो चिकित्सालय र युनानी औषधालयबाट होमियोपेथी र युनानी चिकित्सा सम्बन्धी उपचार गर्ने । विभिन्न क्षेत्रमा सो सम्बन्धी शिविर संचालन गर्ने ।
३	३७०००१०१	कान्ति बाल अस्पताल	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिकाहरूको गुणस्तरीय स्वास्थ्य उपचारको लागि आवश्यक सम्पूर्ण पूर्वाधार तयार भएको हुने । आवश्यक जनशक्ति पदपूर्तिका साथै सेवाको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> मेशिनरी औजार तथा औषधि खरिद गरिएको । गरिब असहायको निःशुल्क उपचार तथा आई.सी.यु.सेवा संचालन भएको । क्यान्सर, मुटुरोग, नशारोग (न्युरोलोजी), इण्डोक्राईनोलाजी, नेफ्रो, हेमाटोलोजी, दमरोग, युरोसर्जरी, नवजात शिशु आदि विशिष्टकृत सेवा प्रदान भईरहेको । अस्पतालको आफ्नै फार्मसी सेवा तथा ई.एच.एस. सेवा संचालन भएको । अकोलोजी विभागको मर्मत सम्भार गरी स्तरोन्नति गरिएको । CWIN, FORUTE नर्वेको सहयोगमा मानसिक तथा मनरोग विभाग संचालन गर्न भवन निर्माण भईरहेको । SMART PAANI संस्थाको सहयोगमा आकाशे पानीको संरक्षण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> मेशिनरी औजार तथा औषधि खरिद गर्ने । गरिब असहायको निःशुल्क उपचार गर्ने । आचारसंहिता मार्फत चिकित्सक/स्वास्थ्य कर्मी र विरामीबीचको असल र सुमधुर सम्बन्ध कायम गर्न जोड दिने । अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरलाई सुधार गर्न नेपाल स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास मापदण्ड तथा न्यूनतम सेवा मापदण्डलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
४	३७०००१०२	शुक्रराज ट्रपिकल अस्पताल	१, ८	<ul style="list-style-type: none"> सर्वारोग सम्बन्धी विशिष्टिकृत सेवा संचालन भएको हुने। सर्वारोग सम्बन्धी कम्तीमा २ वटा अनुसन्धान भएको हुने। सेवाको पहुँचमा बृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> मेशिनरी औजार तथा औषधि खरिद गरिएको। विरामीको लागि राशन वितरण गरिएको। निःशुल्क उपचार सेवा उपलब्ध गराइएको। आइसोलेशन वार्डसहित मेशिन औजारको मर्मत सुधार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्टिकृत सेवा संचालन गर्न आवश्यक औजार उपकरण खरिद गरी जडान गर्ने। सर्वारोग सम्बन्धी अनुसन्धान गर्ने। सर्वा रोगहरुको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि एकीकृत कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने।
५	३७०००१०३	परोपकार प्रसूति अस्पताल	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> प्रसूति तथा विस्तृत गर्भपतन पश्चातको सेवा लगायत प्रजनन स्वास्थ्य सेवामा जनताको पहुँच पुगेको हुने। दक्ष नर्सिङ जनशक्ति उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निःशुल्क प्रसूति सेवा प्रदान गरिएको। निशुल्क गर्भपतन, जटिलता व्यवस्थापन भएको। लैङ्गिक हिंसा तथा दक्ष प्रसूति सेवासम्बन्धी तालिम संचालन गरिएको। सेवा विस्तार तथा अध्ययन अनुसन्धानको कार्य भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित प्रसूति सेवाको संख्यामा बृद्धि गर्ने। एकद्वार संकट व्यवस्था केन्द्र व्यवस्थित गर्ने। दक्ष नर्सिङ जनशक्ति उत्पादन गर्ने। मातृ मृत्युदरलाई घटाउन तथ्यमा आधारित मिडवाइफ शिक्षा तथा सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने विशेष कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने।
६	३७०००१०४	नेपाल आँखा अस्पताल	१, ८	<ul style="list-style-type: none"> देशभित्रै सुलभ र प्रभावकारी आँखाको उपचार सेवा उपलब्ध भएको हुने। गरिब विरामीहरूले निशुल्क आँखा उपचार पाएका हुने। नव अपरेसन सेवामा सुदृढिकरण भै विरामीले उच्चस्तरको सेवा पाएका हुने। मेशिनरी औजार उपकरण थप भए पश्चात नेत्र उपचार र शल्य चिकित्साको गुणस्तरमा बृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> उपकरण तथा औजार खरिद गरिएको। दूर्गम क्षेत्रका विपन्नलाई निःशुल्क उपचार सेवा उपलब्ध गराएको। नेत्रदान शिविर सञ्चालन गरिएको। २०७५ चैत्र सम्ममा ७३५८६ जना विरामीलाई ओ.पि.डि.सेवा र ३५०७ जनालाई शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध गराइएको। ओ.पि.डि. सेवालई रिनोभेशन तथा अपग्रेडेशन गरी उच्चस्तरको 	<ul style="list-style-type: none"> नियमित स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नुका साथै आधुनिक औजार उपकरण खरिद गर्ने। दूर्गम क्षेत्रका विपन्नलाई निःशुल्क उपचार सेवा उपलब्ध गराउने। प्रदेश र स्थानीय तहसम्म सेवा विस्तार र विकासको लागि निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गर्ने। नेत्र सहायक, अप्टोमेट्रीक तथा नेत्र विशेषज्ञ उत्पादन गर्ने। जनरल वार्डलाई स्तर उन्नती गरी अत्याधुनीक बनाई विरामीको सेवा गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> नेत्र सहायक र अप्टोमेट्रिक जनशक्तिको पठन पाठन सुरु भएको हुने। 	बनाईएको।	<ul style="list-style-type: none"> बिशिष्टकृत आँखा उपचार सेवा प्रदान गर्ने।
७	३७०००१०५	बी.पी. कोईराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> देशभित्रै सुलभ र गुणस्तरीय क्यान्सर उपचार सेवा उपलब्ध भएको हुने। जेष्ठ नगरिक र असाहायको लागि निःशुल्क सेवा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> क्यान्सरजन्य रोगको रोकथाम र सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। १५ वर्षमुनिका बालबालिकालाई तोकिएको उपचार सेवा तथा ७० वर्षमाथिका क्यान्सर पीडित जेष्ठ गरिकलाई रेडिएसन र सर्जरी सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराएको। महिलाहरूको क्यान्सर उपचार तथा नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। निर्माणाधीन भवन सम्पन्न गरी सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक औजार तथा उपकरण लगायतको व्यवस्था गरिएको। अस्पतालजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्न बायोडिगार्डेसन प्लान्ट स्थापना गरिएको। ब्राक्रीथेरापी, अल्ट्रासाउन्ड, डिआर सिष्टम, एकसरेरफ्लुरो, लेजर, सर्जिकल माइक्रोस्कोप, इन्डोस्कोपिक, माइक्रोटोम, टिस्यु प्रोसेसर, टिस्यु इम्बाडेड, सर्जिक मेशिन लगायतका उपकरणहरू खरिद गरी सेवा बिस्तार 	<ul style="list-style-type: none"> क्यान्सर रोगको उपचार गर्ने। क्यान्सरजन्य रोगको सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने। क्यान्सर रोग सम्बन्धी तालीम संचालन गर्ने। आवश्यक औजार तथा उपकरण खरिद गर्ने। महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर जस्ता रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्थामा समन्वय गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					गरिएको।	
८	३७०००१०६	मनमोहन कार्डियोथेरासिक भस्कुलर तथा ट्रानस्प्लान्ट केन्द्र, महाराजगंज	१.५.९	<ul style="list-style-type: none"> मुटुरोगीहरूलाई न्यूनतम सेवा शुल्कमा स्तरीय एवं सुलभ चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएको हुने। मुटु, फोक्सो र रक्त नलिको उपचार सम्बन्धी थप अनुसन्धान गरिएको हुने। विपन्न नागरिकहरूको लागि निःशुल्क सेवा प्रदान भएको हुने। स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा समावेश भएका विरामीहरूले सेन्टर बाट मुटु,फोक्सो र रक्तनलीको उपचार पाएका हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> मुटु, फोक्सो र रक्त नलीको उपचारसम्बन्धी अनुसन्धान कार्य सञ्चालन भएको। मुटु, फोक्सो र रक्त नलीको उपचारका लागि नेशनल ट्रिटमेन्ट प्रोटोकल तयार भएको। उपचारका लागि आएका विरामीहरूको विवरण राख्न इलेक्ट्रोनिक मेडिकल रेकर्ड सिस्टम स्थापना गरिएको। क्याथ मेशिन खरिद गरी सेवा प्रदान गरेको तथा नयाँ थप ६ वेडको CCU संचालन भएको। बहिरंग मार्फत ६६,००० जना मुटु, फोक्सो र रक्तनलीको विरामीहरूको उपचार तथा शल्यक्रियातर्फ २४०० र क्याथ ल्याव मार्फत १६०० विरामीको उपचार भएको। नेपाल सरकार अन्तर्गतको विभिन्न राहत कार्यक्रम अन्तर्गत रु. १३ करोड वरावरको निःशुल्क उपचार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> मुटुरोगीहरूलाई न्यूनतम सेवा शुल्कमा स्तरीय एवं सुलभ चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने। मुटु, फोक्सो र रक्त नलिको उपचार सम्बन्धी थप अनुसन्धान गर्ने। विपन्न नागरिकहरूको लागि निःशुल्क सेवा पुराउने। नयाँ भवन निर्माण कार्यको निरन्तरता गर्ने। नयाँ भवनमा राखिने उपकरणहरू पर्याप्त हुने र सबै सुविधा एकै स्थानबाट संचालन गर्ने। स्वास्थ्य सेवालार्ई समतामूलक स्वास्थ्य बीमा
९	३७०००१०७	शहिद गंगालाल हृदय केन्द्र	१, ८	<ul style="list-style-type: none"> मुटुका रोगीहरूलाई न्यूनतम सेवा शुल्कमा स्तरीय एवं सुलभ चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> बहिरंग मार्फत स्वास्थ्य सेवामा १२९५१८ जना मुटुका विरामीहरू, १३९६ जना विरामीको विभिन्न खाले मुटुको शल्यक्रिया, क्याथल्याव मार्फत 	<ul style="list-style-type: none"> उपचार सेवा र सामाजिक सेवा अन्तर्गत मुटुका बहिरंग सेवा, शल्यक्रिया, क्याथल्याव मार्फत उपचार, एन्जीयोप्लाष्टी सेवा प्रदान गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>७५११ जना, ६१०५ जना र १४०६ जना विरामीको एन्जीयोप्लाष्टी मार्फत उपचार गरिएको।</p> <ul style="list-style-type: none"> • केन्द्रको जनकपुर शाखाबाट २७८६ जना मुटुका विरामीलाई बहिरंग मार्फत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइएको जस मध्ये १०३१ इसिजि र ७९५ जना विरामीको इको गरिएको। • १५ वर्ष भन्दा मुनिका ७४१ जना विरामीको विभिन्न खाले मुटुको शल्यक्रिया गरिएको। • ७५ वर्ष भन्दा माथिका ५७५ जना विरामीको विभिन्न खाले मुटुको उपचार गरिएको। • ३२३ जना विरामीको PTMC पद्धतीद्वारा मुटुको सांगुरिएको भल्भ खोलिएको। • ५३९ जना वाथज्वरो विरामीको निःशुल्क भल्भ तथा शल्यक्रियाको उपचार गरिएको। • शुल्क तिर्न नसक्ने विपन्न नागरिकहरुको लागि रु. १९ करोड ६० लाख ९९ हजार ४ सय ८१ खर्च गरी २२०८ जनाको उपचार गरिएको। • CT-Scan मेसिन जडान पश्चात सेवा सुचारु गरी ८१८ जना कोरोनारी 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रतिकात्मक कार्यक्रम अन्तरगत मुटुरोग सम्बन्धी निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने। • स्वास्थ्य सेवा विस्तारको लागि भौतिक पूर्वाधारको कार्यलाई निरन्तरता दिने। • नसर्ने तथा दीर्घ रोगहरुको रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार सेवालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न बहुक्षेत्रीय समन्वय गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					एन्जियोग्राम तथा १८३६ जनाको अन्य सिटी स्क्यान गरिएको।	
१०	३७०००१०८	त्रि. वि. शिक्षण अस्पताल (सुरेश वाग्ले स्मृति क्यान्सर केन्द्र समेत)	१,३	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय उपचार सेवाको लागि आवश्यक उपकरणको व्यवस्थापनका माध्यमबाट स्वास्थ्य सेवामा प्रभावकारिता वृद्धि भएको हुने। त्रि.वि. शिक्षण अस्पतालमा क्यान्सरका विरामीलाई उपचार सेवा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> एवाटर जेट हाइड्रो, सि तथा पि सर्जिकल कलेजो, फोक्सो तथा मुटु अपरेसनको लागि आवश्यक सर्जिकल उपकरण, हेपाटो, प्याङ्क्रियाटो विल्लरी सर्जरी सम्बन्धी उपकरण खरिद गरिएको। सुरेश वाग्ले स्मृति केन्द्रको भवन निर्माण कार्य निरन्तर भई रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय उपचार सेवाको लागि विभिन्न उपकरणहरू खरिद गर्ने। सुरेश वाग्ले स्मृति केन्द्रको भवन निर्माणलाई निरन्तरता दिने। महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर जस्ता रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्ने।
११	३७०००१०९	स्वास्थ्य कर कोषबाट संचालित कार्यक्रमहरू	१,८,१३	<ul style="list-style-type: none"> धुम्रपानले हुने क्यान्सर र मुटुजन्य रोग नियन्त्रणमा सहयोग पुगेको हुने। एक स्वास्थ्य अवधारणाको कार्यान्वयन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> क्यान्सर, मुटु, टि.भि. लागायतका धुम्रपानजन्य रोग नियन्त्रण एंव उपचारात्मक कार्यक्रम संचालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> धुम्रपानबाट हुने खराबीसम्बन्धी सन्देश मूलक क्रियाकलाप संचालन गर्ने। जनस्वास्थ्य समस्यालाई सम्बोधन गर्न खानेपानी, वातावरण सरसफाई, वायु तथा ध्वनी प्रदुषण, खाद्य सुरक्षा, शिक्षा सडक लगायतका विषयमा बहुक्षेत्रीय समन्वय गरी सबै नीतिमा स्वास्थ्यको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याउने। स्वास्थ्यलाई प्रतिकुल असर पार्ने सुर्तीजन्य मदिरा, रासायनिक पदार्थ, विषादी तथा अखाद्य पदार्थको प्रयोगलाई नियन्त्रण तथा नियमन गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
१२	३७०००११०	आयुर्वेद चिकित्सालय, नरदेवी	२	<ul style="list-style-type: none"> आमजनताहरूलाई आयुर्वेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध भई सेवामा पहुँच वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नरदेवी अस्पतालबाट आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रदान गरिएको। सर्व सुलभ सेवाको लागि भवन निर्माणको कार्य भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> नरदेवी अस्पतालबाट आयुर्वेद चिकित्सा सेवा निरन्तर प्रदान गर्ने। सर्व सुलभ सेवाको लागि भवन निर्माणको कार्यको निरन्तरता दिने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१३	३७०००१११	सिंहदरवार वैद्यखाना	२, ७	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय आयुर्वेद औषधिहरू सुलभ रूपमा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> क्लिनिकल संचालन एवं व्यवस्थापनका लागि आवश्यक प्याथोलोजी, रेडियोलोजी सेवा समेतको भौतिक सुधार तथा उपकरण खरिद एवम् जडान भएको। जि.एम.पी. स्तरमा स्तरोन्नतिको लागि भौतिक संचरनाको पुनर्निर्माण एवम् मेशिनरी उपकरण जडान भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पेटेन्ट औषधिको उत्पादन, विकास, सुधार एवं प्रवर्द्धन गर्दै नियमित रूपमा आयुर्वेदिक उपचार गर्ने। प्रभावकारी उपचार प्रणालीको लागि मेसिन तथा उपकरणहरू खरिद गर्ने।
१४	३७०००११२	वी.पी. कोईराला लायन्स नेत्र अध्ययन केन्द्र	८	<ul style="list-style-type: none"> दक्ष नेत्र विशेषज्ञ उत्पादन भई स्तरीय नेत्र सेवा उपलब्ध भएको हुने। आँखाको सर्व शुलभ सेवा प्रदान भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अप्याल्मी क्रायो मेसिन, अपरेटिङ माइक्रोस्कोप विथ नन कन्ट्र्याक्ट भिउइड सिस्टम खरिद गरिएको। समुदायमा आधारित निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दक्ष नेत्र विशेषज्ञ चिकित्सक शिक्षा संचालन गर्ने। विशिष्टिकृत आँखा उपचार सेवा प्रदान गर्ने। पिछडिएको तथा बिपन्न समुदायमा निःशुल्क आँखा शिविर संचालन गर्ने।
१५	३७०००११३	नेपाल नेत्र ज्योति संघ	८	<ul style="list-style-type: none"> आँखा उपचारसम्बन्धी जनचेतना जागृत भई आँखाको रोगमा कमी आएको हुने। जेष्ठ नागरिकहरूलाई निःशुल्क मोतिबिन्दुको सल्यक्रिया उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आँखा उपचार केन्द्र स्थापना र संचालन गरिएको। आँखा उपचार केन्द्रलाई अस्पतालमा स्तरोन्नति गरिएको। २००० जना बिपन्न नागरिकलाई निःशुल्क चस्मा वितरण गरिएको। ३००० जनालाई निःशुल्क मोति बिन्दु शल्यक्रिया गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क आँखा जाँच कार्यक्रम संचालन गर्ने। बिभिन्न समुदायमा निःशुल्क मोति बिन्दु शल्यक्रिया कार्यक्रम तथा समुदायमा आँखा शिविर संचालन गर्ने। आखा सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवालालाई संघ तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा विकास र विस्तार गर्ने।
१६	३७०००११४	अनुगमन, मूल्यांकन तथा योजना सुदृढीकरण	९, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य मन्त्रालय अन्तरगतका विकास कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगबाट संचालन भएका हुने। Electronic Health Record को थालनी गरिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालहरूमा अनुदान प्रदान गरिएको। सूचना प्रणालीलाई ब्यबस्थित गर्ने कार्य भएको। प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग समन्वय 	<ul style="list-style-type: none"> संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट संचालित विकास कार्यक्रम र अस्पतालको अनुगमन गर्ने। Electronic Health Record को लागि प्रारम्भिक कार्य गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> हरेक प्रदेशका कम्तीमा ३ अस्पतालको अनुगमन तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय भित्रको सूचना प्रणाली व्यवस्थित भएको हुने। तथ्यपरक सूचनाको आधारमा योजना तर्जुमाको विकास गर्दै जनसंख्या सम्बन्धी विभिन्न अध्ययन गरिएको हुने। 	भएको।	<ul style="list-style-type: none"> File tracking system, स्वास्थ्य संस्था पञ्जिकरण लगायतका सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै जनसंख्या सम्बन्धी अध्ययन गर्ने। मृत्युको कारण परीक्षण गर्ने व्यवस्थाको प्रारम्भ हुने। जनसंख्या तथा बसाईसराई सम्बन्धी एकीकृत विकास प्याकेज तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने।
१७	३७०००११५	मानव अंग प्रत्यारोपण केन्द्र	१	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय तथा सुलभ मानव अंग प्रत्यारोपण सेवा उपलब्ध भएको हुने। निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा अंग प्रत्यारोपण सम्बन्धी जनचेतनामूलक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम र डकुमेन्ट्री फिल्म निर्माण गरिएको हुने। निजी तथा सामुदायिक र गैरसरकारी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूसँग सहकार्य र साझेदारी गरी कार्यक्रम संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जेष्ठ र विपन्न नागरिक, एच.आई. भी. पोजेटिभ, हेपाटाइटिस बि र सि का विरामीको उपचार गरिएको। निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा अंग प्रत्यारोपणसम्बन्धी जनचेतनामूलक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम र डकुमेन्ट्री फिल्म निर्माण गरिएको। सञ्चार माध्यमबाट मस्तिष्क मृत्यु तथा अंग दानसम्बन्धी जनचेतनामूलक तथा अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। मुटु तथा बाथ रोग (रिउमाटिक हार्ट डिजिज) सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। ओटी टेबल, ओटी, आइ.सी.यु. सि.सि. यु. पोष्टअप सम्बन्धी उपकरण, डि.आर.एक्सरे, हाइ इन्ड अल्ट्रासाउण्ड, पोर्टेबल ल्ट्रासाउण्ड (यु.एस.जी) तथा 	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय तथा सुलभ मानव अंग प्रत्यारोपण सेवाको लागि विभिन्न औजार उपकरण खरिद गर्ने। निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा अंग प्रत्यारोपण सम्बन्धी जनचेतनामूलक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम र डकुमेन्ट्री फिल्म निर्माणको कार्य संचालन गर्ने। निजी तथा सामुदायिक र गैरसरकारी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूसँग सहकार्य र साझेदारी गरी मस्तिष्क मृत्यु तथा अंग दानसम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					प्रयोगशालाका उपकरणहरू, मृगौला, कलेजो, फोक्सो तथा मुटु शल्यक्रियाका लागि औजार खरिद गरी सेवा प्रदान गरिएको।	
१८	३७०००११६	एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१,४	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्पले क्षति भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको पुननिर्माण भएको हुने। • आधुनिक विधि र निश्चित मापदण्ड विकास गरी स्वास्थ्य संस्थाको संख्या, प्रकार र स्थानको निर्धारण गर्ने कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्पले क्षति भएको १०० स्वास्थ्य संस्थाहरू निर्माण कार्य भएको। • १५३७ भवनहरू निर्माण तथा मर्मत भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्पले क्षति भएका स्वास्थ्य संस्थाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने। • आधुनिक विधि र निश्चित मापदण्ड विकास गरी स्वास्थ्य संस्थाको संख्या, प्रकार र स्थानको निर्धारण गर्न गुरुयोजना तयारीको कार्य गर्ने।
१९	३७००११०१	क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	८,१३	<ul style="list-style-type: none"> • क्षयरोग पत्ता लगाउने दर (Notification Rate) तय भएको हुने। • ब्याक्टेरिया सुनिश्चित गरिएका क्षयरोगीहरूको उपचारको सफलता दर ९५ प्रतिशत भन्दा बढि भएको हुने। • National Prevalance Survey को प्रतिवेदन तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • Nation Prevalance Survey तथा क्षयरोग नियन्त्रणका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन भएको। • Nation Prevalance Survey ८५ क्लस्टरमा कार्य सम्पन्न भै मध्याब्धि मूल्यांकन सम्पन्न भएको। • १०,००० थान डिजिटल फिल्म एक्सरे, ६ थान जीन एक्सपर्ट मेसिन, ७ थान जीन एक्सपर्ट मोडुल, २३,५०० थान जीन एक्सपर्ट मेसिन कार्टिज, मिजिट कन्जुमेबल्स र फाल्कोन ट्यूब खरिद गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • National Prevalance Survey को कार्यलाई निरन्तरता दिने। • क्षयरोगको औषधि खरिद गरी आपूर्ति गर्ने तथा जिन एक्सपर्ट मेसिन खरिद गर्ने। • क्षयरोग सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम संचालन गर्दै अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने। • सुर्तिजन्य, मदिरा, रासायनिक पदार्थ, विषादी र अखाद्य पदार्थमा नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने।
२०	३७००११०२	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण	८,११,१	<ul style="list-style-type: none"> • एच.आई.भी. परिक्षण कार्यक्रम थप प्रभावकारी भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • हाल सम्म २११४८ जना एच.आई.भी. संक्रमित मध्ये १६४२८ 	<ul style="list-style-type: none"> • एच.आई.भी. निदान सहित एच.आई.भी सम्बन्धी विभिन्न उपकरण, सामग्री,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		कार्यक्रम		<ul style="list-style-type: none"> एच.आई.भी./एड्स भएका मध्ये ९० प्रतिशतलाई ARV उपचार सेवा पुगेको हुने। किशोर-किशोरी तथा युवाहरूको सुरक्षित यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवालार्ई अधिकारमुखी कार्यक्रमको रूपमा विकास गरिएको हुने। 	<p>जनाले औषधि खाईरहेका र ५६ प्रतिशत बिरामी पत्ता लागेको।</p> <ul style="list-style-type: none"> चिकित्सकको लागि हेपाटाइटिस जाँच, सेवा प्रदायकका लागि एच.आइ.भी. क्लिनिकल म्यानेजमेन्ट, जिन एक्सपोर्ट मेसिनको प्रयोग गरी भाईरललोड जाँच, ए.आर.टी. केन्द्रमा कार्यरत ए.आर.टी. काउन्सेलर र अन्य सहयोगी कर्मचारीको लागि डी.एच.आई.एस -२ ट्रयाकर, पिएमटीसीटी कार्यक्रम र पेडियाट्रिक एच.आइ.भी. विस्तारको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिइएको। १५ वर्ष मुनिका तथा गर्भवति संक्रमित महिलाका लागि पौष्टिक आहार/भाइरल लोड मेसिन/रिएजेन्ट/एच.आइ.भी. टेस्ट किट/कण्डम लगायतका सामग्री तथा औषधि खरिद गरिएको। माइग्रेन्टस तथा कैदी बन्दीहरूका लागि कम्प्रिहेन्सिब कार्यक्रम संचालन गरिएको। एच.आइ.भी. गाइड लाइन अपडेट गरिएको। 	<p>रिएजेन्ट तथा किट र ARV औषधि खरिद गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> हेपाटाइटिस, यौन रोग र एच.आई.भी. सम्बन्धी एकीकृत नमुना कार्यक्रम संचालन गर्ने। एच.आई.भी. एड्स सम्बन्धी विभिन्न तालिम तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने। राष्ट्रिय हेपाटाइटिस रणनीति तथा लागत अनुमान तयार गर्ने राष्ट्रिय एच.आइ.भी. रणनीति पुनरावलोकन (२०१६-२०२१) गर्ने। आइविएएस सभे एमोग मेल लेवर माइग्रेन्ट (देश भरी) एस.टि.आइ.ओ. आइ. औषधि खरिद (बहुवर्षीय) गर्ने। किशोर-किशोरी तथा युवाहरूको सुरक्षित एवम् जिम्मेवार चालचलन र बानी-व्यहोरा प्रवर्द्धन तथा उनीहरूको जीवनोपयोगी क्षमता विकासको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२१	३७००११०३	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	३,१	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजन प्रयोगकर्ता दर ५५ प्रतिशत पुगेको हुने। प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भजाँच गराउने महिला संख्या ७१ प्रतिशत पुगेको हुने। दक्ष स्वास्थ्य कर्मिको उपस्थितिमा जन्मएका बच्चा ७२ प्रतिशत पुगेको हुने। स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने ७० प्रतिशत पुगेको हुने। आड खस्ने महिलाहरूको निःशुल्क शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध गराइएको हुने। ३६ प्रतिशत ३० देखि ४९ वर्षका महिलाहरूलाई सर्भाइकल क्यान्सरको स्क्रिनिङ भएको हुने। महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर को निःशुल्क परीक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्व सेवा सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट संचालन हुने कार्य संचालन मार्गदर्शन, निर्देशिका र तालिम सामग्रीको परिमार्जन गरिएको। परिवार नियोजन साधन खरिद गरिएको। आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत यातायात खर्च दोब्बर गरिएको। निजी स्वास्थ्य संस्थामा आमा सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको। परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्व सेवा निरन्तर प्रदान गरिएको। MPDSR On Site Coaching सम्पन्न गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजनका साधनहरू खरिद गर्ने तथा परिवार नियोजन र सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी निर्देशिकाहरू अध्यावधिक गर्ने। परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनमा सहजिकरण गर्ने। सर्भाइकल क्यान्सरको स्क्रिनिङ गर्ने। महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर जस्ता रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्ने। सुरक्षित गर्भपतन तथा यौन शिक्षा र प्रजनन स्वास्थ्य सेवालालाई विस्तार गर्ने।
२२	३७००११०४	एकीकृत बाल स्वास्थ्य एवं पोषण कार्यक्रम	१२	<ul style="list-style-type: none"> खोपको कभरेज ९० प्रतिशत पुगेको हुने। सर्भाइकल क्यान्सर विरुद्ध खोप कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको हुने। सबै स्थानीय तहमा बहुक्षेत्रीय 	<ul style="list-style-type: none"> IMNCI र खोप कार्यक्रमसँग सम्बन्धित निर्देशिका र तालिम सामग्रीको परिमार्जन गरिएको। विभिन्न जिल्लामा २० वटा SNCU/NICU संचालन गरिएको। FIPV खोप कार्यक्रमको शुरुवात 	<ul style="list-style-type: none"> नियमित खोप कार्यक्रम संचालन हुने। सर्भाइकल क्यान्सरविरुद्ध खोप कार्यक्रम संचालन गर्ने। सबै स्थानीय तहमा बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम मार्फत पोषण विशेष र पोषण सम्बेदनशील कार्यक्रमको विस्तार गरी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				पोषण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने। • निमोनिया भएका शत प्रतिशत ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको एमोक्सिलिनबाट उपचार भएको हुने।	गरिएको। • FBIMNCI तालिम सम्पन्न भएको।	वालवच्चाको पोषणयुक्त खानामा ध्यान दिने तथा स्वच्छ वानीव्यवहारमा परिवर्तन ल्याउने। • समुदायमा आधारित एकिकृत बालरोग व्यवस्थापन कार्यक्रमको औषधि खरिद गर्ने र उक्त कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने।
२३	३७००११०५	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> • औलो रोगबाट हुने मृत्युलाई शून्य कायम राखी औलो रोगको प्रकोपदर कम हुँदै गईरहेको हुने। • औलो विरामीको MDIS मा २४ घण्टाभित्र जानकारी प्राप्त हुने र तीन दिन भित्र उसको बाँसस्थानमै गई परिवारका सबै सदस्यहरूका साथै उसको घरलाई केन्द्र मानी वरपरका ५० घरका बिगत २ हप्ताभित्र ज्वरो आएकाको रक्त परिक्षण भएको हुने। • सरकारी तथा गैर सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीलाई औलो, कालाज्वर तथा हात्तिपाईले रोग नियन्त्रण सम्बन्धी अभिमुखीकरण भएको हुने। • नियमिति रूपमा अध्ययन 	<ul style="list-style-type: none"> • औलो रोगबाट हुने मृत्युलाई शून्य कायम राखी औलो रोगको प्रकोपदर ०.०८ प्रति हजार जनसंख्या रहेको। • औलो उच्च र मध्यम जोखिम क्षेत्रहरूमा विपादी छर्कने र विपादीयुक्त झुल वितरणको कभरेज ९० प्रतिशत रहेको। • शंकास्पद औलो विरामीको रक्त परिक्षण समग्री तथा उपचारका लागि आवश्यक औषधि पर्याप्त मात्रामा खरिद तथा सम्बन्धित संस्थाहरूसम्म पुगेको। • इपिडिमियोलोजी, औलो, कालाज्वर नियन्त्रण तथा प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न निर्देशिकाहरू निर्माण गरिएको। • विपद, सडक दुर्घटनाको व्यवस्थापन सम्बन्धी पूर्व तयारी र प्रतिकार्य (Response) गरिएको। • रोगहरूको महामारी पहिचानको लागि निगरानी प्रणाली (Surveillance 	<ul style="list-style-type: none"> • औलो रोगबाट हुने मृत्युलाई शून्य कायम राखी औलो रोगको प्रकोपदर ०.०७ प्रति हजार जनसंख्यामा पुऱ्याउने। • हरेक औलो विरामीको खोजपड्ताल गरी स्थानीय विरामी देखिएको स्थानको अध्ययन गर्ने। • औलो उच्च र मध्यम जोखिम क्षेत्रमा विपादी छर्कने र वितरणको कभरेज ९५ प्रतिशत भन्दा बढी पुऱ्याउने। • औलो तथा कालाजारका विरामीको तथ्यांक DHIS-2 मा अद्यावधिक • औलो तथा कालाजारका विरामीको तथ्यांक DHIS-2 मा अद्यावधिक गर्ने। • सिकल सेल एनिमिया प्रभावित क्षेत्रमा सो सम्बन्धी अध्ययन तथा सर्भेक्षण अनुसन्धान गर्ने। • औलो प्रभावित जिल्लाहरूमा अभिमुखीकरण गर्ने केस वेस सर्भिलेन्स तथा Web Base Reporting गर्ने। • इन्टोमोलोजिकल अध्ययन तथा मलेरिया

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>अनुसन्धान गरिएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> कालाजारका बिरामीको संख्या २०३, हात्तिपाईले रोगका बिरामीको संख्या २५१०३ जना, डेंगु ४५५ मा कम भएको हुने। सर्पदंग, रेविजको भ्याक्सीन सर्वसाधारणलाई सर्वसुलभ भएको हुने। कालाजार, डेंगु, औलोरोग, एभियन इन्फ्लुन्जा जस्ता रोगहरूको रोकथामको लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन भएको हुने र नियमित औषधिको आपूर्ति भएको हुने। 	<p>System) को विस्तार र सवलीकरण गरिएको।</p> <ul style="list-style-type: none"> हात्तीपाईले रोग निवारणका लागि आम औषधि सेवन अभियान संचालन गरिएको र Malaria, LF, Kalaazar, तथा महामारी जन्य रोगहरूको औषधि/LLIN / विषादी (Insecticide), किट खरिद गरिएको। औषधि - ASVS, ARV खरिद प्रक्रियामा रहेको र सक्रिय विधिबाट कुष्ठरोग खोज पडताल गर्ने कार्य संचालन गरिएको। 	<p>माइक्रोफोपी तालिम दिने।</p> <ul style="list-style-type: none"> औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री खरिद गर्ने र निरन्तर शिक्षा प्रदान गर्ने। Foci Investigation and Research गर्ने
२४	३७००११०६	अपाङ्गता रोकथाम तथा कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	३, ३	<ul style="list-style-type: none"> कुष्ठरोगीहरूको संख्या १६९३ बाट कम भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कुष्ठरोगको प्रकोप दर उच्च भएका स्थानीय तहमा चर्मरोग शिविर संचालन गरिएको। अपाङ्गता भएका कुष्ठरोग प्रभावितका लागि सुधारात्मक शल्यक्रिया शिविर संचालन गरी सेवा दिईएको तथा अपाङ्गता पहिचान शिविर संचालन गरी सहयोगी सामग्री वितरण गरिएको। नसर्ने रोगहरू तथा मानिसक स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका तथा कार्यविधि निर्माण तथा परिमार्जन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ कुष्ठरोगीको संख्या पहिचान गर्ने र जटिल कुष्ठरोगीको उपचारका लागि सहज व्यवस्थापन गर्ने। देशभर कुष्ठरोग निवारण अभियान संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२५	३७००११०७	औषधि र उपकरण आपूर्ति	७	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यक भएका अस्पतालहरूमा औजार उपकरणहरूको आपूर्ति भएको हुने। आधुनिक केन्द्रीय भ्याक्सिन स्टोर निर्माण कार्य शुरू भएको हुने। गुणस्तरीय औषधि तथा औषधि जन्य सामग्री तथा उपकरणहरू र भ्याक्सिन अस्पतालमा आपूर्ति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक केन्द्रीय भ्याक्सिन स्टोर निर्माण भएको। केन्द्रीय स्टोर टेकुको निर्माण गरिएको। औषधि तथा उपकरण गुणस्तर परिक्षण गरिएको। औषधि, भ्याक्सिन तथा भ्याक्सिनजन्य सामग्री, साधन, सामग्री रिप्याकिङ्ग तथा ढुवानी र पुनः वितरण गरिएको। पुराना म्याद गुञ्जेका टुटे फुटेका औषधि तथा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रयोगमा नआउने सामग्रीहरू धुल्याइएको तथा नष्ट गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक केन्द्रीय भ्याक्सिन स्टोर निर्माणलाई निरन्तरता दिने। केन्द्रीय स्टोर टेकुको निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढाउने। औषधि तथा उपकरणको गुणस्तर परीक्षण गर्ने। औषधि, भ्याक्सिन तथा भ्याक्सिन जन्य सामग्री, साधन, सामग्री रिप्याकिङ्ग तथा ढुवानी र पुनः वितरण गर्ने। पुराना म्याद गुञ्जेका र टुटे फुटेका औषधि तथा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रयोगमा नआउने सामग्री धुल्याउने तथा नष्ट गर्ने।
२६	३७००११०८	अस्पताल निर्माण सुधार तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली	६,९	<ul style="list-style-type: none"> देशभरका अस्पतालको बायोमेडिकल औजार उपकरण मर्मत संभार भएको हुने। देशका सबै स्थानीय तहबाट व्यवस्थापन सूचना प्रणालीका यलपिन्धम प्रतिवेदन कार्य प्रभावकारी भएको हुने। डिजिटल रेकर्डिङ सूचना प्रणालीको कस्टोमाइजेशन भई कम्तीमा १० स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोग भएको हुने। सबै गैर सरकारी अस्पतालहरूबाट online HMIS reporting भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> बायोमेडिकल औजार उपकरण मर्मत संभारका साथै विगतको बाँकी भुक्तानी समेत -बहुवर्षिय ठेक्का सम्झौता अनुसार एच.एम.आई.एस. को अभिलेख तथा प्रतिवेदन फाराम, निर्देशिका र स्वास्थ्य सूचक अध्यावधिक गरिएको। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको वार्षिक प्रतिवेदन तयारी तथा छपाई गरिएको। स्थानीय तह अनुसार लक्षित जनसंख्या प्रक्षेपणका लागि मोडेलिङ तयारी भएको। स्वास्थ्य संस्थामा डिजिटल रेकर्डिङ सूचना प्रणालीको कस्टोमाइजेशन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य तथ्यांकलाई आवश्यकता अनुरूप राष्ट्रिय मूल सञ्चालसँग आवद्ध गरी हरेक समयमा सूचना अध्यावधिक हुने प्रणालीको विकास तथा सम्प्रेषणको व्यवस्था गर्ने। बायोमेडिकल औजार उपकरण मर्मत संभारका साथै विगतको बाँकी भुक्तानी गरी बहुवर्षिय ठेक्का सम्झौता अनुसार निरन्तरता दिने। एच.एम.आई.एस. को अभिलेख तथा प्रतिवेदन फाराम, निर्देशिका र स्वास्थ्य सूचकहरू अध्यावधिक गर्ने। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको वार्षिक प्रतिवेदन तयारी तथा छपाई गर्ने। केन्द्रीय अस्पताल, शिक्षण अस्पताल

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य संस्था एवम् प्रयोगशालाबाट सृजना हुने फोहोरको उचित व्यवस्थापनको लागि नियमनका साथै निरन्तर अनुगमन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रयोग भएको। केन्द्रीय अस्पताल, शिक्षण अस्पताल लगायत अन्य अस्पतालका कर्मचारीलाई एच एम आइ एस एवं डि एच आइ एस तालिम दिइएको। अस्पतालमा स्वास्थ्य तथ्यांक गुणस्तर सुधारका लागि अनसाइट कोचिङ्ग दिइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> लगायत अन्य अस्पतालका कर्मचारीलाई एच एम आइ एस एवं डि एच आइ एस तालिम दिने। अस्पतालमा स्वास्थ्य तथ्यांक गुणस्तर सुधारका लागि अनसाइट कोचिङ्ग निरन्तर गर्ने। अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य संस्था एवम् प्रयोगशालाबाट सृजना हुने फोहोरको उचित व्यवस्थापनको लागि नियमनका साथै निरन्तर अनुगमन गर्ने।
२७	३७००१११५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम (उपचारात्मक सेवा महाशाखा)	१	<ul style="list-style-type: none"> संविधान प्रदत्त आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको अधिकार सुनिश्चित भएको हुने। स्वास्थ्य सेवामा पहुँच तथा उपभोग र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने। सबै तहले उपचार Protocol प्रयोग गरेको हुने र न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुसार सेवाको विस्तार भएको हुने। अनावश्यक औषधिहरूको प्रयोगमा कमी आएको हुने र स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने। विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा घरदैलोमा नै निःशुल्क रूपमा सजिलै प्राप्त 	<ul style="list-style-type: none"> आधारभूत स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम तथा लागत अनुमान तयार भै स्वीकृती प्रकृत्यमा रहेको र आकस्मिक सेवा कार्यक्रमको तथा प्रेषण प्रणाली निर्माणको क्रममा रहेको। प्राथमिक अस्पताल/ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीको न्यूनतम सेवा मापदण्ड तयार भै सकेको। 	<ul style="list-style-type: none"> आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको लागत अनुमान तथा प्रेषण प्रणाली स्थापना एवम् स्वास्थ्य संस्थाहरूको तहगत रूपमा TOR तयार गर्ने। आकस्मिक सेवा सुदृढीकरणका लागि प्रोटोकलको तर्जुमा तथा प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने। स्वास्थ्य सेवा शुद्धीकरणका लागि आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्राथमिक अस्पताल/ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS) सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिने। ग्रामीण क्षेत्रका नागरिकको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच विस्तार गर्न टेलीमेडीसीन लगायत आधुनिक प्रविधिको विकास र विस्तार गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधिको आपूर्ति नियमित उपलब्ध भएको हुने। समुदायमा आधारित पुनर्स्थापनात्मक केन्द्रको स्थापना र प्रशामक सेवाको विस्तार गरिएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> घुम्ती स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्ने। स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरलाई सुधार गर्न नेपाल स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास मापदण्ड र न्युत्तम सेवा मापदण्डलाई कार्यान्वयन गर्ने। समुदायमा आधारित पुर्स्थापनात्मक केन्द्रको स्थापना र प्रशामक सेवाको विस्तार गर्ने।
२८	३७००१११६	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम (नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा महाशाखा)	६	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येक विद्यालयमा नर्स राख्नको लागि निर्देशिका तथा घरमा आधारित स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तयार भएको हुने। स्वास्थ्यकर्मीलाई Geriatric Care विषयमा e- Based Modality मा र नर्सिङ कर्मचारीलाई Infection Prevention Control र Leadership and Management मा क्षमता अभिवृद्धि गरिएको हुने। विभिन्न प्रक्रियाहरूको (केमोथेरापी प्रिपरेसन र एडिमिनिस्ट्रेशन, फिस्टुला पञ्जर र हेमोडाईलासिस, भेन्टिलेटर केयर आदि) प्रोटोकल निर्माण गरी 	<ul style="list-style-type: none"> विपन्न नागरिक आपौधी उपचार कोष निर्देशिका तेश्रो, २०७५ संशोधन भएको। महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका रणनीति संशोधन भएको। नर्सिङ नेतृत्व तथा व्यवस्थापन तालिम प्याकेज विकास भएको। स्वास्थ्य सहकारीसँगको अन्तरक्रिया कार्यक्रम प्रदेशमा सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येक विद्यालयमा नर्सको व्यवस्था गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका तयार पार्ने। शिक्षा क्षेत्रसँग आवश्यक समन्वय गरी एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी नीति कार्यान्वयन गर्ने। घरमा आधारित स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तयार पार्ने। स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई Geriatric care विषयमा e- Based Modality मा प्याकेज निर्माण गरी तालिम र नर्सिङ कर्मचारीलाई Infection Prevention Control र Leadership and Management क्षमता अभिवृद्धि गर्ने। विभिन्न प्रक्रियाहरूको (किमोथेरापी प्रिपरेसन र एडिमिनिस्ट्रेशन, फिस्टुला पञ्जर र हेमोडाईलासिस, भेन्टिलेटर केयर आदि) प्रोटोकल तयार गरी लागु गर्ने। मिडवाइफ शिक्षा शुरू गर्ने र कार्यविधि

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>लागु भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • मिडवाइफ शिक्षा र सेवाको शुरु केन्द्रीय अस्पतालमा कन्टिन्यू प्रोफेसनल डिभेलोपमेन्ट एजुकेशनको मोड्युल तयार गरी दुई ठाँउमा परिक्षण गर्ने कार्य भएको हुने। • क्लिनिकल अडिट कार्यक्रम तथा विद्यालय, किशोर किशोरी तथा महिनावारी स्वास्थ्य कार्यक्रम सरकारी माध्यमिक विद्यालयमा सुरु भएको हुने। • संघ र प्रदेशमा नर्सिङ र मिडवाइफ फ्री सेवाको बारेमा नीति संवाद भएको हुने। • विपन्न नागरिक औषधी उपचार कार्यक्रम अन्तर्गत अस्पताललाई शोध भर्ना गरिएको हुने। • स्वास्थ्यकर्मीको कार्यविवरण परिमार्जन र अध्यावधिक भएको हुने। • नर्सहरूलाई मिडवाइफमा रूपान्तरण गर्ने मापदण्ड तयार भएको हुने। 		<p>वनाई मिडवाइफ परिचालन गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • कन्टिन्यू प्रोफेसनल डिभेलोपमेन्ट एजुकेशनका लागि मोड्युल तयार गरी दुई ठाँउमा परिक्षण समेत गरी लागु गर्ने। • क्लिनिकल अडिटको कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम लागु गर्ने। • कार्यविधि र निर्देशिका तयार गरी विद्यालय, किशोर-किशोरी तथा महिनावारी स्वास्थ्य कार्यक्रम केहि सरकारी माध्यमिक विद्यालयमा सुरु गर्ने। • संघ र प्रदेशमा नर्सिङ र मिडवाइफ फ्री सेवाको बारेमा नीति संवाद गर्ने। • विपन्न नागरिक औषधि उपचार कार्यक्रम अन्तर्गत नियमित अस्पताललाई शोध भर्ना गर्ने। • सबै तहका स्वास्थ्यकर्मीको कार्यविवरण परिमार्जन र अध्यावधिक गर्ने। • सुरक्षित मातृत्व क्षेत्रमा कार्यरत नर्सको क्षमता मूल्यांकन गरी मिडवाइफमा रूपान्तरण गर्ने मापदण्ड तयार गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२९	३७००११०९	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र	८, ९	<ul style="list-style-type: none"> उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाको बारेमा जनमानसमा जनचेतना मार्फत अधिकतम सेवाको उपभोग बढेको हुने। विभिन्न किसिमका सरुवा रोग, महामारी तथा नसर्ने रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी ज्ञान, धारणा र सीपको विकास भएको हुने। प्रदुषण नियन्त्रण, वातावरणीय सरसफाई तथा स्वच्छ पिउने पानी सम्बन्धी सचेतना फैलाई स्वस्थकर व्यवहार अवलम्बन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रजनन तथा बाल स्वास्थ्य, सूतिजन्य पदार्थ तथा नसर्ने रोग, मानव अंग प्रत्यारोपण, प्रतिजैविक प्रतिरोध, मानसिक स्वास्थ्य तथा बर्थ डिफेक्ट, सरुवा तथा महामारी नियन्त्रण सम्बन्धी सञ्देश टेलिभिजन, रेडियो तथा एफ.एम. बाट प्रसारण गरिएको। विभिन्न प्रकारका IEC सामग्रीहरू उत्पादन तथा जिल्लाहरूमा वितरण, समुदाय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न, माउण्ट बोर्ड तथा पम्पलेट उत्पादन, राष्ट्रिय बहुक्षेत्रीय सूतिजन्य पदार्थ नियन्त्रण रणनीतिक योजनाको ड्राफ्ट तयार गरी सो उपर प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सुझाव संकलन कार्य सम्पन्न भएको। किशोर किशोरी मैत्री मोबाइल एप्स (नारी पाइला) को सुरुवात भएको। Tobacco Cessation सम्बन्धी MTOT सम्पन्न भएको। धुम्रपान तथा सूतिजन्य पदार्थ एवं नसर्ने रोग जानकारी सम्बन्धी रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनबाट जीवनचक्र कार्यक्रम तथा स्वास्थ्य सञ्देश प्रसारण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> भिन्न क्षमता (अन्धो, बहिरो) भएकाको लागि स्वास्थ्य सचेतना तथा सञ्चार कार्यक्रम संचालन गर्ने। नाक, कान, घाटी सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना तथा सञ्चार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। हेल्थ प्रमोटेड विद्यालय अभियान खाका, रणनीति विकास तथा अभियान संचालन गर्ने। प्रतिजैविक प्रतिरोध सचेतना तथा अभिमुखीकरण स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने। फ्युल इमिसन लगायत वायु प्रदुषण सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना तथा संचार कार्यक्रम गर्ने। मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना तथा सञ्चार कार्यक्रम गर्ने। मानसिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई सबै तहमा विस्तार गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३०	३७००१११०	राष्ट्रिय तालिम कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न प्रकारका तालिमबाट स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप तथा क्षमतामा अभिवृद्धि भै गुणस्तरीय सेवा प्रवाह भएको हुने। विभिन्न तालिमका प्याकेजहरू विकास गरी नयाँ तालीम सञ्चालनका लागि पाठ्यसामग्री तयार भएको हुने। दक्ष जनशक्तिको पहुँच मार्फत गुणस्तरीय सेवा प्रवाह भएको हुने। मातृ तथा नवशिशु मृत्युदर घटाउन सहयोग पुगेको हुने। प्रादेशिक तहमा स्थानीय तालिमको आवश्यकता पहिचान गरी तालिम सञ्चालन गर्न दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन भएको हुने। इन्टरनेटको माध्यमबाट दूरशिक्षाको अवधारणा अनुरूप जिल्लास्तरमै कानुनी रूपमा आइपने मेडिकोलिगल समस्याको समाधानका लागि दक्ष जनशक्ति तयार भएको हुने। तालिम साइटको नियमन गरी गुणस्तरीय तालिम सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> Medico-Legal तालिमको online e-learning तालिम सामग्री विकास भई तालिम संचालन भएको। VIA/CRAYO / FP का ४ वटै प्याकेजको revision /review सम्पन्न भएको। Climate Change को Package final गरिएको। OCAT को MTOT गरिसकेपछि ४ वटा पालिकामा तालिम सम्पन्न भएको। (यशोधरा गा.पा., कपिलवस्तु, इटहरी उपमहानगरपालिका, पोखरा महानगरपालिका, धनगढिमाइ नगरपालिका, सिराहा)। TNA सबै प्रदेशमा सम्पन्न हुनुका साथै ५ वटा तालीम साइटको accreditation /assess गरिएको। UNICEF को सहयोगमा प्रदेश नं. २ मा TNA को आधारमा थप कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। स्थानीय तहमा योजना सम्बन्धी अभिमुखीकरणको प्याकेजलाई अन्तिम रूप दिइ MTOT सञ्चालन गरिएको। HFOMC को प्याकेज फाइनल गरी स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> Climate Change & Health Impact, Occupational Health, Geriatric Care, Stress Management जस्ता नयाँ तालिम सञ्चालन गर्ने। Antibiotic Resistant Protocol तयार गर्ने। स्थानीय तहमा योजनाको अवधारणा सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने। प्रादेशिक तहमा स्थानीय तालिमको आवश्यकता पहिचान गरी तालिम सञ्चालन गर्न दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने। इन्टरनेटको माध्यमबाट दूरशिक्षाको अवधारणा अनुरूप जिल्लास्तरमै कानुनी रूपमा आइपने मेडिकोलिगल समस्याको समाधानका लागि दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३१	३७००११११	कीटजन्य रोग नियन्त्रण अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र	८	<ul style="list-style-type: none"> मलेरिया, हात्तीपाइले, जापानिज इन्सेफलाइटिस, कालाजार, डेंगु, चिकनगुनिया, स्क्रुटाईफस लगायतका कीटजन्य रोगहरूवारे तालिम तथा अनुसन्धान भै रोग निदानमा योगदान पुगेको हुने। औलो रोग प्रशारण गर्ने लामखुट्टेको बानी व्यहोराको तथा विषादीको लामखुट्टे प्रतिको संवेदनशिलताको अध्ययन भएको हुने। कीटजन्य रोग प्रभावित केन्द्र प्रदेश तथा स्थानीय स्तरका स्वास्थ्यकर्मीहरूसँग प्राविधिक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> PKDL रोगीहरूको जोखिम तत्व पहिचानका लागि कालाजार प्रभावित पूर्व तथा मध्य तराईका ६ वटा जिल्लामा अध्ययन कार्य गरिएको। पोखरामा देखिएको डेंगु रोगको महामारीको अध्ययनका लागि इपिडिमियोलोजिकल तथा इन्टोमोलोजिकल सर्भे तथा रोगीको रक्त नमूना संकलन गरी सेरोटाइप छुट्याइएको। कीटजन्य रोग सम्बन्धी विभिन्न तालिमका कार्यक्रम जिल्लास्तरमा तथा केन्द्रस्तरमा संचालन गरिएको। औलो रोग प्रशारण गर्ने लामखुट्टेको बानी व्यहोराको तथा विषादीको लामखुट्टे प्रतिको संवेदनशिलताको अध्ययन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्यकर्मीलाई कीटजन्य रोग सम्बन्धी प्रभावित जिल्लामा गई तालिम संचालन गर्ने। कीटजन्य रोग प्रभावित जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा निजी चिकित्सकलाई कीटजन्य रोगको व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने। औलो रोगको माइक्रोस्कोपी सम्बन्धी आधारभूत तथा पुनर्ताजगी तालिम संचालन गर्ने। EWARS कार्यक्रम लागु भएका अस्पतालको सेन्टिलन साइटहरूमा गई अन्साइट कोचिङ्ग कार्यक्रम संचालन गरी पृष्ठपोषण दिने। TAS fail भएका जिल्लाहरूमा fail हुनाका कारणको अध्ययन गर्ने। औलो रोग प्रशारण गर्ने लामखुट्टेको बानी व्यहोराको तथा विषादीको लामखुट्टे प्रतिको संवेदनशिलताको अध्ययन गर्ने। कीटजन्य रोग प्रभावित केन्द्र प्रदेश तथा स्थानीय स्तरका स्वास्थ्यकर्मीहरूसँग प्राविधिक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३२	३७००१११२	जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवा	६	<ul style="list-style-type: none"> देश भित्र रहेका निजी तथा सरकारी प्रयोगशालाहरूको गुणस्तर नियन्त्रण हुने र लाइसेन्सिङ्ग गरिने कार्य भएको हुने। देश भित्र रहेका रक्त संचार केन्द्रहरूको गुणस्तर नियन्त्रणको साथै लाइसेन्सिङ्गको कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नियमित रूपमा रक्त परीक्षण सेवा प्रदान गरिएको। नयाँ नियुक्त कर्मचारीलाई तालिम प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> देश भित्र रहेका निजी तथा सरकारी प्रयोगशालाहरूको गुणस्तर नियन्त्रण र लाइसेन्सिङ्गको कार्य गर्ने। सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको समन्वयमा जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने। रक्त संचार केन्द्रको गुणस्तर नियन्त्रण तथा लाइसेन्सिङ्गको कार्य गर्ने।
३३	३७००३१०१	विविध कार्यक्रम (आयुर्वेद विभाग)	२	<ul style="list-style-type: none"> आम नागरिकमा स्वास्थ्य जीवनशैलीद्वारा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन भएको हुने। नसर्ने रोग रोकथाम, न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन भएको हुने। गुणस्तरीय जडिबुटी तथा आयुर्वेद औषधिको व्यवस्थापन भएको हुने। आयुर्वेद व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन भएको हुने। वैकल्पिक चिकित्सा सेवा सुदृढिकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> बुढानिलकण्ठमा बहिरंग सेवा र विभागमा तनाव व्यवस्थापन कक्षा संचालनका लागि पुर्वाधार तयार भएको। नागरिक आरोग्य कार्यक्रम र स्नेहन स्वेदन कार्यक्रम संचालन भएको। जडिबुटी भण्डारण निर्देशिका मस्यौदा तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नागरिक आरोग्य कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने। स्वास्थ्य जीवनशैली, नसर्ने रोग सम्बन्धी जनचेतना अभियान संचालन गर्ने। आयुर्वेद, योग तथा पंचकर्म केन्द्र, खुला योग तथा व्यायामशाला निर्माण गर्ने। वैकल्पिक चिकित्सा सेवा मापदण्ड निर्देशिका तर्जुमा गर्ने।
३४	३७००३१०२	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> आमजनताको आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण तथा औषधि वितरण भएको। विद्यालय आयुर्वेद शिक्षा कार्यक्रम संचालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने। विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३५	३७०६१०१२	चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (वीर अस्पताल समेत)	६	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय तथा सुलभ चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएको हुने। न्यूरो सर्जरी, न्यूरोलोजी, कार्डियोलोजी, कार्डियोभास्कुलर सर्जरी, थोरासिस सर्जरी, यूरोलोजी, नेफ्रोलोजी, जि.आई. सर्जरी, नाक, कान, घाँटी सर्जरी, अर्थोपेडिक सर्जरी, इन्डोक्राइनोलोजी, प्लास्टिक सर्जरी, क्लिनिकल अंकोलोजी जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तरका विशिष्टिकृत उपचार सेवा संचालनमा निरन्तरता गरिने, अनुसन्धान हुने र पूर्वाधार विकास भएको हुने। जेष्ठ नागरिकका सबै सेवाहरू निःशुल्क रूपमा उपलब्ध भएका हुने। भक्तपुरको दुवाकोटमा वीर अस्पतालको अत्याधुनिक अस्पताल भवन निर्माण कार्य शुरु भएको हुने। पोष्ट ग्राजुयट चिकित्सकहरू उत्पादन भई स्वास्थ्य सेवाका लागि थप जनशक्ति उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नियमित बहिरंग, अन्तरंग तथा अन्य अनुसन्धानका कार्य भएको। आवश्यक दरवन्दीको O & M Survey गरी छलफल तथा स्वीकृतीको लागि मन्त्रालयमा पेश गरिएको। 128 Slice CT Scan सेवा शुरु भएको। गुणस्तरीय तथा निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार सेवा उपलब्ध गराइएको। वीर अस्पतालको पुरानो भवन मर्मत सम्भार गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सुलभ चिकित्सा सेवाका लागि कुपन टिकटको व्यवस्था गर्ने। न्यूरो सर्जरी, न्यूरोलोजी, कार्डियोलोजी, कार्डियोभास्कुलर सर्जरी, थोरासिस सर्जरी, यूरोलोजी, नेफ्रोलोजी, जि.आई. सर्जरी, नाक, कान, घाँटी सर्जरी, अर्थोपेडिक सर्जरी, इन्डोक्राइनोलोजी, प्लास्टिक सर्जरी, क्लिनिकल अंकोलोजी जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तरका विशिष्टिकृत उपचार सेवा संचालनका लागि उपकरणहरू खरिद गर्ने। सामाजिक सुरक्षा इकाई संचालन गर्ने। भक्तपुरको दुवाकोटमा वीर अस्पतालको अत्याधुनिक अस्पताल भवन निर्माण कार्यका लागि ठेकेदारसँग सम्झौता भइ कार्य प्रारम्भ गर्ने, गुरुयोजना बमोजिम वीर अस्पतालको सर्जिकल ब्लक भवन निर्माण कार्य पूर्ण गर्ने।
३६	३७०६१०१३	वी.पी कोईराला	६	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्टिकृत स्वास्थ्य सेवा प्रदान 		<ul style="list-style-type: none"> विशिष्टिकृत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान		गरिएको हुने। • विभिन्नस्तरका चिकित्सा जनशक्ति उत्पादन भएका हुने।		• विभिन्न स्तरका चिकित्सा जनशक्ति उत्पादन गर्ने।
३७	३७०६१०१४	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	• दुर्गम क्षेत्रमा स्वास्थ्य विज्ञानको उच्चस्तरीय अध्ययन र अनुसन्धान हुनुका साथै स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका जनतालाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध भएको हुने।	• BPH, Bachelor in Midwifery कार्यक्रम शुरू भएको। • अक्सीजन प्लान्ट, Blood Bank र ICU सेवा शुरू भएको। • कर्णाली प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा विशेषज्ञ सेवा विस्तार भएको।	• MBBS / MD तथा अन्य स्नातक तहका कार्यक्रम संचालन गर्ने। • उक्त कार्यक्रमहरूको लागि आवश्यक पर्ने कक्षा कोठा, ल्याब, छात्रवास र आवास भवन निर्माण गर्ने।
३८	३७०६१०१५	पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	• शहरीक्षेत्र र ग्रामीण इलाकामा बस्ने जनसमुदायको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार भएको हुने। • १.५ टेस्लाको एम. आर.आई मेशिन, २६४ स्लाइसको सि.टी. स्क्यान मेशिन, फ्लुरोस्कोपी मेशिन र डिजिटल मेमोग्राफी मेशिन खरिद गरी रेडियोलोजी विभागको क्षमता अभिवृद्धि गरिएको हुने। • हेमोडायलिसिस मेशिन पाँच थान खरिद गरी राज्यको स्वास्थ्य नीति बमोजिम निःशुल्क हेमोडायलिसिस सेवा विस्तार भएको हुने। • होल्मियम लेजर, एनेस्थेशिया वर्कस्टेशन, आर्थोस्कोपिक सेट तथा ल्याप्रोस्कोपिक टावर खरिद	• भवनको पुननिर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको र उक्त भवनमा प्रशासनिक कार्यलयबाट सेवा सुविधा उपलब्ध गराइएको तथा डिजिटल मेमोग्राफीले २०० भन्दा बढी बिरामीहरूलाई सेवा दिइएको। • वार्षिक ४३२० भन्दा बढी पटक मृगौला रोगीहरूलाई डायलिसिस सुविधा उपलब्ध गराइएको। • आर्थिक क्षमता न्यून भएका र निजी अस्पतालमा उपचार गर्न नसक्ने मुलुक भरीबाट आउने बिरामीलाई होल्मियम लेजर, एनेस्थेशिया वर्कस्टेशन, आर्थोस्कोपिक सेट तथा ल्याप्रोस्कोपिक टावर जस्ता उपकरणहरूबाट अत्याधुनिक तथा विश्वसनीय सेवा उपलब्ध गराइएको। • विनाशकारी महाभूकम्पले क्षतिग्रस्त	• Data Digitalization तथा Integrated Hospital Management System जडान गरी सम्पूर्ण अभिलेखहरू Digitalize गर्ने, • प्रतिष्ठानको भौतिक संरचनाको गुरुयोजना तयार गरी प्रतिष्ठानको सभा तथा सम्बन्धित सरकारी निकायबाट स्वीकृत गर्ने, • अस्पतालमा हाल रहेको सेवा सुविधाको अभिवृद्धि गरी अझै चुस्त तथा दुरुस्त बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिने, • Oncology, Neurosurgery तथा Plasticsurgery जस्ता सेवाहरू हाल प्रतिष्ठान अन्तर्गत शिक्षण अस्पतालमा नभएकोले आ.व. २०७६ र ७७ देखि उक्त सेवाहरू विस्तार गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				गरी अत्याधुनिक शल्यचिकित्सा सेवा विस्तार भएको हुने। • २०७२ साल वैशाख १२ तथा २९ गते गएको विनाशकारी महाभूकम्पमा परी क्षती भएको भौतिक संरचना डिस्मेन्टल गरी नयाँ निर्माण कार्य भएको हुने।	बनाएको अस्पतालको प्रशासनिक स्थानान्तरण गरिएको।	
३९	३७०४१०११	स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद्	१०	• स्वास्थ्य क्षेत्रमा आवश्यक अनुसन्धान भै स्वास्थ्य सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाउने उपाय पहिचान गरिएको हुने।	• जनस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरिएको।	• स्वास्थ्य क्षेत्रमा आवश्यक अनुसन्धान भै स्वास्थ्य सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाउने उपाय पहिचान गर्ने।
४०	३७०३११०१	स्वास्थ्य बीमा बोर्ड	५	• सबै नागरिकको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा समानुपातिक तथा समन्यायिक तवरले पहुँच बृद्धि भएको हुने।	• ४२ जिल्लामा लागु भएको।	• ७७ जिल्लामा लागु गर्ने।
४१	३७०६१०१६	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	• गुणस्तरीय विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा थप जनशक्ति उत्पादन भएको हुने।		• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने, • प्रतिष्ठानमा थप जनशक्ति उत्पादन गर्ने।
४२	३७०६१०१७	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	• गुणस्तरीय विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा थप जनशक्ति उत्पादन भएको हुने।		• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने, • प्रतिष्ठानमा थप जनशक्ति उत्पादन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.३४४९.०८ करोड, पुँजीगततर्फ रु.८१८.०१ करोड गरी जम्मा रु.४२६७.०९ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.३ खानेपानी तथा सरसफाई

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/०७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/०७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/०७७ को लक्ष्य
१	आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	८८	८९	९२
२	उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	,,	२०	२१	२५
३	आधारभूत स्तरको सरसफाई सुविधाबाट लाभान्वित जनसंख्या	,,	९८	९९	१००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३१३०११०१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना प्रणालीहरूको वर्तमान अवस्था, फडसनल स्टाटस र खानेपानी तथा सरसफाई सुविधाबाट लाभान्वित जनसंख्या सम्बन्धी तथ्यांक अद्यावधिक गरी मन्त्रालयस्तरबाट सार्वजनिकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सन् २०१८ सम्म खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइएको जनसंख्या र घरायसी चर्पी निर्माण भएको घरधुरीहरूको जिल्लागत तथ्यांक अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. ०७५/७६ सम्मको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइएको जनसंख्या र घरायसी चर्पी निर्माण भएको घरधुरीहरूको जिल्लागत तथ्यांक अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गर्ने।
२	३१३०११०२	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	१,३	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी प्रणालीहरूको सेवास्तर नियमन तथा सेवा अभिवृद्धि भएको हुने, सम्पन्न ठूला खा.पा.आ. पुनर्स्थापना 	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. ७५ / ७६ मा २०५ आयोजनाहरू मध्ये १०९ वटा मर्मत पुनर्स्थापना गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ७५३ वटै स्थानीय तहमा सेवा नपुगेका समुदायहरू पहिचान र नयाँ योजनाको विस्तृत अध्ययन तथा निर्माण कार्य गर्ने, खानेपानी तथा सरसफाई गुरुयोजना तयार

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> • प्रभावकारी रूपमा विपद जोखिम व्यवस्थापन तथा सामुदायिक परिचालन भएको हुने। 		गर्ने तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन गर्ने।
३	३१३०१०१२	जनसाधन विकास कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न तहका कर्मचारी तथा उपभोक्ताहरूको सीप, ज्ञान र क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, • लेखनाथ खा.पा. श्रोत केन्द्र विकास, तालिम परिसरमा पाइप तथा खानेपानी निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परिक्षण प्रयोगशाला भवन निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानी तथा सरसफाइको दक्षता बृद्धि गर्ने विभिन्न २५ वटा तालिमहरू सञ्चालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानी तथा सरसफाइको दक्षता बृद्धि गर्ने विभिन्न ४० वटा तालिमहरू सञ्चालन गर्ने, • तालिम परिसरमा पाइप तथा खानेपानीको निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण गर्ने र लेखनाथ खा.पा.आ. श्रोत केन्द्र विकास गर्ने।
४	३१३०११०३	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	१,५	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानी प्रशोधन प्रणालीका संरचनाहरू निर्माण भई उच्च, मध्यम स्तरको खानेपानी सेवा विस्तार भएको हुने, • आर्सेनिक न्यूनीकरण कार्यक्रम संचालन भई आर्सेनिकको विकल्पमा डिप भूमिगत पानीको प्रयोग भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • २८ वटा क्रमागत गुणस्तर सुधारका आयोजनाहरू मध्ये १४ वटा गुणस्तर सुधार आयोजनाहरू सम्पन्न भई ८८७९३ जनसंख्या मध्यम उच्चस्तरीय खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएको, • विभिन्न जिल्लाहरूमा खानेपानी तथा सरसफाइ जन्य रोगको प्रकोपको अवस्थामा खानेपानी परीक्षण गरी प्रकोप न्यूनीकरणको प्रयास गर्दै सर्वसाधारणलाई पिउस, एक्वा 	<ul style="list-style-type: none"> • ५५ वटा क्रमागत खानेपानी प्रशोधन प्रणालीका आयोजनाका संरचनाहरू निर्माण गरी ८ वटा आयोजना सम्पन्न गरी ११०९६७ जनसंख्या लाभान्वित हुने, • खानेपानी गुणस्तर प्रयोगशालाहरू संचालन हुने, • आर्सेनिक न्यूनीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने, • खानेपानी सुरक्षा योजनाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, • रूपान्तरणकारी योजनाहरूको सुरुवात

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					ट्याब र ब्लिचिड पाउडर वितरण गरिएको।	हुने।
५	३१३०११०४	तेस्रो साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भई उच्च, मध्यम स्तरको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यान्वयनमा रहेका २० वटा नगर खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये ८ वटा आयोजनाहरू निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १२ वटा साना सहरहरूमा क्रमागत रूपमा संचालित आयोजनाहरूको निर्माण कार्य गर्ने।
६	३१३०११०५	जलवायु अनुकूलित बृहत खानेपानी कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा क्षेत्रहरूमा बृहत पम्पिङ, वर्षातको पानी सँचय गर्ने गरी जलाशययुक्त आयोजना तथा थोक वितरण प्रणालीका खानेपानी आयोजनाहरू अध्ययन, निर्माण साथै उच्च, मध्यमस्तरको खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुने, खानेपानीका स्रोतहरूमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्यूनीकरण गर्न उपयुक्त प्रविधि प्रवर्द्धन गर्ने र स्रोत संरक्षणका कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा क्षेत्रतर्फको १० वटा बृहत पम्पिङ खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये ४ वटा आयोजना सम्पन्न हुने, जलाशययुक्त खानेपानी तर्फको ११ वटा आयोजनाहरू बिस्तृत अध्ययन गर्ने, थोक वितरणतर्फको ८ वटा आयोजनाहरू बिस्तृत अध्ययन शुरु गर्ने।
७	३१३०११०६	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह तथा उपभोक्ता समितिको सक्रिय सहभागिता र आर्थिक साझेदारीमा प्रशोधन केन्द्र सहितको ढल प्रणाली निर्माण भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> ६८ वटा क्रमागत प्रशोधन सहितका ढल आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने।
८	३१३०११०७	खानेपानी तथा सरसफाइ सहलगानी	१,२	<ul style="list-style-type: none"> उपभोक्ता समिति र सरकारको ३० र ७० अनुपातको संयुक्त 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यान्वयनमा रहेका ४८ वटा आयोजनाहरू मध्ये ४ वटा 	<ul style="list-style-type: none"> सहलगानी तर्फको ३९ वटा क्रमागत खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण कार्य

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		कार्यक्रम		साझेदारीमा खानेपानी तथा सरसफाइको सेवा क्षेत्र तथा सेवास्तर अभिवृद्धि भएको हुने।	आयोजनाहरू सम्पन्न भई १२७९९३ जनसंख्या मध्यम उच्च स्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएको।	गरी २ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न गर्ने।
९	३१३००१०१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं, भक्तपुर र ललितपुरका उपभोक्ताहरूलाई शुद्ध पिउने पानी उपलब्ध भएको हुने, आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा सामाजिक उत्थानका कार्यक्रम मार्फत स्थानीयहरूको आर्थिक तथा सामाजिक विकास भएको हुने, आयोजनाको पहिलो चरणको निर्माण कार्य सम्पन्न भई काठमाण्डौ उपत्यकामा १७ करोड लिटर पानी थप प्राप्त भएको हुने, आयोजनाको दोस्रो चरणको निर्माण कार्य सम्पन्न हुँदा काठमाण्डौ उपत्यकामा थप ३४ करोड लिटर समेत गरी जम्मा ५१ करोड लिटर पानी दैनिक प्राप्त भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २० कि.मि. इन्भर्ट लाइनिङ र टफाइनल सपोर १८ मध्ये ३ कि.मि. सम्पन्न, समग्रमा २४.९६४ कि.मि. इन्भर्ट लाइनिङ कार्य र २५.३५ कि.मि. फाइनल सपोर्ट कार्य सम्पन्न भएको, पानी प्रशोधन केन्द्र भाग - २ को फागुन महिनामा ३६८ घ.मि. आ.र.सि.सि., ६५ घ.मि. , फागुन महिना सम्ममा ५०७१ घ.मि. आ.र.सि.सि भएको, २२० घ.मि पि.पि.सि. गरिएको र ३७५ घ.मि. ढुंगाको काम भएको, हेडवर्क्स डाइभर्सन टनेलको इनलेट तथा आउटफलमा गेट जडान गरिएको, १ वटा भ्यान्टिलेशन साफ्ट ड्रिल गर्ने कार्य सम्पन्न। बैकल्पिक पाइप डाइभर्सन तथा अन्य संरचना 	<ul style="list-style-type: none"> हेडवर्क्सको बाँकी निर्माण कार्य गरिने, बाँकी रहेको सुरुङ्गको फाइनल फिनिशिङ तथा इन्भर्ट ढलान गर्ने काम सम्पन्न गरी ३ स्थानमा सुरुङ्ग भेन्टिलेसन साफ्ट निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, पानी प्रशोधन केन्द्र भाग १ सञ्चालन हुने, पानी प्रशोधन केन्द्र भाग (२ को निर्माण सम्पन्न गरिने, आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा सामाजिक उत्थान कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्वाधार विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा आय आर्जन सम्बन्धी थप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, दोस्रो चरणको विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन सम्पन्न गर्नुका साथै आयोजनाको वातावरण मूल्याङ्कन प्रतिवेदन समेत स्वीकृत गरिने, दोस्रो चरणको प्रवेश मार्गको मेलम्ची पूल बजार देखि याङ्ग्री ईन्द्रावती दोभान सम्मको २५ कि.मी सडकको स्तरोन्नती

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					निर्माणाधीन रहेको।	तथा नयाँ निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, • करिब ४०० रोपनी जग्गा प्राप्ति गरिने।
१०	३१३५१०११	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष	१,२	<ul style="list-style-type: none"> १८७४ आयोजना सम्पन्न गरी १४ लाख २६ हजार जनसंख्याले लाभ प्राप्त भएको हुने, ४०० साविकका गा.वि.स. खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा भई ९ लाख जनसंख्याले सरसफाइ सुविधा प्राप्त गरेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> चालु आ.व.को हालसम्मको अवधिमा हाल निर्माणाधीन ५३८ आयोजनाहरू मध्ये २०४ आयोजनाहरूको काम सम्पन्न भई १ लाख २२ हजार ४१५ जना आधारभूत खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दशौँ समूहका ३९४ आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी करिब २,३०,००० जनताले खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा पुऱ्याउने, ५७ वटा साविकका गा.वि.स तथा न.पा वडामा खुला दिसामुक्त अभियान तथा पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रम संचालन गर्ने, खानेपानी आयोजनामा २५ वटा संस्थागत शौचालय निर्माण गर्ने, भूकम्प प्रभावित जिल्लामा २०० वटा खानेपानी आयोजनाको मर्मत सुधार तथा पुनर्निर्माण गर्ने।
११	५०११३१०१	खानेपानी उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> पानी उत्पादन, पम्प, ट्रान्सफरमर, जेनेरेटर खरिद तथा जडान र पानी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण तथा उत्पादित पानी, वितरण प्रणालीसम्म लाग्ने पाइपको विस्तार, सोलार जडान, मुहान तथा नदी नियन्त्रण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> चालु आ.व. को आषाढ मसान्तसम्म ५ वटा वेल निर्माणको क्रममा रहेको जसले थप ६ एम एल डि खानेपानी उत्पादन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पानी उत्पादन, नयाँ वेल निर्माण तथा सञ्चालन, पानी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण, पानी भण्डारण क्षमता वृद्धि, सोलारको निर्माण, मुहान बचाउने कार्य गर्ने, यस अगाडि १४ वटा शाखाहरूमा कम्प्युटराइज्ड बिलिङ् पद्धतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइएकोमा बाँकी शाखाहरूमा पनि क्रमशः यो पद्धति कार्यान्वयनमा लैजाने।

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१२	५०११३१०२	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> मातहतका २३ वटा नगरपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न साइजका पाइपलाइन खरिद तथा जडान, सफा सहर कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यालयलाई वातावरण मैत्रीपूर्ण बनाउने जस्ता कार्यहरु भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न साइजका पाईप खरिद तथा जडान कार्यलाई निरन्तरता दिदै थप सहरी जनतालाई खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउने तथा संस्थानको आयस्रोतमा वृद्धि गर्ने।
१३	५०११३१०३	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	१	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्ति सुरक्षा भएको हुने, खानेपानी उत्पादन वितरण, गुणस्तर नियन्त्रण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व.को हालसम्मको अवधिमा १५ स्थानमा वर्षातको पानी संकलनमा आधारित प्रविधि जडान भएको, बोर्डको सम्पत्ति सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत ८ स्थानमा होडिड बोर्ड राखिएको, ७२ वटा टैकरलाई स्टीकर प्रदान गरिएको। हाल सम्ममा जम्मा ६४४ टैकरलाई स्टीकर प्रदान गरिएको, ललितपुर महानगरपालिका परिसरमा वाटर एटिएम - पँधेरो जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जग्गा तथा अन्य सम्पत्ति सुरक्षा, खानेपानी उत्पादन वितरण, गुणस्तर तथा चुहावट नियन्त्रण कार्यहरु, अध्ययन अनुसन्धान, निर्देशिका निर्माण गर्ने।
१४	५०११३१०५	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> मेलम्चीबाट प्राप्त पानी सुन्दरीजलको पानी प्रशोधन केन्द्रबाट थोक वितरण प्रणाली मार्फत काठमाडौं उपत्यकाको १० 	<ul style="list-style-type: none"> थोक वितरण प्रणालीको यस आर्थिक वर्षमा २.६७ कि.मि. निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म जम्मा ७३.४३ 	<ul style="list-style-type: none"> थोक वितरण प्रणालीको बाँकी २.१७ कि.मी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, वितरण प्रणालीको बाँकी १७४ कि.मी निर्माण कार्य गर्ने,

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>वटा स्थानमा निर्माण गरिने पानी पोखरीमा पानी पुऱ्याउने कार्य सहज भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> वितरण प्रणाली सुधार भई पानी वितरण सहज भएको हुने। 	<p>कि.मि. सम्पन्न भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> वितरण प्रणालीको यस आर्थिक वर्षमा ११८.३७ कि.मि. निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म ८२७ कि.मि. निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, १० वटा पानीपोखरीहरूको निर्माण कार्य औषतमा ९०.७४ प्रतिशत सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ९ वटा पानीपोखरीहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, कटुन्जेको पानी पोखरीको थप निर्माण कार्य गर्ने।
१५	५०११३१०६	काठमाण्डौ उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौँ उपत्यकाको मुख्य नदी वागमती र यसका सहायक नदीहरूको पर्यावरणीय गुणस्तर अभिवृद्धि भएको हुने, काठमाडौँ उपत्यका भित्रको ढल व्यवस्थापनको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, काठमाडौँ उपत्यका भित्र हाल मौजुदा ढल सेवा सम्बन्धी पूर्वाधारहरूको कार्य स्तरोन्नति गरी ढल सम्बन्धी सेवाहरूमा सुधार भएको हुने, काठमाडौँ उपत्यका भित्र ढल प्रणाली तथा प्रशोधन सम्बन्धी नयाँ पूर्वाधारहरूको विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गुहेश्वरी ढल प्रशोधन केन्द्रको यस आर्थिक वर्षमा ३९.५३ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म ७० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, हनुमन्ते तथा मनोहरा नदी र खस्याङ्ग खुसुङ्ग नदीको दायौँ बायाँ क्षेत्रमा ढल निर्माण गर्ने कार्य यस आर्थिक वर्षमा १३ प्रतिशत भएको, सल्लाघारी, कोङ्कु र धोबीघाट ढल प्रशोधन केन्द्रको ३.१५ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> गुहेश्वरी ढल प्रशोधन केन्द्रको बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, हनुमन्ते तथा मनोहरा नदी र खस्याङ्ग खुसुङ्ग नदीको दायौँ बायाँ क्षेत्रमा ढल निर्माण गर्ने कार्यको थप निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, सल्लाघारी, कोङ्कु र धोबीघाट ढल प्रशोधन केन्द्रको थप ३० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।
१६	५०११३१०७	ढल प्रशोधन केन्द्र	४	<ul style="list-style-type: none"> प्रशोधन केन्द्र निर्माणको लागि 		<ul style="list-style-type: none"> जग्गा प्राप्तिको कार्य प्रारम्भ गर्ने।

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				आवश्यक पर्ने जग्गाको लागत तयार भएको हुने, • प्रशोधन केन्द्रको लागि जग्गा प्राप्ति भएको हुने।		
१७	३१३०११०८	सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ (क्षेत्रगत) आयोजना	१,२	• आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भई उच्च, मध्यम स्तरको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच भएको हुने।	• ५ वटा आयोजनाहरूको निर्माणको लागि सम्झौता सम्पन्न।	• ५ वटा साना सहरहरूमा लागत असुलीको आधारमा नयाँ पहिचान भएको आयोजनाहरूको निर्माण कार्य शुरु हुने। अन्य आयोजनाहरूको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार हुने।
१८	३१३०१०१३	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन	१,२	• ७ वटा प्रदेश राजधानी शहरहरू र अन्य ३० वटा ठूला शहरहरूमा एकीकृत खानेपानी तथा ढल आयोजना सञ्चालनमा ल्याई आयोजना क्षेत्रका हरेक घरधुरीलाई सातै दिन चौविसै घण्टा उच्चस्तरको खानेपानी सेवा उपलब्ध गरिएको हुने, • प्रशोधन सहितको ढल प्रणाली र दिशाजन्य लेदो व्यवस्थापन मार्फत वातावरणीय स्वच्छता कायम गर्दै दिगो विकास लक्ष्य हासिल भएको हुने।	• नयाँ आयोजना	• आयोजनाको संभाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने।
२०	३१३०१११३	शहरी खानेपानी व्यवस्थापन सुधार आयोजना	१,२	• बुटवल, पोखरा र भरतपुरमा खानेपानी सेवाको मौजुदा अवस्थालाई आधुनिक प्रविधियुक्त	• नयाँ आयोजना	• स्काडा प्लान तयारी तथा जडान मार्फत खानेपानी प्रणालीहरूलाई क्रमशः स्वचालित बनाउने।

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				बनाइ सेवाको गुणस्तर सुधार भएको हुने।		

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.२७९.४४ करोड, पुँजीगततर्फ रु.२२६०.४१ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु.१४९५.७२ करोड गरी जम्मा रु.४०३५.५७ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.४. युवा तथा खेलकुद

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	अन्तर्राष्ट्रिय युवा अनुभव आदानप्रदान	जना	३८	५०	१२५
२	स्काउट तथा विपद व्यवस्थापन तालिममा सहभागी स्काउट	जना	५६२	२८०	२८०
३	परामर्श सेवा प्राप्त गर्ने युवा	जना	८५००	२०००	३६००
४	उद्यमशीलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिममा सहभागी युवा	जना	१५००	५०	१०००
५	युवा नवप्रवर्द्धन केन्द्र	संख्या	०	०	१
६	कर्जा लगानीबाट स्वरोजगार भएका युवा	जना (हजार)	१७०३९	१२	१२
७	अभिमुखीकरण तालिम प्राप्त गर्ने स्वरोजगार युवा	जना (हजार)	१७०३९	१२	१२
८	निर्माण चालू रहने क्रिकेट मैदान	वटा	६	६	१०
९	निर्माण चालू रहने रंगशालाहरु	वटा	१२	२०	२४
१०	निर्माण चालू रहने कभर्डहल	वटा	२२	१५	२२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरु
१	३४३४१०१२	राष्ट्रिय युवा परिषद्	१,४,६	<ul style="list-style-type: none"> ९० वटा पालिकामा "एक स्थानीय तह, एक वडा, एक युवाक्लब, एक उद्यम कार्यक्रम" मार्फत युवाको नेतृत्व विकास भएको हुने र युवा स्वरोजगार भएको हुने, जोखिममा रहेका १०० जना युवाको पुनर्स्थापना भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> गत आ.व. सम्म ३०९ युवा उद्यम सञ्चालन भएको र आ.व. २०७३/७४ मा युवा उद्यम कार्यक्रमका उद्यम समूहबाट फिर्ता आएको रकमबाट आ.व. २०७५/७६ मा ३२ वटा युवा समूह लगानी गर्नको लागि छुनौट भई सम्झौताको चरणमा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ९० वटा स्थानीय तहमा युवा क्लब तथा नमुना युवा संसद स्थापना र संचालन गर्ने, सार्वजनिक शिक्षा सवलीकरण ९० वटा पालिकामा संचालन गर्ने, एक स्थानीय तह एक वडा एक युवा क्लब १ उद्यम ९० वटा स्थानीय

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आव. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरु
				<ul style="list-style-type: none"> अपाङ्गता भएका १०० जना युवाले सहयोग सामग्री प्राप्त गरेको हुने, सीप तथा नेतृत्व विकास तालिम प्राप्त गरी युवाहरु लाभान्वित भएको हुने। सहूलियतपूर्ण कर्जाका सहजिकरणका लागि उद्यमशिलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम प्राप्त गरी युवाहरु लाभान्वित भएको हुने, ३६०० जना युवाले परामर्श/मार्गदर्शन सेवा प्राप्त गरेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> तराईका ११ जिल्लामा महिलाहरु उद्यमशील भएका र उनीहरुलाई थप सहजिकरण गरिएको, ४५० जना अपाङ्गता भएका युवाका लागि आवश्यकतानुसारको सहयोग सामग्री वितरण भएको, ९२३ वटा वडामा युवा क्लबको गठन भएको र ७ प्रदेश स्तरीय नमूना युवा संसदको अभ्यास भएको। विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा अनुसन्धानका लागि प्रस्तावहरुको प्रतिस्पर्धाको आधारमा ३२ जना युवाका अनुसन्धान प्रस्ताव छनौट गरी अनुदान प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> तहमा संचालन गर्ने, उपराष्ट्रपति युवा पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्ने, अपाङ्गता भएका युवाका लागि सहयोग सामग्री वितरण गर्ने, संघमा युवा नवप्रवर्तनकेन्द्र स्थापनाका लागि गुरुयोजना निर्माण गर्ने र ७ प्रदेशमा युवा नवप्रवर्तनकेन्द्र स्थापना गर्ने, युवाका लागि विज्ञान र प्रविधि प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सामाजिक जागरण र समृद्धिको लागि युवा अभियान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
२	३४३००१०१	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम	९	<ul style="list-style-type: none"> १० जना प्रतिभावान युवा पुरस्कृत भएको हुने, युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम अन्तर्गत नेपालसँग सम्झौता भएका राष्ट्रहरुका युवामध्ये १२५ जनाले एक अर्को देशको भ्रमण गरी अनुभव आदानप्रदान गरेको हुने, १० हजार जना स्काउट स्वयंसेवक परिचालन भएको हुने, २८० जना स्काउटलाई स्काउट तथा विपद् व्यवस्थापन तालिम 	<ul style="list-style-type: none"> ७६ जना प्रतिभावान युवा पुरस्कृत भएको, युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम अन्तर्गत नेपाल र सम्झौता भएका राष्ट्रका ६४१ जना युवा प्रतिनिधिमण्डलले एक अर्को देशको भ्रमण गरेको, २०७०/७१ देखि हालसम्म मेला पर्व तथा सामाजिक कार्यमा ४९ हजार जना स्काउट स्वयंसेवक परिचालन भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय युवा प्रतिभावान सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, अन्तर्राष्ट्रिय युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम संचालन गर्ने, नेपाल स्काउट संचालन तथा स्काउट स्वयंसेवक परिचालन गर्ने, स्काउट तथा विपद् व्यवस्थापन तालिम संचालन गर्ने, राष्ट्रिय विकास स्वयंसेवक सेवा अन्तर्गत सबै प्रदेशहरुमा स्वयंसेवक परिचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरु
				दिइएको हुने, • सबै प्रदेशमा राष्ट्रिय विकासमा स्वयंसेवक सेवा अन्तर्गत स्वयंसेवक परिचालन भएको हुने।	• ११२० जना स्काउटलाई स्काउट तथा विपद् व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको।	
३	३४३५१०११	युवा स्वरोजगार कोष	१,४,६	• रु. १ अर्ब ५० करोड कर्जा लगानी भई १२ हजार जना स्वरोजगार भएको हुने, • ५०० जनालाई अनुशिक्षण तालिम प्रदान गरिएको हुने, • १२ हजार वटा व्यवसाय र व्यवसायीको स्वरोजगार बीमा भएको हुने, • ३ हजार जना व्यवसायीलाई व्याज अनुदान प्रदान गरिएको हुने।	• ५८,०९९ जना स्वरोजगार भएको, • सहकारी संस्थाका अध्यक्ष र व्यवस्थापक गरी ३,७१७ जनालाई अनुशिक्षण तालिम दिएको, • रोजगार कर्जा लिने ४२,८९९ जना व्यवसायी र व्यवसायको बीमा भएको, • स्वरोजगार कर्जा लिने ३,४९३ जना व्यवसायीलाई व्याज अनुदान उपलब्ध गराइएको।	• स्वरोजगार सिर्जनाका लागि कर्जा लगानी गर्ने, • अनुशिक्षण तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने, • स्वरोजगार बीमा कार्यक्रम लागू गर्ने, • व्याज अनुदान प्रदान गर्ने,
४.	३४३००१०२	खेलकुद विकास कार्यक्रम	३			

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.१४१.८० करोड, पुँजीगततर्फ रु.२०५.७१ करोड गरी जम्मा रु.३४७.५१ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.५ महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.९२५	०.९३१	०.९३७
२.	जीवन कालमा शारीरिक वा मानसिक वा यौन हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	२६.३	२४.३९	२२.१८
३.	हराएका मध्ये फेला परेका बालबालिका संख्या	जना	१११९०*	१५००	१४००
४.	वेवारिस फेला परेका बालबालिका संख्या	जना	४७४४*	५००	४५०
५.	जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका बालबालिकाको आपत्कालीन उद्धार तथा संरक्षण व्यवस्थापन	जना	१७३२४*	३०००	३०००
६.	बाल हेल्पलाईन नं. १०९८ नेपाल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	प्रदेश/ जिल्ला	६/१२	६/१२	६/१३
७.	सडक बालबालिका उद्धार, संरक्षण तथा व्यवस्थापन	जना	३००	१००	२००
८.	दुर्गम क्षेत्रमा ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको हवाई उद्धार	जना	-	२५	५०
९.	महिला उद्यमीद्वारा उत्पादित सामग्रीको प्रदर्शनी (राष्ट्रिय र प्रदेशस्तर)	पटक	-	८	८
१०.	अपाङ्ग सहायक सामग्री उत्पादन तथा वितरण	जना	-	४५००	५५००
११.	मानव बेचबिखन पीडित प्रभावितहरूका लागि पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन	जिल्ला	८	१०	१०

* आ.व. २०७४/७५ सम्मको उपलब्धि

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३४००११०१	महिला विकास कार्यक्रम	१,४,५,६	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तह र स्थानीय तहका सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सशर्त अनुदानबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा सञ्चालित महिलासम्बन्धी कार्यक्रमहरूको अनुगमन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तहका सामाजिक विकास शाखाका कर्मचारीहरूका लागि लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, संस्थागत विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, स्थानीय तहको सामाजिक विकास शाखाका कर्मचारीका लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गर्ने।
२	३४०००१०१	महिला सशक्तीकरण कार्यक्रम (मन्त्रालयस्तर)	१,३,४,५,६	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय लैङ्गिक समानता नीति तर्जुमा भएको हुने, महिलामाथि हुने हिंसामा कमी आएको हुने, मङ्गला साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रबाट हिंसा पीडित महिला लाभान्वित भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिहरूको कार्यदिश तर्जुमा गरी वितरण गरिएको, संघीय मन्त्रालयका लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिहरूको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन भएको, संयुक्त राष्ट्र संघीय महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको न्यूयोर्कमा सम्पन्न ६३ औं बैठकमा सम्माननीय राष्ट्रपति, माननीय मन्त्री लगायतको टोलीले सहभागिता जनाएको, मङ्गला साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रबाट २१ जना महिलाहरूलाई सेवा प्रदान 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय लैङ्गिक समानता नीति तर्जुमा तथा प्रकाशन गर्ने, लैङ्गिक तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा प्रकाशन गर्ने, महिला माथि हुने सबै प्रकारको हिंसा, शोषण विभेद विरुद्ध प्रतिनिधि सभाबाट पारित संकल्प प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने, लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गर्ने, लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी जनचेतना सामग्री निर्माण तथा

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					गरिएको, • प्रदेश १ मा अमेरिकी दुतावासको सहयोगमा निर्मित पुनर्स्थापना केन्द्र प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई हस्तान्तरण भएको।	प्रसारण गर्ने, • मंगला साहना दीर्घकालिन पुनर्स्थापना केन्द्र सञ्चालन गर्ने, • मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरूद्धको वार्षिक राष्ट्रिय प्रतिवेदन तर्जुमा र प्रकाशन गर्ने, • लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष, एकल महिला कोष लगायतका कोषहरू सञ्चालन तथा विस्तार गर्ने।
३	३४०००१०२	समाज कल्याण कार्यक्रम (ज्येष्ठ नागरिक कार्यक्रम समेत)	१,२,३,४,५	• अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू सहायक सामग्री तथा अन्य सेवा सुविधा प्राप्त गरी लाभान्वित भएको हुने।	• ८० जना अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गरिएको, • अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई हालसम्म २४६८ थान सहायक सामग्री उत्पादन र वितरण गरिएको, • समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन (सबै स्थानीय तह र प्रदेशबाट) भएको, • १४६ जना कुष्ठरोगीहरूको कुष्ठरोग निवारण संघमा पुनर्स्थापना भएको, • अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण	• ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने, • अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गर्ने, • अपाङ्गता सहायक सामग्री उत्पादन र वितरण गर्ने, • समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • कुष्ठरोगीहरूको पुनर्स्थापना गर्ने, • सांकेतिक भाषामा रेडियो/टेलिभिजन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • अपाङ्गता आवाज सचेतनामूलक

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					नमुना कार्यविधि तर्जुमा गरी सबै स्थानीय तहमा पठाइएको, • सातवटै प्रदेशमा ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य आश्रम निर्माण/ सञ्चालनका लागि अवधारणा सहित अख्तियारी पठाइएको।	रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
४□	३४०००१०३□	बालकल्याण कार्यक्रम	३,४,५,८	<ul style="list-style-type: none"> • दिवा शिशु स्याहार केन्द्र सञ्चालन भई सिंहदरबार परिसरमा कार्यरत निजामती कर्मचारीहरूलाई सहज भएको हुने, • बाल इजलास सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • बालबालिका सम्बन्धी नियमावली तर्जुमाको लागि समिति गठन भएको, • सबै जिल्लामा बाल न्याय समन्वय समिति मार्फत बाल इजलास सञ्चालन भएको, • नमूना कार्यविधिहरू (सडक बालबालिका व्यवस्थापन खर्च कार्यविधि, २०७५, बालविवाह विरुद्ध कार्यक्रम सञ्चालन खर्च कार्यविधि, २०७५ र बालगृह सञ्चालन कार्यविधि स्वीकृत गरी सम्बन्धित तहमा पठाइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • सिंहदरबार परिसरमा दिवा शिशु स्याहार केन्द्र सञ्चालन गर्ने, • ७७ वटै जिल्लामा बाल न्याय समन्वय समिति मार्फत बाल इजलास सञ्चालन गर्ने, • मन्त्रालय र SAIVAC को संयुक्त आयोजनामा बाल यौन दुर्व्यवहार, शोषण र अनलाईन सुरक्षा सम्बन्धी विषयमा राष्ट्रिय कार्ययोजना निर्माण गर्ने, • सडक बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने, • बाल सुधार गृह सञ्चालन गर्ने।
५□	३४०८१०११□	बाल कल्याण समिति	३,४,८	<ul style="list-style-type: none"> • सडक बालबालिकाको पुनर्स्थापना भएको हुने, • हराएका बालबालिका तथा बेवारिस फेला परेका बालबालिकाको उद्धार भई 	<ul style="list-style-type: none"> • हराएका ११२४ जना बालबालिका मध्ये फेला परेका ४०१ जना बालबालिकाको पारिवारिक पुनर्मिलन गरिएको, • बेवारिस फेला परेका १५० जना 	<ul style="list-style-type: none"> • बालबालिका खोजतलास नं.१०४ को २४ सै घण्टा सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने, • हराएका बालबालिकालाई खोजतलास गरी परिवारमा

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				बाल गृहमा पुनर्स्थापन भएको हुने।	बालबालिकाको परिवारमा र ८० जना बालबालिकालाई बाल गृहमा पुनर्स्थापना गरिएको, <ul style="list-style-type: none"> जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका १०६८ बालबालिकाको आपत्कालीन उद्धार गरी व्यवस्थापन गरिएको, बाल हेल्पलाइन १०९८ मार्फत ३८८ जनालाई मनोविमर्श, ४५४ जनालाई पारिवारिक परामर्श, ४९ जना आश्रय, २३६ जनालाई आर्थिक सहयोग, ३१ जनालाई कानूनी सेवा र १२६ जनालाई बालश्रम उद्धार गरिएको, हालसम्म ९९९ जना सडक बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण व्यवस्थापन गरिएको, राष्ट्रिय सञ्चार माध्यमबाट बाल संरक्षण सम्बन्धी सूचना, सन्देश प्रचार प्रसार, प्रकाशन तथा प्रसारण भएको। 	पुनर्मिलन गराउने र बेवारिस फेला परेका बालबालिकाको उद्धार गरी बाल गृहमा पुनर्स्थापना गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका बालबालिकाको आपत्कालीन उद्धार गरी संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने, बाल हेल्पलाइन १०९८ मार्फत मनोविमर्श, पारिवारिक परामर्श आश्रय, आर्थिक सहयोग, कानूनी सेवा प्रदान गर्ने, सडक बालबालिका उद्धार, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने, राष्ट्रिय सञ्चार माध्यमबाट बाल संरक्षण सम्बन्धी सूचना, सन्देश प्रचार प्रसार, प्रकाशन तथा प्रसारण गर्ने, बिशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका तथा जोखिममा परेका बालबालिकालाई सहयोग गर्ने।
६	३४०००१०५	राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम	१,४,५,६	दुर्गम क्षेत्रमा ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको उद्धार भई स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरेको हुने,	दुर्गम क्षेत्रमा ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूका लागि तत्काल हवाई उद्धारद्वारा थप उपचारका लागि	तत्काल हवाई उद्धार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न संस्था छनोट गरी जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> महिला उद्यमीको संख्या उल्लेख्य रूपमा बढेको हुने, महिलाहरूमा वित्तीय पहुँच बढेको हुने। 	<p>सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा उपचार गर्नका लागि गृह तथा रक्षा मन्त्रालयसँग समन्वय गरी हाल सम्म १८ जनाको उद्धार गरेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रपति महिला उत्थान जीविकोर्पाजन सुधार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत भएको, महिला उद्यमशीलता विकास र वित्तीय पहुँच सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत भएको, ३२ जना महिलालाई उद्यमशीलता विकास तथा वित्तीय पहुँच सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको, महिला नमूना ग्रामको लागि कार्यविधि तर्जुमा गरिएको, महिलाद्वारा उत्पादित सामग्रीहरूको प्रदर्शनी सम्पन्न भएको। 	<p>सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> सातै प्रदेशका महिला उद्यमशीलता विकास र वित्तीय पहुँच सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रदेशस्तरमा हिंसा प्रभावित महिलाका लागि दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र सञ्चालन गर्ने, प्रदेशस्तरमा नमूना ग्राम स्थापना गर्ने, सातै प्रदेशका महिला उद्यमीद्वारा उत्पादित सामग्रीहरूको प्रदर्शनी आयोजना गर्ने, राष्ट्रपति महिला समुन्नति पुरस्कार प्रदान गर्ने, हिंसा पीडित महिला तथा किशोरी अल्पकालीन सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्ने, सातै प्रदेशमा ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग ग्राम स्थापना गर्ने, लैङ्गिक हिंसा, छाउपडी, सामाजिक कुरीति न्यूनिकरणका लागि संदेशमुलक सूचना संदेश, बिज्ञापन प्रसारण गर्ने।
७	३४०००१०४	लैङ्गिक हिंसा	१,४,५,६	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहका 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत 	<ul style="list-style-type: none"> किशोरी विकास आधारभूत तालिम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		निवारणका लागि महिला संस्थाहरूको एकीकृत विकास कार्यक्रम		जनप्रतिनिधिहरूका लागि ७ वटै प्रदेशमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन भई लैङ्गिक हिंसाका सम्बन्धमा सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने।	कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकास प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम सञ्चालन भएको।	प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहका निर्वाचित जनप्रतिनिधि तथा सरोकारवाला निकायहरूसँग छ्याउपडी, हिंसा र हानिकारक अभ्यास सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा रोकथाम प्रतिकार्य र अन्त्यका लागि बहुक्षेत्रीय रणनीति तर्जुमा, प्रकाशन र प्रचार प्रसार गर्ने, लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा र हानिकारक अभ्यास विरुद्ध सूचनामूलक संदेश सामग्री तयारी तथा प्रकाशन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू.७६.२० करोड, पूँजिगत तर्फ रू.१.३५ करोड गरी जम्मा रू.७७.५५ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.६ श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	रोजगारमूलक तालिम (अल्पकालीन)	जना (हजार)			५०
२.	आप्रवासी स्रोत केन्द्र स्थापना व्यवस्थापन	जिल्ला	१५	२२	३९
३.	द्विपक्षीय श्रम संझौता/समझदारी भएका मुलुकहरु	देश	६	८	१२
४.	सीप विकास तालिम केन्द्रहरुको स्तरोन्नति	संख्या	-	-	३
५.	वैदेशिक रोजगारीका गन्तव्य मुलुकहरुमा दुतावासहरुबाट सेल्टर हाउस सञ्चालन	संख्या	५	५	७
६.	सामाजिक सुरक्षा कोषमा लाभग्राहीको संख्या	जना (हजार)		६	२५०
७.	सामाजिक सुरक्षा कोषबाट सञ्चालन भएका स्किमहरु	वटा	४	४	४
८.	बालश्रम निरीक्षण (प्रतिवर्ष)	प्रतिष्ठान संख्या	२००	२००	५००
९.	बालश्रम मुक्त स्थानीय तह	संख्या			१०
१०.	व्यावसायिक सीपमूलक तालिम लिने संख्या	जना		३५००	८०००
११.	सामाजिक सुरक्षा योजनामा समावेश हुने प्रतिष्ठान/रोजगारदाताको संख्या	संख्या		२६००	२५०००
१२.	श्रम अडिट	प्रतिवेदन संख्या		२००	१०००
१३.	प्रतिष्ठान निरीक्षण (श्रम)	संख्या		१०००	३०००
१४.	न्युनतम पारिश्रमिक पालना	निरीक्षण संख्या		६००	३०००
१५.	बेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.४	१०.५	९.६
१६.	औपचारिक क्षेत्रको रोजगारीमा हिस्सा	प्रतिशत	३६.५	३८.८	४१
१७.	रोजगारी सृजना (सार्वजनिक निजी र विशेष कार्यक्रम समेत)	जना (हजार)	-	-	५००
१८.	स्वरोजगारी सृजना	जना (हजार)	-	-	१००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३७९०००९९	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय	१-६ १-४	<ul style="list-style-type: none"> श्रम तथा रोजगारसम्बन्धी नीति, वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तयार भएको हुने, श्रमिक तथा कामदारको सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक सुरक्षा सञ्चालन कोष सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तयार भई कार्यान्वयन भएको हुने, श्रम तथा व्यवसायजन्य स्वास्थ्य सुरक्षा निरीक्षण र श्रम-सम्बन्धसम्बन्धी आयोग गठन भएको हुने, ट्रेड युनियनसम्बन्धी एकिकृत कानून र नियमन भएको हुने, बालश्रम निवारणसम्बन्धी नीति र कानून तर्जुमा भएको हुने, व्यवसायजन्य स्वास्थ्य तथा सुरक्षासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड निर्माण भएको हुने, विदेशीहरूका लागि श्रम स्वीकृति; मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र भित्र पर्ने नीतिगत, संस्थागत र प्रक्रियागत सुधारका लागि निम्नानुसार क्षेत्रगत/विषयगत अध्ययन गरी सुझाव सहितको प्रतिवेदन लिइएको, प्रतिवेदनहरू प्रकाशन गरिएको वैदेशिक रोजगार सुधार सुझाव कार्यदलको प्रतिवेदन २०७५, वैदेशिक रोजगारका लागि सम्भाव्य नयाँ गन्तव्य मुलुकहरूको पहिचान सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन २०७५, औपचारिक माध्यमबाट विप्रेषण भित्र्याउने र उत्पादनमूलक क्षेत्रमा उपयोग गर्ने गराउने सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन २०७५, चिया क्षेत्र अध्ययन उच्चस्तरीय कार्यदलको प्रतिवेदन २०७५, वैदेशिक रोजगारमा रहेका व्यक्तिहरूको लागि सञ्चय कोष तथा योजना सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन २०७५, Nepal IT/BPO Sector Development Strategies Employment Opportunities in IT/BPO Sector in Nepal. निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्डहरू प्रकाशन वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी मागपत्र जाँच 	<ul style="list-style-type: none"> रोजगारका अवसरहरूलाई विस्तार गरी न्यूनतम रोजगारीको हकको प्रत्याभूति हुनेछ, रोजगारी सिर्जना र श्रम व्यवस्थापनका लागि तीनै तहका सरकारबीच प्रभावकारी समन्वय हुनेछ, विभिन्न ४ देशसँग द्विपक्षीय श्रमसंझौता/समझदारी गरिनेछ, वैदेशिक रोजगार नीति/ऐन परिमार्जन गरिनेछ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशिका २०७५, वैदेशिक रोजगारीमा गएका नेपाली कामदारको कानूनी प्रतिरक्षा सम्बन्धी निर्देशिका २०७५, कोषको रकम (वाणिज्य बैंकमा) लगानी गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि २०७५, रोजगारदाता र श्रमिकको सूचीकरण कार्यविधि २०७५, विदेशी नागरिकहरुको श्रम इजाजत व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका २०७५, आन्तरिक व्यवस्थापन निर्देशिका २०७५, श्रम अडिट मापदण्ड २०७५ र सामाजिक सुरक्षा योजना संचालन कार्यविधि २०७५। 	
२	३७९०००९२	वैदेशिक रोजगार न्यायाधिकरण	५	<ul style="list-style-type: none"> न्याय निरूपणको कार्य भएको हुने, फैसला कार्यान्वयनको कार्य भएको हुने, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमनको कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४५२ वटा मुद्दामा २५९ वटा फछ्यौट भई २०९ वटा मुद्दा बाँकी रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> वैदेशिक रोजगारीमा गई ठगीमा परेका मुद्दाहरुको फरफारक गर्ने।
३	३७९००९०९	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> मनोपरामर्श, सूचना केन्द्र सञ्चालन सीप विकास तथा वित्तीय साक्षरता सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ९९ वटा जिल्लामा सूचना केन्द्र स्थापना भएको, वैदेशिक रोजगारमा जाने ३००० व्यक्तिले सीप प्राप्त गरेको। 	<ul style="list-style-type: none"> मनोपरामर्श, सूचना केन्द्र सञ्चालन गर्ने, सीप विकास तथा वित्तीय साक्षरता सञ्चालन गर्ने।
४	३७९००९०२	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	९	<ul style="list-style-type: none"> रोजगारीका नयाँ क्षेत्र तथा अवसरहरुको पहिचान र विस्तार भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन २०७५ जारी भएको, रोजगारीको हक सम्बन्धी नियमावली 	<ul style="list-style-type: none"> न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूति मार्फत (९०० दिन) ३ लाख व्यक्तिलाई रोजगारी दिने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको सुदृढीकरण भएको हुने, रोजगार प्राधिकरण गठन भएको हुने, रोजगार सेवा केन्द्र पूर्णतः कार्यान्वयनमा आएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २०७५ जारी भएको, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७५ स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको, विषयगत मन्त्रालयसँग समन्वय गरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको विस्तृत दस्तावेज तयार गरी स्वीकृती पश्चात कार्यान्वयन ल्याइएको भएको, ७५३ वटा स्थानीय तहहरूमा "रोजगार सेवा केन्द्र" स्थापना गरिएको, रोजगार संयोजकको पदपूर्ति र सेवा सुविधा सम्बन्धी मापदण्ड, २०७५ बमोजिम ७०४ स्थानीय तहमा रोजगार संयोजक करारमा पदपूर्ति गरी खटाइएको, वेरोजगारहरूको तथ्याङ्क संकलन र सूचीकरण तथा रोजगारीका अवसरहरूको तथ्याङ्क संकलन र अभिलेखाङ्कन स्वोचालित प्रणालीबाट गर्ने व्यवस्था गर्न रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS)को विकास गरी तथ्यांक संकलन कार्य भइरहेको, स्थानीय तहमा वेरोजगार दर्ता कार्यको २०७५ चैत्र १ गते बाट थालनी भएको, सातवटै स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र रोजगार संयोजकलाई लक्षित 	<ul style="list-style-type: none"> कामकालागि परिश्रमिक सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सातैवाट प्रदेशमा सञ्चालन गर्ने, रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सम्बन्धी तालिम सातैवाट प्रदेशमा सञ्चालन गर्ने, कामका लागि परिश्रमिक सम्बन्धी १०० वटा स्थानीय तहमा अनुगमन गर्ने, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको समिक्षा सातैवाट प्रदेशमा सञ्चालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					गरी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन भईरहेको, <ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धनको लागि होटल, रेष्टुरेन्ट, धाँगो तथा गार्मेन्ट, अटोमोवाइल, जेम्स एण्ड स्टोन, छाला जुत्ता तथा छालाजन्य अन्य उत्पादनका क्षेत्रमा नयाँ रोजगारी सृजना गर्ने गरी सम्बन्धित उद्योगी व्यवसायीसँग सम्झौता गर्ने गरी तयारी गरिएको। 	
५	३७९०९०९९	श्रम तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा विभाग	२	<ul style="list-style-type: none"> बालश्रम निवारणको गुरुयोजना (२०१८-२३) को प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुने, सरकार, रोजगारदाता र ट्रेड युनियनबीच नियमित सामाजिक संवाद प्रणालीको स्थापना भएको हुने, श्रमिकको तलव भत्ता तथा अन्य सेवा सुविधा बैंक खातामार्फत भूक्तानी भएको हुने, श्रमिकको न्यूनतम पारिश्रमिक निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको हुने , व्यवसायजन्य स्वास्थ्य र सुरक्षा सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन मा ल्याइएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> श्रम नियमावली, २०७५ जारी भएको। श्रम ऐन २०७४ तथा नियमावली २०७५ को प्रावधान बमोजिम त्रिपक्षीय न्यूनतम पारिश्रमिक निर्धारण समितिको सिफारिसको आधारमा २०७५ श्रावण १ गते देखि नयाँ न्यूनतम पारिश्रमिक निर्धारण गरी (औषत ३९ प्रतिशतले वृद्धि) लागू गरिएको, श्रमिकहरूले पाउने पारिश्रमिक र अन्य वित्तीय सुविधा अनिवार्य रूपमा बैंक खाता मार्फत भूक्तानी गर्नु गराउनुपर्ने व्यवस्था लागू गरिएको, बालश्रम निवारण राष्ट्रिय गुरुयोजना स्वीकृत गरी लागू गरिएको, मन्त्रालयको समन्वयमा ईटा व्यवसायी महासङ्घद्वारा ईट्टाभट्टामा बालश्रमको निवारणको अन्त्यको घोषणा भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> श्रम निरीक्षण ढाँचा तयार गर्ने। डम निरीक्षकलाई प्रशिक्षण दिने, ३००० प्रतिष्ठानहरूमा श्रम निरीक्षण गर्ने, श्रम अडिट परिपालनाको निरीक्षण गर्ने, ३००० प्रतिष्ठानको श्रम अडिट माग गर्ने, श्रमिकको न्यूनतम पारिश्रमिक बैंकबाट भूक्तानी सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • ६१ स्थानमा बालश्रम निरिक्षणको कार्य गरिएको, • १४६ वटा प्रतिष्ठानहरूमा न्यूनतम पारीश्रमिक निरिक्षण भएको, • व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा न्यूनतम पारिश्रमिक पालनको निरीक्षण कार्य निरन्तर भईरहेको, • १५ वटा औद्योगिक दुर्घटनामा कार्वाही गरिएको, • १३९ वटा प्रतिष्ठानहरूमा श्रम अडिट भएको। 	
६	३७१०२०११	वैदेशिक रोजगार विभाग	५	<ul style="list-style-type: none"> • प्रमुख गन्तव्य मुलुकहरूसँग श्रम सम्झौता भएको हुने, • श्रमिकको उद्धार तथा हक हितको संरक्षण भएको हुने, • वैदेशिक रोजगार सहयोग कक्षको प्रभावकारी सञ्चालन भएको हुने, • महिला कामदारको गुनासो सुन्ने अलग्गै डेस्कको व्यवस्था भएको हुने, • वैदेशिक रोजगारबाट फर्केर आएका श्रमिकहरूको अनुभव आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था भएको हुने, • वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना तथा परामर्श सेवा दिने व्यवस्था भएको हुने, • मन्त्रालयमा Resource Center स्थापना 	<ul style="list-style-type: none"> • केही नेपाल ऐन संसोधन मार्फत वैदेशिक रोजगार ऐन २०६४ को संशोधन गरी देहाएको व्यवस्था कामय गरिएको, • वैदेशिक रोजगार इजाजत धरौटी बढाइएको, • व्यवसायीहरूलाई मर्जरको व्यवस्था गरिएको, • विदेश स्थित नेपाली दुतावासहरूबाटै पुन श्रम स्वीकृति उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको, • मागपत्र नेपाली दुतावासहरूबाटै प्रमाणीकरण गर्ने व्यवस्था गरिएको , • अध्यागमन विभाग, राहदानी विभाग, कन्सुलर सेवा विभाग, कुटनीतिक नियोगहरू, वैदेशिक रोजगार विभाग, बैंक 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रमुख गन्तव्य मुलुकहरूसँग श्रम सम्झौता गर्नुका साथै विदेशमा रहेका नेपाली श्रमिकहरूको हक हितको संरक्षणका लागि श्रम कुटनीति अभिवृद्धि गर्ने, • विदेशबाट सीप सिकेर फर्किएकाहरूको लागि सीप प्रमाणीकरण गर्ने, • वैदेशिक रोजगार अध्यावधिक सूचना प्राप्त गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				हुने।	<p>र बिमा कम्पनीका सर्भरहरूलाई अन्तरआबद्ध (Link) गरी एकीकृत वैदेशिक रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (FEIMS) कार्यन्वयनमा ल्याइएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी आधारभूत सूचनाहरू सम्प्रेषण हुने गरी "वैदेशिक रोजगारी" नामक मोबाइल एप सञ्चालनमा ल्याइएको, • वैदेशिक रोजगार अभिमुखीकरण पाठ्यक्रम परिमार्जन गरिएको, • प्रदेशको राजधानी रहेका श्रम तथा रोजगार कार्यालयहरू बुटवल, जनकपुर विराटनगर, सुर्खेत, धनगढी र पोखराबाट वैदेशिक रोजगार सेवा उपलब्ध गर्ने कार्यको थालनी भएको, • शुन्य लागत/रोजगारदाताले खर्च व्यहोर्ने सिद्धान्त अनुरूप नेपाल सरकार र मलेशिया सरकारबीच द्विपक्षीय श्रम सम्झौता (MoU) भएको। Calling visa प्राप्त कामदारलाई मलेशिया पठाउने कार्य थालिएको, • नेपाल सरकार र जापान सरकार बीच द्विपक्षीय श्रम सहयोग श्रम सम्झौता (MoC) सम्पन्न भएको, • साउदी अरबका लागि नेपाली 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>कामदारहरूको न्युनतम पारिश्रमिक पुनरावलोकन भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ओमन, संयुक्त अरब इमिरेट्स र कातार सरकारसँग श्रम सम्झौताको लागि लिखित प्रस्ताव सहित वार्ता भएको, • मरिसस र सेसेल्स सरकार सरकारसँग श्रम संझौताको प्रस्ताव गरिएको, • एशियाका वैदेशिक रोजगारीमा कामदार पठाउने १२ देशहरूको साझा मञ्च, "कोलम्बो प्रोसेस" का उच्च सरकारी अधिकारी स्तरीय पाँचौं बैठक र मन्त्रीस्तरीय छैटौं परामर्श बैठक काठमाडौंमा सम्पन्न भएको, • वैदेशिक रोजगारीको शिलशिलामा अंगभग वा विरामी भएका कामदारहरूलाई आर्थिक सहायता प्रदान गर्न विशेषज्ञ समितिको बैठक नियमित गराई आर्थिक सहायता दिने कार्य सुचारु गरिएको, • २०७५ फागुन मसान्तसम्म ५०४ मृतक कामदारका परिवार र १७५ अंगभंग तथा विरामी कामदारलाई आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइएको, • नेपाली दुतावास- सिओल, क्वालालम्पुर, दोहा, जेद्दा, आवुधावी, मस्कट र नेपाली महाबाणिज्य दुतावास जेद्दा गरी ६ वटा कुटनीतिक नियोगमा १/१ जना 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					जनसम्पर्क सहायक (स्थानीय कर्मचारी) राख्ने व्यवस्था मिलाइएको, <ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयमा गुनासो सुनुवाइका लागि कल सेन्टर स्थापना गरिएको, वैदेशिक रोजगारीको क्रममा विभिन्न देशका कोमामा तथा जेलमा रहेका नेपाली कामदारको विवरण तयार पार्ने कामका लागि नियोगहरूसंग निरन्तर समन्वय सम्पर्क गरी अध्यावधिक भईरहेको। 	
७	३७९०३०९९	व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> सीपमूलक तालिमको एकीकृत नीति निर्माण भएको हुने, श्रम बजारमा माग अनुरूपको सीपयुक्त जनशक्ति आपूर्ति गर्न छोटो अवधिका निःशुल्क तालिम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> तीन वटा (भैसेपाटी, वुटवल र ईटहरी) व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम प्रतिष्ठानहरूको स्थापना भएको, तालिमको लागि ७ विषयगत क्षेत्र पहिचान भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> निजी क्षेत्रको साझेदारीमा सीपमूलक तालिम प्रदान गर्न अवधारणा पत्र तयार गर्ने, १५ वटा तालिमका क्षेत्रमा कार्यरत संघ र संस्थासँग MoU गरी तालिम सञ्चालन गर्ने, वैदेशिक रोजगारीमा जाने युवाका लागि सीपमूलक तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, वैदेशिक रोजगारी र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्ने गरी सीपमूलक तालिम प्रदान गर्ने।
८	३७९३९०९९	वैदेशिक रोजगार प्रवर्धन बोर्ड	५	<ul style="list-style-type: none"> कर्जा प्रवाह भएको हुने, वैदेशिक रोजगारीबाट मानसिक तथा शारीरिक हिंसाबाट पीडित भै फर्केका कामदारहरूका लागि सेफ हाउस 	<ul style="list-style-type: none"> श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय परिसरमा वैदेशिक रोजगार लगायत मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विषयमा गुनासा सुनुवाइको लागि एक "कल 	<ul style="list-style-type: none"> मृतकका हकवालालाई सुरक्षा प्रदान गर्ने, राहत तथा उद्धार सम्बन्धी सेवा सञ्चालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>(सुरक्षीत गृह) सञ्चालन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने, • वैदेशिक रोजगारबाट फर्केकाहरुका लागि सहयोग केन्द्र संचालन भएको हुने, • कल सेन्टरको स्थापना र सञ्चालन भएको हुने, • वैदेशिक रोजगार जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने। 	<p>सेन्टर स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • निशुल्क सीप परीक्षण तथा प्रमाणीकरणका लागि सूचना प्रकाशन गरि कार्य प्रारम्भ गरिएको, • ऋण र कर्जाका लागि आवेदन संकलन भईरहेको 	<ul style="list-style-type: none"> • अङ्गभङ्ग गम्भिर विरामीलाई क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने, • कामदार परिवारलाई स्वास्थ्य उपचार सहयोग उपलब्ध गराउने, • अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने।
९	३७९५९०९९	सामाजिक सुरक्षा कोष	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> • योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाका योजनाहरु विस्तार हुने, • सामाजिक सुरक्षा कोषको संस्थागत क्षमतामा विकास हुने, • सामाजिक सुरक्षा योजनाहरुको औपचारिक क्षेत्रमा प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७५ जारी भएको, • सामाजिक सुरक्षा योजना संचालन कार्यविधि २०७५ स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको, • रोजगारदाता र श्रमिकको सूचीकरण सम्बन्धी कार्यविधि २०७५ कार्यान्वयनमा ल्याइएको, • २०७५ साल मंसिर ११ गते सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री केपी शर्मा ओलीज्यूबाट सामाजिक सुरक्षा योजनाको शुभारम्भ भएको, • नेपाल सरकारले मंसिर ११ लाई राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षा दिवस घोषणा गरेको, • योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना अन्तर्गत: 	<ul style="list-style-type: none"> • सामाजिक सुरक्षा कोषमाबाट सञ्चालन ४ वटा स्किमहरु सञ्चालन गर्ने, • सामाजिक सुरक्षा योजना स्किममा समावेश हुने रोजगारदाताको समावेश गराउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • योगदानकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा नम्बर सहितको परिचयपत्र वितरण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • औषधी उपचार तथा मातृत्व सुरक्षा योजना, • दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना • आश्रित परिवार सुरक्षा योजना • वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा सहभागी हुने प्रयोजनको लागि रोजगारदाता र श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा कोषमा दर्ता हुने कार्य भइरहेको, • २०७५ चैत्र १५ सम्म २६९६ रोजगारदाता र २६९६ श्रमिकको कोषमा सूचीकरण भएको, • राष्ट्रियस्तरको कल्याणकारी कोषबाट सामाजिक सुरक्षा कोषलाई प्राप्त रु.२० अर्ब ३८ लाख १४ हजार रकम "क" वर्गका वाणिज्य बैंकहरुमा (मुद्दती खातामा) लगानी गरेको, • सामाजिक सुरक्षा सूचना प्रणाली (SOSYS) सफ्टवेयर तयार गरी सञ्चालनमा ल्याइएको। Hardware र software Upgrade गर्ने कार्य भइरहेको, • सामाजिक सुरक्षा कोषको संस्थागत विकास गर्ने गरी सामाजिक सुरक्षा कोषको O&M सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न भएको तथा नयाँ संरचना अनुरूप कर्मचारी भर्ना गर्ने कार्यको थालनी गरिएको, 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबारे सम्बद्ध सरोकार पक्षसँग छलफल र अन्तर्क्रिया गरी सुधारका लागि सुझाव लिने कार्य भइरहेको, नेपाल सरकार, रोजगारदाता र श्रमिकसहितको प्रदेशस्तरीय त्रिपक्षीय अन्तर्क्रिया कार्यक्रम भईरहेको, प्रदेश नं ३ को हेटौँडा र काठमाडौँ प्रदेश नं १ को विराटनगर र गण्डकी प्रदेशको पोखरा प्रदेश नं ५ को बुटवल र नेपालगञ्जमा रोजगारदाता संगठन र ट्रेडयुनियन अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न। 	

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.६२३.८० करोड र पुँजीगततर्फ रु.१६.७२ करोड गरी जम्मा रु.६४०.५२ करोड रहेको छ।

परिच्छेद ५
पूर्वाधार क्षेत्र

५.१ ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ

५.१.१ ऊर्जा

क. नतिजा सूचक तथा लक्ष्य

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ सम्मको अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	विद्युत जडित क्षमता	मेगावाट	१,१२९.५४	१,४१७	२४४५
१.१	जलविद्युत	मेगावाट	१,०२०.६३	१,३००	२३००
१.२	थर्मल प्लान्ट	मेगावाट	५३.४१	५३.४१	५३.४१
१.३	लघु जलविद्युत	मेगावाट	३०	३३	३५
१.४	सौर्य ऊर्जा	मेगावाट	२५	३०	५५
१.५	सौर्य-वायु मिश्रित ऊर्जा	मेगावाट	०.५०	०.५०	१.५
२.	प्रसारण लाइन विस्तार (६६ के.भी.तथा सो भन्दा माथिका)	स.कि.मि	३,५३८	४,२०६	४७८०
३.	वितरण लाइन विस्तार (३३ के.भी.)	कि.मि	४,५३६	४,९०५	५६५०
४.	विद्युतमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	९०.७	९२.१	९३.५
५	प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत	किलोवाटघण्टा	१९८	२००	२५०
६	विद्युत चुहावट	प्रतिशत	२०.४५	१९	१८
७	सुधारिएको पानी घट्ट जडान	संख्या	१०८५७	११०००	११५००
८	सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान				
८.१	घरेलु सौर्य ऊर्जा प्रणाली	संख्या (हजारमा)	८५१	८९०	९४०

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ सम्मको अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
८.२	संस्थागत सौर्य विद्युत् प्रणाली जडान	संख्या	१७५२	१९५०	२८००
८.३	सामुदायिक सौर्य विद्युत प्रणाली जडान	संख्या	७५२	१०३०	१५३०
८.४	सौर्य मिनी ग्रिड	संख्या	७	१२	३००
८.५	सौर्य ड्रायर तथा कुकर जडान	संख्या	२३२५	२४२५	२५२५
८.६	सौर्य खानेपानी तथा सिंचाइ पम्प जडान	संख्या	४८६	५८०	६८०
८.७	कृषि सिंचाइको लागि सिंचाइ पम्प जडान	संख्या	१८८	६८०	२६००
९	सुधारिएको चुलो तथा वायोग्याँस				
९.१	सुधारिएको फलामे चुलो	संख्या (हजारमा)	५६	५७	१५७
९.२	घरायसी वायोग्याँस प्रणाली जडान	संख्या (हजारमा)	४१६	४४०	४७०
९.३	सामुदायिक तथा संस्थागत वायोग्याँस जडान	संख्या	६१	१६०	२८०
९.४	शहरी तथा व्यवसायिक वायोग्याँस जडान	संख्या	११५	२६५	३८०
१०	ऊर्जा उपभोगमा नवीकरणीय ऊर्जाको अनुपात	प्रतिशत	५	५	६

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३०८०१०११	विद्युत विकास विभाग			
		तल्लो होंगु खोला ज.वि.आ को निर्माण कार्य	<ul style="list-style-type: none"> २५ मे.वा. बिजुली उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको, जग्गा अधिग्रहणको कार्य भै रहेको, हालसम्म आयोजनालाई आवश्यक पर्ने २०५ जग्गा प्राप्त भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकी रहेको जग्गा अधिग्रहण कार्य सम्पन्न गर्ने, यस आयोजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने, आयोजना निर्माणको लागि टेण्डर डकुमेण्ट तयार गर्ने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		इंखु खोला ज.वि.आ. को निर्माण कार्य	<ul style="list-style-type: none"> २० मे.वा. बिजुली उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको, जग्गा अधिग्रहण अन्तर्गत आयोजनालाई आवश्यक पर्ने केहि जग्गा प्राप्त भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकी रहेको जग्गा अधिग्रहण कार्य सम्पन्न गर्ने, यस आयोजनाको पुरक बातावरणीय अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने, आयोजना निर्माणको लागि टेण्डर डकुमेण्ट तयार गर्ने।
		विद्युत विकास विभागको भवन निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत विकास विभागको भवन निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निर्माण सम्बन्धि कार्य भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> भवन निर्माणको बाँकी सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गर्ने, नयाँ भवनमा आवश्यक पर्ने फर्निचरहरू खरिद गर्ने।
		जावा खोला ज.वि.आ.को निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना विकासको पूर्व तयारी सम्पन्न भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> पहँचमार्ग ट्रयाक खोल्ने, साईट भवन निर्माण गर्ने, जग्गा अधिग्रहण गर्ने।
		पेशागत दक्षता तथा क्षमता अभिवृद्धि	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत विकास विभागमा कार्यरत कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारीलाई आवश्यक पर्ने तालिम, गोष्ठी, सेमिनार तथा दुई पक्षिय बैठकमा भाग लिने/आयोजना गर्ने, विद्युत आयोजना निर्माण, अध्ययनसँग सम्बन्धित अनुसन्धान गर्ने।
२	३०८२१०११	विद्युत नियमन आयोग	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत सेवा भरपदो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत नियमन आयोगका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत नियमन आयोगका पदाधिकारीहरूको लागि फर्निचर तथा फिस्चर्स सहितको कार्यकक्षको व्यवस्था गर्ने, पूँजीगत कार्यक्रम अन्तर्गत विद्युत नियमनको लागि आवश्यक पर्ने गाडी खरिद तथा सफ्टवेयर खरिद कार्य गर्ने।
३	३०८२१०१२	जल तथा ऊर्जा आयोग	<ul style="list-style-type: none"> नेपालमा जल विद्युतको कुल सम्भाव्य उत्पादन क्षमताको 	<ul style="list-style-type: none"> Field Verification गरी Final Report तयार गर्ने कार्य भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपालमा जलविद्युतको संभाव्यताको पुनः मूल्यांकन अध्ययन कार्यलाई निरन्तरता

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
			<ul style="list-style-type: none"> मूल्याङ्कन तथा आंकलन सम्बन्धी अध्ययन कार्य भएको हुने। 		दिने।
४	३०८२१०१३	नदी बेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> नदी बेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा एवम् रणनीतिक वातारणीय तथा सामाजिक मूल्याङ्कन अध्ययन कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशस्तरीय सरोकारवालाहरूसँग प्रारम्भिक चरणको अन्तरक्रियात्मक छलफल कार्यक्रम १, २, ३, गण्डकी र ५ नं. प्रदेशमा सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नदी बेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरु योजना तर्जुमा एवम् रणनीतिक वातारणीय तथा सामाजिक मूल्याङ्कन अध्ययन कार्यलाई निरन्तरता दिने।
५	३०८०११०१	विद्युत विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन	<ul style="list-style-type: none"> जल विद्युत आयोजना हरुको अध्ययन, निर्माण तथा संचालनको लागि निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत विकास विभाग सँग सम्बन्धित विभिन्न सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम भै रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> निजी क्षेत्रसँग समय समयमा अन्तरक्रिया गर्ने, विभागबाट प्राविधिक टोली बनाई संचालनमा रहेका आयोजनाहरूको प्रभावकारी अनुगमन कार्य गर्ने, प्रतिस्पर्धाका आधारमा जलविद्युत आयोजनाहरूको विकास गर्ने, निर्माणाधीन तथा संचालनमा रहेका जलविद्युत आयोजनाको Accredited Expert वा संस्थाबाट Compliance Monitoring गर्ने, Scoping, TOR, IEE र EIA प्रतिवेदनको Accredited Expert वा संस्थाबाट पुनरावलोकन गर्ने।
६	३०८०११०२	सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजनाको निर्माण दुईपक्षीय रूपमा सम्पन्न गरी ३४५० मेवा बिजुली उत्पादन तथा नेपालको पूर्वी क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> आयोजनासँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी drilling को कार्य अघि बढाईने, नेपाली भूभाग तर्फको वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन सम्बन्धि कार्य अघि बढाईने, आयोजनाबाट प्रभावितहरूलाई सीपमूलक

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					तालिम प्रदान गर्ने।
७	३०८०११०३	पंचेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको Detailed Environmental Management Plan कार्य सम्पन्न भै सकेको 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्व स्थापना भएको meteorological Site, Guage Site (Tower automatic) र Discharge cable way site लाई Upgrade-Refurbishment-Renovation को लागि तथा परामर्शदाता मार्फत Current meter खरिद तथा Meteorology साईड सुचारु गराई भएका जनशक्तिको लागि तालिम सञ्चालन गर्ने आवश्यक भवन Camp guest House Security Personnel आवास आदिको Sanitary Work/ Water hearing work, Water Pipe Work नयाँ राख्ने तथा मर्मत गर्ने, Pre-fab चार कोठे भवन निर्माण गर्ने १० किमी बाटो निर्माण पहुँच सडक ट्रयाक निर्माण गर्ने, क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गर्ने।
८	३०८०११०४	जलविद्युत आयोजना अध्ययन	<ul style="list-style-type: none"> जल विद्युत आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन तथा बातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार भई प्रोजेक्ट बैंक तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> करिव ३५ ज.वि.आ.को अध्ययन भै रहेको, चालु आ.व.मा करिव १२ आयोजनाको अध्ययन सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १२ ज.वि.आ.को अध्ययन कार्यको थालनी हुने तथा जारी रहेका आयोजना अध्ययनलाई निरन्तरता दिने।
		भेरी खोला ज.वि.आ	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> Field Work को कार्य, drilling सम्बन्धी प्रस्ताव स्वीकृत गरीएको, IEE को TOR स्वीकृत भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		रूपागाड ज.वि.आ	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन 	<ul style="list-style-type: none"> Field Work को कार्य, Drilling 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
			प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	Approval प्रदान गरीएको।	गर्ने।
		न्याउरी गाड ज.वि.आ..	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Field Work कार्य भईरहेको, • Drilling को Approval दिइएको, • र updated TOR for IEE प्राप्त भएको।	• आयोजनाको बाँकी अध्ययन कार्य अन्तिम चरणमा पुर्याउने।
		पिखुवा खोला ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Draft Report तयारीको कार्य भइरहेको, • IEE को TOR स्वीकृत भएको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		दरम खोला ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Field Report प्राप्त भएको, • IEE को TOR स्वीकृत भएको	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		कवाडी खोला ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Field Work कार्य भईरहेको, • IEE को TOR स्वीकृत भएको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		कर्णाली चिसापानी ज.वि.आ.	• आयोजनाको Hydrology, Sediment अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• वातावरणीय अध्ययन सम्पन्न भएको, • Hydrology, Sediment अध्ययन भइरहेको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		तल्लो चमेलिया ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Draft Final report प्राप्त भएको, • प्राप्त IEE Report मा comments प्रदान गरीएको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		संखुवाखोला ज.वि.आ	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Draft report स्वीकृतिको चरणमा रहेको	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		संखुवा १ ज.वि.आ	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Draft Report प्राप्त भएको, • EIA को प्रस्तुतीकरण भएको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		बेनी—कालिगण्डकी ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Draft Final Report प्राप्त भएको, • EIA को field data संकलन भै रहेको	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		अप्सुवा खोला ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Field Report को तयारी भईरहेको, • पुनः ड्रिलिगको कार्य भै रहेको।	• आयोजनाको बाँकी अध्ययन कार्य अन्तिम चरणमा पुर्याउने।
		कन्काई बहुउद्देश्यीय आयोजना	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन	• 2nd field report प्राप्त भई राय सुक्राव	• आयोजनाको बाँकी अध्ययन कार्य

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
			प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	पठाइएको।	अन्तिम चरणमा पुर्याउने।
		शारदा बबई आयोजना	• आयोजनाको EIA अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• EIA प्रतिवेदन स्वीकृतिको चरणमा रहेको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		दुधकोशी — ५ ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• EIA प्रतिवेदनको पुनालावलोकन भै रहेको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		नौमुरे जलाशययुक्त आयोजना	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Field work जारी रहेको	• आयोजनाको बाँकी अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		अरुण ४ आयोजना	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• interim design को कार्य भईरहेको, • Cascade option discuss भइरहेको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		तल्लो अरुण आयोजना	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Interim Field Report को कार्य भईरहेको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		SR-6	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Field Report को कार्य भईरहेको।	• आयोजनाको बाँकी अध्ययन कार्य अन्तिम चरणमा पुर्याउने।
		सिवा खोला ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• Draft Report प्राप्त भएको।	• आयोजनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
		सुनकोशी ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• field report को कार्य भै रहेको।	• आयोजनाको बाँकी अध्ययन कार्य अन्तिम चरणमा पुर्याउने।
		खिम्ती ठोसे सिवालय ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• अर्थ मन्त्रालयबाट श्रोत सुनिश्चितता तथा बहुवर्षीय ठेकाको लागि सहमति प्राप्त भई अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्र माग गर्न सिफारिसको लागि मन्त्रालयमा पठाईएको।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		बुरबांग ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।		• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		कालि गण्डकी बहुउद्देश्यीय ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• TOR र लागत अनुमान तयार भइरहेको।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		हुम्ला कर्णाली ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन	• TOR र लागत अनुमान तयार	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
			प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	भइरहेको।	सुरु गर्ने।
		कोखाजोर जलाशययुक्त आयोजना	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• TOR र लागत अनुमान तयार भइरहेको।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		गन्त्रीगाढ ज.वि.आ	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• TOR र लागत अनुमान तयार भइरहेको।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		कवाडी खोला १) ज.वि.आ	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• प्रस्ताव मूल्यांकनको अन्तिम चरणमा रहेको।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		मध्य ईन्खु ज.वि.आ.	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	• प्रस्ताव मूल्यांकनको अन्तिम चरणमा गर्ने।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		EIA of Tamor including Environmental and social safeguard capacity building	• तमोर बेसिनको CIA अध्ययन काबेली ए जबिकको compliance monitoring हुने, • compliance monitoring सँग सम्बन्धित विभिन्न निर्देशिका तयार भएको हुने।	• Inception Report प्राप्त गर्ने।	• आयोजनाको अध्ययन सम्पन्न गरी निर्देशिकाहरू तयार गर्ने।
		होंगु इन्खु क.वि.आ.को प्रसारणलाईन को अध्ययन	• आयोजनाको पूर्व तयारी स्वरूप प्रसारण लाईनको अध्ययन तथा पहिचान भई निर्माण कार्यमा सहयोग पुगेको हुने।	• लागत अनुमान तयार भइरहेको।	• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
		जावा खोला ज.वि.आ.को प्रसारणलाईनको अध्ययन	• आयोजनाको पूर्व तयारी स्वरूप प्रसारण अध्ययन तथा पहिचान भई निर्माण कार्यमा सहयोग पुग्ने।		• आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सुरु गर्ने।
९	३०८०११०५	जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी मापदण्ड	• जलविद्युत आयोजनाहरूको अध्ययन, निर्माण तथा संचालनको लागि आवश्यक मापदण्ड तयार तथा अद्यावधिक भएको हुने।	• जल विद्युत आयोजना अध्ययन तथा निर्माण कार्यको लागि आवश्यक पर्ने निर्देशिकाहरू प्रकाशन भएको।	• ज.वि.आ., सब स्टेशन तथा प्रसारण लाईन को Disaster Management निर्देशिका तयार गर्ने, • ज.वि.आ., सब स्टेशन तथा प्रसारण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					लाईन को Quantity Estimation गर्न norms तयार गर्ने।
१०	३०८०११०६	बुढी गंगा जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाबाट २० मे.वा. विद्युत उत्पादन हुने, ८० किमी प्रसारण लाईन निर्माण हुने, बुढीगंगा जुगाडा ज.वि.आ.को सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना निर्माणको लागि टेन्डर आह्वान गर्ने, बुढीगंगा जुगाडा ज.वि.आ.को सम्भाव्यता तथा बातावरण अध्ययन कार्य सुरु गर्ने, आयोजनालाई आवश्यक पर्ने गाडी खरिद गर्ने।
११	३०८००१०१	बुढी गण्डकी जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> जग्गा अधिग्रहण, मुआब्जा वितरण र पुनर्वास तथा पुनर्स्थापना कार्य सम्पन्न भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> ५८१५३ रोपनि जग्गा अधिग्रहण भई ३८,१९२ रोपनि को मुआब्जा वापत २२अर्ब ७९ करोड वितरण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पुनर्वास लगायत आयोजनाको जग्गा खरिद, सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने।
१३	३०८००१०२	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> सिंहदरबारभित्रको चमेनागृहबाट वायोगर्याँस प्लान्ट निर्माण। Energy Audit को कार्य। 	<ul style="list-style-type: none"> सिंहदरबारभित्रको चमेनागृहबाट वायोगर्याँस प्लान्टको अध्ययन कार्य सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> सिंहदरबारभित्रको चमेनागृहबाट वायोगर्याँस प्लान्टको निर्माण कार्य सुरु गर्ने, जनताको जलविद्युत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
१४	३०८००१०३	वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	<ul style="list-style-type: none"> नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिको विकास र विस्तारबाट बिद्युत नपुगेका तथा बिद्युत्को आपूर्ति नियमित नभएका क्षेत्र तथा घरपरिवारमा बिद्युत्को पहुँच पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३१ मे.वा. लघु तथा साना जलविद्युत, १०,९६८ वटा सुधारिएको पानी घट्ट, ८,८४,०९८ घरपरिवारमा घरेलु सौर्य बिद्युत प्रणाली, ४,१९,४७४ वटा घरायसी वायोगर्यास प्लान्ट, ७०,८३७ वटा सुधारिएको फलामे चुलो २,५०० वटा सोलार कुकर तथा ड्रायर जडान भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिहरू जडान गर्ने तथा ऊर्जा दक्षता सम्बन्धि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने।
१५	३०८००१०४	राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय ऊर्जा कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिको विकास र विस्तार गरी बिद्युत नपुगेका तथा बिद्युत्को आपूर्ति 	<ul style="list-style-type: none"> २,६११ वटा सामुदायिक तथा संस्थागत सौर्य प्रणाली, ४८७ वटा सौर्य खानेपानी पम्प, २५७ वटा सौर्य 	<ul style="list-style-type: none"> ऊर्जाको पहुँच नभएका घरपरिवारमा ऊर्जाको पहुँच पुर्याउन नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिहरू जडान गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
			नियमित नभएका क्षेत्र तथा घरपरिवारमा विद्युत्को पहुँच पुगेको हुने।	सिंचाइ पम्प, २१६ वटा सामुदायिक तथा संस्थागत बायोग्यास प्लान्ट जडान भएका छन्। वायु तथा सौर्य ऊर्जा प्रणाली वाट ५०० कि.वा. विद्युत उत्पादन भएको।	
१६	५०१०८१०१	१३२ के.भी. तथा अन्य प्रसारण लाईन	<ul style="list-style-type: none"> रुपनी, पूर्वी चितवन १३२ के.भी सबस्टेशन, मरुयाङ्गदी-काठमाडौं, दाना- कुशमा, खिम्ती- ढल्केवर, हेटौडा- भरतपुर-बर्दघाट, २२० के.भी, ढल्केवर- मुजफरपुर, अरुण - इनरुवा तथा तिङ्गला- मिर्चैया ४००, के.भी प्रसारण लाइन, सोलु काबेली, कोशी करीडोर, नयाँ मोदी लेखनाथ, वृत्तिवाङ्ग-पौडी-अमराइ-तम्घास-सन्धीखर्क मोतिपूर, कुशमा तल्लो मोदी, लमहि घोराही, कोहलपुर-सुर्खेत-दैलेख, सिंगटी-लामोसाघु १३२ के.भी प्रसारण लाईन केन्द्रीय प्रसारण प्रणालीमा थप हुने तथा वितरण प्रणालीमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. २०७४/०७५ को अन्तसम्ममा ४००/२२० के.भी १५३ सर्किट कि.मी, १३२ के.भी. २८७१ कि.मी, ६६ के.भी. ५१४ कि.मी. प्रसारण लाईन निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेको। स्याउले ३० एम.भी.ए, पहलवानपूर ३० एम.भी.ए, भूरीगाउ ३० एम.भी.ए, हापूरे ३० एम.भी.ए गरी जम्मा १२० एम.भी.ए, सबस्टेशन चार्ज भइ संचालनमा आएको। लम्की पहलवानपूर १३२ के.भी प्रसारण लाइन दोश्रो खण्ड २९.३९ सर्किट कि.मी., मध्य मरुयाङ्गदी - डुम्रे दमौली १३२ के.भी प्रसारण लाइन ४४ सर्किट कि.मी. चार्ज भइ संचालनमा आएको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रसारण लाईन आयोजनाहरूको बोलपत्र आव्हान गरी निर्माण गर्ने जग्गा अधिग्रहण, टावर निर्माण भै सकेका स्थानमा लाइन तान्ने कार्य गर्ने नयाँ आयोजनाको प्रारम्भिक अध्ययन कार्य गर्ने।
१७	५०१०८१०२	थानकोट चापागाउ भक्तपुर १३२ के भि प्रसारण लाईन	<ul style="list-style-type: none"> २८ कि.मि. प्रसारण लाइन निर्माण गरी दक्षिणी काठमाडौंको वितरण प्रणालीमा सुधार, एवम् प्राविधिक चुहावट घटाउन मद्दत पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कुल २८ कि.मी. मध्ये काठमाडौं र भक्तपुर जिल्लाको १४ कि.मी. प्रसारण लाइन निर्माण कार्य समेपन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना सम्पन्न गर्ने।
१८	५०१०८१०३	अन्य ३३ के.भी. तथा सब-	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न क्षेत्रीय कार्यालयबाट नया 	<ul style="list-style-type: none"> भरतपुर माडी ३३ के.भी. लाइन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> पोल निर्माण तथा तार तान्ने, सब-

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		स्टेशन आयोजना	स.स. तथा वितरण प्रणाली सुधार लगायत विद्युतीकरणका कार्य भएको हुने। • सब-स्टेशनहरूको निर्माण भएको हुने।	६/८ एम.भी.ए सबस्टेशन, पर्सा ३३ के.भी. लाइन तथा ६/८ एम.भी.ए सबस्टेशन, दोधारा चाँदनी ३३ के.भी. लाइन तथा ६/८ एम.भी.एसबस्टेशन,, बुँइपा ओखलढुङ्गा ३३ के.भी. लाइन तथा ३ एम.भी.ए सब—स्टेशनको निर्माण कार्य सम्पन्न भइ संचालनमा रहेको। अन्य आयोजनाहरूको लाईन तान्ने पोल गाड्ने कार्यहरू विभिन्न चरणमा भइरहेको।	स्टेशनहरू निर्माण ट्रान्सफरमरहरू जडान गर्ने एवम् विद्युतीकरण कार्य जारी रहने।
१९	५०१०८१०४	जलविद्युत सुदृढीकरण आयोजना	• ने.वि.प्रा.अन्तर्गत रहेका विद्युत केन्द्रहरूको सिभिल, हाईड्रो तथा ईलेक्ट्रोमेकानिकल पुर्नस्थापना, आधुनिकिकरण, मर्मत सम्भार एवम् क्षमता अभिवृद्धि कार्य सञ्चालन गरीभरपदो विद्युत आपूर्तिमा पहुँच वृद्धि, जलविद्युत केन्द्रको कार्यक्षमता अभिवृद्धि, मेशिनहरूको स्तरोन्नति पूर्वाधारको विकास भएको हुने।	• कालिगण्डकी ज.वि.के. को SCADA system को जडान कार्य सुरु भएको।	• जलविद्युत केन्द्रहरूको सिभिल मर्मत कार्य र इलेक्ट्रोमेकानिकल भागहरूको मर्मत तथा बदली गरी उत्पादन क्षमता बढाउने। • जलविद्युत केन्द्रको Outage कम भई उपलब्धता, मेशिनहरूको संचालन घण्टा एवम् विद्युत उत्पादनमा वृद्धि गर्ने।
२०	५०१०८१०५	सामुदायिक तथा अन्य ग्रामीण विद्युतीकरण	• एल.टी लाइन विस्तार गरी करिब २५० ट्रान्सफरमर जडान गरी ४ लाख घरधुरी लाभान्वित भएका हुने।		• वितरण प्रणाली विस्तार भई विद्युत पहुँच नभएको ठाउमा विद्युतीकरण गर्ने।
२१	५०१०८१०६	कुलेखानी तेस्रो जलविद्युत आयोजना	• वार्षिक ४०.२ GWh विद्युतीय ऊर्जा उत्पादन भएको हुने।	• हेडवर्क्स कार्य ९९ प्रतिशत सम्पन्न भएको। मुख्य सुरुङ्ग खन्ने कार्य, पावर हाउस निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • इलेक्ट्रोमेकानिकल कार्यतर्फ टरवाइन,	• आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भई विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				जेनेरेटर जडान कार्य सम्पन्न इलेक्ट्रीक प्यानल जडान गरी केवल तान्त्रे कार्य जारी रहेको।	
२२	५०१०८१०७	चमेलिया जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> • वार्षिक १८४.२१ GWh विद्युतीय ऊर्जा उत्पादन • हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजनाको मुख्य निर्माण कार्यहरू सम्पन्न भई विद्युत उत्पादन भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • Retention money भुक्तानी, लगायतका कार्यहरू सम्पन्न गर्ने
२३	५०१०८१०८	जलाशययुक्त आयोजनाहरूको छनोट तथा संभाव्यता अध्ययन			
	५०१०८१०८	दुधकोशी ज.वि.आ.	<ul style="list-style-type: none"> • सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • ४९.३८ प्रतिशत भौतिक प्रगति भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • सर्भे/इजाजत दस्तुर/परामर्श सेवा (सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन गर्ने कार्य)/परामर्श सेवा (Camp Building Design/ वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन तथा आयोजना सहयोगी कार्यक्रम तयार गर्ने) /जग्गा अधिग्रहण/टेष्टअडिट निर्माण/कोर ड्रिलिङ कार्य/सेडिमेन्ट स्याम्प्लिङ/साइट कार्यालय स्थापना/पहुँचमार्ग निर्माण/सवारी साधन खरिद आदि कार्यको तयारी गर्ने।
	५०१०८१०८	उत्तरगंगा जलाशययुक्त आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> • सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> • Topography Survey को लागि Site Mobilization भइसकेको। • Hydro Sediment Survey सम्बन्धित कार्य जारी रहेको। EIA को Scoping तथा ToR मन्त्रालयबाट स्वीकृत भई site mobilization भइसकेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • विस्तृत Engineering Design सम्बन्धी कार्य निरन्तर गर्ने
	५०१०८१०८	तमोर जलाशययुक्त आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> • Drilling कार्य भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> • ७६२ मेगावाटको सर्वेक्षण अनुमतिपत्रका लागि विद्युत विकास विभागमा गत आ.व.मा निवेदन दर्ता 	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजनाको विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन तथा सर्भेक्षण सम्बन्धी कार्यका लागि परामर्शदाताको छनोट गर्न EoI

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				गरिएको, <ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन तथा सर्भेक्षण सम्बन्धी कार्यका लागि परामर्शदाताको छनोट गर्न EoI दस्तावेज तयार गरेको र RfP तयारी तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य भइरहेको। 	दस्तावेज तयार गरेको र RfP तयारी तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
	५०१०८१०८	आँधिखोला जलाशययुक्त आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत Engineering Design सम्बन्धी कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको topographical survey, hydrological, sedimentological तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन कार्य जारी, आयोजनाको लाइसेन्स सम्बन्धी कार्य जारी। 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत Engineering Design सम्बन्धी कार्य गर्ने।
	५०१०८१०८	वेगनास रुपा पम्प स्टोरेज जलविद्युत आयोजना		<ul style="list-style-type: none"> Discharge Measurement र Design सम्बन्धी कार्य जारी 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत Engineering Design सम्बन्धी कार्य जारी रहने।
२४	५०१०८१०९	ठुला तथा मझौला जलविद्युत अध्ययन आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> Feasibility Study भइरहेको, EPC Document तयारी कार्य भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> EPC Document तयारी कार्य सम्पन्न गर्ने
२५	५०१०८११०	माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> ४५६ मे.वा. विद्युत् उत्पादन गरी न्यू-खिम्ती प्रसारण लाईन मार्फत केन्द्रीय ग्रीडमा थप भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> Head-works concreting कार्य ९९.९० प्रतिशत सम्पन्न, मुख्य सुरङ खन्ने कार्य सम्पन्न, अडिटलगायत अन्य सुरङहरू खन्ने कार्य सम्पन्न, Tailrace, विद्युतगृह र transformer cavern खन्ने तथा concreting कार्य सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको सम्पूर्ण निर्माण कार्य सम्पन्न भइ उत्पादन सुरु गर्ने।
२६	५०१०८१११	माथिल्लो त्रिशुली ३ ए जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक ४८९.७६ GWh विद्युतीय ऊर्जा उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> EPC contract अन्तर्गतका कार्यहरू: EPC main works (electromechanical, 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना समाप्त भई विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>hydro mechanical) भइरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रसारण लाइनको tower foundation, tower erection, RoW को क्षतिपूर्ति वितरण, cable trench निर्माण, सबस्टेशन निर्माण तथा अन्य निर्माणसम्बन्धी कार्य भइरहेको, • तुप्चे सडक सुधार (कलोनीदेखि विद्युतगृहसम्म) निर्माण कार्य भइरहेको, • बाँधस्थलको दायौं बायाँ र पहुँचमार्गको विभिन्न स्थानमा गएको पहिरो रोकथाम र सडक मर्मसम्भार कार्य नेपाली सेनाबाट जारी भएको। 	
२७	५०१०८११२	राहुघाट जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजना निर्माण भई ४० मे.वा. क्षमता बाट २५०.६२ गि.वा. घण्टा उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजनाको लट १ अन्तर्गत पहुँच मार्गको निर्माण कार्य जारी रहेको, • सिभिल निर्माण सम्बन्धी डिजाइन पेस भएको, • अडिट टनेल पहुँच मार्गको निर्माण कार्य जारी रहेको, • पावर हाउस, व्याक स्लोप कटिङ्ग भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • मुख्य सिभिल संरचना, ईलेक्ट्रोमेकानिकल, हाइड्रोमेकानिकल, परामर्श सेवा, भवन निर्माण कार्य गर्ने।
२८	५०१०८११३	तनहूँ जल विद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> • १४० मे.वा. विद्युत् उत्पादन भई केन्द्रीय ग्रीडमा आबद्ध भएका हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • प्याकेज १ अन्तर्गत पुनः बोलपत्र आहान हुने क्रममा रहेको, • प्याकेज २ अन्तर्गत हाइड्रोमेकानिकल कार्यको ठेकेदार नियुक्त भई साइटमा मोबिलाइजेसन भइसकेको, • प्याकेज ३ अन्तर्गत दमौली भरतपुर दोश्रो सर्किट प्रसारण लाइन 	<ul style="list-style-type: none"> • विद्युतगृह, हाइड्रो मेकानिकल, इलेक्ट्रो मेकानिकल तथा प्रसारण लाइन सम्बन्धि कार्य जारी रहने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				आयोजनाको ठेक्का सम्झौता सम्पन्न भई साइट मोबिलाइजेसन भएको।	
२९	५०१०८११४	माथिल्लो मोदी ए ज वि आ	<ul style="list-style-type: none"> ४२ मे.वा. जलविद्युत उत्पादन भइ केन्द्रीय ग्रीडमा आबद्ध भएको हुने, माथिल्लो मोदी ज.वि.आ. १८.२ मे.वा. जलविद्युत उत्पादन भइ केन्द्रीय ग्रीडमा आबद्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भैसकेको, वातावरण प्रभाव मुल्यांकन स्वीकृति भैसकेको, जग्गा अधिग्रहण अन्तर्गत करिब १५८ रोपनी निजी जग्गा अधिग्रहण सम्पन्न भैसकेको र बाकी जग्गाहरू अधिग्रहण हुने प्रक्रियामा रहेको, Detailed Engineering Design & Preparation of Tender Document कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको, विद्युत उत्पादन अनुमति पत्र (माथिल्लो मोदी ए ज.वि.आ. १४ मे.वा.) प्राप्त भैसकेको आयोजनाहरूको Detailed Engineering Design तथा EPC Tender Document तयार गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रवेश मार्गको निर्माण सुरु गर्ने, कार्यालय तथा आवशीय भवन निर्माण सुरु गर्ने, परामर्शदाताको नियुक्ति गर्ने, बाँकी रहेको जग्गा अधिग्रहण पुरा गर्ने, प्रसारण लाईनको EIA अध्ययन गर्ने।
३०	५०१०८११५	नेपाल भारत विद्युत प्रसारण आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> हेटौडा - ढल्केवर - इनरुवा (४०० के.भी.) २८५ कि.मि. प्रसारण लाईन थप भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कुल ७९२ ओटा जम्मा ५५६ स्थानमा टावर फाउण्डेशन र ४८६ स्थानमा टावर इरेक्सन कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको बाँकी टावर इरेक्सन कार्य सम्पन्न गर्ने।
३१	५०१०८११६	पुर्ननविकरणीय तथा क्षमता विस्तार आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> २५ मे.वा. सौर्य ऊर्जा केन्द्रीय प्रणालीमा थप भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सोलार पावर प्लाण्ट सामानहरूको आपूर्ति भई निर्माण कार्य भइरहेको, परामर्श सेवा खरिद भएको, ३३ केभी वितरण प्रणाली विस्तार तथा सुदृढीकरण कार्यको ठेकेदारसँग 	<ul style="list-style-type: none"> निर्माण सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				सम्झौता भई सबस्टेशनको सिभिल निर्माण कार्य भइरहेको, <ul style="list-style-type: none"> ११ केभी वितरण प्रणाली विस्तार तथा सुदृढीकरणसम्बन्धी कार्य भइरहेको, प्याकेज १ तथा २ को ठेकासम्झौता सम्पन्न भई design drawings स्वीकृतिको प्रक्रियामा रहेको, प्याकेज ३ को बोलपत्र मूल्यांकन सम्पन्न भएको। 	
३२	५०१०८११७	तामाकोशी पाचौं जलविद्युत आयोजना	<ul style="list-style-type: none"> १०० मे.वा. विद्युत् उत्पादन भई केन्द्रीय ग्रीडमा आबद्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको Detailed Design कार्य अन्तिम चरणमा रहेको, AIBB सँग Financial Closure हुने अवस्थामा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> टेन्डर प्रकृया सम्पन्न गरी निर्माण कार्य सुरु गर्ने।
३३	५०१०८११८	जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लिमिटेड (उपरोक्त उपशिर्षक अन्तर्गत काबेली ए जलविद्युत आयोजनाको लागि विश्व बैंक (IDA) को ४० मिलियन अमेरिकी डलर ऋण नेपाल सरकारको तर्फबाट यस कम्पनी मार्फत On Lending हुने)			<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको मुख्य संरचनाको निर्माण कार्य गर्ने।
३४	५०१०८११९	जलविद्युत उत्पादन, प्रसारण र व्यापार सम्बन्धी कम्पनी			
३५	५०१०८१२०	विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड			
	५०१०८१२०	फुकोट कर्णाली अर्ध	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन 	<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त 	<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने	भएको, • जियोलोजिकल बेशलाइन प्रतिवेदन प्राप्त भएको, • हाईड्रोलोजी सेडिमेन्ट तथा ग्लोफ प्रतिवेदन प्राप्त भएको, • टेस्ट अडिटको प्रक्रिया सुरु भएको, • जग्गा प्राप्तिको निम्ति सूचना प्रकाशन गरी आवश्यक कार्य सुरु भएको।	वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने, • जग्गा प्राप्ति गर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने, • सम्पूर्ण टेन्डर सम्बन्धि कागजात प्राप्त गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाउने।
	५०१०८१२०	किमाथांका अरुण जलविद्युत आयोजना	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनको २५% कार्य सम्पन्न भएको, • जग्गा प्राप्तिको निम्ति सूचना प्रकाशन गरी आवश्यक कार्य सुरु भएको।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने, • जग्गा प्राप्ति गर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने, • टेस्ट अडिटको कार्य प्रारम्भ गर्ने।
	५०१०८१२०	जगदुल्ला जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनको ५०% कार्य सम्पन्न भएको, • आयोजना विद्युतगृह सम्मको पहुच मार्गको डीजाइनकार्य सम्पन्न भएको।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने, • जग्गा प्राप्ति गर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने, • सम्पूर्ण टेन्डर सम्बन्धि कागजात प्राप्त गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाउने।
	५०१०८१२०	मुगु कर्णाली जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	• सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको भएको हुने।	• आयोजना अध्ययन कार्यको सम्झौता सम्पन्न भएको।	• सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने।
३६	५०१०८१२१	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीड कम्पनी लिमिटेड		• उच्च भोल्टेजको प्रसारण लाइन निर्माण, राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीको विकास गरी स्वतन्त्र ग्रीड संचालकको रूपमा राष्ट्रिय ग्रीड प्रणालीको संचालन गर्ने।	• विभिन्न उच्च भोल्टेजको प्रसारण लाइन निर्माणको लागि अध्ययन तथा जग्गा अधिग्रहण सम्पन्न गर्ने।
३७	५०१०८१२२	अपर अरुण जलविद्युत आयोजना	• पहुँचमार्ग निर्माण भएको हुने,	• पहुँचमार्गको विस्तृत डिजाईन कार्य	• पहुँच मार्ग र ऋकउ बर्षप्लम्क निर्माणको

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		कम्पनी लिमिटेड	<ul style="list-style-type: none"> जग्गा अधिग्रहण भएको हुने Camp Facilities निर्माण भएको हुने, माथिल्लो अरूण र इखुवा खोला ज.वि.आ. को निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न भएको, Camp र पहुँचमार्ग निर्माणको लागि अधिग्रहण गर्नुपर्ने जग्गापहिचान भएको, पहुँचमार्ग निर्माणको Contractor छनोटको लागि Prequalification कार्य भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> लागि आवश्यक जग्गा अधिग्रहण गर्ने पहुँचमार्ग निर्माण लागि ऋणतत्त्वअन्तर्गत छनोट गरी निर्माण कार्य सुरु गर्ने
३८	५०१०८१२३	पावर सेक्टर रिफर्म एण्ड सस्टेनेबल हाइड्रोपावर डेभलपमेण्ट प्रोजेक्ट	<ul style="list-style-type: none"> माथिल्लो अरूण र इखुवा खोला ज.वि.आ.को विस्तृत डिजाईन कार्य सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत डिजाईन कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत डिजाईन कार्य सम्पन्न गर्ने, वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धित अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।
३९	५०१०८१२४	नलसिँहगाड हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	<ul style="list-style-type: none"> ४१० मेगावाट जलाशययुक्त जलविद्युत निर्माण गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको DPR तयार गर्ने कार्य भैरहेको, सडक निर्माण तथा भवन निर्माण जस्ता पूर्वाधार निर्माणको कार्य भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> DPR तयार गर्ने, पहुँच सडक निर्माण गर्ने, Construction Power को Feasibility Study सम्पन्न गर्ने।
४०	५०१०८१२७	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना	<ul style="list-style-type: none"> १३२ के.भी प्रसारण लाइन तथा सबस्टेशनलाइ थप प्रभावकारी बनाउने। वितरण प्रणालीलाई सुधार गर्ने कार्य अन्तगत ३३ के.भि. लाईन सुधार,स.स. क्षमतामा सुधार, मिटरिंग प्रणालीमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ हेटौडा, ढल्केवार, इनरुवा ४०० के.भी. सबस्टेशन विस्तार आयोजना अन्तर्गत ढल्केबर ४०० के.भी. सबस्टेशन निर्माणको लागि साईटमा GIS Building, Transformer, Foundation, २२० के.भी. Gantry निर्माण कार्य भइरहेको। Engineering Design कार्य भइरहेको, उपकरणहरू साईटमा प्राप्त भइरहेको। नयाँ हेटौडा तथा इनरुवा ४०० के.भी. GIS सबस्टेशन निर्माणको ठेक्का सम्झौता भएको। ढल्केबर तथा इनरुवामा Staff 	<ul style="list-style-type: none"> ५५ कि.मी. प्रसारण लाईन निर्माण गरी चार्ज गर्ने, ४०० र २२० के.भी. को ९४५ एम.भी.ए. क्षमता को स/स निर्माण गरी चार्ज गर्ने, २२० र १३२ के.भी. को ६३० एम.भी.ए. क्षमता को स/स निर्माण गरी चार्ज गर्ने लक्ष्य रहेको।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>Quarter निर्माण कार्य भइरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> कुल १३१ कि.मी. चमेलिया-स्याउले-अत्तरिया १३२ के.भी. प्रसारण लाईन मध्ये ७५ कि.मी. प्रसारण लाईन तार तान्ने कार्य सम्पन्न भएको। स्मार्ट मिटरिङ्ग स्मार्ट ग्रीड आयोजना अन्तर्गत प्याकेज १ अन्तर्गत टि.ओ.डि. मिटरहरूलाई स्मार्ट प्रविधिमा परिवर्तन गर्ने कार्य ९० प्रतिशत सम्पन्न भएको, प्याकेज २ अन्तर्गत थ्रि फेज मिटर होलकरेन्टलाई स्मार्ट थ्रि फेजले प्रतिस्थापन गर्ने कार्य भइरहेको। 	

५.१.२ सिंचाइ

क. नतिजा सूचक

क्र. सं.	प्रतिफल सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको प्रगति	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	सिंचित क्षेत्रफल विस्तार				
	सतह सिंचाइ आयोजनाहरूबाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	९९२१८४	४१००	१३१००
	भूमिगत सिंचाइ आयोजनाहरूबाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	४७९४७४	११००	१६४५०
	नया प्रविधि/लिफ्ट प्रविधि सिंचाइ कार्यक्रम बाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	१२९८	२२००	५५००
२	सरकार व्यवस्थित मर्मत संभारबाट हुने सिंचित क्षेत्रफल	हेक्टर	३२४६००	२६१९०९	२६१९०९

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३०८०३१०२	सिंचाइ तथा जलश्रोत व्यवस्थापन आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> पश्चिमान्चल, मध्यपश्चिमान्चल, सुदुरपश्चिमान्चल क्षेत्रका १०५ वटा सतह सिंचाइ र भूमिगत सिंचाइ योजनाहरूको पुनः निर्माण कार्य गरी १८८२३ हे जमिनमा वर्षभरि सिंचाइ सेवा उपलब्ध भएको हुने, ४ वटा सरकार व्यवस्थित सिंचाइ प्रणाली (AMIS) (कन्काई, सुनसरी मोरंग, नारायणी र महाकाली पथरैया प्रणाली) को आवश्यक पुननिर्माण गरी करिब ३९४४५ हे. सम्बन्धित ज.उ.स.लाई व्यवस्थापन हस्तान्तरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सतह तथा भूमिगत सिंचाइ १०२ सिंचाइ योजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी १५९२३ हेक्टर जमिनमा वर्षे भरि सिंचाइ सेवा उपलब्ध भएको, ४ वटा AMIS कन्काई, सुनसरी मोरंग, नारायणी र महाकाली पथरैया प्रणाली) व्यवस्थापन हस्तान्तरणका लागि अति आवश्यक संरचनाहरूको सुधार भई ३९४४५ हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुगेको, IWRMPअन्तर्गत आवश्यक मर्मतसुधार, उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विकास एवम् सिंचाइ प्रणालीहरूमा एकीकृत बाली तथा 	<ul style="list-style-type: none"> अर्को चरणको आयोजनाको लागि तयारी गर्ने, Impact assessment र Completion Report तयार गर्ने, कन्काई, सुनसरी मोरंग, नारायणी र महाकाली पथरैया आयोजना निर्माण तयारी गर्ने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					जल व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य भएको, <ul style="list-style-type: none"> सूचना प्रणालीमा आधारित व्यवस्थापन सूचना प्रणाली संचालन सम्बन्धी कार्यहरू गरिएको। 	
२	३०८०३१०९	मर्मत संभार आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न भइ सकेका विभिन्न सिंचाइ प्रणालीहरूको आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार भई कृषकहरूलाई व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> संयुक्त व्यवस्थापनमा रहेका विभिन्न सिंचाइ प्रणालीहरूको करिब २६१,९०९.हे. कमाण्ड क्षेत्र भित्र सिंचाइ सेवा पुर्याउन सिंचाइ प्रणालीको नियमित मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन गरिएको, कृषक व्यवस्थित प्रणालीहरूको मर्मत गरी सञ्चालन तथा दिगो व्यवस्थापनको कार्यमा सहयोग पुर्याइएको, केही पहाडी सिंचाइ प्रणालीहरूको पुनर्स्थापना कार्य भैरहेको, एकीकृत वाली तथा जल व्यवस्थापन संबन्धी कार्य कृषिसंग समन्वयात्मक रूपमा संचालन भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> मर्मत सम्भार कार्यक्रम अन्तर्गत संयुक्त व्यवस्थापनमा सञ्चालित सिंचाइ प्रणालीहरूको सालबसाली नियमित मर्मत सम्भार कार्यगरी सिंचाइ सेवा व्यवस्थित गर्ने, जलस्रोत तथा सिंचाइ विभागले कृषि विभाग र नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् समेतसँग समन्वय गरी एकीकृत वाली तथा जलव्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, केही पहाडी सिंचाइप्रणालीहरूको पुनर्स्थापना कार्य निरन्तरता दिने।
३	३०८०३११९	रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> कैलाली जिल्लाको २०,३०० हे. मा व्यवस्थित सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुने, रानी, जमरा, कुलरिया नहर प्रणालीहरूको १४३०० हे आधुनिकिकरण भई प्रणालीको 	<ul style="list-style-type: none"> इन्टेक निर्माण सम्पन्न भएको, मूल नहर ४.७ कि मि निर्माण सम्पन्न भएको, मूल नहरमा संरचना निर्माण ९० प्रतिशत सम्पन्न भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> मूल नहर, फिडर नहर सेटलिङग वेसिन, मूल नहरमा संरचना निर्माण, हाईड्रोपावरको संरचनाको बाकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, लम्की विस्तार अन्तर्गत नहर तथा संरचनाहरूको निर्माण कार्यमा निरन्तरता

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				दक्षतामा वृद्धि हुने, • ४.७१ मे.वा. विद्युत उत्पादन हुने।	<ul style="list-style-type: none"> • मूल नहरमा हाईड्रोपावर संरचना ४५ प्र.श. सम्पन्न भएको, • फिडर नहर आधुनिकीकरण तर्फ १०० प्र.श.सम्पन्न भएको, • सिंचित क्षेत्र बचावट कार्य ३३.४५ किमि सम्पन्न भएको। 	<p>दिने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • कान्द्रा खोलासम्मको थप १८,००० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने कार्यको विस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने, • रानीजमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजनाको आधुनिकीकरण अन्तरगत शाखा प्रशाखा सहित कमाण्ड क्षेत्र विकासको जारी रहने।
४	३०८०३१२०	भेरी बबई बहुउद्देश्यीय डाइभर्जन सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • भेरी नदीको ४० घ.मी./से. पानीलाई सुरुङ्ग मार्फत बबई नदीमा मिसाइ बाँके र बर्दिया जिल्लाका करिब ५१,००० हे. भू-भागमा बाह्र महिना सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने, • ४६.८ मे.वा. जलविद्युत उत्पादन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • १२ कि मि टनेल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • साइट अफिस र स्टाफ क्वार्टर निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • बाँध तथा पावर हाउसको निर्माण कार्य शुरु गर्ने, • भेरी कोरिडोर क्षेत्र तथा अन्य सम्भाव्य स्थानहरूमा सतह तथा लिफ्ट सिंचाइ उप आयोजना निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, • अस्थायी रूपमा ८ घन मिटर प्रतिसेकेण्ड पानी भेरी नदीबाट बबई नदिमा सुरुङ्ग मार्फत पठाई बबई सिंचाइ आयोजनामा ४००० हे। जमिनमा सुकखा मौसममा सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने।
५	३०८०३११२	बबई सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • बर्दिया जिल्लाको ३६,००० हे. (बबई पूर्व २१,००० हे. र पश्चिमतर्फ १५,००० हे.) जमिनमा भरपर्दो सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • हेडवर्कस, मूल तथा शाखा नहर निर्माण भई हालसम्म २६,००० हे. मा सिंचाइ सेवा पुगेको, • २२५ हेक्टर जग्गा खरिद भएको, • ६४ किमि मुल नहर निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> • मूलनहर रिमोडलिङ्ग (क्षमता विस्तार गरी थप ५०० हेजमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने, • शाखा नहरहरू निर्माण गर्ने, • बाढीबाट क्षतिग्रस्त संरचना निर्माण गर्ने, • सर्भिस सडक निर्माण, जग्गा खरिद गर्ने,

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					भएको, • ६७ कि मि शाखा, उप शाखा निर्माण भएको।	• नहर संचालन मर्मत सम्भार गर्ने।
६	३०८०३११६	सिक्टा सिचाइ आयोजना	१	• बाँके जिल्लाको ४३,७६६ हेक्टर जमिनमा थप तथा व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने।	• हेडवक्रस निर्माण भई गेट जडान कार्य सम्पन्न भएको, • दायाँ मूल नहरको ४५ कि.मि. सम्म नहर निर्माण सम्पन्न भएको, • सिधनीया शाखा तथा प्रशाखा नहर निर्माण ८०% सम्पन्न भएको, • पुर्वी मुल नहर (बाया तर्फ ५३ कि मि) को निर्माण कार्य शुरु भएको।	• पूर्व मुल नहर तथा संरचना निर्माण गर्ने, • पश्चिम मुल नहर तर्फ आवश्यक मर्मत सम्भार गर्ने, • सिंचित क्षेत्र विकास कार्य गर्ने, • सिंचित क्षेत्रको वचावट कार्य गर्ने, • पश्चिम मुल नहर (दाया मिल नहर) अन्तर्गतका ३ वटा शाखाहरूको निर्माण कार्य निरन्तरता दिने, • सिधनिय शाखामा निर्माण सम्पन्न गरी २००० हे. जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने।
७	३०८०३११४	सुनसरि मोरङ्ग सिचाइ आयोजना(तेस्रो)	१	• सुनसरी र मोरङ्ग जिल्लाको ६८,००० हेक्टर क्षेत्रमा व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने र कृषि उत्पादनमा बृद्धी ल्याई आर्थिक स्थिति सुदृढ गरी कृषकहरूको जीवनस्तर माथि उठाउने।	• नहरको नियमित मर्मत संभार र सञ्चालन तथा रेखदेख गर्ने कार्यका साथै क्षतिग्रस्त जीर्ण संरचनाहरूको मर्मत, पुनः निर्माण कार्य लगायत तेस्रो चरण अन्तर्गत पर्ने कार्यहरू भईरहेको, • कोशी नदीमा स्पर निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • कोशी नदीमा व्यारेज निर्माणको अध्ययन कार्य भई रहेको, • लोहन्द्रा साइफनको अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको।	• नहर संरचनाहरूको नियमित मर्मत संभार र सञ्चालन कार्यका साथै क्षतिग्रस्त/जीर्ण संरचनाहरूको मर्मत, पुनः निर्माण कार्य गर्ने, • लोहन्द्रा साइफनको निर्माण कार्य शुरु गर्ने, • कोशी नदीमा व्यारेज निर्माणको अध्ययन कार्य पुरा गर्ने, • नहर संरचनाहरूको सालवसाली मर्मत संभार तथा सञ्चालन र रेखदेख गर्ने।
८	३०८०३१२४	सुनकोशी मरिन डाईर्भर्जन आयोजना	१	• सर्लाही र महोतरी जिल्लाको १२२००० हेक्टर खेती योग्य जमिनमा पूर्ण रुपले सिंचाइ हुने,	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्य अन्तिम चरणमा रहेको।	• वातावरणीय अध्ययन सम्पन्न गर्ने, • जग्गा खरिद कार्य सम्पन्न गर्ने, • टनेलको खरिद प्रक्रिया सम्पन्न गर्ने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> ४० मेगावाट विद्युत उत्पादन हुने। 		
९	३०८०३१११	बागमती सिंचाई आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> सर्लाही र रौटहट जिल्लाको ४५९४० हेक्टर जमिनमा भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने। 	<ul style="list-style-type: none"> बागमती नदीमा व्यारेज निर्माण सम्पन्न भएको, ४५,९४० हे. कमाण्ड क्षेत्र संरक्षणको कार्य मध्ये ४२,९०२ हे. कमाण्ड क्षेत्र संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको, मूल तथा शाखा नहर लम्ब्याउने कार्य सम्पन्न भएको, ११३० हेक्टर जग्गा अधिग्रहण सम्पन्न भएको, पूर्वी मुल नहर २४.२५ कि. मी., शाखा नहर ५० कि. मी., प्रशाखा नहर ६७ कि. मी. निर्माण सम्पन्न भएको, पश्चिमी मुल नहर २८ कि. मी. शाखा नहर ६२ कि. मी., प्रशाखा नहर ६६.२२ कि.मी. निर्माण सम्पन्न भएको, ३८,३०० हेक्टर कमाण्ड क्षेत्र विकास कार्य सम्पन्न भएको, पश्चिम मुलनहरमा सिल्ट इजेक्टर निर्माण कार्य संपन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कमाण्ड क्षेत्र बचाव तथा संरक्षण कार्य गर्ने, नहर संचालन तथा मर्मत संभार गर्ने, व्यारेज संचालन मर्मत संभार अगुमेन्टेसन सिंचाई प्रणालीहरूको निर्माण सम्बन्धी कार्य गर्ने, सर्भिस रोड मर्मत तथा बचावट गर्ने, क्षतिग्रस्त संरचना जिर्णोद्धार कार्य गर्ने।
१०	३०८०३११३	महाकाली सिंचाई आयोजना-तेस्रो चरण, कञ्चनपुर	१	<ul style="list-style-type: none"> कैलाली र कंचनपुर जिल्लाको ३३५२० हेक्टर क्षेत्रमा थप सिंचाई सुविधा उपलब्ध भै कृषि उत्पादन बढ्न गई देशको अर्थतन्त्रमा थप योगदान पुग्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> ७ गोटा नहर साइफन, ड्रेन साइफन १६ गोटा , राजमार्गका पुलहरू २ गोटा, ग्रामिण सडक पुल १९ गोटा सम्पन्न भएको, कमाण्ड क्षेत्र र वरिपरिको वस्ती संरक्षणको लागि ७ कि.मि. नदी 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुवन वस्ती र मालाखेतीसम्मको मुलनहर लगायत सम्पूर्ण आयोजनाको विस्तृत अध्ययन कार्य पूरा गर्ने, १२+६९० देखि २८+८०० सम्मको मूलनहर तथा संरचनाहरूको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने,

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<p>तटबन्ध कार्य गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> १२.६९ कि.मि. माटोको मूलनहर निर्माण सम्पन्न भएको र जग्गा अधिग्रहण ६५ हे. भएको, आयोजनाको सम्पूर्ण कार्यक्षेत्र मध्ये ब्रम्हदेव एरीयाको लिङ्क नहर र कमाण्ड एरीया विकास तथा मूलनहरको चैनेज १२+६९० देखि २८+८०० सम्मको विस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कमाण्ड क्षेत्र र वरिपरिको वस्ती संरक्षणको लागि नदी तटबन्ध कार्य गर्ने, जग्गा अधिग्रहण कार्यलाई निरन्तरता दिने।
११	३०८०३१२१	जलसाधन योजना तयारी सुविधा आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> मध्यपहाडी तथा तराईका सिंचाई आयोजनाहरूको कार्यकुशलता सुधार कार्यको लागि विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरी योजना कार्यान्वयनको तयारीको लागि प्रतिवेदनहरू तयार हुने, सिंचाई गुरुयोजना अध्यावधिक हुने, २५ प्रमुख नदीहरूको बाढीजन्य जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन भै केही जल उत्पन्न प्रकोप न्युनीकरण योजनाहरूको विस्तृत अध्ययन / तयारी भै कार्यान्वयनका लागि प्रतिवेदनहरू तयार हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सिंचाई गुरुयोजनाको ९५ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको, २५ प्रमुख नदीहरूको जोखिम नक्सा तयार भएको, तथा प्राथमिकतामा परेका ६ वटा नदीहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनको कार्य सम्पन्न भएको, सौर्य उर्जाबाट पहाडमा १५०० हे र तराइमा ४०००० हे सिंचाई गर्ने उद्देश्यले अध्यावधिक भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> सिंचाई गुरुयोजना अध्यावधिक कार्य सम्पन्न गर्ने, सौर्य उर्जाबाट पहाडमा १५०० हे र तराइमा ४०००० हे सिंचाई गर्ने उद्देश्यले भैरहेको अध्ययन सम्पन्न गरी निर्माण कार्य शुरु गर्ने, ६ वटा नदी जलाधारमा बाढी जोखिम व्यवस्थापन आयोजनाहरूको विस्तृत अध्ययन सम्पन्न भइ निर्माण कार्य शुरु गर्ने, क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
१२	३०८०३११०	बृहत सरकारी सिंचाई पुनस्थापना तथा व्यवस्थापन	१	<ul style="list-style-type: none"> धेरै पुराना बृहत सरकारी सिंचाई आयोजनाहरूको संरचनाहरू पुनर्स्थापना तथा 	<ul style="list-style-type: none"> कमला, कोशी पम्प, चन्द्र नहर, नारायणी सिंचाई व्यवस्थापन प्रणालीको पुनर्स्थापना 	<ul style="list-style-type: none"> कमला, कोशी पम्प, चन्द्र नहर, नारायणी सिंचाई व्यवस्थापन प्रणालीको पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण कार्यलाई

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		हस्तान्तरण आयोजना		पुनर्निर्माण गरी संचालनमा ल्याई ९८५०० हेक्टरमा सिंचाइ सेवा पुऱ्याउने।	तथा पुनर्निर्माण कार्य भैरहेको, • नेपाल पश्चिम गण्डक सिंचाइ प्रणालीको विस्तृत अध्ययन पुरा भएको।	निरन्तरता दिइने, • पश्चिम गण्डक सिंचाइ प्रणालीको पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण कार्य शुरु गर्ने।
१३	३०८०३१०३	सिंचाई संभाव्यता अध्ययन तथा निर्माण गुणस्तर कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> केही ठूला बहुउद्देश्यीय आयोजनाहरू निर्माणको प्रक्रियामा लैजानको लागि आवश्यक अध्ययन कार्य भएको हुने, थप सिंचाइ क्षेत्र विकासको लागि सम्भाव्य योजनाहरूको पहिचान एवं विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> काली गण्डकी—तिनाउको विस्तृत अध्ययन भैरहेको, पश्चिम गण्डक सिंचाइ प्रणालीको थप सिंचाइ क्षेत्र विस्तारको अध्ययन भैरहेको , केहि मझौला तथा ठूला सिंचाइ आयोजनाहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको, सिंचाइ संरचनाहरूको गुणस्तर परीक्षण गर्न स्थापित प्रयोगशालाहरू सञ्चालन भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> काली गण्डकी तिनाउ डाईभर्सन आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन पूरा गर्ने, तमोर चिस्यांग डाईभर्सन आयोजनाको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन कार्य शुरु गर्ने, माडी दाग डाईभर्सन आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्य शुरु गर्ने, पश्चिम गण्डक सिंचाइ प्रणालीको थप सिंचाइ क्षेत्र विस्तारको अध्ययन सम्पन्न गर्ने, पहिचान भएका अन्य जलाशययुक्त, बहुउद्देश्यीय आयोजनाको प्रारम्भिक अध्ययन गर्ने।
१४	३०८०३१०१	सिंचाइ संस्थागत विकास कार्यक्रम	६	• सिंचाइ विभागको संस्थागत विकासमा सहयोग हुने।	• संस्थागत विकासमा टेवा पुऱ्याएको।	<ul style="list-style-type: none"> उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, सिंचाइ जलश्रोत तथा सिंचाइ विभागको भवन सुरक्षा, सरसफाई, लिफ्ट सञ्चालन, खानेपानी, विद्युतीकरण, टेलिफोन, पुस्तकालय, बगैचा आदिको व्यवस्थापन लगायत अन्य परिआएका मर्मत सम्भारको कार्यहरू गर्ने, मन्त्रालय, विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूका भवनहरूको आवश्यक मर्मत सम्भार गर्ने, सिंचाइ विकास सम्बन्धी सफ्टवेयरहरू

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
						खरिद एवं बितरण गरी संस्थागत विकासमा टेवा पुर्याउने।
१५	३०८०३१०४	यान्त्रिक व्यवस्थापन आयोजना	६	<ul style="list-style-type: none"> सिंचाइसँग सम्बन्धित यान्त्रिक उपकरणहरू मर्मत एवं सञ्चालन भई सिंचाइको लागि पानी सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> हेभी इक्वीपमेन्टको आवश्यक मर्मत संभार भएको, चालू रहेका मेशिनहरू आकस्मिक तथा साधारण मर्मत गरी सञ्चालन भएको, हेभी मेशिनहरू सञ्चालन गरेको, १५ थान हेभी इक्वीपमेन्ट मेशिन खरीद गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> हेभी इक्वीपमेन्टको मेजर मर्मत गरी तयार गर्ने, हेभी इक्वीपमेन्ट र ट्रकहरू साथै फिल्ड भेहिकल माईनर तथा आकस्मिक मर्मत संभार गर्ने, चालु हेभी इक्वीपमेन्ट र ट्रकहरूको पिरियोडिक मर्मत संभार गरी सञ्चालन गर्ने, हलुका गाडीहरूको मर्मत गर्ने।
१६	३०८०३१२५	बृहत दाङ उपत्यका सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> दाङ जिल्लाको करिब ५६००० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३ गोटा जलाशययुक्त सिंचाइ पोखरीको निर्माण कार्य सम्पन्न, १२ वटा लिफ्ट सिंचाइ सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्य क्षेत्रमा सोलार लिफ्ट प्रविधीबाट सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने, ससाना जलाशययुक्त सिंचाइ प्रणाली निर्माण गर्ने, नया प्रविधीमा आधारित सिंचाइ योजना निर्माण गर्ने।
१७	३०८०३१०५	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाञ्चल र मध्यमाञ्चल क्षेत्रका कृषक व्यवस्थित सिंचाइ प्रणालीहरूमा आवश्यक पुनस्थापना कार्य गरी कृषकहरूलाई व्यवस्थित सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादनमा बृद्धि हुन गइ गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने, सरकार व्यवस्थित सिंचाइ योजनाहरूको आवश्यक पुनस्थापनाको कार्य गरी कृषकहरूलाई व्यवस्थापन 	<ul style="list-style-type: none"> व्याच १ तर्फका ७२ वटा उपआयोजनाहरू मध्ये ६६ वटा उपआयोजना सम्पन्न भई करिब ७३५२ हे. मा सिंचाइ सुविधा व्यवस्थित भएको, ४ वटा सिंचाइ उपआयोजनाहरूको निर्माण कार्य ९० प्रतिशत पुरा भएको, व्याच २ तर्फका ५७ वटा उपआयोजनाहरू मध्ये १९ वटा उप योजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भइ ११०१ हे सिंचाइ 	<ul style="list-style-type: none"> व्याच १ तर्फका ६ वटा सिंचाइ उपआयोजनाहरू र व्याच २ तर्फका ३८ वटा आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, व्याच ३ का करिब २८ वटा सिंचाइ उपआयोजनाहरूको (करिब १६६० हे पुनस्थापना कार्य गर्ने, सरकार व्यवस्थित ५ सिंचाइ प्रणालीहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				हस्तान्तरण हुने।	सुविधा उपलब्ध भएको र ११ वटा योजनाहरूको निर्माण कार्य ९० प्रतिशत भएको, • सरकार व्यवस्थित ५ वटा सिंचाइ प्रणालीहरूको ७० प्रतिशत पुर्नस्थापनाको निर्माण कार्य भएको।	
१८	३०८०३११५	प्रगन्ना तथा बडकापथ सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • प्रगन्ना सिंचाइ आयोजनाबाट दाङ जिल्लाको देउखुरी उपत्यका भित्रका चैलाही, सोनपुर, सिसनिया र लालमटिया गा.वि.स. का ५,८०० हे. जग्गामा वर्षेभरी भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध हुने, • बडकापथ सिंचाइ आयोजनाबाट दाङ जिल्लाको देउखुरी उपत्यका राप्ती पारीको गढवा, गंगापरस्पुर र गोबरडिहा गा.वि.स. का ४,००० हे जमिनमा वर्षे भरी सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रगन्ना सिंचाइ आयोजनातर्फ राप्ती नदिको किनारमा ३ वटा साइड इन्टेक निर्माण भएको, नहर प्रणालीमा ठूला साना गरी ४५० वटा संरचना निर्माण, कमाण्ड एरिया वचावटको लागि १०.९ कि.मि. तटबन्ध निर्माण भएको, • बडकापथ सिंचाइ आयोजनातर्फ साइड इन्टेकको सिभिल कार्य सम्पन्न भएको, मूल नहर निर्माण कार्य ६कि.मि. सम्पन्न भएको, • ७ कि मि तटबन्ध निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रगन्नातर्फ कमाण्ड क्षेत्र वचावटको लागि १६०० मि. तटबन्ध विस्तार हुने, शाखा नहरको विस्तार गर्ने, • बडकापथ सिंचाइ आयोजनाको थप मुल नहर (चेनेज ६+००० देखि १२+००० सम्म) तथा संरचनाहरूको निर्माण कार्य गर्ने, • सिंचित क्षेत्र वचावटको लागि तटबन्ध निर्माण गर्ने।
१९	३०८०३१२२	सिंचाइ पुनर्स्थापना आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • ५० वटा योजना पुनःनिर्माण गर्ने, • ७६०० हे. जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुर्याउने, • सिंचित क्षेत्रफलमा वृद्धि भई कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • २१ वटा सिंचाइ योजनाहरूको निर्माण कार्य शुरु भएको, • ७ वटा सिंचाइ योजनाहरू कार्यान्वयनमा जान स्वीकृत भई विस्तृत अध्ययन कार्य भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • २१ वटा सिंचाइ योजनाहरूको निर्माण कार्य शुरु भएको, • ७ वटा सिंचाइ योजनाहरू कार्यान्वयनमा जान स्वीकृत भई विस्तृत अध्ययन कार्य भएको।
२०	३०८०३११७	पालुङटार कुण्डुटार सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजना क्षेत्रमा सिंचाइ तथा नदि नियन्त्रणका 	<ul style="list-style-type: none"> • दरौदी नदि दुवै किनारमा ८ कि.मि. तटबन्धन निर्माण गरी 	<ul style="list-style-type: none"> • पालुङटार र कुण्डुटारमा उपयुक्त प्रविधी मार्फत सिंचाइ गर्नको लागि थप

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				कार्यक्रमहरूबाट उपभोक्ता किसानहरूको आयआर्जनमा वृद्धि भई गरीबी निवारणमा टेवा पुग्ने।	२१५ हे. जमिन उकास भएको, <ul style="list-style-type: none"> दरौदी जलाधार क्षेत्रमा २९ सिचाई योजना मर्मत भई ४१० हे. जमिनमा व्यवस्थित सिचाई पुगेको। 	अध्ययन गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> पालुडटार सिचाई योजनाको विस्तृत अध्ययन पुरा गर्ने, कुण्डुटारमा ८०० मिटर नहर निर्माण गर्ने।
२१	३०८०३१२७	एकिकृत उर्जा तथा सिचाई विशेष कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> पहाडका टार र तराइमा सौर्य उर्जाको प्रयोगबाट थप जमिनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> तराइ र पहाडमा योजना पहिचान भइ सम्भाव्य योजनाहरूको अध्ययन भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा योजनाहरूको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, पहिचान भएका सम्भाव्य विस्तृत अध्ययन कार्य गर्ने।
२२	३०८०३१२३	समृद्ध तराइ मधेश सिचाई विशेष कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> तराइ केन्द्रित कार्यक्रम रहेकोले तराइमा सबै प्रकारका प्रविधीहरू प्रयोग गरी सिचाई सुविधा उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> व्यवस्थापनमा रहेका सिचाई प्रणालीहरूको आवश्यक मर्मत संभार गरिएको, व्यवस्थापनमा रहेका प्रणालीहरूमा पानीको मात्रा वृद्धि गर्न स्थानिय खोला नालाहरूको पानीको सदुपयोग गर्ने गरी अगुमेन्टेसन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जमुनी सिचाई योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, लाल वकैया सिचाई योजनाको निर्माण कार्य शुरु गर्ने, स्यालो तथा डिप टयूबेल सिंचाई कार्यक्रमबाट करीब १७०० हे. जमिन सिंचाई सेवा उपलब्ध हुने।
२३	३०८८१०११	भूमिगत जलश्रोत विकास समिति	५	<ul style="list-style-type: none"> क्षमता विकास गरिएको हुने भूमिगत जल स्तर मापन कार्य भएको हुने, भूमिगत जलको अध्ययन, अनुसन्धान र सर्वेक्षण भएको हुने, भूमिगत जलस्रोतसम्बन्धी तथ्यांक व्यवस्थित भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको भूमिगत जलश्रोत सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धानको काम भएको, जमिन मुनिको भू बनौट पत्ता लगाई भूमिगत जल भंडार को बारेमा यकिन गर्ने कार्य जारी रहेको, भूमिगत जल श्रोतको सम्भाव्यताको अध्ययनको लागि डिप तथा स्याल्लो ट्युबवेलको निर्माण भएको, तराईका २० जिल्ला तथा काठमाडौं उपत्यका भूमिगत जल 	<ul style="list-style-type: none"> अन्वेषण स्यालो तथा डिप ट्युबेल निर्माण गर्ने, तराई २० जिल्ला तथा काठमाडौं उपत्यका भूमिगत जल स्तर कार्य निरन्तर मापन कार्य गर्ने, मध्य पहाडी क्षेत्रहरूमा भूमिगत जलको अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने, पहाडी क्षेत्रहरूमा Geophysical Survey गर्ने, भूमिगत जलस्रोत सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थित गर्ने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					स्तर कार्य निरन्तर भएको, <ul style="list-style-type: none"> • मध्य पहाडी क्षेत्रहरूमा भूमिगत जलको अध्ययन, अनुसन्धान सुरु भएको, • पहाडी क्षेत्रहरूमा Geophysical Survey सुरु भएको। 	

५.१.३ जलस्रोत अनुसन्धान तथा विकास

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	अध्ययन अनुसन्धान	गोटा	-	४१	२०
२	नमूना परीक्षण	गोटा	-	८	६
३	तालिम संचालन	गोटा	-	१२	४
४	ठुला तथा मझौला नदीमा तटबन्ध निर्माण	कि.मि	-	८७९.२६	२०
५	जग्गा उकास	हेक्टर	-	१२००२	५०
६	ठुला पहिरो रोकथाम	वटा	-	९	४

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३०८०४१०१	जलस्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र	३	• जलस्रोत सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण, प्रविधि विकास तथा विस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम, नवीनतम नमूना	• सोलार लिफ्ट नमूना योजना निर्माण, नमूना नदि नियन्त्रण कार्य, सिंचाइ प्रणालीमा नमूना पानी चुहावट	• जलस्रोत, सिंचाइ तथा जल विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण सम्बन्धी कार्य,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				(Model) प्रविधि विकास तथा क्षमता विकास भएको हुने	नियन्त्रण कार्य, Ram Pump प्रविधि बाट पानि lift प्रविधि विकास, विभिन्न software सम्बन्धि तालिम (हालसम्म २०० भन्दा बढी सहभागी), जलस्रोत, सिंचाइ तथा जल विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण सम्बन्धी कार्य,	त्रिभुवन विश्वविद्यालय संग सहकार्यमा अनुसन्धानको सुरु)Hard Rock aquifer tapping and development), सोलार लिफ्ट नमुना योजना अध्ययन 2, विभिन्न Tunneling technology, Quality Control, ERT Training, software सम्बन्धि विभिन्न तालिम 175 जना, Lab संचालन, नमुना Landslide Protection कार्य, River Aggradation & Sedimentation control कार्य
२	३०८०३१०६	नदी नियन्त्रण कार्यक्रम	२, ४	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक पूर्वाधार, मानव बस्ती, खेतीयोग्य जमीनको लगायत अन्य संरचनाहरू संरक्षण भएको हुने महाकाली - दार्चुला, कर्णाली, नारायणी, बबई-भादा-औरही, खाँडो, त्रियुगा, कोशी, बक्राहा, कमला, बागमती तथा लालबकैया नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू कार्यान्वयनबाट वस्ती, पूर्वाधार संरचनाहरू तथा खेती योग्य जमिनको कटानको रोकथाम तथा संरक्षणका लागि नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर, टेवा पर्खाल आदि संरचना निर्माण भएको हुने। तराई क्षेत्रका २१ वटा नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर आदि नदी नियन्त्रण संरचनाहरूको निर्माण कार्य जनताको तटबन्ध कार्यक्रमबाट हुने। ठूला नदी र तिनका पहिलो सहायक नदी लगायत महाकाली नदी र यसका पहिलो सहायक नदी नियन्त्रणको कार्य गरी 	<ul style="list-style-type: none"> महाकाली - दार्चुला, कर्णाली, नारायणी, बबई-भादा-औरही, खाँडो, त्रियुगा, कोशी, बक्राहा नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू कार्यान्वयनबाट ५९.६ कि.मी. र मेची, विरिड, कन्काई, रतुवा मावा, कमल, रातो, औरही, मराहा, बाँके, झीम, लखनदेही, पूर्वी रासी, तिनाउ दानव कञ्चन, पश्चिम रासी, बबई, मोहना, खुटिया, दोधा, महाकाली लगायत जनताको तटबन्ध कार्यक्रमबाट २४९ कि.मी. गरी जम्मा ८४५ कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको ठूला पहिरोहरू: हाडदेवा-ताप्लेजुड, हिरेवा- ताप्लेजुड, राम्चेकेरुड-नवलपरासी, कपुरकोट-सल्यान, फगाम-रोल्पा, राम्चे-रसुवा, धैबुड-रसुवा, लम्जुड जुकेपानी-म्याग्दी, काडै-कास्की, सेती-सिन्धुली, 	<ul style="list-style-type: none"> महाकाली - दार्चुला, कर्णाली, नारायणी, बबई-भादा-औरही, खाँडो, त्रियुगा, कोशी, बक्राहा, कमला, बागमती, लालबकैया नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू कार्यान्वयनबाट वस्ती, पूर्वाधार संरचनाहरू तथा खेती योग्य जमिनको कटानको रोकथामका लागि नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर, टेवा पर्खाल आदि संरचना निर्माण गरिने तराई क्षेत्रका २१ वटा नदीहरू मेची, विरिड, कन्काई, रतुवा मावा, कमल, रातो, औरही, मराहा, बाँके, झीम, लखनदेही, पूर्वी रासी, तिनाउ, दानव, कञ्चन, पश्चिम रासी, बबई, मोहना, खुटिया, दोधा, महाकालीमा नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर आदि नदी नियन्त्रण संरचनाहरूको निर्माण र मर्मत गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>जोखिम न्यूनीकरण हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • राम्चे-रसुवा, कपुरकोट, राम्चे-नवलपरासी, हाडदेवा लगायत ठूला प्रकृतिका पहिरो रोकथामका कार्य गरिएको हुने • रुपातालको संरक्षण तथा विकासबाट जैविक विविधताको संरक्षण हुने र सोबाट पर्यटन, मत्स्यपालन, सिंचाइ सुविधा र रोजगारीको अवसरमा समेत वृद्धि भै राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुगेको हुने। 	<p>रेउखोला-ईलाम, अमराई-देउराली-अर्घाखाँची लगायतका पहिरोहरूको रोकथामका कार्य गरिएको</p> <ul style="list-style-type: none"> • रुपातालमा बाँध निर्माण पश्चात तालले ओगट्ने क्षेत्रफल १६३.९ हेक्टर जमिनको रेखाङ्कन भै सो जमिन अधिग्रहण र मुआब्जा वितरण गरिने तथा ताल संरक्षणको लागि संरचनाहरूको निर्माण कार्यको निरन्तरता दिइने। 	<ul style="list-style-type: none"> • २० कि.मी. तटबन्ध निर्माण तथा ५० हे जमिन उकास गर्ने • ठूला पहिरोहरू: हाडदेवा-ताप्लेजुड, हिरेवा- ताप्लेजुड, राम्चेकेरुड-नवलपरासी, कपुरकोट-सल्यान, फगाम-रोल्पा, राम्चे-रसुवा, धैबुड-रसुवा, लम्जुड जुकेपानी-म्याग्दी, काडै-कास्की, सेती-सिन्धुली, रेउखोला-ईलाम, अमराई-देउराली-अर्घाखाँची लगायतका पहिरोहरूको रोकथामका कार्य गर्ने • रुपातालमा बाँध निर्माण पश्चात तालले ओगट्ने क्षेत्रफल १६३.९ हेक्टर जमिनको रेखाङ्कन भई सो जमिन अधिग्रहण र मुआब्जा वितरण तथा ताल संरक्षणको लागि संरचनाहरूको निर्माण कार्यको निरन्तर गर्ने। • ठूला नदी र तीनका पहिलो सहायक नदीहरू नियन्त्रणको कार्य शुरू गर्न अध्ययन गर्ने।
३	३०८०३१०७	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण प्रविधि परियोजना	२, ४	<ul style="list-style-type: none"> • जल उत्पन्न प्रकोप न्यूनीकरण तथा नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि भएको हुने। • जलाधार तथा उप-जलाधार क्षेत्रबाट बगेर जाने गेग्रान वहाव न्यूनीकरण हुने। • जल उत्पन्न प्रकोपबाट प्रभावित भौतिक पूर्वाधारहरूको संरक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • जल उत्पन्न प्रकोप न्यूनीकरण तथा नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विभिन्न तालिम र गोष्ठीहरू सम्पन्न भएको। • विभिन्न जलाधार तथा उप-जलाधार क्षेत्रबाट बगेर जाने गेग्रान वहावलाई न्यूनीकरण गर्न सावो ड्याम, चेक ड्याम, सर्फेस तथा सब सर्फेस ड्रेनेज, बायोइन्जिनियरीङ्ग कार्य, क्यास्केड 	<ul style="list-style-type: none"> • जल उत्पन्न प्रकोप न्यूनीकरण तथा नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विभिन्न तालिम र गोष्ठीहरू गरिने। • विभिन्न जलाधार तथा उप-जलाधार क्षेत्रबाट बगेर जाने गेग्रान वहावलाई न्यूनीकरण र संरक्षण कार्यहरू गरिने। • मुग्लिन-नारायणघाट, सिन्धुली-

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<p>ड्रप, टोवाल, रिटेनिङ्ग वाल लगायतका विभिन्न संरचनाहरूको निर्माण भई गेग्रान बहाव र पहिरो नियन्त्रण कार्यहरू भएको।</p> <ul style="list-style-type: none"> मुग्लिण-नारायणघाट, सिन्धुली-वर्दिवास, अरनिको राजमार्ग, पासाङ्ग ल्यामु राजमार्ग र पृथ्वी राजमार्गमा टाँफिक व्यवस्थापनलाई सहज बनाउनको लागि गेग्रान बहाव र पहिरो नियन्त्रण कार्यहरू भएको। 	वर्दिवास, अरनिको राजमार्ग, पासाङ्ग ल्यामु राजमार्ग र पृथ्वी राजमार्गमा गेग्रान बहाव र पहिरो न्यूनीकरण तथा नियन्त्रणका कार्यहरूमा विभिन्न प्रविधि प्रयोग गरी नियन्त्रण कार्य गर्ने।
४	३०८०३१०८	भारतीय अनुदान सहयोगमा संचालित नदी नियन्त्रण कार्यक्रम	२, ४	<ul style="list-style-type: none"> खाडो, बाणगङ्गा, पश्चिम राप्ती नियन्त्रण योजना संचालनबाट तटबन्ध निर्माण भई जनधनको क्षति न्यूनीकरण भएको हुने जग्गा उकास भएको हुने रोजगारी सृजना भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> छैटौँ JSTC बैठकमा कार्यान्वयन सहमतको निर्णय भएको। विगतका वर्षहरूमा कमला, वागमती र लालवकैया नदीहरूमा नदी नियन्त्रणका कार्यहरू गरी १६५ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गरिएको 	<ul style="list-style-type: none"> DPR तयारी तथा अध्यावधिक गरी निर्माण गर्ने
५	३०८०३११८	टार बजार संरक्षण कार्यक्रम	१, २	<ul style="list-style-type: none"> जोखिमयुक्त जिल्ला सदरमुकामहरू भद्रपुर, बेनी (म्याग्दी, पर्वत), चैनपुर र दुनै लगायतको भौतिक पूर्वाधार/संरचना, मानववस्ती, खेती योग्य जमिनको संरक्षण भै जल उत्पन्न विपद न्यूनीकरण भई मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक हानी नोकसानी न्यूनीकरण भएको हुने। पुरातात्विक स्थानहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला सदरमुकाम तथा महत्वपूर्ण शहरी वस्तीहरू भद्रपुर, बेनी (म्याग्दी र पर्वत), चैनपुर र दुनैको DPR तयार भइ सो को आधारमा नदी किनारको संरक्षण, सुदृढिकरण तथा व्यवस्थापन कार्य कार्यहरूलाई निरन्तरता दिइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला सदरमुकाम तथा महत्वपूर्ण शहरी वस्तीहरू भद्रपुर, बेनी (म्याग्दी र पर्वत), चैनपुर र दुनैको क्रमागत जोखिम न्यूनीकरणका लागि भौतिक पूर्वाधार-संरचना, वस्ती, खेतीयोग्य जमिनको संरक्षण कार्यहरू गर्ने
६	३०८०३१२६	नयाँ प्रविधिमा आधारित नदी नियन्त्रण आयोजना	२, ४	<ul style="list-style-type: none"> मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक हानी नोकसानी न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गरी प्रभावित जनताहरूलाई रोजगारी उपलब्ध हुन गई गरिवी न्यूनीकरण भएको हुने, कृषि योग्य भूमिलाई संभावित नदी कटान 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको स्थलगत अध्ययनको काम सम्पन्न भएको तथा आ.व. २०७५/७६ को लक्ष हासिल गरिने अवस्थामा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> परम्परागत भन्दा फरक उपयुक्त प्रविधिको पहिचान गरी जल उत्पन्न विपद जन्य जोखिम न्यूनीकरण गर्ने जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>तथा भू:स्खलनबाट सुरक्षित तथा व्यवस्थित तुल्याई कृषि जन्य आयमा हास आउन नदिने।</p> <ul style="list-style-type: none"> उपयुक्त प्रविधि पहिचानका लागि अन्य निकायहरूसंग सहकार्य गरी अनुसन्धानात्मक तथा संस्थागत विकासको कार्य गरिने सफल उपयुक्त प्रविधि जल उत्पन्न विपदको जोखिम न्यूनीकरणका लागि अन्य आयोजनामा समेत प्रयोग गर्ने गरी संस्थागत विकास हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> उपयुक्त प्रविधि पहिचानका लागि अन्य निकायहरूसंग सहकार्य गरी अनुसन्धानात्मक तथा संस्थागत विकासको कार्य शुरु गर्ने
७	३०८०३१४८	पूर्वि राप्ति लोथर-सौराहा कन्क्रिट डाइभर्सन	२, ४	निर्माण कार्य सुरु भएको हुने ।	नयाँ आयोजना	डि.पि.आर. बमोजिम निर्माण कार्य सुरु गर्ने ।

५.१.४ मौसम अनुसन्धान

क. नतिजा सूचक

क्र. सं.	सूचक	एकाई	आ. व. २०७४/०७५ को वास्तविक प्रगति	आ. व. २०७५/७६ को अनुमानित प्रगति	आ. व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१ ☐	स्वचालित जलमापन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	४६	९०	११२
२ ☐	स्वचालित मौसम मापन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	३२	९७	१६०
३ ☐	मौसम राडार (C-band) स्थापना र सञ्चालन	वटा	०	१	१ (२ वटाको ८० प्रतिशत कार्य सम्पन्न)
४ ☐	रेडियोसोन्ड केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	०	१	१
५ ☐	चट्यांग मापन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	०	९	९

क्र. सं.	सूचक	एकाई	आ. व. २०७४/०७५ को वास्तविक प्रगति	आ. व. २०७५/७६ को अनुमानित प्रगति	आ. व. २०७६/७७ को लक्ष्य
६□□	वाढी पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन: जलाधार क्षेत्र जलाधार क्षेत्र	वटा	८ ८	९ १०	९ १२
७□□	हिमताल विष्फोटन पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन	वटा	१	२	२
८□□	वाढी जोखिम नक्साङ्कन कार्य	वटा	६	८	१०
९□	३ दिन सम्मको मौसम पूर्वानुमान	प्रति दिन	२	२	२
१०□□	७ दिन सम्मको मौसम पूर्वानुमान	प्रति दिन	-	-	१
११□□	मनसुन सिजनमा वाढी पुर्वसूचना तथा पूर्वानुमान	प्रति दिन	२	२	२
१२□□	हिम, हिमताल तथा हिमनदी सर्वेक्षण	वटा	३	४	५
१३□	राडार(X-band) स्थापना	वटा	०	०	०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३०८०२०११	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	१	<ul style="list-style-type: none"> स्वचालित जल तथा मौसम मापन उपकरण जडान, हिम, हिमनदी तथा हिमताल अध्ययन र सर्वेक्षण, मौसम र वाढी पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचना प्रवाह, वाढी जोखिम नक्सांकन, कृषि-मौसम सूचना प्रवाह, मौसम तथा जलवायु सम्बन्धी सूचना प्रवाह भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्वचालित १८७ वटा जल तथा मौसम मापन उपकरण जडान भएको, ३ वटा हिम, हिमनदी तथा हिमताल अध्ययन र सर्वेक्षण भएको, नियमित मौसम र वाढी पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचना प्रवाह, ९ वटा वेसिनमा वाढी जोखिम नक्सांकन, २८ वटा जिल्लामा कृषि-मौसम सूचना प्रवाह, नियमित मौसम तथा जलवायु सम्बन्धी सूचना प्रवाह भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा मौसमी राडारको कार्य ८०% सम्पन्न भएको हुने, उच्च हिमाली क्षेत्रमा २/२ वटा स्वचालित जल/मौसम मापन केन्द्र स्थापना भए हुने, १ वटा Bank Operating system स्थापना भएको हुने, १ वटा हिमतालको अध्ययन हुने, केहि Mercury Barometer तथा Thermometer विस्थापन गरी स्वचालित Sensors जडान गर्ने।
२	३०८०२१०१	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यक्रम	१, २	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरू सञ्चालन तथा तथ्यांक संकलन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरू सञ्चालन तथा तथ्यांक संकलन भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> नियमित जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरू सञ्चालन तथा तथ्यांक संकलन हुने।

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
३	३०८०२१०२	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> विभागको अवलोकन संजाल, सञ्चार प्रणाली, तथ्यांक व्यवस्थापन तथा मोडल विकास तथा विस्तार गरी विभागले प्रवाह गर्ने सेवा गुणस्तरीय भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौमा विभागको कार्यालय भवन निर्माण, चट्याङ्ग संजाल प्रणाली स्थापना, १ वटा मौसमी राडार स्थापना, रेडियो सोन्डे (Radiosonde) स्थापना, कोशी र पश्चिम राप्ती नदीमा End-To-End Early Warning System स्थापना, १०५ वटा स्वचालित जल तथा मौसमी केन्द्रहरू स्थापना भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> TV studio स्थापना गर्ने, Forecasting गर्ने, workstation स्थापना गर्ने, NWP प्रणालीको विकास गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.६२२.४२ करोड, पुँजीगततर्फ रु.४०२५.६१ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु.५८७२.५१ करोड गरी जम्मा रु.१०५२०.५४ करोड विनियोजन गरिएको छ।

५.२ भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात

५.२.१ सडक यातायात

क. नतिजा सूचक

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व.२०७४/७५सम्मको वास्तविक उपलब्धि	आ.व.२०७५/७६ को संसोधित उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	राष्ट्रिय प्रादेशिक लोकमार्ग (स्तर्रोन्नति/कालोपत्रे)	कि.मि	६९७९	८००	१२००
२	जम्मा सडक निर्माण	कि.मि	३००८८	११००	२०००
३	द्रुत लोकमार्ग (भूमिगत मार्ग समेत)	कि.मि	०	०	२०
४	३० मिनेट सम्मको दुरीमा यातयात पहुँच भएको परिवार	प्रतिसत	७८.९	३	४
५	सडक स्तर्रोन्नति, पुनःनिर्माण र सुदृढीकरण	कि.मि	१३७०७	४५	५५
६	आवधिक मर्मत सम्भार	कि.मि	६००	११६४	८००
७	नियमित मर्मत सम्भार	कि.मि	९१५५	८२८४	७१७५
८	पूल निर्माण	संख्या	२०७२	१२५	२००
९	सवारी साधन कर	रु करोडमा	४७७९	११०७	१२५०
१०	ट्राफिक चिन्ह र संकेत राख्ने	वटा	६८७३	-	५००
११	सवारी चालक अनुमतिपत्र स्मार्टकार्ड वितरण	लाख	६	४	१२
१२	इम्बोस्ड नम्बरप्लेट वितरण	संख्या हजारमा	४.२७	-	१५००
१३	रोजगारी सिर्जना	संख्या हजारमा	४५	४५	५५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३३७०११०१	सगरमाथा लोकमार्ग (गाईघाट-दिक्तेल खण्ड)	१,२	<ul style="list-style-type: none"> १०१ कि.मि.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति, एवं कालोपत्र भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २० कि.मि. सडक कालोपत्रे, २६ कि.मि. सडक ग्राभेल, ५५कि.मि.माटे सडक निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सुनकोशीमा नियमित बेलीब्रिज संचालन, ४ कि. मि. सडक चौडा पर्ने कार्य, २०कि.मि. कालोपत्रे, २५कि.मि. सब बेस, २० कि.मि. बेस कोर्स कार्य सडक सुदृढिकरण, स्ट्रक्चर निर्माणतथा मर्मत सम्भार गर्ने।
२	३३७०११०२	वी.पी. राजमार्ग (सुर्यविनायक धुलिखेल, धुलिखेल सिन्धुली - बर्दिवास सडक) १. विश्वेश्वरप्रसाद कोईरालामार्ग (बनेपा- सिन्धुली - बर्दिवास)	१,२,३	<ul style="list-style-type: none"> १६० कि.मि.सडक निर्माण भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> १६० कि.मि.सडक खण्ड कालोपत्रे भएको 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि मि Blacktop overlay गरिने। सडक सतह तथा सडक स्ट्रक्चरहरूको मर्मत संभार गर्ने।
		२. काठमाडौं-भक्तपुर- धुलिखेल सडक विस्तार		<ul style="list-style-type: none"> ९.१+१४.९१ कि.मि. सडक सुदृढिकरण एवम् विस्तार, ९+१४ वटा आकाशे पुल निर्माण,१७ कि.मी सर्भिस रोडनिर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ९.१ कि.मि. सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। ९ कि.मि. सर्भिस सडकमा कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> धुलिखेल सम्मको विस्तारको लागि जग्गा अधिग्रहण एवं सर्वे डिजाईनको कार्य गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
३	३३७०११०३	महाकाली कोरिडोर (ब्रम्हदेव-झुलाघाट- दार्चुला- टिकर), दार्चुला टिकर सडक योजना	२,३	<ul style="list-style-type: none"> दार्चुलाकोखलंगादेखि घाटीबगरसम्म ६० कि.मि. सडक निर्माण भैरहेको, डडेलधुरा बैतडी रदार्चुलाको विभिन्न खण्डमा ८३ कि.मि. सडक निर्माणका साथै २ वटा पक्की पुलहरूको निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> डडेलधुरा, बैतडी र दार्चुलाको विभिन्न खण्डमा ६६ कि.मि. कच्ची सडक निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बैतडी र दार्चुलाको सिमानाको चमेलिया नदीमा धनथाला र खेत गराडी जोड्ने पुल निर्माण, खलंगा क्षेत्रमा ३ कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने, खलंगा -सुनसेरा (४० कि.मि.) सडकको स्तरोन्नति गर्ने, सुनसेरा-घाटीबगर खण्डमा (२० कि.मि.) ट्रयाक खोल्ने, कन्चनपुर, डडेलधुरा र बैतडी ट्रयाक खोल्न बाकी रहेका स्थानहरूमा नयाँठेकाको व्यवस्थापन गरी १०० कि.मि. ट्रयाक खोल्ने।
४	३३७०११०४	कान्ती राजपथ	१,२	<ul style="list-style-type: none"> ७९ कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> ३१कि.मि.सडक कालोपत्रे, ४२ कि.मि. ग्राभेल गरेर ७३ कि.मि.सडक चौडा गर्ने कार्य सम्पन्नभएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकि ६ कि. मि. सडक समेत चौडा गरी सडकको सम्पूर्ण लम्बाई कालोपत्रे गरी सक्ने। १५ किमि बेस, १० कि मि सब बेस, १५ कि मि कालोपत्रे गर्ने। निर्माण सम्पन्न सडककोमर्मत सम्भार गर्ने। पहिरो रोकथामको कार्य अगाडि बढाउने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
५	३३७०११०५	गंगटे समुन्द्रटार गल्फुभन्ज्यांग सडक	१,२	• ५० कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ५० कि मि ट्रयाक खोलिसकेको, २० कि मि कालोपत्रे भैसकेको, १० कि मि ग्रावेल कार्यसम्पन्न भएको।	• १० कि मि सडक ट्रयाक निर्माण गर्ने।
६	३३७०११०६	कक्रहवा-रुद्रपुर- सालझण्डी-सन्धीखर्क ढोरपाटन सडक	१,२	• १९५ कि.मि. सडक निर्माण र सालझण्डी (रुपन्देही)—पाल्पा सिमाना (५.० कि.मि.) पाल्पा (कन्चन खोला)—ढुंग्रीखोला) अर्घाखाँची सिमाना (१७ कि.मि.) र अर्घाखाँची सिमाना—सौतामारे (गुल्मीसिमाना) (४२कि.मि.) गंगरे (बागलुंग सिमाना)—ढोरपाटन (५४ कि.मि.) निर्माण सम्पन्न भएको हुने।	• पुरै ट्रयाक खुलेको ७ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको, कन्चन खोला पुल, ढुंग्री खोला पुल रगच्छेखोला पुल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। • करिव ६५ कि.मि. ग्रावेल सम्पन्नभएको।	• १० कि मि सब बेस, ४ कि मि सडक ट्रयाक निर्माण गर्ने।
७	३३७०११०७	दमक चिसापानी सडक	१,२	• ४४ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने	• १३ कि.मि. कालोपत्रे, १३ कि.मि. ग्राभेल सम्पन्न भएको	• १० कि मि सब बेस तयार गर्ने।
८	३३७०११०८	मदनभण्डारी राजमार्ग (बाहुन डाँगी देखि रूपाल सम्म) झापाको शान्तिनगर देखि पश्चिम डडेल्धुराको रूपालसम्म धरान-चतरा-गाईघाट- कटारी -सिन्धुली बजार- हेटौंडा	१,३	• २५० कि.मि. सडक दुई लेनमा निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने।	• २३ कि.मि. कालोपत्रे, १०० कि.मि. ग्राभेल, ३५ बटा पुल सम्पन्न भएको।	• सम्पूर्ण २५० कि.मि. सडकलाई दुई लेनमा कालोपत्रे गर्ने, • ७६ बटा पुल निर्माण सम्पन्न गर्ने, • धरान-शान्तिनगर खण्डको ठेक्का पट्टा व्यवस्थापन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		मदन भण्डारी राजमार्ग (झापाको शान्तिनगर देखिपश्चिम डडेल्धुराको रूपाल सम्म) तम्घास- सिमलटारी-पुर्कोटदह- सौतामारे-मछि, गुल्मी/प्युठान		<ul style="list-style-type: none"> ६९ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> पुरै ट्रयाक निर्माण सम्पन्न, २५ कि.मि. ग्राभेल गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २९कि.मि सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति, ४ कि.मि ग्राभेल तथा सिमलटारी-सौतामारेखण्डको कालोपत्रेको ठेक्कापट्टा गर्ने।
		मदन भण्डारी राजमार्ग (झापाको शान्तिनगर देखिपश्चिम डडेल्धुराको रूपाल सम्म) तुल्सीपुर पुरनधारा सुर्खेत दाड/सुर्खेत (सुर्खेत खण्ड)		<ul style="list-style-type: none"> ४५ कि.मि. सडक निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> १४ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ६कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न गर्ने।
		मदनभण्डारी राजमार्ग (झापाको शान्तिनगर देखिपश्चिम डडेल्धुराको रूपाल सम्म) तुल्सीपुर पुरनधारा सुर्खेत दाड/सुर्खेत (दाडखण्ड)		<ul style="list-style-type: none"> ६२ कि.मि. सडक निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> ३० कि मी ग्राभेल तथा ४० कि.मि. कालोपत्रे कार्य सम्पन्नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> २० कि.मि. कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने
९	३३७०११०९	गल्छी-त्रिशूली-मैलुङ- स्याफ्रुवेशी-रसुवागढी सडक	१,२	<ul style="list-style-type: none"> ८२ कि.मि. सडक दुई लेनमा निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गल्छी-त्रिशूली-बेनावती-मैलुङ (४६ कि.मि.) सडकलाई दुई वर्षभित्र दुई लेनमा निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ ठेक्का व्यवस्थापन गरी कार्य अगाडी 	<ul style="list-style-type: none"> गल्छी 'त्रिशूली 'बेनावती' मैलुङ १९ कि.मि. कालोपत्रे स्तरोन्नति गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					<p>वढीरहेको</p> <ul style="list-style-type: none"> • २५ कि.मि. सडक चौडा, टेवा पर्खाल तथा नाली निर्माण तथा ६ कि.मि. ग्राभेल सम्पन्न भएको। 	
					<ul style="list-style-type: none"> • मैलुंग स्याफ्रुवेशी खण्ड १९ कि.मि. सडक नेपाली सेनाले ट्रयाक निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • मैलुंग 'स्याफ्रुवेशी' खण्ड १९ कि.मि.सडक लाई ठेक्का पट्टा गरी निर्माण कार्य शुरु गर्ने।
					<ul style="list-style-type: none"> • स्याफ्रुवेशी' रसुवागढी १७ कि.मि. सडक खण्ड दुई लेनमा कालोपत्रे गर्नको लागि चीन सरकारबाट निर्माण कार्य शुरु भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • चीन सरकार वाट स्तरोन्नति कार्य गर्ने।
१०	३३७०१११०	टनकपुर लिंक सडक	१,२	<ul style="list-style-type: none"> • १२ कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • ७.५ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • ४.५ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न गर्ने।
११	३३७०११११	सडक सुधार आयोजना	१,२,३	<ul style="list-style-type: none"> • एलओसी २ का ११ वटा सडकहरूको ३६७ किलोमिटर सडक स्तरोन्नति एव कालोपत्रे गरिने एवं एलओसी३ का १२ वटा (कि.मि. ७७९.२८) सडकको स्तरोन्नति र हाल थप भएको ८ वटा सडकको (१२२.५ कि.मी) बिस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन हुन बाँकी रहेका सडकको छनौट गरी बिस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन गरी सडक स्तरोन्नति गर्ने। 		
		लामोसांधु-मुढे-चरिकोट सडक		<ul style="list-style-type: none"> • ५.५कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्याब्रियन वाल, टेवा पर्खाल, सववेश आदि निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • २० कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		शहीद मार्ग सडक योजना (घोराही-होलेरी खण्ड)		• ३१.५ कि.मि. सडक निर्माण तथा कालोपत्रेमा स्तरोन्नति भएको हुने।	• हालसम्ममा ३० कि. मि. सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न भएको।	• १ कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।
		लुम्बिनी बुद्धिष्ठ सर्किट सडक		• ४२ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• ४२ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न एवं नाली, टेवा पर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको।	
		सांफेवगर-मार्तडी सडक (बार्जुगाड-मार्तडी खण्ड)		• २७.७ कि.मि. सडकनिर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• २७.७ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको।	
		बर्दघाट-पालडांडा-त्रिवेनी सडक		• १२.५ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• १२.५ कि.मि. सडकमा कालोपत्रे कार्य सम्पन्नभएको।	
		बालाजु-रानीपौवा-ककनी-त्रिशुली सडक		• ५६ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• १० कि.मि. सडकमा सब बेस कार्य सम्पन्न एवं नाली, टेवा पर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको।	• ४० कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।
		छहरे-विदुर सडक		• ११.५ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• १० कि.मि. सडकमा सब बेस र ७ कि.मि. वेश सम्पन्न एवं नाली, टेवापर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको।	• ११.५कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने।
		बल्खु-दक्षिणकाली सडक		• ११.९३ कि.मि. सडक निर्माण स्तरोन्नति भएको हुने।	• १०.२३ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न एवं नाली, टेवा पर्खाल आदिको निर्माण भएको	• १.७ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने।
		भक्तपुर-नगरकोट-सिपाघाट सडक		• १५.६६ कि.मि. सडकनिर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• २.६ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न एवं नाली, टेवा पर्खाल	• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					आदिको निर्माण कार्य भएको।	
		भरतपुर-रामपुर-मेघौली सडक		• १२ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• १२ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको।	
		जनकपुर-परिक्रमा सडक		• ९९ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• ५४ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको।	• ३० कि.मि. सडक कालोपत्रे, २० कि.मि. ग्रावेल कार्य सम्पन्न गर्ने।
		LOC-III अन्तर्गतका १२ वटा सडकहरू		• LOC-III अन्तर्गतका १२ वटा सडकहरू (कि.मि.७७९.२८) स्तरोन्नति हुने। • हाल थप भएको १४ वटा सडकको (२५० कि.मी) विस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन हुन बाँकी रहेका सडकको छनौट गरी विस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन गरी सडक स्तरोन्नति भएको हुने।	• ठेक्का खरीद कार्य सम्पन्न भएको।	• ११ वटा ठेक्का व्यवस्थापन भइ कार्य शुरु भएका र अन्य थप सडक ठेक्का व्यवस्थापन कार्य प्रारम्भ गर्ने।
		भेडेटार-रवि-रांके सडक		• १००.४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरीद कार्य सम्पन्न भएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवापर्खाल, सबवेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		लामोसाँगु-तामाकोशी- जिरी (चरीकोट-जिरी खण्ड) सडक		• ५५.४४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरीद कार्य सम्पन्नभएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवा पर्खाल, सबवेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		सेलेघाट -रामेछाप - साँघुटार सडक		• ४९.८१ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।		• ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		गैडाकोट -रामपुर - राम्दी (पिपलडाँडा) सडक		• १३१.७ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• निर्माण कार्य सुरु भएको।	• २० किमि सडक कालोपत्रे गर्ने।
		लमही -घोराही - तुलसीपुर सडक		• ४६.५ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्नभएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवा पर्खाल, सववेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		भालुवाड -बाघडुला - भिमगीट्टे सडक		• ७३.६ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्नभएको।	• ९.१ कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।
		सहजपुर -बोगटान - दिपायल सडक		• ५०.०२ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्न भएको।	• १५ किमि सडक कालोपत्रे गर्ने।
		बर्दिवास -जलेश्वर सडक, जलेश्वर, राजविराज, सिरहा शहरी सडक		• ८९ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्काखरिद कार्य सम्पन्नभएको।	• नालीतथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवापर्खाल, सववेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		गण्डक क्यानल सडक		• ६२ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्न भएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवा पर्खाल, सववेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		बसन्तपुर-कटाहारीया- कवाहिगोठ-पीप्रादी -पदम सडक र मलंगवा शहरीसडक		• ४४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• निर्माण कार्य सुरु भएको।	• २०कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।
		गुलरिया-म.रा.मा. सडक र नेपालगञ्ज शहरी सडक		• ४८.०४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्न भएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवा पर्खाल, सववेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		चन्द्राैटा -कृष्णनगर		• २८ कि.मि. सडक कालोपत्रे	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्न भएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		सडक र कृष्णनगर शहरी सडक		भएको हुने।		वाल, टेवा पर्खाल, सववेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		सहजपुर-बोक्तान, दिपायल-चैनपुर, पुष्पलालमार्ग-चनौटे- बांझे-झुले-छौडे, ककनी- थानसिं, सिधुवा-शुक्रवारे- म्यागलुङ्ग, गण्डक नहर, पञ्चडिही-कटहरे-हर्मी- साहिल्टर, सुकेटार पाथीभरा, चोहर्वा-सिराह- माडर, लमही-घेराही, रूपनि-राजविराज - कुनैली, जानकी मेडीकल कलेज-मिथिला- विहारी- सवेला, रामायणा सर्किट मुझेलिया-धनुषाधाम- धारापानी		• २५० कि.मि. सडक स्तरोन्नति तथा कालोपत्रे भएको हुने।		• विस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन कार्य सम्पन्न गरी ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने।
१२	३३७०१११२	११ किलो छेपेटार-भालु स्वारा वारपाक सडक आयोजना	१,२	• ४८.६कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति भएको हुने।	• ११ कि.मि.कालोपत्रे, २२ कि.मि.ग्राभेल, पुरै ट्रयाकमा यातायात संचालनमा भएको।	• ३० कि.मि. सब बेस, ३० कि.मि. बेस, २० कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा सम्पन्न गर्ने।
१३	३३७०१११३	शहिदमार्ग सडक योजना (घोराही-होलेरी - नुवागाउँ-तिला-घर्तिगाउँ- थवाड-काँकुरी -	१,२	• २२० कि.मि. सडक निर्माण तथा सुधार भएको हुने।।	• ३.५ कि.मि.कालोपत्रे, ८० कि.मि.ग्राभेल, ८३.५ कि.मि. ग्रेड मोड सुधार तथा चौडा गरी ग्राभेल स्तरमा स्तरोन्नतिगर्ने कार्य जारी,	• १२ कि.मी सडक ग्रेड मोड सुधार र टेवा पर्खाल निर्माण गरी डबल लेनमा चौडा गरिने, • ४० कि. मी. सडक ग्राभेल स्तरमा

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		मैकोटदुनै डोल्पा) (जिल्ला: दाङ, रोल्पा, पूर्वी रुकुम, डोल्पा)			२३ कि.मि. ट्रयाक खोल्न बाँकी।	स्तर्रोन्नति गरिने, • मैकोट सम्म बाँकी ३० कि.मी सडकको ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न गर्ने।
१४	३३७०१११४	पुष्पलाल (मध्य पहाडी) राजमार्ग आयोजना	१,२,३	• १८७९ कि.मि. सडकलाई दुई लेनमा स्तर्रोन्नति (कालोपत्रे) भएको हुने।।	• ७५० कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको।	• ४३५ किमि सडक कालोपत्रे गरिने, • १२ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने। • ठेक्का व्यवस्थापन हुन बाँकी ४७२ कि.मि. मा क्रमिक रूपमा ठेक्का व्यवस्थापन गरी स्तर्रोन्नति कार्य गर्ने।
१५	३३७०१११५	रुपैडिया नेपालगंज सुर्खेत दैलेख बजार महाबुलेक गाल्जे भात्तडी, रतडा- नाग्मा गमगढी नाक्चे लाग्ना सडक	१,२	• नाग्मागमगढी, मुगु ९३ कि.मि. निर्माण गरिने, • सडकमा वर्षैभरी सवारीसाधन चलन सक्नेगरी मर्मत सम्भार भएको हुने।	• रुपैडिया नेपालगंज सुर्खेत दैलेख बजार महाबुलेक गाल्जे भात्तडी, रतडा-नाग्मा गमगढी नाक्चेलाग्ना सडक (नाग्मा-गमगढी खण्ड ९३ कि.मि. मध्ये) ४३ कि.मि. सडक ग्राभेलिङ्ग स्टाण्डर्डको कार्य सम्पन्न भएको।	• ३३ कि.मि. ग्राभेलिङ्ग कार्य सम्पन्न गरी, ४७ कि मि ब्याक कटिंग, ११ कि.मि. ट्रयाक निर्माण गर्ने।
१६	३३७०१११६	भेरी करिडोर (जाजरकोट-दुनै-मरिम- तिन्जे धो सडक), डोल्पा	१,२	• दुनै 'मरिम-तिन्जे-धो सडक (डोल्पा) करिब १०० कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने। • जाजरकोट दुनै (डोल्पा) ११८ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तर्रोन्नति भएको हुने।	• दुनै-मरिम-तिन्जे-धोसडक (डोल्पा) मा ३२ कि.मि ट्रयाक निर्माण, • जाजरकोट दुनै (डोल्पा) खण्डमा नेपाली सेनावाट १०४ कि.मि ट्रयाक निर्माण सम्पन्न • खलंगा रिम्ना खण्डको ६ कि.मि. सडक कालोपत्रेको कार्य सम्पन्न भएको।	• ५ कि.मि. ट्रयाक निर्माण गरिने, टेवा पर्खाल, कार्य गर्ने। • खलंगारिम्ना खण्डका १२ कि.मि. सडक ग्राभेल -कालोपत्रे कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१७	३३७०१११७	सडक क्षेत्र विकास आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> करिव ६८५ कि.मि. सडक खण्डमा ३२ वटा पूल निर्माण, ३८ कि.मि. सडक स्तरोन्निति, उल्लेखित सडक खण्डका ९ वटा ठूला पहिरो सहित अन्य पहिरोहरूको पुर्नस्थापना कार्य, सडक सुरक्षा सम्बन्धी अध्ययन कार्य, ३० थान ५० मी. लम्बाइका Modular Steel Bridge हरु खरिद कार्य, विभिन्न ८ किसिमका Heavy Equipments खरिद कार्य भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> Modular Steel Bridge हरु खरिद कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पूल निर्माण, मर्मत, पहिरो नियन्त्रण र सडक स्तरोन्निति कार्य सम्पन्न गर्ने।
१८	३३७०१११८	उत्तर दक्षिण राजमार्ग (कर्णाली, कालीगण्डकी र कोशी)	३	<ul style="list-style-type: none"> खुलालु-सल्लिसल्ला खण्डमा करिव १५० कि.मि. र हिल्सा-सिमिकोट-सल्लिसल्ला खण्डमा १४५ कि.मि. ट्रयाक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> खुलालु सल्लिसल्ला सडक खण्डमा नेपाली सेना अन्तर्गत करिव ११० कि.मि. ट्रयाक खुलेको। हिल्सा-सिमिकोट-सल्लिसल्ला सडक खण्डमा ११० कि.मि. ट्रयाक खुलेको। 	<ul style="list-style-type: none"> खुलालु सल्लिसल्ला सडक खण्डमा नेपाली सेना अन्तर्गत करिव ४० कि.मि. ट्रयाक खोल्ने, हिल्सा-सिमिकोट-सल्लिसल्ला सडक खण्डमा २२ कि.मि. ट्रयाक खोल्ने र १० कि.मि. सडकखण्ड चौडाई गरी ग्राभेल गर्ने।
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कर्णाली)				

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कालीगण्डकी कोरिडोर)		<ul style="list-style-type: none"> गैँडाकोट-पिपलडाँडा-रानीघाट-अर्गली-रिडी-रुद्रवेनी-हर्मीचौर-पुर्तिघाट-वाग्लुडवजार खण्डको २४५ कि.मि. ट्रयाक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २४४ कि.मि. खण्डको ट्रयाक निर्माण भई, ५० कि.मि. ग्राभेल तथा २ वटा पुल निर्माणसम्पन्नभएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १ कि.मि. ट्रयाक खोलिने, थप ३० कि.मि. ग्राभेल, ८ ओटा पुलको निर्माण सम्पन्न हुने थप १० वटा पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य सुरु गर्ने।
				<ul style="list-style-type: none"> वेनी-जोमसोम-कोराला खण्डको १८६ कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण १८६ कि.मि. खण्डको सम्पूर्ण ट्रयाक निर्माण सम्पन्न पश्चात २५ कि.मि. ग्राभेल, ३ वटा पुल निर्माण सम्पन्नभएको। 	<ul style="list-style-type: none"> करिव ७० कि.मि. ग्राभेल, १५ कि.मि. कालोपत्रे, ४ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने १७ ओटा नयाँ पुलहरूको निर्माण कार्य सुरु गर्ने।
				<ul style="list-style-type: none"> मिर्मि सेती बेनी फलेवास कुश्मा खण्ड ५३ कि.मि सडक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५३ कि.मि. ट्रयाक खोलिसकेको, ६ कि.मि. ग्राभेल भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ७ कि.मि. ग्राभेल गरिने, ३ ओटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने, थप ३ पुलको ठेक्कापट्टा गरी निर्माण सुरु गर्ने।
		धनकुटा मुलघाट माझिटार शुभांग लिम्बुवान पुल दोभान (तमोरकोरिडोर), ताप्लेजुङ्ग		<ul style="list-style-type: none"> ६२ कि.मि. सडक ट्रयाक खोली ग्राभेल भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १३ कि.मि. ट्रयाक खुलेको। 	<ul style="list-style-type: none"> २५ कि.मि. ट्रयाक खोलिने, १३ कि.मि. स्तरोन्नति गरिने, ३ पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गर्ने।
		दोभान ओलाइचुङ्गगोला सडक खण्ड, ताप्लेजुङ्ग		<ul style="list-style-type: none"> १२३ कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ७९ कि.मि. ट्रयाक खुलेको, ७ कि.मि. ग्राभेल भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ४३ कि.मि. ट्रयाक खोलिने, २५ कि.मि. कालोपत्रेमा स्तरोन्नति गरिने, २ पुल निर्माण सम्पन्न गर्ने थप ३ पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गर्ने।
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग		<ul style="list-style-type: none"> खाँदबारी देखि किमाथाङ्गा सम्मको 	<ul style="list-style-type: none"> १४८ कि.मि. ट्रयाक निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> १४ कि.मि. सडकको ट्रयाक खोलिने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		(कोशी: वसन्तपुर (खाँदवारी) देखि किमाथाङ्गा)		१६२ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने।	सम्पन्न, ५० कि.मि. ग्राभेल तथा ९ वटा पुलहरूको ठेक्का व्यवस्थापन भएको।	१० कि.मि. ग्राभेल गरिने, • ९ वटा पुल निर्माण कार्य सुरु गर्ने।
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (मेची कोरीडोर)		• काकरभिट्टा पशुपतिनगर चियो भन्ज्याङ्ग सडक खण्ड निर्माण भएको हुने।	• १२० कि.मी सडक डि.पि.आर. सम्पन्न भएको।	• विस्तृत सर्वेक्षण तथा डिजाइन तयार गरी निर्माण कार्य अगाडी वढाईने।
		ठोरी केरुड (चितवन, रसुवा) सडक		• करिव २०० कि.मि. सडक निर्माण		• विस्तृतसर्वेक्षण तथा डिजाइन तयार गरी निर्माण कार्य अगाडी वढाईने।
१९	३३७०१११९	बेनिघाट आरुघाट लार्केभञ्ज्याङ्ग	१,२	• १५७ कि.मि. सडक निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने।	• १२ कि.मि. ग्राभेल, ६३ कि.मि. ट्रयाक निर्माण सम्पन्न।नेपाली सेनाबाट ट्रयाक खोल्न कार्य भैरहेको।	• १२ कि मि सडक मर्मत कार्य, २ कि.मि ग्राभेल गर्ने।
२०	३३७०११२०	काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	२	• काठमाडौं जिल्ला भित्र करिव ४०० कि.मि. सडक एवं २ वटा पुलको निर्माण भएको हुने।	• हालसम्म २०० कि.मि. सडक विस्तार एवं धोवी खोला पुलको (विजुली बजार) डाउन स्टिम तर्फकोपुलको निर्माण सम्पन्न भएको।	• १०० कि.मि विभिन्न सडक विस्तार, फराकिलो तथा कालोपत्रे सम्पन्न गर्ने।
२१	३३७०११२१	डुम्रे बेशीशहर-चामे- मनाङ	२	• ६५ कि.मि. सडक सुधार तथा २ वटा पुल निर्माणभएको हुने।		• १० कि.मि सब बेस, ६५ कि मि व्याक कटिंग, २ वटा पुल निर्माण सम्पन्न, ६ वटा पाइप तथा स्ल्याब कल्भर्ट र २ कि.मि टेवा पर्खाल निर्माण गर्ने।
२२	३३७०११२२	स्थानिय सडक पुल निर्माण	२	• निर्माणाधीन ९१५ वटा पुलहरूको निर्माण कार्यसम्पन्न भएको हुने	• निर्माणाधीन पुलहरू मध्ये २०० वटा पुल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।	• १८५ वटा पुल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
२३	३७०११२३	रणनीतिक सडक पुलहरूको विस्तृत संभाव्यता अध्ययन	१,२	<ul style="list-style-type: none"> प्रमुख लोकमार्ग, सहायक मार्ग तथा अन्य मार्गको तथा स्थानिय सडकमा पर्ने खोलामा पुलहरूको विस्तृत संभाव्यता अध्ययन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रमुख लोकमार्ग,सहायक मार्ग तथा अन्य मार्गमा पर्ने खोलामा पुलहरूको विस्तृत अध्ययन भएको। ७०० वटा सडकहरूको करीव २१००० किमि सडकको विस्तृत सर्भेक्षण कार्यएवं २००० वटा सडकहरूको १६००० किमिसडककोसंभाव्यता अध्ययन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय सडक विभागमा रहने राष्ट्रिय राजमार्ग तथा पुलहरूको सम्भाव्यता अध्ययन एवं विस्तृत अध्ययन गर्ने। ५०वटा पुलहरूको अध्ययन, २४०० कि.मि सडकको विस्तृत अध्ययन IEE/EIA एवं २०० कि.मि. सडकको संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने।
२४	३३७३१०११	सडकबोर्ड	१,२	<ul style="list-style-type: none"> सामरिक सडकको आवधिक मर्मत भएको हुने। राजमार्ग तथा सहायक मार्गहरूमा मुख्यतः नियमित, पटके, र आकस्मिक मर्मत सम्भार कार्य गरी सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २२० कि.मि. रणनीतिक सडकको आवधिक मर्मत भएको। ६४५० कि.मि. रणनीतिक सडकको नियमित तथा पटके मर्मत भएको ३५५ कि.मि. सडकको पुनर्स्थापना तथा पुनःनिर्माण भएको 	<ul style="list-style-type: none"> १५२०.२८ कि.मि. रणनीतिक सडकको आवधिक मर्मत गर्ने। ७१७५.०१कि.मि. रणनीतिक सडकको नियमित तथा पटके मर्मत गर्ने। ५५ कि.मि. सडकको पुनर्स्थापना तथा पुनःनिर्माण गर्ने।
२५	३३७०११२४	काठमाडौं बाहिरी चक्रपथ	२	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौ उपत्यकामा ७२ कि.मि. बाहिरी चक्रपथ निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> डि.पि.आर.तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ठेक्का व्यवस्थापन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
२६	३३७०११२५	महाकाली पुल निर्माण आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> ८०० मि. लामो पुल ४ लेनको पुल तथा ७.८ कि.मि. पहुच मार्ग निर्माण ३० मिटर स्पानको Minor Bridge, २ वटा ४ लेनपुलहरू निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> महाकाली पुलको ८ वटा Foundation को Piling कार्य सम्पन्न, नदी नियन्त्रण तर्फ ४ वटा Spur को कार्य सम्पन्न भई १ वटा Minor Bridge को सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> महाकाली पुलको Sub Structure कार्य सम्पन्न हुने र Super structure को कार्य सुरु गर्ने।
२७	३३७०११२६	सेती राजमार्ग (टिकापुर- लोडे-चैनपुर-ताक्लाकोट) दक्षिण खण्ड	३	<ul style="list-style-type: none"> २४२ कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> टिकापुर-लोडे-चैनपुरखण्ड अन्तर्गत २४२ कि.मि. मध्ये १२० कि.मि.ट्रयाक खुलेको र सो मध्ये २४.५ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> टिकापुर-लोडे-चैनपुरखण्डको ३० कि.मि. ट्रयाक खोली ५ कि.मि. कालोपत्रे कार्य गर्ने।
		सेती लोकमा (टिकापुर- लोडे-चैनपुर-ताक्लाकोट) उत्तर खण्ड		<ul style="list-style-type: none"> ११७ कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३५ कि.मि. ट्रयाक खुलेको। 	<ul style="list-style-type: none"> चैनपुर धुलि खण्डको ६० कि.मि. मध्ये बाकी रहेको १० कि.मि. ट्रयाक खोल्ने कार्य गर्ने।
२८	३३७०११२७	चेपाङ्ग मार्ग (ठोरी भण्डारा लोथर मलेखु)	१,२	<ul style="list-style-type: none"> ६९ कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि.मि. कालोपत्रे, १० कि.मि. मोड सुधार र टेवा पर्खाल, २५ कि.मि. ग्राभेल, ६९ कि.मि. ट्रयाक निर्माण भएको तथा सडक सुधार कार्य भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २ कि.मि. सडक कालोपत्रे, २ कि.मि. मोड सुधा तथा टेवा पर्खाल, नाली निर्माण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
२९	३३७०११२८	हुलाकी राजमार्ग (पुलहरू समेत)	१,३	<ul style="list-style-type: none"> १७९२ कि.मि. कालोपत्रे सडक र सो सडक खण्डमा पर्ने पुलहरू (२१९ वटा) को निर्माण कार्यसम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्ममा कुल १८३.८ कि मि सडक कालोपत्रे तथा ७८ वटा पुलसम्पन्न भैसकेको छ। लम्की टिकापुर र सती भजनी धनगढी (बसन्ता जंगल सेक्सनबाहेक) मा ६७ कि.मि.(सिंगल लेन) र निर्माणाधीन सडकहरू मध्ये चालु आ.ब.को फाल्गुन मसान्त सम्ममा लमही कोइलावासमा १० कि.मि.माइस्थान गौशाला सम्सीमा २६ कि मि, जनकपुर यदुकुवा सडक ५.५ कि.मि., विरेन्द्र बजार यदुकुवा महिनाथपुर सडक १० कि.मि., चारआली केचनामा १३ कि मी, भद्रपुर राजगढमा १३.८ कि मी, जितपुर-तौलिहवा १५ कि मी, नवलपुर मलंगवामा ५ किमि, जनकपुर कदमचोक कपतौल मा ३ कि मि तथा गितानगर घान्द्रुक ५.५ कि.मि., भुरीगाउ गुलरीया सडकमा २ कि.मि., नेपालगन्ज घौडा सडकमा ६ कि.मि., सतीघाट एपोर्च सडकमा २ कि. मी. गरि जम्मा ६५.३ कि.मि., कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३५० कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति तथा १५ वटा पुल निर्माण सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> सडकनिर्माण, २१९ वटा पुल निर्माण भएको हुने। 		
		म.रा.मा. चारआली-चन्द्रगढी केचना सडक (मेचीराजमार्ग), झापा		<ul style="list-style-type: none"> ४० कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १३ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २० कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		म.रा.मा. कानेपोखरी-रंगेली सडक, मोरङ		<ul style="list-style-type: none"> २५.३७ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> २५ कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग कल्याणपुर-बर्साइनसुवर्णपट्टी सडक, सप्तरी		<ul style="list-style-type: none"> १८ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने 		<ul style="list-style-type: none"> १५ कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग विरेन्द्रबजार-यदुकहामहिनाथपुर सडक, धनुषा		<ul style="list-style-type: none"> ३२.३५ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि.मि. कालोपत्रे भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २० कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		जनकपुर-यदुकुहा सडक, धनुषा		<ul style="list-style-type: none"> १७ कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५.५ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		जनकपुर -भिद्रामोड सडक, धनुषा/महोत्तरी		<ul style="list-style-type: none"> १८.७५ कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> १५ कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		जलेश्वर—हर्दी खोला हुलाकी सडक, महोत्तरी		<ul style="list-style-type: none"> २७.२० कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> २० कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग माईस्थान-गौशाला बजार- सम्सी सडक, महोत्तरी		• २७ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने	• २६ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्नभएको।	• १ कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		पूर्व -पश्चिम राजमार्ग नवलपुर-मलङ्गवा सडक, सर्लाही		• २६.५९ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।	• ५ कि मी कालोपत्रे सम्पन्न भएको।	• १० कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग (नयाँ रोड) –बरहथवा- मधुवनी सडक, सर्लाही		• ४१ कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने		• ३५ कि.मि. सडकको कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग (तामागढी)-सिमरौनगढ सडक, बारा		• ४० कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने		• ३० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग मानवत-कलैया-मटीअर्वा सडक, बारा		• २७ कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने		• २० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		त्रिभुवन राजपथ (विरगंज- ठोरी हुलाकी सडक सडक, पर्सा		• ५२.८३ कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• २० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग जितपुर-तौलिहवा सडक, कपिलवस्तु		• २२ कि.मि.सडक निर्माण भएको हुने।	• १५ कि.मि. कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको।	• ५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग लमही -कोइलावास सडक		• ३४ कि.मि.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने	• ५ कि.मि. कालोपत्रे भएको।	• २५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		नेपालगञ्ज-बघौडा सडक, बाँके		• ४४ कि.मि.सडक निर्माण भएको हुने।	• ६ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको।	• ३० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		पुर्व-पश्चिम राजमार्ग भुरीगाउँ -गुलरिया- मुर्गिया सडक, बर्दिया		• ३६ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने	• २ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको।	• २० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		सती-भजनी-धनगढी सडक, कैलाली		• १९ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने		• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		जनकपुर (कदमचोक) कपटौल तिनकौरीया सडक, धनुषा		• २१ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने	• ३कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको।	• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		वरीयारपुर पटेर्वाअरुवा सडक, बारा		• १८ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		भद्रपुर राजगढ सडक, झापा		• २० कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।	• १३.८ कि.मि. कालोपत्रे भएको।	• ५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		भरतपुर जगतपुर माडी ठोरी सडक ,चितवन		• ३६ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।	• ५.५ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्नभएको।	• १०कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		बेलुवा चोक देखि कर्णाली सतीघाट पुल सडक, बर्दिया		• २१ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		गोपिगञ्ज नारायणचोक परासी सडक		• १२ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने		• १० कि.मि. सडकको सब वेश कार्य हुने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		मोहना पुल डोकेबजार बेलौरी बेलडांगी देजी सडक		• ६२ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• २५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		राजविराज कुनौली सडक		• १२ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने		• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		केसलिया चिम्डी हरिनगर लौकही, सुनसरी		• २४ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• २० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		भारदह कन्चनपुर राजविराज बलान,सप्तरी		• ४६ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• २५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		बलान कमला, सिरहा,		• २९ कि.मि. सडक निर्माणएवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		बसवित्ती बल्वा परोल हर्दी, महोत्तरी		• २२ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		बागमती (बहरहवा) फतुवा महेशपुर अरुवा, रौतहट		• १९ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		अरुवा (कचोर्वा) कलैया बारा जिल्ला सिमा, बारा,		• १९ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		म.रा.मा. कठौना पातो सडक, सप्तरी		• १८ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		म.रा.मा. बांके संग्रामपुर सडक, सर्लाही		• २२.४८कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		म.रा.मा. फुलजोर बयलबास त्रिभुवननगर सडक, सर्लाही		• २१.२ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		गढीमाइ बरियारपुर कोहवी सडक, बारा		• १०.६ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• ८ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		क्याम्पस चोक देखि मोहना पुल सम्मको वाईपास सडक, धनगढी		• ६.४ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।		• २० कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		ढोढरी राजापुर सतीघाट सडक		• ५.६कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने।	• २ कि.मि. कालोपत्रे भएको।	• ३ कि.मि. सडक कालोपत्रे हुने।
		ठेक्का लागन बाकी सडक मध्ये ३०० कि.मि. सडकको २१० वटा पुलको बहुवर्षीय ठेक्कापट्टा व्यवस्थापन गर्ने		• ३०० कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति तथा १० वटा पुलको निर्माण गरिने		• २५ कि.मि. सडकमा सबवेस हुने, • अन्य खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, कार्य हुने।
३०	३३७०११३०	औद्योगिक कोरिडोर (व्यापारिक मार्ग)विस्तार आयोजना				
		रानी विराटनगर ईटहरी धरान सडक		• ४९ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार भएको हुने।	• ३२.६२ कि.मि. सडकको ठेक्का व्यवस्थापन भएकोमा सो मध्ये १२ कि.मि.सम्पन्न, • १६ कि.मि. सडकमा बेसकोर्सको कार्य सम्पन्न भएको।	• २०.६२ कि.मि सडक ६ लेनमा स्तरोन्नति, तथा इटहरी-धरान सडक खण्डको (९.५ कि.मि.) ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य शुरु गरिने, १ पुल निर्माणसम्पन्न हुने, • थप १ पुलको ठेक्का व्यवस्थापन हुने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		विरगंज पथलैया सडक		<ul style="list-style-type: none"> २७ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार ४.२४ कि.मि. ४ लेनमा विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कुलको ५० प्रतिशत काम सम्पन्न, (१० कि. मि. सम्पन्न, ५ कि. मि.बेस कोर्सको कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण २७ कि.मि. सडक विस्तार र १० पुल सम्पन्न हुने
		वेलहिया बुटवल सडक		<ul style="list-style-type: none"> २७.५ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २२ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ५.५ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार हुने।
		जटही-जनकपुर-ढल्केवर सडक		<ul style="list-style-type: none"> ४० कि.मि. सडक स्तरोन्नतिभएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १३ कि.मि. सडक स्तरोन्नति सम्पन्न, ५ कि.मि. डी.बि.एम. सम्पन्न, १७कि.मि. बेसकोर्स कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकी २७ कि.मि. सडक स्तरोन्नति सम्पन्न गरिने, ७ पुलको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने।
		महाकाली राजमार्गकोमोहनापुल-अतरिया खण्ड, कैलाली		<ul style="list-style-type: none"> १०.२९ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार ३.९१ कि.मि. ४ लेनमा विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १४.२ कि.मि. सडकमा ग्राभेल सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कुल १४.२ कि.मि. सडकको स्तरोन्नति सम्पन्न हुने, ३ पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य सुचारु गरिने
		महेशपुर-परासी-सुनवल सडक		<ul style="list-style-type: none"> २१ कि.मि. सडक ४ लेनमा विस्तार भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> डि.पि.आर. सम्पन्न भएको 	<ul style="list-style-type: none"> ठेक्का व्यवस्थापन हुने
३१	३३७०११३२	रणनीतिक सडक पुल निर्माण तथा पुल पुलेसा संरक्षण	१,२,३	<ul style="list-style-type: none"> २६५ वटा निर्माणाधीन पुलहरू सम्पन्न भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> सामरिक र स्थानीय समेत गरी करिब २२४० वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको। सामरिक सडकमा २६५ वटा पुल निर्माणाधीन, २५ वटा पुल डिजाइन एण्ड विल्डमा निर्माण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३८ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने र २००० पुलहरूको संरक्षण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
३२	३३७०११३३	सासेकरोड कनेक्टीभिटी प्रोजेक्ट	२,३	<ul style="list-style-type: none"> १८८ कि.मि.सडक स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> परामर्शदाता नियुक्ती रठेक्का व्यवस्था भई निर्माणकार्य शुरु। 	
३३	३३७०११३४	चक्रपथ सडक विस्तार आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> २७ कि.मि. ८ लेन सडक विस्तार कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कलंकी कोटेश्वर सडक खण्ड कलंकी अण्डर पास सम्पन्न, १०.३९ कि.मि. सडकको पुरै कार्यसम्पन्न भई ३ वटा आकाशे पुल निर्माण सम्पन्न भईसकेको। ६कि.मि. ट्रयाकको कार्य पनि सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कलंकी-कोटेश्वर सडक खण्ड: बाँकी रहेको ७.४ कि.मि. ट्रयाक सडकको कालोपत्रे तथा दोश्रोखण्डको कलंकी महाराजगञ्ज सडक खण्ड : ८.२ सडकको ROW Clearance कार्य शुरु गर्ने।
३४	३३७०११३५	नेपाल-भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा यातायात आयोजना: मुग्लिङ- नारायणगढ खण्ड सडक	१,२	<ul style="list-style-type: none"> ३३.२ कि.मि. सडक खण्ड एयिन राजमार्गको मापदण्डमा २ लेनमा स्तरोन्नति हुने, ४ वटा पूलको नयाँ निर्माण हुने, Slope Stabilization सम्बन्धी थप कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३३.२ कि.मि. सडक खण्ड स्तरोन्नति कार्य सम्पन्न। ४ वटा पूलको निर्माण कार्य मध्ये ३ वटाको ७० प्रतिशत प्रगति हासिल भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा पूलको निर्माण तथा पहिरो नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गर्ने।
३५	३३७०११३६	सडक तथा ट्राफिक सुरक्षा (सडक सुरक्षा सहयोग आयोजना)	१	<ul style="list-style-type: none"> Road Safety सम्बन्धि विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान तथा Road Safety सम्बन्धि तालिम तथा जनचेतना कार्यक्रम र Road Safety को लागि संरचना निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सामरिक महत्वका सडकहरूमा सडक सुरक्षा सम्बन्धी निर्माण कार्य भईरहेको एवम् नयाँ कार्यको लागि ठेक्का व्यवस्थापन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> Road Safety सम्बन्धी विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान तथा Road Safety सम्बन्धी तालिम तथा जनचेतना कार्यक्रम तथा विभिन्न सडकमा सडक सुरक्षाको लागि Safety Measures निर्माण हुने।
३६	३३७०११३७	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न राष्ट्रिय राजमार्गहरूको आवश्यकता अनुसार रणनीतिक सडक पुनर्स्थापना तथा सुधार 	<ul style="list-style-type: none"> हाल राजमार्ग एवं सहायक राजमार्ग गरी जम्मा ३०२ वटा समावेश राजमार्गहरूको रणनीतिक 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय सडक विभाग अन्तर्गत रहने विभिन्न राष्ट्रिय राजमार्गहरूको आवश्यकता अनुसार पुनर्स्थापना एवं

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				भएको हुने।	सडक पुनर्स्थापना तथा सुधार कार्य गरिएको।	सुधार कार्य नियमित गर्ने।
३७	३३७०११३८	राजमार्ग स्तरोन्नति तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न महत्वपूर्ण राजमार्ग तथा सहायक राजमार्गहरू आवश्यकता अनुरूप दुइ लेन वा चारलेनमा विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> राजमार्गका विभिन्न सेक्सनको सुधार तथा स्तरोन्नति कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> राजमार्गका विभिन्न सेक्सनको सुधार तथा स्तरोन्नति कार्य हुने।
३८	३३७०११३९	नागदुङ्गा सुरुङ्ग मार्ग निर्माण आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> सिस्नेखोला देखि नागदुङ्गा सम्म २.६८८ किमी सुरुङ्ग मार्ग तथा २.६ कि.मि. Approach सडकको निर्माण कार्य शुरुभएको कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन अन्तिम चरणमा पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं तर्फको मुआब्जा कार्य सम्पन्न भई निर्माण व्यवसायीलाई Mobilize गरी निर्माण शुरुभएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ठेक्का व्यवस्थापन भई सुरुङ्ग मार्ग निर्माणको कार्य तथा एप्रोच सडक निर्माण कार्य आरम्भगरिने, Tunnel निर्माण कार्य शुरु, पश्चिम र पूर्व खण्डको Approach सडकहरू लगायत Site क्याम्प भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।
३९	३३७०११४०	सासेक सडक सुधार आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> भैरहवा-लुम्बिनी-तौलिहवा (४२कि.मि.) र नारायणघाट-बुटवल (११४कि.मि.) सडक स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नारायणघाट-बुटवल खण्डमा ठेक्का व्यवस्थापन पश्चात् निर्माण व्यवसायी र योजना सुपरिवेक्षण परामर्शदाता मोबिलाइज भएको, भैरहवा-लुम्बिनी- तौलिहवा खण्डको १० कि.मि सडक स्तरोन्नति भएको 	<ul style="list-style-type: none"> ५० कि.मि. सडक स्तरोन्नति हुने।
४०	३३७०११४१	मनाङ मुस्ताङ डोल्पा जुम्ला सडक	२	<ul style="list-style-type: none"> करिब ३०० कि.मि. सडक निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> बिस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> २५ कि.मि. ट्रयाक निर्माण गर्ने।
४१	३३७०११४२	स्वर्ण सगरमाथा वृहत	२	<ul style="list-style-type: none"> करिब ७० कि.मि.सडक 	<ul style="list-style-type: none"> बिस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि.मि., ट्रयाक निर्माण गर्ने, १५

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
		चक्रपथ (ओखलढुंगा- सोलुसल्लेरी- खोटाङ दिक्तेल-ओखलढुंगा)		निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने।		कि मि ग्राबेल गर्ने।
४२	३३७०११४३	तराई मधेस सडक पुर्वाधार विशेष कार्यक्रम	२		• ठेक्का व्यवस्थापन भई निर्माण कार्य भएको।	• ५२ कि.मि. कालोपत्रे स्तरमा निर्माण सम्पन्न हुनेछ।
४३	३३७०११४४	साँघुटार-ओखलढुङ्गा- कुइभिर सडक	२	• करिब १३७ कि.मि. सडक निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने।	• बिस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको।	• १० कि.मि., ट्रयाक निर्माण गर्ने, १५ कि मि ग्राबेल गर्ने।
४४	३३७०११४५	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना	१	• ८७ कि.मि. सडक स्तरोन्नति भएको हुने।		
४५	३३७०११४६	दोश्रो पुल सुधार तथा संभार आयोजना	४	• पुल मर्मत सुधार कार्य भएको हुने।		• पुल मर्मत सुधार कार्य गर्ने।
४६	३३७०११६७	क्षेत्रीय व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना काठमाडौं (नागढुंगा) नौबिसे मुग्लिंग सडक	१			• ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य शुरु गर्ने तथा मुआब्जा वितरण गर्ने।
४७	३३७०११६८	सुरुङ्ग मार्ग विकास कार्यक्रम	१	• विभिन्न सुरुङ्ग मार्गको डि.पि.आर निर्माण गरी निर्माण कार्य अघि बढेको हुने।		• डि. पि.आर. सम्पन्न भएका सुरुङ्ग मार्गको निर्माण कार्यका लागि ठेक्का व्यवस्थापन कार्य अघि बढाइने।
४८	३३७०११६९	वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम	४			• संघमा हस्तान्तरण भएका सडकहरूको निर्माण कार्य भैरहेको अघि बढाइने।
४९	३३७०११७०	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना दोस्रो चरण	१			• सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना दोस्रो चरण अन्तर्गतका सडकहरूको ठेक्का व्यवस्थापन गर्ने।

५.२.२ रेल यातायात

क. नतिजा सूचक

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व.२०७४/७५सम्मको वास्तविक उपलब्धि	आ.व.२०७५/७६ को संसोधित उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	रेलमार्गको निर्मित ट्रयाक लम्बाई	कि.मि	३४	४०	५०
२	स्तरान्नाति भएको रेलमार्गको लम्बाई	कि.मि	४१	११	९
३	डि.पि.आर. प्रतिवेदन (रेलतर्फ)	कि.मि	९६६	९०	१३६
४	मेट्रो रेल डि.पि.आर. प्रतिवेदन	कि.मि	०	०	२२
५	रेलमार्गको लागि थप जग्गा अधिग्रहण	हेक्टर	२६७	५०	१५८

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३३७०२१०१	रेल, मेट्रो तथा मोनोरेल विकास आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> ८० कि.मि. ट्रयाकवेड निर्माण हुन १५७६ कि.मि.रेलमार्ग १५७६ कि.मी. रेलमार्ग (पुर्व-पश्चिम तथा लिंक)को विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको हुने। ७८ कि.मी. मेट्रोरेल विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४२ कि.मी. ट्रयाकवेड निर्माण भएको ५२ कि.मी. रेलमार्गको स्तरान्नाती भएको १०५६ कि.मी.विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३८ कि.मी. ट्रयाकवेड निर्माण गर्ने १५८ कि.मी. विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने। काठमाण्डौ उपत्यका मेट्रोरेल (२२ कि.मी.) को विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने।

५.२.३ जल यातायात

क. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	आयोजना/योजनाको प्रमुख प्रतिफलहरु	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरु
१	३३७००१०२	जल मार्ग	१, २, ३	<ul style="list-style-type: none"> • आन्तरिक जलमार्गमा संचालन हुने जलयानको र समुन्द्रमा संचालन हुने व्यापारिक पानी जहाजको दर्ता, नियमन गर्नका लागि आवश्यक ऐन नियम कार्यविधि निर्देशिका तर्जुमा भएको हुने। • आन्तरिक जलमार्गमा जलयान संचालन गर्दा तथा जलयाना गर्दा पालना गर्नुपर्ने कानून, सुरक्षा, वातावरणीय मापदण्ड तथा पुर्वाधार सम्बन्धमा व्यवसायी, कर्मचारी, आमजनता तथा अन्य सरोकारवालाहरु सुसूचित हुने। • दर्ता हुने आउने जलयानहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन, दर्ता भई संचालनमा आएका जलयानहरुको आवधिक अनुगमन मुल्याङ्कन भएको हुने। • दर्ता हुने आउने व्यापारिक पानी जहाजको अनुगमन मुल्याङ्कन, दर्ता भई संचालनमा आएका व्यापारिक पानी जहाजको आवधिक अनुगमन 	<ul style="list-style-type: none"> • २०७६/७७ मा शुरु हुने 	<ul style="list-style-type: none"> • आन्तरिक जलमार्गमा संचालन हुने जलयानको र समुन्द्रमा संचालन हुने व्यापारिक पानी जहाजको दर्ता, नियमन गर्नका लागि आवश्यक ऐन नियम कार्यविधि निर्देशिका बनाउन विशेषज्ञ व्यक्तिको सेवा खरिदगरी कार्य गरिने। • ७ प्रदेशमा तालिम तथा सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिने। • आन्तरिक जलमार्गमा संचालन हुने जलयानको निरीक्षण तथा अनुगमन गरिने। • समुन्द्रमा संचालन हुने व्यापारिक पानी जहाजको निरीक्षण तथा अनुगमन गरिने। • जलयान चालकहरुलाई तालिम दिने संस्थाहरुको निरीक्षण तथा अनुगमन गरिने। • जलयान सञ्चालन योग्य स्थानहरु पहिचान गरी उक्त स्थानहरुको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, जलमार्गहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, जलमार्गसंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	आयोजना/योजनाको प्रमुख प्रतिफलहरु	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरु
				<p>मूल्याङ्कन भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • चालकहरुको चालक अनुमतिपत्र प्रदान गर्नका लागि तालिम संचालन गर्ने संस्थाहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन भएको हुने। • सम्भाव्य जलमार्ग रुट पहिचान हुने र जलयान रुट अनुमति पत्र जारी गर्न सहज भएको हुने। • सुरक्षित जलमार्ग संचालनमा सहज हुने,सम्बन्धित क्षेत्रमा आर्थिक विकास हुने, रोजगारी श्रृजना हुने, सुरक्षित जल यातायात संचालन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> • राम्दी-नारायणगढ, त्रीवेणी-देवघाटs मुग्लिङ-सानोगढी, दोलालघाट-चतरा, बराहक्षेत्र-तुम्लिङ्गटार लगायतका रुटहरुलाई जलयान संचालन गर्नका लागि योग्य बनाउन आवश्यक निर्माण कार्य गर्ने।

५.२.४ यातायात व्यवस्थापन

क. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	आयोजना/योजनाको प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरू
१	३३७०३१०१	यातायात व्यवस्था सुदृढिकरण आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> हेटौडा र बुटवलमा सवारी परिक्षण कार्यालय स्थापना भएको हुने। मुख्य राजमार्गहरूमा ५ ठाउँमा यात्रु रिफरेस सेन्टर स्थापना भएको हुने। काठमाण्डौ उपत्यका भित्रिने सवारी साधनलाई मुख्य नाकामा धोएर मात्र काठमाण्डौ प्रवेश गराउने कार्यको थालनी भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> चितवन र बर्दibasमा तौलपुल स्थापनाका लागि जग्गा छनौट भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> चितवन र बर्दibasमा तौलबडु देशका मुख्य राजमार्गहरूमा ५ वटा यात्रु रिफरेस सेन्टर स्थापना गर्ने। सवारी चालक अनुमतिपत्र तथा सवारी दर्ता प्रमाणपत्रलाई स्मार्ट कार्डमा रूपान्तरण गर्नका लागि स्मार्ट कार्ड तथा स्मार्ट कार्ड मास प्रिन्टर खरिद गर्ने। सवारी परिक्षण कार्यालय, हेटौडाको भवन निर्माण तथा सवारी परिक्षणका लागि मेशिनरी उपकरणहरू खरीद गर्ने। चितवन र बर्दibasमा तौलपुल राखी सवारीको तौल परिक्षण गर्ने कार्य प्रारम्भ गर्ने सार्वजनिक सवारीमा प्रयोग गरिने आयु नाघेका र भौतिक परिक्षणबाट अनुपयुक्त देखिएका यातायातका साधनहरूलाई विस्थापित गर्ने। पुल स्थापनाका लागि जग्गा छनौट भएको।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	आयोजना/योजनाकोप्रमुख प्रतिफलहरु	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरु
				<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण सवारीचालक अनुमतिपत्रलाई स्मार्ट कार्डमा परिणत गरी वितरण गरिएको हुने। सवारी साधनहरुमा इम्बोस्ड नम्बर प्लेट लागू भएको हुने। सार्वजनिक सवारी चालकहरुलाई तालिम, रेडियो, टेलिभिजन एवं पत्रपत्रिकाहरुबाट सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरी सार्वजनिक यातायात सेवा सुरक्षित र सेवाग्राहीमैत्री भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सडक दुर्घटना नियन्त्रणका लागि सडक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यहरुलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडिबढाउनुका साथै सवारीमा तोकिएको क्षामताभन्दा बढी भारवहन गर्ने सवारी साधनहरुलाई कारवाही गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> तेस्रो पक्ष बीमा नभएको सवारी साधन सञ्चालनमा रोक लगाउने। सवारी साधनको जाँचपास प्रकृत्यालाई वैज्ञानिक र व्यवस्थित बनाइ प्रविधिमैत्री तुल्याउने। सवारी साधनको नम्बर प्लेटलाई इम्बोस्ड नम्बर प्लेटमा परिणत गर्ने। बढ्दो सवारी दुर्घटना न्यूनीकरण गरी यातायात सेवालार्थ भरपर्दो, सुरक्षित र मर्यादित तुल्याउनका लागि सडक सुरक्षा कार्ययोजना, सवारी दुर्घटना र सुरक्षित यातायातसँग सम्बन्धित सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु अभियानका रूपमा सञ्चालन गर्ने। RFIP गेट स्थापना डिजेल र पेट्रोल Emission testing मशीन खरीद गर्ने।
२	३३७०३०१३	सवारी परिक्षण कार्यालयहरु	१	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधनको आवस्था मापन गरी सकुसल भए नभएको एकीन हुने 		<ul style="list-style-type: none"> मकवानपुर र बुटवलमा सवारी परीक्षण कार्यालयको स्थापना गर्ने साथै बाँकी रहेका ५ वटा प्रदेशमा सवारी परीक्षण कार्यालय स्थापनाका लागि O&M Survey गर्ने, देशका मुख्य राजमार्गमा ५ वटा रिफ्रेस सेन्टर स्थापना गर्ने, काठमाण्डौ भित्रिने सवारी साधनलाई मुख्य नाकामा धोएर

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	आयोजना/योजनाकोप्रमुख प्रतिफलहरु	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरु
						काठमाण्डौ प्रवेश गराउन सवारी साधन धुने स्थानको निर्माण गर्ने, स्मार्ट कार्डको मास प्रिन्टर खरिद गर्ने, डाटा सेन्टर स्थापना, <ul style="list-style-type: none"> • Weighing Machine खरिद, RFID गेट स्थापना, डिजेल र पेट्रोल Emission Testing Machines खरिद गर्ने।

ग. बजेट

आ.ब. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.११७४.५५ करोड, पुँजीगततर्फ रु.१४४८८.७७ करोड गरी जम्मा रु.१५६६३.३२ करोड विनियोजन गरिएको छ।

५.३ संचार तथा सूचना प्रविधि

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व.२०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७को लक्ष्य
१	इन्टरनेट प्रयोगकर्ता (कूल जनसंख्या)	प्रतिशत	५५.४	५७.६	६०.५
२	टेलिफोन घनत्व	प्रतिशत	१३३.८३	१३७.०८	१३९
३	आधारभूत टेलिफोनका ग्राहक संख्या (PSTN)	जना लाखमा	८.६१	८	८
४	मोबाइल टेलिफोन ग्राहक संख्या	जना लाखमा	३८३	३९६.५५	३९८
५	रेडियोको राष्ट्रिय पहुँच वृद्धि	प्रतिशत	८३	८६	९०
६	डिजिटल टेलिभिजनमा पहुँच	घरधुरी प्रतिशत	४०	७२	७८
७	काउन्टर अटोमेशन भएका हुलाक कार्यालय/ हुलाक सेवामा अनलाईन ट्र्याकिङ प्रणाली	जिल्ला	६०	७५	७५
८	अनलाइनमार्फत् सरकारी सेवा प्रवाह	निकाय	-	१०	१३
९	डाटा सेन्टरको स्थापना	वटा	१	१	१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	बजेट उपशिर्षक	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख कार्यक्रमहरू
१	३५८०००११	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय	३	<ul style="list-style-type: none"> आमसञ्चार क्षेत्रलाई सबल, स्वच्छ, पारदर्शी, मर्यादित र व्यवसायिक बनाउन आमसञ्चारसम्बन्धी कानुनी र संरचनागत व्यवस्थासहित नियामक निकायको स्थापना र सुदृढीकरण भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय आमसञ्चार विधेयकको मस्यौदा कानुन, न्याय, तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाइएको, मिडिया काउन्सिल सम्बन्धी विधेयक संघीय संसदमा पेश भएको, विज्ञापन सम्बन्धी विधेयक संघीय संसदमा पेश भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> कानून निर्माण र संरचनाको स्थापना गर्ने, फोर जी/लन्ग टर्म इभोलुसन (4G/Long Term Evolution) विस्तार कार्य सम्पन्न गर्ने, डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्कको पाँच वर्षे राष्ट्रिय कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने,

क्र.सं.	बजेट उपशिर्षक	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख कार्यक्रमहरू
				<ul style="list-style-type: none"> 4G/LTE देशभर विस्तार भएको हुने, डिजिटल नेपालको फ्रेमवर्क कार्यान्वयन भएको हुने, राष्ट्रिय विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली सुदृढ भएको हुने, साइबर सुरक्षा जोखिम न्यूनिकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> 4G/LTE देशभर विस्तार गर्न आपूर्तिकर्ता छनौट भई सम्झौता भएको, डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क तयार भएको, विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली लाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग आवद्धता गर्न कस्टमाइजेशन (Customization) सम्बन्धी कार्य भएको, विद्युतीय भुक्तानी सम्बन्धी निर्देशिका स्वीकृतिका लागि मन्त्रिपरिषद्मा पठाइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नेशनल कम्प्युटर इमर्जेन्सी रेस्पान्स टिम (NCERT) कार्यान्वयन गर्ने, विद्युतीय भुक्तानीलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग आवद्धता गर्न कस्टमाइजेशन र विस्तार गरिने।
२	३५८८१०१३	रेडियो प्रसार विकास समिति	३	<ul style="list-style-type: none"> प्रसारण पहुँचमा वृद्धि भएको हुने, समावेशी कार्यक्रमहरू प्रसारण भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> उपकरण खरिद तथा स्टुडियो मर्मत सुधार गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> मोरङको बिराटनगरमा रेडियो नेपालका संस्थापक स्व. तारिणी प्रसाद कोईरालाको स्मृतिमा सञ्चार ग्राम स्थापना गर्ने, रेडियो नेपालको भि-स्याट लिन्क (V-SAT Link) को स्तरोन्नति गर्ने।
३	३५८०५०११	प्रमाणीकरण नियन्त्रकको कार्यालय	३	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय हस्ताक्षर प्रयोग, साइबर सुरक्षा सम्बन्धमा प्रचार प्रसार भएको हुने, विभिन्न निकायका सूचना प्रणालीहरूलाई विद्युतीय हस्ताक्षरमैत्री बनाई सेवा प्रवाह भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा प्रदेश (रुपन्देही, स्याङ्जा र बिराटनगर) का सरकारी निकायका कर्मचारीहरूलाई विद्युतीय हस्ताक्षर सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिएको, ३५ वटा स्कूल (१०+२) मा साइबर सुरक्षण सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय हस्ताक्षर प्रयोग गरी करिब १० लाख जनतामाझ यसको महत्व र आवश्यकताबारे जानकारी दिने, विभिन्न निकायका सूचना प्रणालीहरूलाई विद्युतीय हस्ताक्षर मैत्री बनाई सेवा संचालन गर्ने।
४	३५८००१०१	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय वित्तीय भुक्तानीको कार्यविधि तर्जुमा भएको हुने, सरकारी सेवा विद्युतीय माध्यमबाट प्रवाह भएको हुने, साइबर सुरक्षा जोखिम 	<ul style="list-style-type: none"> अनलाईनमा भएका सरकारी सेवालाई नेशनल पोर्टलमा एप्लिकेशन प्रोग्रामिङ इन्टरफेस प्राप्त हुनासाथ क्रमशः आवद्ध गरिरहेको, विद्युतीय वित्तीय भुक्तानीको कार्यविधि, 	<ul style="list-style-type: none"> सरकारी क्षेत्रबाट प्रवाह हुने सबै प्रकारको सेवा तथा कारोबार विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गर्ने, विद्युतीय भुक्तानी र विद्युतीय हस्ताक्षर कार्यान्वयनमा ल्याई स्थानीय तहसम्म

क्र.सं.	बजेट उपशिर्षक	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख कार्यक्रमहरू
				न्यूनीकरणको लागि नेशनल कम्प्युटर इमर्जेन्सी रेस्पन्स टिमको स्थापना भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> नागरिक एप्स निर्माण भएको हुने। 	२०७५ को मस्यौदा तर्जुमा भएको, <ul style="list-style-type: none"> ७ वटा निकायहरूबाट एप्लिकेशन प्रोग्रामिङ इन्टरफेस प्राप्त भई सोको एकीकरण (Integration) को लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसँग समन्वय गरी नागरिक अधिकार मोबाइल एप्स निर्माण भईरहेको। 	विस्तार गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> थप डाटा सेन्टर निर्माण तथा इन्टरनेट एक्सचेन्ज सेन्टरको स्थापना गर्ने, राष्ट्रिय सूचना प्रविधि आकस्मिक सहायता समुहसहितको साइबर सुरक्षा प्रणाली सञ्चालनमा ल्याइने।
५	५०१५८१०१	नेपाल टेलिभिजन (शेयर लगानी)	३	<ul style="list-style-type: none"> प्रसारण पहुँचमा बृद्धि भएको हुने। समावेशी कार्यक्रमहरू प्रसारण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल टेलिभिजनको उत्पादन तथा प्रसारण प्रणालीलाई डिजिटलाईज गरिएको, नेपाल टेलिभिजनका ४ वटै च्यानलहरूलाई Full HD प्रविधिमा रूपान्तरण गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल टेलिभिजनको कोहलपुर प्रसारण केन्द्रबाट क्षेत्रीय भाषाभाषी तथा समावेशी एवम् स्थानीय कला, संस्कृति र समृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम प्रसारण गर्ने, ईटहरी प्रसारण केन्द्रबाट प्रसारण सेवा प्रारम्भ गर्ने, एन.टि.भी.को अन्तर्राष्ट्रिय च्यानल प्रारम्भ गर्ने।
६	३५८८१०१४	सुरक्षण मुद्रण केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षण मुद्रण मुलुकभित्रै गर्नका लागि कानुनी, संस्थागत र पूर्वाधार विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विधेयकको प्रारम्भिक मस्यौदा उपर सैद्धान्तिक सहमतिको लागि अर्थ मन्त्रालय पठाइएको, सुरक्षित छापाखानाको स्थापना गर्न परामर्शदाता छनौट गरी डि. पि.आर. तयार गर्नेसम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षण प्रेस भवन निर्माण प्रारम्भ तथा अन्य आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/०७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू. ४८०.६२ करोड, पूँजगत तर्फ रू. १५५.३१ करोड र वित्तीय व्यवस्थापन तर्फ रू. ८ करोड गरी जम्मा रू. ६४३.९३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

५.४. शहरी विकास मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र.स	नतिजा सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	सुरक्षित नागरिक आवास	संख्या	८०००	१००००	१२०००
२.	भौगोलिक रूपमा विकट तथा विपद्को उच्च जोखिमम रहेका घर परिवारलाई एकीकृत बस्ती विकास गरी स्थानान्तरण गर्ने	संख्या	८ (क्रमागत)	८ (क्रमागत)	८ (सम्पन्न)
३.	विशेष आवास				
३.१	मन्त्री आवास	संख्या		२५ (डिजाइन सम्पन्न)	२५ (क्रमागत)
३.२	प्रदेश प्रमुख/ मुख्यमन्त्री सम्पर्क कार्यालय/आवास	संख्या		१४ (डिजाइन सम्पन्न)	१४ (क्रमागत)
३.३	प्रधानमन्त्री आवास	संख्या		१ (डिजाइन सम्पन्न)	१ निर्माण सम्पन्न
३.४	राष्ट्रिय सभा उपाध्यक्ष तथा उपसभामुखको आवास	संख्या		२ (डिजाइन सम्पन्न)	२ (क्रमागत)
३.५	राजकीय अतिथि गृह/आवास	संख्या		१० (डिजाइन सम्पन्न)	१० (निर्माण सुरु)
४.	एक शहर एक पहिचान अन्तर्गत एकीकृत शहरी विकास	संख्या (क्रमागत)	२०	२०	२०
५.	स्मार्ट सिटीका रूपमा शहरहरूलाई विकास	संख्या	१३ (क्रमागत)	३ (अध्ययन सम्पन्न) १० (क्रमागत)	३ (निर्माण सुरु) १० (अध्ययन सम्पन्न)
६.	१८५ वटा नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी विकास योजना तयार गरी प्रत्येक नगरपालिकामा २ अर्ब बराबरको प्राथमिकता प्राप्त शहरी पूर्वाधारको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी आयोजना बैंक तयार गर्ने	संख्या	१८५ (क्रमागत)	१८५ (अध्ययन सम्पन्न)	३५ (निर्माण सुरु)
७.	हरित पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत शहरी पार्क एवम् पोखरी निर्माण	संख्या	१५ (क्रमागत)	१५ (क्रमागत)	१० (सम्पन्न) ५ (क्रमागत)
८.	शहरी आर्थिक कोरिडोर विकास कार्यक्रम	संख्या		३ (अध्ययन सम्पन्न)	३ (निर्माण सुरु)

क्र.स	नतिजा सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
९.	वृहत शहरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या		३ (अध्ययन सम्पन्न)	३ (निर्माण सुरु)
१०.	ढल निर्माण	कि.मि.	१००	१५०	२५०
११.	सतह नाली निर्माण	कि.मि.	२२७.७	२५०	२५०
१२.	काठमाडौं उपत्यकाको नदी किनारामा ढल निर्माण	कि.मि.		४	५
१३.	बसपार्क निर्माण	संख्या	१० (क्रमागत)	५	१०
१४.	सडक स्तरोन्नती	कि.मि.	८०.०५	१५०	२५०
१५.	जग्गा विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन	संख्या	८२.५	८५	८५
१६.	फोहरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण	संख्या		२ (सम्पन्न) ३ (क्रमागत)	४
१७.	काठमाडौं उपत्यकाको कम्तिमा दश प्रतिशत भूभागमा व्यवस्थित योजनावद्ध शहरी विकास गर्न ६५ वर्ग कि .मि.करिब एक लाख तीस हजार रोपनी क्षेत्रफलमा नयाँ शहर निर्माण गरिने	संख्या		विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन सम्पन्न हुने।	निर्माण सुरु
१८.	रोजगारी सिर्जना	हजार		३५	३५
१९.	सरकारी कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	१७४	१८४	१९६
२०.	एकीकृत सरकारी कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	११ (क्रमागत)	८	७
२१.	संघीय संसद भवन	संख्या		निर्माण कार्य शुरु	(क्रमागत)
२२.	प्रदेश संसद भवन	संख्या			७ (डिजाइन शुरु हुने)
२३.	एकीकृत प्रदेश मन्त्रालय	संख्या			७ (डिजाइन शुरु हुने)
२४.	भवन प्रविधि तालिम केन्द्र बैरेनी गल्छी, धादिङ्ग (आवासीय सुविधा सहित)	संख्या			१ (डिजाइन शुरु हुने)
२५.	एन.डी.टि. (NDT) प्रयोगशाला सहित भवन प्रविधि अनुसन्धान केन्द्रका भवन निर्माण	संख्या		सुरु हुने	(क्रमागत)

क्र.स	नतिजा सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
२६.	सभाहल तथा सम्मेलन केन्द्र निर्माण	संख्या	२५ (क्रमागत)	३० (क्रमागत)	७ (सम्पन्न) ३० (क्रमागत)
२६.१	५००० क्षमताको अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र	संख्या		१ (डिजाइन सम्पन्न)	१ (निर्माण सुरु)
२६.२	३००० क्षमताको अस्थायी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र	संख्या		१ (डिजाइन सम्पन्न)	१ (निर्माण सुरु)
२६.३	२००० क्षमताको प्रदेश सम्मेलन केन्द्र	संख्या			७ (डिजाइन सम्पन्न)
२७.	दमक भ्यु टावर	संख्या		१ (डिजाइन सम्पन्न)	१ (निर्माण सुरु)

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	३४७०११०१	आवास व्यवस्था कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> अति विपन्न, गरीबीको रेखामुनि रहेका तथा विपद्का कारण घरवारविहिन भएका परिवारहरूको लागि सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत आवास निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित नागरिक आवास कार्यविधि २०७५ स्वीकृत भएको, जिल्लागत रूपमा अनुदान प्रदान गरिने परिवार संख्या तोकिएको अनुदान वितरणको लागि कार्यविधि तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १२ हजार नयाँ सुरक्षित नागरिक आवास निर्माण गर्ने।
२	३४७०११०२	एकीकृत कार्यमूलक योजना (शहरी विकास)	३	<ul style="list-style-type: none"> योजनाले इंगित गरेका कार्यहरूको विस्तृत अध्ययन भई प्रतिवेदन तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> चन्दननाथ (जुम्ला) र टिकापुर (कैलाली) न. पा. को मस्यौदा प्रतिवेदन प्राप्त भएको, शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको इन्सेप्सन प्रतिवेदन (Inception Report) र लिवांग (रोल्पा), अपि, बेनी नगरपालिकाको म्यापिंग रिपोर्ट (Mapping report) प्राप्त भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १८५ वटा नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी योजना तर्जुमा गरी प्राथमिकता प्राप्त २ वटा शहरी पूर्वाधारको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन सम्पन्न गरी आयोजना बैकमा समावेश गर्ने।

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
३	३४७०१११४	एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम	२,३,५	<ul style="list-style-type: none"> ८ वटा एकीकृत बस्ती विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधारहरू निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> “जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ८ स्थानमा जोखिममा परेका बस्तीहरूलाई एकीकृत बस्तीमा स्थानान्तरण गर्न विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने।
४	३४७७११०१	काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण	४	निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम, शहरी सडक विकास तथा विस्तार, सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन पूर्वाधार निर्माण, नख्खु खोला कोरिडोर विस्तार, ४ वटा नयाँ नगर विकास कार्यक्रमको अध्ययन लगायत बाहिरी चक्रपथ निर्माण भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौंको उत्तरी भागमा १०,००० रोपनीमा हरित शहर निर्माणका लागि स्थलगत प्रतिवेदन सकिएको। उपत्यकाको १ लाख रोपनीमा (भक्तपुरको १०,००० रोपनी र ललितपुरको १०,००० रोपनी समेतको) नयाँ शहर निर्माणको लागि विस्तृत आयोजना प्रतिवेदनको मध्यकालिन प्रतिवेदन सकिएको, काठमाडौं उपत्यकाको विभिन्न भागमा १.७५ कि.मि. सडक चौडा गर्ने कार्य भएको, ७ वटा सार्वजनिक जमिनको पहिचान गरी फेन्सिड भएको, विपद् व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षणक पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत ५ वटा पार्क निर्माण सम्पन्न भएको, ४६० मिटर नख्खु कोरिडोर सुधार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जग्गा विकास कार्यक्रम, शहरी सडक विकास, सार्वजनिक जग्गा संरक्षण कार्यक्रम, विपद् व्यवस्थापन पार्क निर्माण, नख्खु खोला कोरिडोर विस्तार गर्ने, ४ वटा नयाँ नगर विकास कार्यक्रमको अध्ययन र बाहिरी चक्रपथको चोभारदेखि सतुंगल खण्ड निर्माण सुरु गरिने।
५	३४७०११०३	सघन शहरी विकास आयोजना	१,३	<ul style="list-style-type: none"> २० वटा तराई मधेश लगायतका जिल्ला सदरमुकाम भएका 	<ul style="list-style-type: none"> सघन शहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत तराई-मधेसका २० वटा जिल्ला सदरमुकाम रहेका नगरपालिकाहरू 	<ul style="list-style-type: none"> २० वटा नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास निर्माण हुने

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास निर्माण भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> • एक शहर एक पहिचान, वृहत शहरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम मेगा सिटि (Mega City), स्मार्ट सिटि, हिमाली शहरहरूको अध्ययन कार्य भएको हुने, • काठमाडौं उपत्यकाको फोहोरमैलाको व्यवस्थापन भएको हुने। 	(भद्रपुर, विराटनगर, इनरुवा, राजविराज, सिराहा, जनकपुर, जलेश्वर, मलङ्गवा, गौर, कलैया, विरगंज, रामग्राम, सिद्धार्थनगर, कपिलवस्तु, नेपालगंज, गुलरिया, भीमदत्त, भरतपुर, घोराही र परासी) को शहरी पूर्वाधार विकास अन्तर्गत १११ कि.मि. शहरी सडक, २१२ कि.मि नाला र ३ वटा वसपार्क (इनरुवा, सिद्धार्थनगर र धनगढी) को निर्माण कार्य सम्पन्न भएको तथा ४ वटा वसपार्क (कपिलवस्तु, राजविराज, गुलरिया र मलङ्गवा) को निर्माण कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेको, <ul style="list-style-type: none"> • १३ वटा स्मार्ट सिटीहरू मध्ये लुम्बिनी र पालुङ्गटारको सम्भाव्यता अध्ययन मस्यौदा तयार भएको, • काठमाडौंको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि नुवाकोटको बन्चरे डाँडामा फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रको निर्माण कार्य सुरु हुने, शहरी आर्थिक कोरिडोर (URBAN ECONOMIC CORRIDOR) सम्बन्धी विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने। 	• एक शहर एक पहिचान अन्तर्गत १८ वटा नगरपालिकाहरूको भौतिक विकास योजना तर्जुमा हुने, <ul style="list-style-type: none"> • वृहत शहरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम मेगा सिटि (Mega City) अन्तर्गत ३ वटा मेगा सिटि (Mega City), १३ वटा स्मार्ट सिटि (Smart City), ५ वटा हिमाली शहरहरूको अध्ययन गर्ने, • काठमाडौंको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि नुवाकोटको बन्चरे डाँडामा फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रको निर्माण कार्य सुरु हुने, शहरी आर्थिक कोरिडोर (URBAN ECONOMIC CORRIDOR) सम्बन्धी विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने।
६	३४७०११०६	गणतन्त्र स्मारक तथा गणतन्त्र स्तम्भ	४	नारायणहिटी दरबार संग्रहालयमा गणतन्त्र स्मारक तथा कीर्तिपुर स्थित गाँखेलमा गणतन्त्र स्तम्भ निर्माण भएको हुने।	• गणतन्त्र स्मारक निर्माण सम्पन्न, गणतन्त्र स्तम्भ डिजाईन सम्पन्न भई रेप्लिका तयार भएको।	• गणतन्त्र स्मारक हस्तान्तरण हुने।
७	३४७०११०८	शहरी शासकीय क्षमता तथा विकास कार्यक्रम	३	तराईका जम्मा २१ वटा नगरपालिकाहरूको शहरी	• विर्तामोड, पोखरा महानगरपालिका, दमक नगरपालिकाको सम्भाव्यता	• पुर्वी नेपाल, पश्चिम नेपाल र मध्य तथा तराईका जम्मा २१ वटा

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				पूर्वाधारहरू निर्माण भएको हुने।	अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको।	नगरपालिकाहरूको शहरी पूर्वाधारहरूको सम्भाव्यता अध्ययन साथै ३/३ वटा पूर्वाधारहरूको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने, • विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार भएका पूर्वाधारहरूको निर्माण कार्य गरिने।
८	३४७०११०९	एकीकृत शहरी विकास आयोजना	३	एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सञ्चालन भई नागरिकहरूको जीवनस्तरमा सुधार भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> • धरान: १०.२३ कि.मी खानेपानी पाइप लाइन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • जनकपुर: सतही ड्रेन निर्माण/सुधार अन्तर्गत १०.५३ कि.मी कंक्रीट पाइप बिछ्याउने (RCC PIPE LAYING) कार्य सम्पन्न भएको, ८.८८ कि.मी. नयाँ सडक सुधार सम्पन्न भएको। 	४ वटा नगरपालिकाहरूमा (नेपालगंज, सिद्धार्थनगर, धरान, जनकपुर) एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सम्पन्न हुने।
९	३४७०१११०	नयाँ शहर आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • मध्य पहाडी लोकमार्गमा पर्ने १० स्थान र सुर्खेतको भेरीगंगा र प्यूठानको भित्रीमा व्यवस्थित नयाँ शहर निर्माण गरी पर्याप्त पूर्वाधार सहित सुरक्षित, स्वच्छ र आर्थिक रूपमा समृद्ध शहरहरूको विकास भएको हुने, • हुलाकी लोकमार्ग र तराई मधेशमा अवस्थित १५ वस्तीहरू व्यवस्थित शहरको रूपमा विकास गरी सुरक्षित, स्वच्छ र आर्थिक रूपमा समृद्ध शहरहरूको विकास 	<ul style="list-style-type: none"> • तराई मधेश र हुलाकी लोकमार्गमा अवस्थित १५ नयाँ शहरहरूको फिल्ड रिपोर्ट प्राप्त भएको, • नयाँ सहरको एकीकृत जग्गा विकास कार्यक्रममध्ये ५ वटा ल्याण्डलिकको ब्लक प्लान स्वीकृत भएको, • नयाँ सहरहरूका विभिन्न स्थानमा फोहरमैला व्यवस्थापनको विस्तृत ईन्जीनियरिंग प्रतिवेदन (DER) तयार गर्ने कार्यको ३ मध्ये २ को अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको, • ट्रान्स हिमालयन ट्रेल (TRANS HIMALAYA TRAIL) का ४ हिमाली बस्तीहरूको संभाव्यता अध्ययन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • ३ स्थानलाई (लुम्बिनी, निजगढ र पालुडटार) स्मार्ट सिटिको रूपमा विकास गर्न गुर्योजना (MASTER PLAN) तयार गर्ने, • १० स्थानलाई (धनकुटा, मिर्चैया, चन्द्रपुर, काभ्रे उपत्यका, भरतपुर, वालिङ, तुलसीपुर, दुल्लु, अमरगढी र टिकापुर) स्मार्ट सिटीका रूपमा विकास गर्न गुर्योजना तयार गर्ने ।

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				भएको हुने।	कार्यको ५ वटा ठाउँहरूको छनौट भएको।	
१०	३४७००१०१	बागमती सुधार आयोजना	४	बागमती नदी र यसका सहायक नदीनालाहरूमा ढल, सडक र नदी तटबन्ध निर्माण गरी समग्र काठमाडौं उपत्यकालाई हराभरा, सुन्दर, मनोरम र प्रदुषणमुक्त बनाउँदै नदी किनाराका मठ, मन्दिर, घाट लगायतका साँस्कृतिक एवम् पुरातात्विक महत्वका धरोहरहरूको मर्मत सम्भार गरी जीवन्त भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> बागमती सुधार आयोजना अन्तर्गत ६ कि.मि ढल निर्माण कार्य सम्पन्न, ०.७ कि.मि सडक निर्माण कार्य सम्पन्न, ४.५ कि.मि नदी नियन्त्रण कार्य सम्पन्न भएको, धाप ड्याम निर्माण कार्य अन्तर्गत ३०% निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बागमतीका प्रमुख सहायक नदीहरू हनुमन्ते, बल्खु, नख्खु तथा कर्मनाशामा ढलमुक्त बनाउन कार्य क्षेत्र विस्तार तथा निरन्तरता दिने, नदी तटबन्ध निर्माण गर्ने, नदी किनारमा ढललाईन निर्माण गर्ने, गुहेश्वरीमा ढल प्रशोधन केन्द्रको नियमित मर्मत, सम्भार, सञ्चालन गर्ने, गुहेश्वरीमा बागमती संग्रहालय निर्माण गर्ने, बागमती र यसका सहायक नदी किनारामा अवस्थित घाटहरूको पुननिर्माण गर्ने, धाप ड्याम निर्माण गर्ने, गोकर्णदेखि सिनामंगल पुलसम्म बागमती नदीमा तटबन्ध, हरित क्षेत्र वातावरण सुधार तथा सौन्दर्यकरण गर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने, टुकुचा ढल प्रशोधन केन्द्र निर्माण गर्ने, थापाथलीदेखि टेकु दोभानसम्मका विभिन्न २६ वटा ऐतिहासिक मठ, मन्दिर तथा सत्तलहरू पुनःनिर्माण तथा जिर्णोद्धार कार्य शुरू गर्ने,

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
						<ul style="list-style-type: none"> उत्तरगया, गोकर्ण, गुह्येश्वरी क्षेत्र तथा थापाथलीदेखि बल्खुसम्म नदी किनारामा घाटहरू निर्माण, पैदल मार्ग जग्गा सुधार (Landscaping Improvement) कार्य शुरु गर्ने।
११□	३४७७११०२	धोबीखोला कोरिडोर आयोजना	४	काठमाडौं महानगरपालिका र बुढानिलकण्ठ नगरपालिका भई बग्ने धोबिखोलाको दुवै किनारमा लिङ्ग रोड तयार गरी काठमाडौं उपत्यकाको सवारी चाप घटाउने।	१२ कि.मि. लिंक रोड निर्माण सम्पन्न भएको।	<ul style="list-style-type: none"> घर जग्गाको क्षतिपूर्ति, मुआब्जा दिने, फुटपाथ निर्माण, लिंक रोड कालो पत्रे गर्ने।
१२□	३४७०११११	क्षेत्रीय शहरी विकास कार्यक्रम	३	नगरपालिकाहरूमा एकीकृत शहरी पूर्वाधार निर्माण तथा शहरी आर्थिक करिडोरहरूको अध्ययन तथा विकास भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> नेपालगंज: ८.१४ कि.मि. सडक ड्रेन निर्माण भएको, ११.५५ कि.मि. सडक सुधार तथा निर्माण सुधार भएको, २९ कि.मि. खानेपानी पुनर्स्थापन कार्य भएको, विराटनगर: ७.०५९ कि.मि. ढल निर्माण कार्य, १.४३२ कि.मि. सडक निर्माण कार्य, ८.६२ कि.मि. सडक ड्रेन निर्माण कार्य सम्पन्न, सिद्धार्थनगर: ८.२८१ कि.मि. सडक सुधार, १.५४ कि.मि. स्ट्रोम ड्रेन निर्माण, ७.८८ कि.मि. सडक ड्रेन निर्माण कार्य, २९.८६ कि.मि. खानेपानी पुनर्स्थापन कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> भीमदत्त, शुक्लाफाँटा, धनगढी र वीरगंज नगरपालिकामा एकीकृत शहरी पूर्वाधार निर्माण गर्ने।
१३□	३४७०११०४	शहरी तथा वतावरणीय सुधार आयोजना	१	नगरपालिकाहरूमा शहरी पूर्वाधारको विकास गरी	<ul style="list-style-type: none"> विराटनगर: ५ कि.मी सडक सुधार, ३ कि.मी नाला, फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माण 	विराटनगर, बुटवल र वीरगञ्ज नगरपालिकाहरूको एकीकृत पूर्वाधार

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				वातावरण सुधार भएको हुने।	कार्यको २५% निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, <ul style="list-style-type: none"> • वीरगंज: ३.७१कि.मी ड्रेन, २.३ कि.मी सडक सुधार, ३.७४ कि.मी ढल, फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्यको ५९.२३ % निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • काभ्रे: ८ कि.मी खानेपानी पाइप लाइन सम्पन्न भएको। 	विकास हुने।
१४	३४७०१११७	विशेष भवन निर्माण आयोजना	१,२	• विशेष महत्वका भवनहरूको निर्माण भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> • संघीय संसद भवनको (डिजाइन सम्पन्न), राजकीय अतिथि गृह, मन्त्री क्वार्टर र प्रदेश प्रमुख तथा मुख्यमन्त्री निवास सम्पर्क/ कार्यालय निर्माणको गुरुयोजना तयार भएको, • राष्ट्रपति कार्यालय र मध्यपुर थिमिमा ५००० क्षमताको अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र निर्माण कार्यको लागि गुरुयोजना सम्पन्न भएको। 	• संघीय संसद भवन, प्रधानमन्त्री आवास, मन्त्री आवास, प्रदेश तथा मुख्यमन्त्री सम्पर्क कार्यालय / आवास, राजकीय अतिथि गृह/आवास निर्माण सुरु गर्ने।
१५	३४७०१०१२	विशेष भवन निर्माण तथा सम्भार डिभिजन	२	केन्द्रीय निकायका कार्यालय व्यवस्थापन भएको हुने।	राज्यका विशिष्ट व्यक्तिहरूको आवास एवम् सरकारी भवनको निर्माण/मर्मत भएको।	• राज्यका विशिष्ट व्यक्तिहरूको आवास एवम् सरकारी भवन निर्माण/मर्मत गर्ने।
१६	३४७०११०५	भवन निर्माण संहिता सरकारी भवन निर्माण	१, २	विभिन्न सरकारी भवनहरू, एकीकृत तथा सरकारी भवनहरू, सभाहल, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, भ्युटावर जस्ता राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय	<ul style="list-style-type: none"> • सभाहल निर्माण तर्फ: निर्माणाधीन - १५ वटा (डिजाइन सम्पन्न) भएको - ९ वटा • एकीकृत सरकारी कार्यालय भवन: 	• संघीय संसद भवन, विभिन्न सरकारी भवनहरू, एकीकृत तथा सरकारी भवनहरू, सभाहल, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, भ्युटावर जस्ता राष्ट्रिय तथा

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरु	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरु
				महत्वका संरचनाहरु निर्माण भएको हुने।	५ वटा सम्पन्न, ४ वटा निर्माणाधीन, ६ वटा सरकारी कार्यालय भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। • दमक भ्यू टावर- बोलपत्र आव्हान भई प्राविधिक मूल्यांकन भईरहेको।	अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका संरचनाहरु निर्माण गर्ने।
१७	३४७०११०७	नेपाल भारत सीमा एकीकृत जाँच चौकी विकास आयोजना	१	नेपाल तथा भारतका जनताको व्यापार, संचार तथा आवागमनका लागि व्यवस्थित, वैज्ञानिक सीमा जाँच चौकी निर्माण भएको हुने।	• वीरगंज एकीकृत चेकपोस्ट हस्तान्तरण भएको। • मोरङ एकीकृत जाँच चौकीको करिव ६५% कार्य सम्पन्न भएको। • नेपालगन्ज र भैरहवाको अन्तिम ड्रइंग (Final Drawing) प्राप्त भएको।	• नेपाल तथा भारत सीमामा एकीकृत जाँच चौकी निर्माण गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ७९६.५६ करोड, पुँजीगततर्फ रु. २८४५.२० करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. १३० करोड गरी जम्मा रु. ३७७१.७६ करोड विनियोजन गरिएको छ।

५.५ पुनर्निर्माण प्राधिकरण

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	पहिचान गरिएका लाभग्राही संख्या	जना	८०७४८६	१८२१३	४९८३३
२	अनुदान सम्झौता संख्या	जना	७२२०१९	४२२७८	१११०३५
३	प्रवलीकरण लाभग्राही संख्या	जना	५२०५४	९८३६	-
४	निजी आवास निर्माण सम्पन्न भएका घर	संख्या	२४९०९३	१५०९०७	३७५०००
५	जोखिमयुक्त वस्ती संरक्षण	संख्या	१०२	१	१७२
६	एकिकृत वस्ती विकास	संख्या	-	२	३८
७	विद्यालय/विश्वविद्यालय भवन पुनर्निर्माण	संख्या	३८१६	६६८२	१७६६
८	स्वास्थ्य भवन पुनर्निर्माण	संख्या	६४३	०	१४५
९	पुरातात्विक एवं सम्पदा पुनर्निर्माण (गुम्बा समेत)	संख्या	१९३	१०७	७३०
१०	सरकारी एवं सुरक्षा निकायका भवन पुनर्निर्माण	संख्या	३४१	१८४	२३०
११	रणनीतिक एवं ग्रामिण सडक पुनर्निर्माण	संख्या	३	८	१९

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३९२०००१२	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कोष	१,२,३ र ४	<ul style="list-style-type: none"> ४९८३३ घर निर्माण सम्पन्न भएको हुने, जोखिमयुक्त वस्तीका लाभग्राहीहरूलाई अनुदान वितरण 	<ul style="list-style-type: none"> ४ लाख निजी आवास निर्माण सम्पन्न भएको, जोखिमयुक्त वस्तीमा रहेका घरपरिवारलाई अनुदान वितरण, १०३ 	<ul style="list-style-type: none"> निजी आवास अनुदान वितरण गर्ने, जोखिमयुक्त वस्ती संरक्षण, स्थानान्तरण एवं एकिकृत वस्ती विकास गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>जोखिमयुक्त वस्ती संरक्षण र एकीकृत वस्ती विकास भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • १४५ वटा स्वास्थ्य भवन निर्माण सम्पन्न भएको हुने, • १७६६ वटा विद्यालय/विश्वविद्यालय भवन पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको हुने, • पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माण सम्पन्न हुने, • २३० वटा सरकारी र सुरक्षा निकायका भवन निर्माण भएको हुने, 	<p>जोखिमयुक्त वस्ती संरक्षण, २ वटा एकीकृत वस्ती निर्माण सम्पन्न भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ६४३ स्वास्थ्य भवन पुनर्निर्माण भएको, • ६६६ विद्यालय/विश्वविद्यालय भवन पुनर्निर्माण भएको, • ३०० पुरातात्विक सम्पदा निर्माण सम्पन्न भएको, • ५२५ सरकारी तथा सुरक्षा निकायका भवन निर्माण सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य संस्था पुनर्निर्माण गर्ने, • विद्यालय भवन पुनर्निर्माण गर्ने, • धरहरा,रानीपोखरी लगायतको सम्पदा पुनर्निर्माण गर्ने, • सरकारी भवन पुनर्निर्माण गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ६७१३.६३ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ७४०१.८३ करोड गरी जम्मा रु. १४११५.४६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

परिच्छेद ६

शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

६.१ प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	भ्रष्टाचार सम्बन्धी सूचकांक (Corruption Perception Index)	स्थान	१२४	१२०	११५
		सूचकांक	३१	३३	३५
२	सरकारी प्रभावकारिता (Governance Effectiveness)	स्थान	१८.७५	२०	२२
३	कानूनको शासन (Rule of Law)	स्थान	२७.४०	२८	२९
४	आवाज र उत्तरदायित्व (Voice and Accountability)	स्थान	३८.९२	४०	४२
५	भ्रष्टाचार नियन्त्रण (Control of corruption)	स्थान	२३.५६	२५	२७
६	राजनीतिक स्थायित्व/हिंसाको अन्त्य (Political Stability/ No Violence)	स्थान	२२.३८	२५	३०
७	नियामक गुणस्तर (Regularity Quality)	स्थान	२५.९६	२८	३०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३०१०००११	मन्त्रिपरिषद्	१, २, ३, ४	• मन्त्रिपरिषद् बैठक र निर्णय कार्यान्वयन भएको हुने।	• ५ वटा संवैधानिक निकायका प्रमुखहरूको नियुक्ति, मन्त्रिपरिषद्को ४३ वटा बैठक बसी १२६८ वटा निर्णयहरू भएको।	• मन्त्रिपरिषद् बैठक र निर्णय कार्यान्वयन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२	३०१०००१२	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, अनुगमन, सुशासन प्रवर्धन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयन र सो को अनुगमनको लागि Online Monitoring Software को शुरुवात, विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा परेका समस्याको तत्काल समाधान गर्न Action Room स्थापना सम्बन्धी कार्य शुरु भएको। सिंहदरवार सरसफाई अभियान अन्तर्गत पुराना निर्माण सामग्रीहरू तथा पुराना सवारी साधनहरूको व्यवस्थापन गरिएको, हरियाली प्रवर्धन र यस अवधिमा देशभर २८ लाख ८६ हजार फलफूलका विरुवा रोपिएको, हेलो सरकारमा १५७४८ वटा गुनासो प्राप्त भएको र सो गुनासो मध्ये ४५७३ गुनासो फछ्यौट भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, अनुगमन, सुशासन प्रवर्धन गर्ने अनलाइन अनुगमन विकास निर्माण तथा राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको अनुगमनको लागि एक्सन रुमको स्थापना र संचालन हेरिने सरकारीको Out Sourcing गर्ने।
३	३०१०२०११	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	२, ३	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी अनुगमन राय परामर्श प्रदान र फर्म तथा कम्पनीहरूलाई कानुन बमोजिम कालोसूचिमा राख्ने कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक निकायका खरिद कार्यमा संलग्न पदाधिकारीसँग (कार्यालयको तालिम हलमा) ३ वटा र गोरखा, सल्यान, प्यूठान, बारा, कपिलबस्तु जिल्लामा १/१ गरी कुल ८ वटा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिएको, विद्युतीय खरिद प्रणाली (e-GP System) सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न Mobile SMS को Software निर्माण गरी लागु गरिएको, समयमा काम सम्पन्न नगर्ने, सम्झौता 	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी अनुगमन राय परामर्श प्रदान तथा फर्म तथा कम्पनीहरूलाई कानुन बमोजिम कालोसूचिमा राख्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>बमोजिमको काम नगर्ने, बिचैमा काम छाडेर हिड्ने जस्ता कार्य गर्ने विभिन्न २५ वटा फर्म तथा कम्पनीलाई कालो सूचीमा राखिएको र अरु थप १० वटा फर्महरूलाई कालोसूचीमा राख्ने प्रकृया अगाडि बढाइएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> १,०९८ वटा सार्वजनिक निकाय र ५,१४२ वटा बोलपत्रदाता कम्पनीहरूलाई विद्युतीय खरिद प्रणाली e-GP System मा Register गरिएको, विद्युतीय खरिद प्रणालीमा यस अवधिमा ७,११७ वटा बोलपत्रहरू प्रकाशन गरिएको। 	
४	३०१०३०११	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वका हेटौडा, भरतपुर, पोखरा लगायत स्थानका अचल सम्पतिहरू (जग्गा/ऐतिहासिक भौतिक संरचना) को रंगरोगन, पर्खाल निर्माण लगायत संरक्षण कार्य भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार गर्ने।
५	३०१०४०११	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक पदधारण गरेका व्यक्तिले सम्पत्ति विवरण बुझाउने संख्या वृद्धि भएको हुने, प्राप्त उजुरीहरू फछ्यौट संख्या वृद्धि भएको हुने, भ्रष्टाचार नियन्त्रणका निम्ति 	<ul style="list-style-type: none"> चालु आ.व. २०७५।७६ को बैशाखमसान्तसम्म १४६८ उजुरी गुनासोहरू मध्ये १२२० वटा (८३.११%) उजुरी फछ्यौट गरिएको, ४६ जिल्लामा ८५३ वटा कार्यालयमा समयपालना र पोशाक अनुगमन गरी अनुशासन पालना नगर्ने २२९६ जनालाई 	<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक विद्यालयमा भ्रष्टाचार विरुद्धको जनचेतना अभिवृद्धि कक्षा, केही जिल्लामा भ्रष्टाचार विरुद्धको कार्यशाला गोष्ठी, भ्रष्टाचार विरुद्धको प्राविधिक परीक्षण सम्बन्धी अन्तर निकाय गोष्ठी सञ्चालन गर्ने, प्राविधिक परीक्षण कार्यको NCR

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको प्रविधिक परिक्षण भएको हुने, कानून परिपालनालाई थप सुदृढ तुल्याई भ्रष्टाचार नियन्त्रणका निरोधात्मक र प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू सञ्चालन भएको हुने । 	<p>कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाइएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> ६ वटा जिल्लामा "भ्रष्टाचार नियन्त्रण हाम्रो साझा दायित्व" विषयक गोष्ठी सम्पन्न भएको, १७ जिल्लामा १/१ वटा सामुदायिक विद्यालयमा "सदाचार प्रवर्द्धन सम्बन्धी सचेतना" कार्यक्रम सम्पन्न भएको, ६०० जना सेवाग्राहीसँग सरकारी कार्यालयले प्रवाह गर्ने सेवाको स्तर सम्बन्धी सेवाग्राही सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न भएको, विकास निर्माणका आयोजनाहरूमध्ये राष्ट्रिय गौरवका आयोजनातर्फ ११ वटा, अन्य आयोजनातर्फ १६ वटा र Strengthening The National Rural Transport Program तर्फका ६५ वटा, Road Sector Development Program तर्फ ८ वटा र Community Managed Irrigation Sector Project तर्फ ६ वटा गरी कूल १०६ वटा प्याकेजको प्राविधिक परीक्षण कार्य भइरहेको, सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिहरूले आ.व. २०७४।७५ को सम्पत्ति विवरण बुझाए नबुझाएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी १७,१२७ जनालाई कारवाहीको लागि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा 	<p>अनुगमन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> रेडियो टेलिभिजन लगायत संचार माध्यमद्वारा भ्रष्टाचार विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने, भ्रष्टाचार हुनसक्ने निकाय वा स्थानको विस्तृत अध्ययन गर्ने, विभिन्न सार्वजनिक निकायमा नागरिक वडापत्र कार्यान्वयनको अवस्था तथा कर्मचारीहरूको समयपालना एवं पोशाक अनुगमन गर्ने, सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिले सम्पत्ति विवरण बुझाए नबुझाएको अनुगमन गर्ने, विकास निर्माणका आयोजनाको प्राविधिक परीक्षण गर्ने, निगरानी, छुड्के जाँच अनुगमन गर्ने, प्राविधिक परीक्षक तालिम संचालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					पठाइएको ।	
६	३०९३१०११	लगानी बोर्डको कार्यालय	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> • अरुण तेश्रो जलविद्युत आयोजनामा लगानी प्रस्ताव स्वीकृत भएको हुने। • होङ्सी-शिवम् सिमेन्ट प्रा.लि. को संचालन भएको हुने। • लगानी सम्मेलन, २०१९ सम्पन्न भएको हुने। • Mortex Co. Ltd. को लगानी प्रस्ताव स्वीकृत भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • परियोजना विकास सम्झौता भएको, • ३५ औं बोर्ड बैठकबाट वित्तीय व्यवस्थापनको समयावधि June 30, 2019 सम्म थप गरिएको, • भारत सरकारको CCE द्वारा Transmission Project को लागि भा.रु. १२३६.१३ करोडको लगानी स्वीकृत भएको, • विद्युत विकास विभागबाट Transmission License उपलब्ध गराईएको। • कम्पनीले जुलाई २०१८ देखि सिमेन्ट उत्पादन र बिक्रि सुरु गरेको। • कम्पनीले दोस्रो चरणको निर्माण प्रक्रिया सुरु गरेको। • लगानी बोर्डको कार्यालयबाट अध्ययन भई अध्ययन प्रतिवेदनसहित पेश हुन आएका परियोजनाहरूको विकास तथा कार्यान्वयन गर्ने अवधारणा स्वीकृत गरी परियोजनाहरू लगानी सम्मेलनमा प्रस्तुतीकरण (Show Case) गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • वैदेशिक लगानीलाई आकर्षित गरी पूँजी एवं नयाँ प्रविधी तथा सीप भित्राएर व्यापार घाटा कम गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> लगानी बोर्डको ३५ औं बैठकको निर्णय अनुसार Vehicle Manufacturing and Assembly Plant परियोजनाको लागि प्रस्तावित गरिएको लागत ने.रु.१० अर्ब ५४ करोडको वैदेशिक लगानी गर्न M/s Motrex Co. Ltd. लाई स्वीकृति भएको। 	
७	३०१०५०११	राजस्व अनुसन्धान विभाग	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> राजस्व चुहावट विरुद्ध कदम चालिएको हुने। ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> राजस्व चुहावट सम्बन्धी ६४ वटा मुद्दामा राजस्व चुहावटको कसुरमा विगो र सजाय रु. १३ अर्ब ५५ करोड माग दावी सहित १६६ जना व्यक्तिहरु विरुद्ध अदालतमा मुद्दा दायर गरिएको, विदेशी विनिमय तथा हुण्डी तर्फ ५६ वटा मुद्दामा विगो र सजाय रकम गरी रु ५ अर्ब ११ करोड विगो र विगोको तेब्वरसम्म जरिवाना र तीन बर्षसम्म कैद माग गरी विभिन्न ७२ जना विरुद्ध अदालतमा मुद्दा दायर भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बार्षिक समिक्षा तथा व्यवस्थापन गोष्ठी संचालन गर्ने, नियमित गस्ती गर्ने, आकस्मिक गस्ती गर्ने, द्रुत गस्ती गर्ने, राजस्व चुहावट तथा जोखिम क्षेत्र पहिचान सम्बन्धी अन्तरक्रिया नागरिक सचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने, निर्देशिका/कार्यविधि निर्माण र अन्तरक्रिया (राजस्व चुहावट अनुसन्धान, उजुरी विश्लेषण र कार्य संचालन गर्ने, Vehicle Tracking System कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने, सुराकी तथा पुरस्कार वितरण गर्ने, रणनीतिक योजना कार्यान्वयन सम्बन्धी अन्तरक्रिया संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
८	३०१०६०११	सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> उजुरी दर्ता भएको हुने। ☐ APG Plenary बैठक संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विभागमा जम्मा १७६ सूचना/ उजुरी दर्ता भएका। APG Plenary बैठक संचालन भएको। विशेष अदालतमा ५ वटा मुद्दा दर्ता गरेको तथा १ वटा सरकारी वकिलको रायको लागि विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयमा पठाएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कृयाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा FATF का सुझाव कार्यान्वयन गर्ने र Mutual Evaluation को तैयारी गर्ने।
९	३०१०७०११	राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालय भवन निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १० कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> भवन निर्माण- ४ वटा नयाँ शुरु गरिने र ५ वटा क्रमागत आयोजना सम्पन्न गरिने, Intellegence Monitoring को लागि Equipment खरिद गर्ने, जनशक्ति तालिम गर्ने, सबै कार्यालयहरूमा Digital Connectivity स्थापना गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ३६९.८७ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ९५.८१ करोड गरी जम्मा रु. ४६५.६८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

६.२ संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	इकाई	आ.व. २०७४/७५ उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	स्थानीय तहमा रोजगारी सिर्जना	जना (हजारमा)/श्रमदिन	२० हजार जना	२५ हजार जना	२० लाख श्रमदिन
२	तराईमा एक घण्टा र पहाडमा दुई घण्टा भित्र यातायात सेवामा पहुँच पुगेको जनसंख्या (हिउँदमा)	प्रतिशत	५५	६५	६८
३	सुधारिएको खानेपानी श्रोत माथि दिगो पहुँच भएका ग्रामीण घरधुरी (वर्षभरी पानी चल्ने खा.पा.आ.)	प्रतिशत/संख्या	७३	७८	६० हजार जना
४	सरसफाई सुविधा पाएका थप ग्रामीण जनसंख्या	लाख	४	४	५
५	ग्रामीण सडक कालोपत्रे	कि.मि.	१७०	१५०	३७०
६	स्थानीय सडक पुल निर्माण	संख्या	६९	१५०	६०
७	झोलुङ्गे पुल निर्माण	संख्या	७६६०	८०१०	८६१०
८	साना सिंचाइ सुविधा पुगेको क्षेत्रफल	हेक्टर (हजारमा)	१३.५	२२	३.५
९	स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन निर्माण	संख्या	-	-	१००
१०	सडक पुगेको गा.पा./नगरपालिका केन्द्र	संख्या	७०७	७११	७१९
११	सार्वजनिक सुनुवाई गरेका स्थानीय तह	प्रतिशत	१००	१००	१००
१२	संघीयता कार्यान्वयनलाई सहज बनाउने कानून तथा स्थानीय तहलाई नमूना कानून/निर्देशिका/मापदण्ड निर्माण	संख्या	४१	२०	१५
१३	स्थानीय तहका पदाधिकारीको क्षमता विकास (तालिम)	जना (हजारमा)	३७	३७	३७
१४	कर्मचारी तालिम (राजपत्र अनंकित)	जना (हजारमा)	२३	११	१४

क्र.सं.	सूचक	इकाई	आ.व. २०७४/७५ उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१५	कर्मचारी प्रशिक्षण/तालिम (अधिकृतस्तर भन्दा माथि)	जना (हजारमा)	१.७	१.५	१.६
१६	अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	१७	१०	१०
१७	ओ.पि.डी. सेवा प्रतिदिन	जना	६८३	५२०	७०६
१८	स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना निर्माण	संख्या	-	-	२००
१९	व्यवस्थापन परीक्षण गरेका निकाय	संख्या	४०	२५	३०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
१.	३६५००१०२	संघीय शासन प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम	१, २	<ul style="list-style-type: none"> संघीय शासन प्रणाली सुदृढीकरण गर्ने सन्दर्भमा आवश्यक पर्ने नमूना कानून र अन्य सहजीकरण उपलब्धि हुने, तीन तहका सरकारबीच उचित समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह पुनर्संरचना समन्वय गरेको, संवैधानिक आयोगहरूको कानूनको मस्यौदा तयार भएको, प्रदेश र स्थानीय तहलाई आवश्यक नमूना कानूनको तयार गरी सहजीकरण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय शासन प्रणाली सुदृढ र सशक्त बनाउन आवश्यक नीतिगत र व्यवस्थापकीय सहजीकरण गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तह र सञ्चालनसम्बन्धी नमूना कानून र कार्यविधि तयार गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तहको संस्थागत सुदृढीकरणमा सहजीकरण गर्ने।
२.	३६५००१०४	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम	१, २, ३	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहमा साझेदारी प्रणालीको उपयोग गरी अत्यावश्यक पूर्वाधारहरू विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ७७ जिल्लाका १६५ निर्वाचन क्षेत्रका स्थानीय तहहरूबाट सञ्चालन हुने आयोजना कार्यक्रम छनौट भई कार्यान्वयन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यविधि तोकिए बमोजिम पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यक्रम/आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
३.	३६५००१०५	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयहरू	२	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहबीच समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि भएको हुने, विकास निर्माण गर्ने कार्य सन्तुलित र गुणस्तरीय भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहहरूबाट सम्पादन भएका कार्यहरूको सम्बन्धमा सहजीकरण, समन्वय र सहयोग भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लास्थित संघीय एवं प्रादेशिक कार्यालय र स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गर्ने, स्थानीय तहहरूबाट हुने विकास निर्माण सम्बन्धी समन्वय र सहजीकरण गर्ने।
४.	३६५००१०६	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> पोषणसम्बन्धी संस्थागत संरचनाको सुधार गरी स्थानीय समुदायका व्यक्तिहरूमा पोषणसम्बन्धी क्षमता सुधार भएको हुने, हजार दिनका महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण स्वास्थ्यमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३० जिल्लाका ३०८ स्थानीय तहहरूमा पोषण लक्षित, पोषण संवेदनशील र सामर्थ्य बनाउने कार्यक्रम भएको, ३० जिल्लाका ३०८ स्थानीय तहहरूमा पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समिति गठन भई त्यस सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३० जिल्लाका ३०८ स्थानीय तहहरूमा पोषण लक्षित, पोषण संवेदनशील र सामर्थ्य बढाउने क्रियाकलापहरू लक्षित समुदायमा सञ्चालन गर्ने, ३० जिल्लाका ३०८ स्थानीय तहहरूमा पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको प्रभावकारी परिचालन गरी पोषणयुक्त स्थानीय तह बनाउन उपयुक्त क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने।
५.	३६५००१०७	तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक, सामाजिक पूर्वाधारको विकासबाट तराई मधेशका जनताहरूको जीवनस्तरमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम सडक, सामुदायिक पूर्वाधार, सामुहिक आवास भवन, कृषि, सिंचाइ, खानेपानी तथा सरसफाई, उर्जा, विपद् न्यूनीकरण गरी जम्मा ८ वटा क्षेत्रमा ४०० वटा आयोजनाहरू छनौट कार्यान्वयन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> तराई मधेशमा बसोबास गर्ने कमजोर आर्थिक-सामाजिक स्तर भएका नागरिकहरूको जीवनस्तर सुधारका लागि थप प्रभावकारिताका साथ विभिन्न कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
६.	३६५००१०८	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको संघीय शासन प्रणालीका विविध विषयमा क्षमता विकास भई गुणस्तरीय सेवा प्रवाह भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने।
७.	३६५००१०९	हिमाली क्षेत्र जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> हिमाली क्षेत्रको जीविकोपार्जनमा सुधार भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> बिभिन्न स्थानीय आर्थिक, सामाजिक एवम् भौतिक पूर्वाधारहरू सम्बन्धी आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने।
८.	३६५६१०१२	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	१	<ul style="list-style-type: none"> निजामती सेवाका राजपत्राङ्कित श्रेणीका कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारका विभिन्न निकायका उच्च व्यवस्थापन तह र अधिकृतस्तरको तालिम/प्रशिक्षण सञ्चालन गर्दै आएको, समसामयिक विषयहरूमा अध्ययन अनुसन्धान हुँदै आएको, अधिकृतस्तरको आधारभूत प्रशासनिक तालिम आवासीय रूपमा सञ्चालन गर्ने कार्यको शुरुवात भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको पाँच वर्षे रणनीतिक योजनामा उल्लेख भएका क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्ने, संघीयता कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा पाठ्यक्रम परिमार्जन गरी आवश्यक जनशक्ति तयार गर्ने।
९.	३६५०११०१	ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१, २	<ul style="list-style-type: none"> परियोजनाको अवधिसम्ममा खानेपानी ३६९ स्किमबाट १२२१३० जना, सरसफाई २९६ स्किमबाट ३०५७०१ जना, सिंचाइ ४० स्किमबाट २०४५२ जना र लघु जलविद्युत १० स्किमबाट १६८९६ जना लाभान्वित भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> परियोजनाको अवधिसम्ममा खानेपानी ३१७ स्किमबाट १२२६४३ जना, सिंचाइ २१ स्किमबाट ७४६६ हे. र बहुपयोगी योजना ३१ स्किमबाट ७६८२ जना, सुधारिएका पानीघट्ट १६ स्कीमबाट १०४२४ जना लाभान्वित भएको, संस्थागत/विद्यालय शौचालय निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> १० जिल्लामा ६० हजार जनतालाई खानेपानी सुविधा पुर्‍याउने, १८ ओटा संस्थागत शौचालय निर्माण, ५० हजारलाई करेसावारी खेती, ११ हजारलाई जिविकोपार्जन सेवा सहयोग गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					४६ योजनाहरूबाट २११४० जना लाभान्वित भएको।	
१०.	३६५०११०२	ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना	१, २	<ul style="list-style-type: none"> यस आयोजना मार्फत ३८०.६८६ कि.मि. सडकको दुई वर्ष भित्र कालो पत्रे स्तरमा स्तरोन्नती भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ११ प्याकेजको ३८०.६८६ कि.मि सडक मध्ये १० वटा प्याकेजको करिव ३३८.९६६ कि.मि सडकको लागि ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य भएको, एउटा ठेक्का प्याकेज अन्तर्गत २ वटा सडकको ४१.७२ कि.मि का लागि बोलपत्र मुल्यांकनको कार्य भएको, ६ वटा सडकको करिव ५२ कि.मि सडक निर्माण सम्पन्न हुने चरणमा रहेको र बाँकि ५ वटा सडकको (३२ कि.मि) भौतिक प्रगति करिव ६० % रहेको, हाल सम्ममा सम्भाव्य करिव २८०० कि.मि सडकहरू सम्बन्धित प्रदेशबाट छनौट भई परामर्शदाताको सेवा खरिद गर्न Expression of Interest-EOI प्रकाशन गर्न ADB मा सहमतिको लागि पठाएको। 	<ul style="list-style-type: none"> १७ वटा जिल्लाका २७ वटा सडकको ३८०.६८६ कि.मि. मध्ये ७० कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नती गर्ने।
११.	३६५०११०३	झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा ३० मिनेटको पैदल दूरीको फेरो भित्र सुविधा पुग्नेगरी सम्भाव्य सबै स्थानमा करिव १०,२०० झोलुङ्गे पुल निर्माण (तुइन विस्थापन समेत) भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> लगभग ७००० झोलुङ्गे पुल नियमित मर्मत भएको, हालसम्म ७६१९ वटा झोलुङ्गे पुल निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> थप ६०० गोटा झोलुङ्गेपुल निर्माण सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> १०,००० झोलुंगे पुल नियमित मर्मत भएको हुने। 		
१२.	३६५०११०४	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामीण यातायात पूर्वाधारको दिगो व्यवस्थापन, गरिव तथा वन्चितीकरणमा समुदायलाई रोजगारी सिर्जना, जिल्लाको मुख्य सडक संजाललाई बाह्रै महिना सञ्चालन गर्न सहयोग तथा आर्थिक अवसरका लागि पहुँच स्थापना भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ ग्रामीण सडक ९७.५४ कि.मि. निर्माण भएको, सडक नियमित मर्मत संभार तथा स्तरोन्नति २१०० कि.मि भएको, सडक निर्माण सुधार ३३ कि.मी. भएको, क्षमता अभिवृद्धि १५६०० जनालाई भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> मुगु-हुम्ला लिंक रोड अन्तर्गत ३ मी.को १८ कि.मि. नयाँ ट्रयाक ओपन गर्ने। ४.५ मी. को २९ कि.मी. नयाँ ट्रयाक ओपन गर्ने, क्षमता विकास तर्फ PTMP र MTMP Guildline तयार गरी लागु गर्ने।
१३.	३६५०११०६	स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय सडकहरूमा पुल निर्माण गरी बाह्रै महिना सडक संचालन गर्न करिब ३५०० सडक पुल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म ३३३ गोटा स्थानीय सडक पुल निर्माण सम्पन्न भएको, चालु आ.व. मा ३१२ वटा सडक पुल निर्माणाधीन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> थप ६० गोटा स्थानीय सडक पुल निर्माण सम्पन्न गर्ने।
१४	३६५०११०७	पूर्वी चितवन नदी व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वी चितवनको जलाधार क्षेत्रको बाढीको प्रकोपबाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण भएको हुने, सिंचाइ नहरहरूको सञ्चालनमा सहयोग भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जम्मा १६७ वटा योजनाहरूमा ८० वटा सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> चितवन जिल्लाका ४ नगरपालिकामा ८२ विभिन्न schemes (Spur Maintenance, Inner Streams Embankments, Support to Irrigation Canals, Watershed Protection Activity, Sabo / Check Dams) सम्पन्न गर्ने।
१५.	३६५०११०८	राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना सञ्चालित ३६ जिल्लामा सडक नियमित संभार, आवधिक मर्मत संभार, ग्रामीण सडक स्तरोन्नति, नयाँ मोटर पुल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सडक नियमित मर्मत संभार कार्य ५,५०० कि.मि. भएको, सडक स्तरोन्नति कार्य ८९ वटा ठेक्का मार्फत १,२४८ कि.मि. को ठेक्का सम्झौता भएको। सो मध्ये 	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामीण सडक आवधिक मर्मत संभार ६०० कि.मि., सडक स्तरोन्नति/पुनर्स्थापना २०० कि.मि. र ३२४ मिटर (१५ वटा) सडक पुल निर्माण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					<p>५२ ठेकाबाट ७०५ कि.मि. निर्माण सम्पन्न भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> सडक आवधिक मर्मत अन्तर्गत १०१ ठेकाबाट १३६९ कि.मि.मा ठेका सम्झौता भएको तथा सो मध्ये ५० ठेका मार्फत ६६७ कि.मि. निर्माण सम्पन्न भएको, सडक पुल ३९ वटा (१२०० मिटर) को ठेका सम्झौता भई सो मध्ये १८ वटा (५४० मिटर) निर्माण सम्पन्न भएको। 	
१६.	३६५०११०९	साना सिंचाइ कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> कृषक व्यवस्थित साना सिंचाइ योजना निर्माण भएको हुने, डोलिडार, स्थानीय सेवाप्रदायक तथा समुदायको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुगेको हुने, १५,००० हेक्टरमा दिगो र भरपर्दो सिंचाइ सुविधा पुगेको हुने, कृषक व्यवस्थापित साना सिंचाइ प्रणालीहरू समावेशी र गरिवमुखी बनाउन योजनाहरू बनाउन र लागु गर्न स्थानीय निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म करिब ४८१ वटा साना सिंचाइ योजनाबाट ७६५७.६४ हेक्टरमा सिंचाइ सुविधा पुगेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ८ जिल्ला (उदयपुर, खोटाङ ओखलढुंगा, इलाम, पांचथर, तेह्रथुम, धनकुटा, भोजपुर) का ४५ स्थानीय तहमा २६१ वटा सिंचाइ योजना सम्पन्न गर्ने।
१७	३६५०११११	स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> गाउँपालिका तथा नगरपालिका (वडा कार्यालय सहित) को ६३०० प्रशासकीय भवनहरू निर्माण सम्पन्न भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> २०० वटा प्रशासनिक भवनहरूको DPR तयार गर्ने, १०० वटा प्रशासनिक भवनहरूको निर्माण गर्न ठेका प्रकृया अगाडि

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
						बढाउने
१८	३६५०१११२	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश राजधानीबाट सबै स्थानीय तहको केन्द्रसम्म जोड्न: <ul style="list-style-type: none"> - ७,००० कि.मी सडक कालोपत्रे भएको हुने, - ५,००० सडक पुल निर्माण भएको हुने, - ५,००० कि.मी सडक आवधिक मर्मत भएको हुने - ११, ५०० कि.मी सडक नियमित मर्मत भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> • सडक पुल निर्माणको तथा सडक कालोपत्रे बनाउन DPR तयार गरी ठेक्का प्रकृया शुरु गर्ने, • ५०० कि.मि सडक नियमित मर्मत गर्ने
१९.	३६५६१०११	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	१	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, • स्थानीय तहको व्यवस्थापन पक्ष सुदृढ भएको हुने, • राजपत्र अनंकित कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको, • नेपाल सरकारका विभिन्न निकायका सहायक स्तरका कर्मचारीहरूलाई प्रशिक्षण तथा तालिम प्रदान भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी तालिम प्रशिक्षण गर्ने, • राजपत्र अनंकित कर्मचारीलाई सेवा प्रवेश तालिम दिने।
२०.	३६५६१०१३	आदिवासी जनजाती उत्थान प्रतिष्ठान	१	<ul style="list-style-type: none"> • आदिवासी जनजातिहरूको आर्थिक सामाजिक साथै सांस्कृतिक विकासमा सहयोग पुगेको हुने, • भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त आदिवासी जनजाति समुदायहरूका १० वटा संस्थागत र सामुदायिक भवनहरूको पुनःनिर्माण कार्य भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • आदिवासी समुदायहरूको भाषा लिपि तथा ग्रन्थहरूको खोज अध्ययन तथा संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने कार्य हुँदै आएको, • आदिवासी जनजातिहरूको क्षमता अभिवृद्धि हुने कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, • आदिवासी जनजातिहरूको अधिकार 	<ul style="list-style-type: none"> • आदिवासी समुदायहरूको भाषा लिपि तथा ग्रन्थहरूको खोज अध्ययन तथा संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने, • आदिवासी जनजातिहरूको क्षमता अभिवृद्धि हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • आदिवासी जनजातिहरूको अधिकार सम्बन्धमा विभिन्न निकाय तथा तहमा अन्तरक्रिया र छलफल गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					सम्बन्धमा विभिन्न निकाय तथा तहमा अन्तरक्रिया र छलफल भएको।	
२१.	३६५८१०११	निजामती कर्मचारी अस्पताल विकास समिति	३	<ul style="list-style-type: none"> निजामती कर्मचारीका अतिरिक्त सर्वसाधारणहरुलाई सर्वसुलभ एवं सहज रूपमा स्वास्थ्य उपचार सेवा प्रवाह भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालमा निजामती कर्मचारीको अतिरिक्त सर्वसाधारण नागरिकलाई सुलभ रूपमा सेवा प्रवाह भइरहेको, एम.आर.आई. कक्ष, चिकित्सक कक्ष, मेमोग्राफी कक्ष निर्माण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> निजामती कर्मचारी अस्पतालको दुई प्रदेशस्तरमा सेवा विस्तार गर्ने, अस्पतालको आधुनिकीकरण गर्दै Tele-medicine र बृहत स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. २१७८.८८ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १००३.५४ करोड गरी जम्मा रु. ३१८२.४२ करोड विनियोजन गरिएको छ।

६.३ कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला

क. नतिजा सूचक

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	कानुनी शासन सूचकांक		०.५३	०.५४	०.५५
२	एकीकृत कानुनी सहायता नीति तर्जुमा	संख्या	-	मस्यौदा तयार	लागु हुने
३	सन्धि सम्पन्न गर्ने निर्देशिका तर्जुमा	संख्या	-	मस्यौदा तयार	लागु हुने
४	कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि	संख्या	१	२	४
५	अपराध सर्वेक्षण	संख्या	१	-	-
६	कानुनी शिक्षा र सचेतना अभिवृद्धि	संख्या	३०	२८	२१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१.	३११०००११	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	१,२,३,५,७	<ul style="list-style-type: none"> संविधान कार्यान्वयन गर्ने कानून निर्माण भएको हुने, प्रदेश कानून संविधान र संघीय कानून अनुकूल रहे नरहेको अध्ययन भएको हुने, संघ तथा प्रदेश अन्तरगत कानून कार्यान्वयनमा संलग्न निकाय, सरकारी अधिकारी, सरोकारवाला र स्थानीय न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरूमा मुलुकी देवानी तथा फौजदारी कानूनका व्यवस्थाहरू लगायतका विषयमा 	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार तथा संविधानको धारा ३०४ को सन्दर्भमा मौजुदा कानूनलाई संशोधन गर्न बनेको 'केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०७५' मार्फत ५६ वटा ऐन र 'नेपालको संविधान अनुकूल बनाउन केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने ऐन, २०७५' मार्फत १०९ वटा ऐन गरी जम्मा १६५ वटा ऐनहरू संशोधन भएका, 	<ul style="list-style-type: none"> न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, विभिन्न कार्ययोजना अन्तर्गतका कानुनी विषयमा अन्तरक्रिया गर्ने, विद्यमान ऐन, नियम लगायतका कानूनहरू समावेश गरी मोबाइल एप निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने, सञ्चार माध्यमबाट कानुनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रदेश कानून नेपालको संविधान र संघीय कानून अनुरूप रहे नरहेको

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<p>क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • कानूनको निर्माण, आवश्यक संशोधन र परिमार्जन भएको हुने, • मानव अधिकार र मानवीय कानूनको विषयमा स्थानीय तह र शैक्षिक संस्थाहरूमा सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने, • कानूनी सहायता सम्बन्धी विषयको जानकारी भएको हुने र सो को प्रयोगमा वृद्धि भएको हुने, • एकीकृत कानूनी सहायता नीति तर्जुमा भएको हुने, • सन्धि सम्पन्न गर्ने निर्देशिका तयार भई सन्धिको पक्ष बन्ने प्रक्रियामा एकरूपता कायम हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेका मौलिक हकको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक १६ कानूनहरू जारी भइसकेका, • केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४ मार्फत १५ वटा ऐनहरू खारेज र ३६ वटा ऐनहरू संशोधन गरिएको, • मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धिहरू, सिद्धान्त तथा मूल्य र मान्यता र नयाँ विषयहरूका बारेमा कानून कार्यान्वयन गर्ने निकाय, सम्बन्धित सरकारी अधिकारी एवम् सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन, • मानव अधिकार र मानवीय कानूनका सम्बन्धमा १९ वटा सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन, • लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको कानूनी सुधार सचेतना सम्बन्धमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। 	<p>सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • निःशुल्क कानूनी सहायताको प्रभावकारिता सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • एकीकृत कानूनी सहायता नीति तर्जुमा गरी लागु गर्ने, • सन्धि सम्पन्न गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका तयार गरी लागू गर्ने, • प्रदेश र स्थानीय तहको लागि कानूनको तर्जुमा सम्बन्धी आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने।
२.	३११२१०११	नेपाल कानून आयोग		<ul style="list-style-type: none"> • कानूनको खारेजी, परिमार्जन, संशोधन, एकीकरण, संहिताकरण सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस भएको हुने, • नयाँ तथा संशोधन विधेयक तर्जुमा गरी नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस भएको 	<ul style="list-style-type: none"> • ५ वटा विधेयक तर्जुमाको लागि वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत भएकोमा हालसम्ममा देहाय बमोजिम ६ वटा विधेयकको मस्यौदाको कार्य सम्पन्न गरी आवश्यक कार्यार्थ सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाएको: 	<ul style="list-style-type: none"> • नयाँ कानूनको तर्जुमा, • विद्यमान कानूनमा संशोधन, परिमार्जन, पुनरावलोकन, एकीकरण तथा संहिताकरण गर्ने, • कानून तथा न्याय सम्बन्धी समसामयिक विषयमा अध्ययन

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				हुने।	<p>१ ☐ राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त केही पुर्वाधार संरचना आयोजनाको द्रुततर निर्माण तथा विकासका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक</p> <p>२ ☐ नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठानका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,</p> <p>३ ☐ संस्था दर्ता विधेयक,</p> <p>४ ☐ प्रमाण ऐन, २०३१ को संशोधन विधेयक,</p> <p>५ ☐ कम्पनी ऐन, २०६३ को संशोधन विधेयक,</p> <p>६ ☐ साझेदारी ऐन, २०२० को संशोधन विधेयक।</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार मोबाइल (एन्ड्रोइड तथा एप्पल) दुवैमा उपयोग गर्न सकिने गरी मोबाइल एप्स (Mobile APPs) निर्माण गरी विद्यमान कानूनहरू मोबाइलबाटै हेर्न र पढ्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको, कानूनको जानकारी तथा प्रचारप्रसार (Legal Dissemination) अन्तर्गत देवानी संहिता तथा फौजदारी संहिताको विषयमा पोखरा, बुटवल तथा दाङमा ४ वटा कार्यक्रम सम्पन्न भएको। 	<p>अनुसन्धान गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> वेवसाईट माफत प्रचलित तथा पुराना कानूनी दस्तावेज अद्यावधिक गर्ने, कानून तर्जुमाका क्रममा राय सुझाव, पृष्ठपोषण गर्न गोष्ठी तथा सेमिनार आयोजना गर्ने, कानूनको जानकारी प्रदान तथा प्रचारप्रसार कार्यक्रम आयोजना गर्ने, कानूनी शब्दावली (Legal Glossary) को प्रकाशन गर्ने, Mobile APPs अद्यावधिक गर्ने।

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
३.	३११०१०११	न्याय सेवा तालिम केन्द्र	५	<ul style="list-style-type: none"> न्याय सेवाका जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरूको ३ महिने सेवा प्रवेश तालिम सञ्चालन गरिएको, नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित द्वितीय र तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरू र नेपाल न्याय सेवाका तथा अर्धन्यायिक निकायका राजपत्र अनंकित कर्मचारीहरूको सेवाकालीन तालिम सञ्चालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरूको सेवा प्रवेश तालिम सञ्चालन गर्ने, नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित द्वितीय र तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरू र नेपाल न्याय सेवाका तथा अर्धन्यायिक निकायका राजपत्र अनंकित कर्मचारीहरूको सेवाकालीन तालिम सञ्चालन गर्ने।
४.	३११०००११	बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानविन आयोग	३,४,६	<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा प्राप्त ३१९७ उजुरीहरूको विस्तृत अनुसन्धान कार्य सम्पन्न गरिएको हुने, छानविनको क्रममा खुल्न आएका पीडितहरूले परिचय पत्र पाएको हुने, ५० जिल्लामा सार्वजनिक सुनुवाई गरिएको हुने, पीडक बयान कक्षको तयारी लगायतका आवश्यक पूर्वाधार तयार गरी पीडक बयान कार्य शुरु गरिएको हुने, आयोगमा कार्यरत पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूको लागि अनुसन्धान सम्बन्धी क्षमताविकास/तालिम संचालन भएको हुने, आवश्यक कानून/कार्यविधि तयार भई लागू भएको हुने, आयोगको वेबसाईट र उजुरी 	<ul style="list-style-type: none"> ६४ जिल्लाका २००८ उजुरीमा विस्तृत छानविनको पहिलो चरणको कार्य अन्तर्गत उजुरीकर्ता तथा साक्षी बुझ्ने, एण्टीमार्टम फाराम भराउने र परिपूरण फाराम भराउने कार्य सम्पन्न, उजुरी कर्ता, पीडित परिवार, साक्षी, घटनाका सम्बन्धमा जानकार व्यक्ति तथा अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागितामा १२३ वटा जिल्लास्तरिय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न, विज्ञ विशेषज्ञहरूको राय सुझावको आधारमा आयोगको कार्यक्षेत्रसंग सम्बन्धित आरोपितको बयान, कारवाही सिफारिस, पीडित परिचयपत्र वितरण र परिपूरण सिफारिस सम्बन्धि ४ वटा कार्यविधि तयार, 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा प्राप्त उजुरीहरूको विस्तृत छानविन कार्य सम्पन्न गर्ने, विस्तृत छानविनको क्रममा शव उत्खनन डि.एन.ए. परीक्षणको लागि आवश्यक विज्ञ सहितको प्रविधिको व्यवस्था गर्ने, छानविनको क्रममा खुल्न आएका पीडितहरूलाई परिचय पत्र उपलब्ध गराउने, पीडितहरूलाई परिपूरणको लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने, पीडित तथा सरोकारवाला संघ/संस्थाहरूको सहभागितामा जिल्ला तहमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गर्ने,

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				व्यवस्थापन सफ्टवेयर अद्यावधिक गरी संचालनमा ल्याईएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> सशस्त्र द्वन्दका अन्तरनिहित कारण र समाधानका नीतिगत, कानुनी, संस्थागत, प्रशासनिक र व्यवहारिक विषय तथा मानव अधिकारको प्रवर्द्धन, न्याय प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने सम्बन्धमा सुझावसहितको प्रतिवेदन तयार, एक जना मनोसामाजिक विज्ञको सेवा र ५ जना अनुसन्धान विज्ञको सेवा लिई आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई तालिम दिने लगायत अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइएको, पीडित तथा उजूरी संग सम्बन्धित सूचना, प्रमाण तथा जानकारीहरू संकलनका लागि सूचना संकलन सहजिकरण समिति मार्फत कार्य भैरहेको, विस्तृत छानविनका क्रममा पीडित, साक्षी तथा अन्य सरोकारवालाहरू सँग बुझ्ने कार्यलाई सहज बनाउन भिडियो कन्फरेन्स प्रणाली सूचारु गरिएको, आयोगमा प्राप्त उजूरीहरू सुरक्षित र ब्यबस्थित गर्ने उदेश्यले स्क्यानिङ गरी उजूरी ब्यबस्थापन ट्याकिङ प्रणालीमा प्रविष्ट गर्ने कार्य भैरहेको, आधिकारिक फेसबुक र ट्विटर 	<ul style="list-style-type: none"> पीडक बयानका लागि आवश्यक पूर्वाधार सहितको पीडक बयान कक्षको तयारी गर्ने, आयोगमा कार्यरत पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई तालिम, अवलोकन र क्षमता विकास कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने, आयोगको कार्यक्षेत्रका सम्बन्धमा अन्तरिम प्रतिवेदन २०७५ ले दिएका सुझावहरूका आधारमा आवश्यक कानूनी पूर्वाधार तयार गर्ने, आयोगको वेबसाईट अद्यावधिक गर्ने, उजूरी व्यवस्थापन सफ्टवेयरलाई अद्यावधिक गरी संचालनमा ल्याउने, पीडित तथा सरोकारवालाहरू सँग निरन्तर सम्पर्क, समन्वय, छलफल र अन्तरक्रिया गर्ने, ५० जिल्लामा सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने।

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
					सञ्चालनमा ल्याएको।	
५.	३९९०००९९	सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग		<ul style="list-style-type: none"> • द्वन्दकालिन घटनाको वास्तविकता तथा सत्य तथ्य पत्ता लाग्ने, • वास्तविक पीडितहरूले प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको हुने, • आयोगद्वारा नेपाल सरकारले प्रतिवेदन प्राप्त गरेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • नेपालका सबै जिल्लाबाट प्राप्त ६९६०८ थान उजुरीलाई व्यवस्थापन गरिएको, • मुकाम कार्यालयलाई उजुरी निवेदनको छानविन गर्ने कार्य सुम्पिएको र केही मुकामबाट केही उजुरी निवेदन तामेलीमा राख्न सिफारिस भई आएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • संक्रमणकालीन न्याय, अनुसन्धान, परिपुरण, मेलमिलाप तथा अभियोजन सम्बन्धी तालिम दिने, • प्रारम्भिक छानविन तथा पीडितलाई परिचयपत्र वितरण गर्ने, • सार्वजनिक सुनुवाई तथा मेलमिलापको वातावरण निर्माण गर्न समारोह तथा क्याम्पेनिङ गर्ने, • विस्तृत छानविन परिपुरण तथा अभियोजन र सरकारलाई अन्तिम प्रतिवेदन बुझाउने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ५०.३९ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.६० करोड गरी जम्मा रु. ५०.९९ करोड विनियोजन गरिएको छ।

६.४ गृह मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	सुरक्षाको अनुभूति भएको जनसंख्या	प्रतिशत			सर्वेक्षण गरी वेसलाइन निर्धारण गर्ने
२	दर्ता भएका लैंगिक हिंसा लगायतका अपराध र अनुसन्धानको अनुपात	प्रतिशत	८६.७	८८.९	९१.१
३	प्रहरी सेवामा नागरिकको सहज पहुँच	अनुपात (जनता र प्रहरी बीचको)	१:४००	१:३९५	१:३८०
४	उपत्यकाका प्रवेश नाका र सिंहदरवार प्रवेशद्वारमा भेहिकल स्क्यानर जडान	संख्या	-	-	२
५	सुरक्षा जोखिम मूल्यांकन (Security Risk Assessment-SRA) कार्यान्वयन भएका आयोजना र उद्योग	संख्या			कानून र कार्यविधि तर्जुमा गरी लागू गर्ने
६	दक्षिणी सीमा सुरक्षा निगरानी कभरेज	प्रति इकाइ दूरी किमि		१८	१५
७	लागू औषध निषेध तथा मदिरा बिक्री वितरण व्यवस्थित गर्न रोकथाममूलक कार्यक्रम लागू भएका स्थानीय तह	संख्या			२००
८	विपदका घटनाबाट प्रभावित परिवार संख्या	प्रति हजार	२१.३	१७	१५
९	विपदका घटनाबाट मृत्यु हुने जनसंख्या	प्रति लाख	१.७	१.६	१.४५
१०	राष्ट्रिय परिचयपत्र लागू हुने जिल्ला	संख्या	०	१५	४०
११	राष्ट्रिय परिचयपत्र प्राप्त गरेका नेपाली नागरिकको संख्या	लाख		१.१७	५१.१७
१२	पाँच वर्षमुनिका बालकालिकाको जन्म दर्ता	प्रतिशत	५६	६३	७१
१३	लागू औषध दुर्व्यसन दर घटाउने	प्रतिशत	०	११	१०
१४	नेपाल प्रवेश गर्ने र बाहिरिने विदेशीको जैविक सूचना सहितको अध्यागमन प्रणाली स्थापना भई लागू भएका अध्यागमन कार्यालय	पोर्ट संख्या			२
१५	न्यूनतम मानवोचित सुविधा सहितको भौतिक पूर्वाधार क्षमता बृद्धि गर्ने	सुविधाप्राप्त कैदी बन्दी प्रतिशत		६८	८०
१६	सीपमूलक/रोजगारमूलक तालिम प्राप्त कैदीबन्दी	प्रतिशत/प्रतिवर्ष		२०	१०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३१४००१०२	लागू औषध नियन्त्रण कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> लागूऔषध ओसारपसारमा नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण भएको हुने, दुर्व्यसन विरुद्ध सचेतनामा वृद्धि भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> मदिरा तथा मदिराजन्य पदार्थको उत्पादन बिक्रि वितरणमा नियमन तथा हानिकारक सेवन नियन्त्रण कार्यविधि, २०७५ को मस्यौदा तर्जुमा भएको, लागू औषध नियन्त्रण कार्ययोजना, २०७५ जारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको, लागू औषध नियन्त्रण विशेष अपरेसन संचालन गरी लागू औषध अपराधमा संलग्न ३०१२ जना व्यक्तिहरूलाई पक्राउ र १८२६ मुद्दा दर्ता गरी कानूनी कारवाहीको प्रक्रिया अघि बढाइएको, करिब ६८५३.२५ केजी विभिन्न किसिमका लागूऔषधहरू बरामद गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> लागूऔषध दुर्व्यसन विरुद्ध अभिमुखीकरण कार्यक्रम, लागूऔषध दुर्व्यसनबाट छुटकारा पाएकाहरूलाई सीपविकास तालिम, पुनर्स्थापना केन्द्रको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, लागू औषध नियन्त्रण विशेष अपरेसन सञ्चालन, लागू औषध कारोबार र दुर्व्यसन सम्बन्धी सर्वेक्षण ।
२.	३१४०४१०३	त्रिबर्षीय अपराध नियन्त्रण तथा अनुसन्धान कार्ययोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> अपराध नियन्त्रण तथा दण्डहीनताको अन्त्य भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रहरी नियमावली २०७१ को नियम १९६ बमोजिम केन्द्रीय साईबर व्यूरो कार्य संचालन कायदेश, २०७५ जारी गरिएको, साईबर व्यूरो सञ्चालनमा आई ३० वटा साइबर अपराध सम्बन्धी घटनामा अनुसन्धान सम्पन्न गरिएको, मानववेचविखन व्यूरो गठन गरी सञ्चालनमा ल्याईएको । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रहरीको भौतिक उपस्थितिको दरमा वृद्धि, अपराधका घटनाहरूको नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण, अपराध अनुसन्धानको सफलताको दरमा वृद्धि भएको हुने, सुरक्षा अनुभूतिको सर्वेक्षण र अनुभूति भएको हुने ।
	३१४००१०१	राहत तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> राहत वितरणमा प्रभावकारिता आएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> द्वन्द्वपीडित राहत वितरण तर्फ सशस्त्र द्वन्द्व घाईते अपाङ्गलाई रु. ६,४१,३८,०००।- (अक्षरूपी छ करोड एकचालीस लाख अठतीस हजार), टुहुरा बालबालिकाहरूलाई 	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा प्रभावकारी रूपमा राहत वितरण गर्ने, राहत तथा पुर्नस्थापना सम्बन्धी कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक नीतिगत,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>रु. १,९२,००,०००।- (अक्षरूपी एक करोड बयानबन्ने लाख), जनआन्दोलन घाइतेलाई रु. २९,१५,०००।-(अक्षरूपी उन्नाईस लाख पन्ध्र हजार) र जनआन्दोलन घाइते-शहिद परिवारलाई रु. २१,८४,०००।- (अक्षरूपी रु. एक्काईस लाख चौरासी हजार) गरी जम्मा रु. ८ करोड ९० लाख ३४ हजार रकम वितरण गरिएको, जनआन्दोलन घाइते सन्तति छात्रवृद्धि तर्फ रु ५,९७,०००।- (अक्षरूपी रु. पाँचलाख सन्तानबन्ने हजार) रकम वितरण गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले क्षतिपूर्ति निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न सिफारिस गरिएको क्षतिपूर्ति बापतको रकम रु २,०५,६८,६४०।-(अक्षरूपी दुई करोड पाँच लाख अठसठ्ठी हजार छ सय चालीस) वितरण गरिएको । 	<p>संस्थागत र कार्यपद्धतिगत सुधार गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> राहत तथा पुनर्स्थापनालाई समुदायको दिगो शान्ति विकाससँग जोड्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. १२५४२.९२ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १०१६.४२ करोड गरी जम्मा रु. १३५५९.३४ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

६.५ रक्षा

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	राष्ट्रिय सुरक्षा ऐनको मस्यौदा तयार	थान	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७३ लाई परिमार्जन गर्न प्रारम्भिक गृहकार्य अधि बढाइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७५ को मस्यौदा तर्जुमा भई नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७५ को आधारमा राष्ट्रिय सुरक्षा ऐनको मस्यौदा तयार गरी संघीय संसद्मा पेश गर्ने, प्रतिरक्षा नीतिको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।
२.	बङ्करदेखि ब्यारेकसम्म भौतिक संरचना निर्माण (कुल संरचना ५,९७३)	संख्या	<ul style="list-style-type: none"> ३,०४२ (राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्षण निर्देशनालयको १२३ सहित) 	<ul style="list-style-type: none"> बंकरबाट ब्यारेक कार्यक्रम अन्तर्गत हालसम्म करिब ६५ प्रतिशत निर्माण सम्पन्न, चालु वर्ष थप १६९ वटा भौतिक संरचना निर्माण। 	<ul style="list-style-type: none"> थप १०३ वटा भौतिक संरचना निर्माण गर्ने।
३.	भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण	संख्या	<ul style="list-style-type: none"> ५७ वटा भौतिक संरचनाको निर्माण सम्पन्न 	<ul style="list-style-type: none"> १६ वटा भौतिक संरचना निर्माणाधीन (बहुवर्षीय सहित)। 	<ul style="list-style-type: none"> ८३ वटा भौतिक संरचना पुनर्निर्माण गर्ने (बहुवर्षीय सहित)।
४.	विपद् व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि उपकरण खरिद	वटा	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाको विपद् व्यवस्थापन गणलाई आवश्यक न्यूनतम Personal Protective Equipment लगायतका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सामग्री खरिद गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> लाइट हेलिकप्टर २ र मिडियम हेलिकप्टर १ लगायत विपद् व्यवस्थापन सामग्री प्राप्त गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> Fire Fighting, CSSR, Waterman ship र Mountaineering Equipment सामग्री खरिद गर्ने।

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
५.	नेपाली सेनाको जमिनी तथा हवाई परिवहन क्षमता अभिवृद्धि		<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाका युनिटहरूको न्यूनतम सवारी साधनको दरबन्दी पूरा गर्ने क्रममा केही सवारी साधन खरिद गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व.मा ९५ वटा सवारी साधन खरिद गर्ने योजना अनुसार हालसम्म हार्डटप जिप १३, पिकअप जिप १५, मोटरसाइकल १३ र एस्कर्ट जिप २४ प्राप्त भइसकेको र अन्य सवारी साधन प्राप्त हुने क्रममा। 	<ul style="list-style-type: none"> १६३ वटा सवारी साधन खरिद गर्ने, खरिद प्रक्रियामा रहेका हवाई साधन प्राप्त गर्ने, थप बजेट प्राप्त भएमा १ फिक्सड विङ्ग जहाज खरिद गर्ने।
६.	राष्ट्रिय सेवा दल तालिम	जना		<ul style="list-style-type: none"> ७,७०० जनालाई NCC तालिम प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ७,७०० जनालाई NCC तालिम प्रदान गर्ने।
७.	राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालयको स्थापना	-		<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक अवधारणा पत्र तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत अवधारणा पत्र तयार गर्ने, Operation Modality तयार गर्ने, राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालयको ऐनको मस्यौदा तयार गर्ने।

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३४५०००११	रक्षा मन्त्रालय	१,५,७,११	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा सबल र सुदृढ भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७५ नेपाल सरकार, मं.प. बाट स्वीकृत, प्रतिरक्षा नीतिको मस्यौदा तयार भएको, मन्त्रालयको नयाँ भवनको भौतिक निर्माण सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको कार्यान्वयन गर्ने, प्रतिरक्षा नीति तर्जुमा गर्ने, मन्त्रालयको भवनको इन्टेरियर डिजाइनको काम सम्पन्न गरी प्रयोगमा ल्याउने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२	३४५०००१२	राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को सचिवालय	१,५,७	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा सबल र सुदृढ भएको हुने, सुरक्षा समन्वय सुदृढ भएको हुने। 	-	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गर्ने।
३	३४५०१०११	जंगी अड्डा	१,५,७,११	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा सबल र सुदृढ भएको हुने, नेपाली सेनामा संलग्न जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा मनोबल उच्च भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १६९ वटा भौतिक संरचनाहरू (व्यारेक) निर्माण भएको, ६ स्थानका लागि जग्गा खरिद भएको, १६ वटा निर्माणाधीन भौतिक संरचना अन्तिम चरणमा (बहुवर्षीय सहित)। 	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक संरचनाहरू (व्यारेक) निर्माण गर्ने, हात हतियार तथा मेशिनरी औजार खरिद गर्ने, नेपाली सेनाका अधिकृत तथा सैनिकहरूका लागि आधुनिक प्रशिक्षण प्रदान गर्ने।
४	३४५०१०१२	सैनिक हवाई महानिर्देशनालय	५,७	<ul style="list-style-type: none"> हवाई सुरक्षा क्षमता सबल र सुदृढ भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> लाइट हेलिकप्टर २ र मिडियम हेलिकप्टर १ प्राप्त। 	<ul style="list-style-type: none"> खरिद प्रक्रियामा रहेका तथा नयाँ हवाई साधन प्राप्त गर्ने।
५	३४५०१०१३	वीरेन्द्र अस्पताल (पोष्ट एक्सीडेन्ट)	२,४,५	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य सेवा सुदृढ भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाका वहालवाला, भू.पु. तथा तिनका आश्रित परिवार तथा सर्वसाधारणहरू गरी हालसम्म जम्मा ३,५१,८१० जनलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाका वहालवाला, भू.पु. तथा तिनका आश्रित परिवार तथा सर्वसाधारणहरू लाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने।
६	३४५०१०१४	सैनिक कमाण्ड तथा स्टाफ कलेज	७	<ul style="list-style-type: none"> सैनिक क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व.मा ६३ जनलाई तालिम प्रदान। 	<ul style="list-style-type: none"> ६३ जनलाई तालिम प्रदान गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
७	३४५०१०१५	राष्ट्रिय सेवा दल	६,८	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रप्रति समर्पित, अनुशासित, बफादार र राष्ट्रको सेवा गर्न तत्पर नागरिकको विकास तथा सैनिक-नागरिक सम्बन्ध सुदृढ भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४३,६३२ जनालाई तालिम प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ७,७०० जनालाई NCC तालिम प्रदान गर्ने।
८	३४५०१०१६	अति विशिष्ट व्यक्तिहरुको सुरक्षा	३,४,७	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्ट व्यक्तिहरुको सुरक्षा व्यवस्था सुदृढ भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्ट व्यक्तिहरुको सुरक्षा व्यवस्था कुशलतापूर्वक सम्पादन गरेको। 	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्ट व्यक्तिहरुको सुरक्षा व्यवस्था गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४२४६.४१ करोड र पुँजीगततर्फ रु ७८०.७० करोड गरी जम्मा रु. ५०२७.११ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

६.६ परराष्ट्र

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	विदेशस्थित नेपाली नियोगहरूको घरजग्गा खरिद	वटा	२	-	४
२	आर्थिक कूटनीतिका कार्यक्रमहरूको सञ्चालन	वटा	१२०	१३०	१३०
३	द्विपक्षीय परामर्श संयन्त्रको स्थापना र बैठक	वटा	८	१२	१६
४	अन्तर्राष्ट्रिय संगठनहरूको कार्यकारी तहमा उम्मेदवारी र प्रतिनिधित्व	वटा		२	२
५	द्विपक्षीय कूटनीतिक सम्बन्धको स्थापना	वटा	४	७	७
६	कूटनीति सम्बन्धी तालिम सञ्चालन	वटा		३	६

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३२६०००११	परराष्ट्र मन्त्रालय	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> विकास कूटनीतिमार्फत आर्थिक विकासमा सहयोग पुगेको हुने, नेपालको राष्ट्रिय हितको सम्बर्द्धन भएको हुने, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्दाहरूमा नेपालको धारणा स्पष्ट रूपमा प्रस्तुत भएको हुने, संयुक्त राष्ट्रसंघ र अन्य अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा नेपालको भूमिका वृद्धि भएको हुने, परराष्ट्र मामिला अध्ययन प्रतिष्ठानको सुदृढीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्माननीय राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री र उच्च पदस्थ अधिकारी तथा मित्रराष्ट्रका विशिष्ट पदाधिकारीबाट भएका उच्चस्तरीय भ्रमणहरू व्यवस्थापन गरिएको, थप ८ वटा मुलुकसँग कूटनीतिक सम्बन्ध स्थापना भई कुल १६६ देशसँग कूटनीतिक सम्बन्ध कायम भएको, नेपाल संयुक्त राष्ट्र संघीय शान्ति आयोगको सदस्यमा निर्वाचित भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको मौलिक शान्ति प्रक्रियाको विशिष्ट अनुभव समेटिएको आधिकारिक दस्तावेज तयार गर्ने, सगरमाथा संवाद-मञ्च कार्यक्रम आयोजना गर्ने, परराष्ट्र मामिला तथा कूटनीति विषयक विभिन्न तहका तालिम सञ्चालन गर्ने, द्विपक्षीय कूटनीतिक संयन्त्रको बैठक आयोजना गर्ने, आर्थिक कूटनीति सम्बन्धी फ्याक्ट

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> गैरआवासीय नेपालीहरूको ज्ञान सम्मेलन काठमाडौंमा आयोजना भएको, विमस्टेक चौथो शिखर सम्मेलन आयोजना गरिएको, नवनियुक्त राजदूत, राजपत्रांकित तथा राजपत्र अनंकित कर्मचारीहरूको लागि तालिम प्रदान गरिएको, Brain Gain Center स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बुक तयार गरी नियमित अद्यावधिक गर्ने, आर्थिक कूटनीतिको प्रभावकारिता मूल्यांकन गर्ने, विदेशमा रहेका नेपालीलाई नेपालको विकास प्रकृत्यामा सहभागी गराउने सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने।
२.	३२६०००१२	नेपाली राजदूतावासहरू, स्थायी नियोगहरू, महावाणिज्यदूतावासहरू	२	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली नियोगहरूको आफ्नै घर/जग्गा हुन गई राष्ट्रिय स्वाभिमानमा वृद्धि तथा घर भाडा रकम दायित्वमा कमी आएको हुने, आर्थिक कूटनीति परिचालनबाट राष्ट्रिय आर्थिक हित प्रवर्द्धनमा सहयोग पुगेको हुने, विदेशमा रहेका समस्याग्रस्त नेपालीलाई सहजीकरण गरिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> साँस्कृतिक कार्यक्रम सहितका नेपाल दिवस मनाउने कार्य गरिएको, पर्यटन प्रवर्द्धन, निर्यात प्रवर्द्धन तथा विकास सहायता र प्रविधि हस्तान्तरण सहजीकरणका कार्यहरू गरिएको, निर्यातयोग्य हस्तकलाका सामान खरिद गरी प्रत्येक नियोगहरूमा प्रदर्शनी गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा स्थानमा घर/जग्गा खरिद तथा घर निर्माण हुने, नेपालको पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने गरी राष्ट्रिय दिवस मनाउने कार्यक्रम गर्ने, वह्रदो व्यापार घाटा न्यूनीकरणका लागि निर्यात अभिवृद्धि कार्यक्रम गर्ने, लगानी सम्मेलन २०१९ को फलोअप गर्ने, नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० सम्बन्धि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गर्ने, वैदेशिक रोजगार सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
३.	३२६०००१३	सीमा नापी टोली	१	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल र भारतबीचका सीमा समस्या समाधान हुँदै गएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल भारत सीमा व्यवस्थापन संयन्त्रका बैठकहरू आयोजना गरिएको, नेपाल भारत सीमानामा रहेका जीर्ण 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल भारत सीमा व्यवस्थापन संयन्त्रका बैठकहरू आयोजना गर्ने, नेपाल भारत सीमानामा रहेका जीर्ण सीमा स्तम्भहरूको मर्मत तथा नयाँ

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					सीमा स्तम्भहरू मर्मत तथा नयाँ स्तम्भहरू निर्माण गरिएको।	स्तम्भहरू निर्माण गर्ने।
४.	३२६०१०११	राहदानी विभाग	४	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको राहदानी प्रणाली अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको हुन गइ अध्यागमन व्यवस्थापनमा सहजीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय राहदानी प्रणालीको विकासको लागि आवश्यक आर्थिक तथा प्राविधिक कार्य सम्पन्न भएको, तयार भएका राहदानीहरूको छिटो छरितो रूपमा वितरणका लागि ढुवानी सम्झौता गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय राहदानी प्रणाली विकास गरी वितरण कार्य सुरु गर्ने।
५.	३२६०२०११	कन्सुलर सेवा विभाग	४	<ul style="list-style-type: none"> विदेशमा अष्ट्यारोमा परेका श्रमिकहरूको समयमा उद्धार भएको हुने, अन्य कन्सुलर सेवा चुस्त र प्रभावकारी भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कन्सुलर सेवालाई विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध गरी थप प्रभावकारी बनाइएको, विभिन्न मुलुकमा समस्यामा परेका नेपालीहरूको उद्धार गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कन्सुलर सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू. ४३१.२० करोड र पुँजीगततर्फ रू. १७४.६४ करोड गरी जम्मा रू. ६०५.८४ करोड विनियोजन गरिएको छ।

६.७ योजना तथा तथ्याङ्क

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	पन्ध्रौँ योजनाको पूर्ण दस्तावेज तयारी तथा प्रकाशन	पुस्तक प्रति		आधारपत्र तयार भएको	५०००
२	दीर्घकालीन सोचको दस्तावेज तयारी तथा प्रकाशन	पुस्तक प्रति		प्रारम्भिक खाका तयार हुने	५०००
३	विषय क्षेत्रगत अध्ययन अनुसन्धान	वटा	५	६	९
४	योजना सम्बन्धी तालिम	जना	१५०	२१०	२००
५	अनुगमन सम्बन्धी तालिम	जना	१५०	-	२००
६	आयोजनाको तेस्रो पक्षबाट गरिने मूल्याङ्कन	आयोजना	३	-	३
७	आयोजनाको आन्तरिक मूल्यांकन	वटा	२	-	४
८	राष्ट्रिय आयोजना बैंक			प्रारम्भिक कार्य शुरू भएको	स्थापना भई कार्यान्वयन
९	राष्ट्रिय स्तरको गणना	संख्या	१	१	-
१०	राष्ट्रिय स्तरको सर्वेक्षण	संख्या	२	२	३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३९१०००११	राष्ट्रिय योजना आयोग	१, २, ३, ४, ५, ६, ७	<ul style="list-style-type: none"> दीर्घकालीन सोचको प्रारम्भिक दस्तावेज तयार भएको हुने, पन्ध्रौँ योजनाको पूर्ण दस्तावेज तर्जुमा भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी नेपालको आधारस्थिति तथा भावी कार्यदिशा २०१६-२०३० तर्जुमा गरी प्रकाशित गरिएको, दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र 	<ul style="list-style-type: none"> दीर्घकालीन सोचको प्रारम्भिक तथा अन्तिम दस्तावेज तर्जुमा गर्ने, दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • तीन वर्षे मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएको हुने, • दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण कार्य गरिएको हुने, • दिगो विकास लक्ष्यको लागत अनुमान,स्रोत आकंलन र लगानीको रणनीति तयार भएको हुने, • समष्टिगत आर्थिक मोडेल तथा विकासका समसामयिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने,, • योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी विषयमा राष्ट्रिय तथा प्रादेशिकस्तरमा क्षमता अभिवृद्धी भएको हुने, • राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त तथा महत्वपूर्ण कार्यक्रम / आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन भएको हुने, • विभिन्न आयोजनाहरूको आन्तरिक तथा तेश्रो पक्षबाट मूल्यांकन भएको हुने, • नतिजामुलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली संस्थागत भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण कार्यमा सहजीकरण भएको, • स्थानीय तथा प्रदेश स्तरीय योजना तर्जुमा दिग्दर्शन तयारी तथा प्रकाशन भएको, • दिगो विकास लक्ष्यको सूचकहरू तथा तिनको प्रगतिको अनुगमनको गर्न तालिका र जिम्मेवार निकायहरूको अनुगमन खाका तर्जुमा गरिएको, • राष्ट्रिय/प्रदेश स्तरीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन दिग्दर्शन तयार भई प्रकाशन भएको, • राष्ट्रिय विकास परिषद्को बैठक सम्पन्न भएको, • पन्ध्रौं योजनाको आधारपत्र तयारी तथा प्रकाशन भएको, • चौधौं योजनाको मध्यावधि समिक्षा कार्य सम्पन्न भएको, • राष्ट्रिय आयोजना बैंक सम्बन्धी मार्गदर्शनको प्रारूप तयार भएको, • राष्ट्रिय आयोजना बैंक सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (NPBMIS) प्रारम्भिक पोर्टल तयार भई आयोजनाहरूको विवरण प्रविष्टि 	<ul style="list-style-type: none"> • मूलप्रवाहीकरण कार्य गर्ने, • दीर्घकालीन सोचसहितको आगामी पन्ध्रौं योजनाको पूर्ण दस्तावेज तर्जुमा गर्ने, • तीन वर्षे मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्ने, • दिगो विकास लक्ष्यको कार्यान्वयन सम्बन्धी श्रोत आङ्कलन तथा समष्टिगत आर्थिक क्षेत्र सम्बन्धी अध्ययन र आर्थिक मोडेल तयार गर्ने, • योजना तथा विकासका विभिन्न समसामयिक विषयमा कम्तीमा ९ वटा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, • विभिन्न ४ आयोजनाको आन्तरिक तथा ३ आयोजनाको तेश्रो पक्षबाट मूल्यांकन गर्ने, • विकास योजना, आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधार विकाससम्बन्धी राष्ट्रिय महत्व एवं प्राथमिकताका विभिन्न कार्यक्रम/आयोजनाहरूको विश्लेषण, मूल्यांकन तथा परीक्षण गर्ने • योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा प्रादेशिकस्तरका गोष्ठी तथा क्षमता

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक सञ्चालन भएको हुने, योजना, विकास तथा आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणसँग सम्बन्धीत विषयहरूमा अध्ययन, अनुसन्धान एवम् अन्वेषणका कार्य भई प्रतिवेदन प्रकाशन भएको हुने, सीप विकास तथा जनचेतना सम्बन्धी विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरू सञ्चालन भई आयोगको नयाँ कार्य जिम्मेवारी अनुरूप कर्मचारीहरूको क्षमता विकास भएको हुने, अफिस अटोमेशन तथा अन्य सूचना प्रविधिमा आधारित सूचना प्रणाली क्रमशः लागू भएको हुने, सार्वजनिक नीजि साझेदारी तथा स्रोत केन्द्र निर्माण भएको हुने, हालसम्मका आवधिक योजनाको समीक्षा दस्तावेज तयार गरी प्रकाशन भएको हुने, रेडियो तथा टेलिभिजनबाट योजना तथा विकाससम्बन्धी विभिन्न समसामयिक विषयमा बहस पैरवीको कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> शुरू भएको, विकास योजना, आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधार विकाससम्बन्धी समसामयिक विषयमा विभिन्न ६ वटा अध्ययन/ अनुसन्धान भएको, बहुक्षेत्रीय पोषण योजना (दोस्रो) कार्यान्वयनमा ल्याइएको, विभिन्न आयोजनाहरूको आन्तरिक तथा तेस्रो पक्षबाट मूल्यांकन भएको, बहुआयामिक गरिवी सूचक सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रकाशित गरिएको, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी ५ वर्षे कार्ययोजना बनाई वार्षिक कार्ययोजनाका आधारमा अनुगमन भएको, राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम/आयोजनाको अनुगमन कार्ययोजना बनाई आयोगका पदाधिकारीहरूबाट अनुगमन भएको, विभिन्न मन्त्रालयबाट सञ्चालित विकास कार्यक्रमहरूको अनुगमन गरिएको, राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान उपसमिति र समितिको बैठकहरू 	<ul style="list-style-type: none"> अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, राष्ट्रिय आयोजना बैंकको निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड तर्जुमा गर्ने र NPBMIS लाई स्तरोन्नति गरी कार्यान्वयन गर्ने, आयोजना बैंक सम्बन्धी विषय क्षेत्रगत मापदण्ड र निर्देशिका तयार गर्ने, सार्वजनिक निजी साझेदारी तथा आयोजना बैंकको श्रोतकेन्द्र निर्माण गर्ने, राष्ट्रिय आयोजना बैंकसम्बन्धी क्षमता विकास तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान उपसमिति र समितिको बैठक सञ्चालन गर्ने,, विभिन्न विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने, विकास बहससम्बन्धी रेडियो तथा टेलिभिजनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सीप विकास तथा जनचेतना सम्बन्धी विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरू

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>सम्पन्न भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय योजना आयोगको वेबसाईटलाई स्तरोन्नति एवं अध्यावधिक सम्बन्धी कार्य गरिएको राष्ट्रिय विकास योजना प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणको उपागमलाई मूलप्रवाहीकरण गरिएको, कर्मचारीहरूको लागि क्षमता विकास सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको, राष्ट्रिय योजना आयोगको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन भएको, राष्ट्रिय योजना आयोग तथा सचिवालयको दैनिक कार्य संपादनका लागि आवश्यक व्यवस्थापकीय कार्य गरिएको। 	<p>सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल पक्ष राष्ट्र वा सदस्य भएका अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू यूनइस्क्र्याप, विमस्टेक, कोलम्बो प्लान, इसिमोड लगायतका वार्षिक बैठकहरूमा प्रतिनिधित्व गर्ने, कोलम्बो प्लानसम्बन्धी बैठकहरू सञ्चालन गर्ने, लगानी खाका तयार गर्ने।
२.	३९१००१०१	योजना तथा जनशक्ति विकास कार्यक्रम	३,४,५	<ul style="list-style-type: none"> केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, तथ्याङ्क कार्यालयहरू र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई जनशक्ति विकाससम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने, भौतिक पूर्वाधार विकास तथा सुधार भएको हुने, तथ्याङ्क विकास सम्बन्धी योजना 	<ul style="list-style-type: none"> विभागका नियमित प्रकाशनहरू प्रकाशन भएका, जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धी तालिमहरू संचालन भएको तथ्याङ्क प्रणाली विकासका लागि राष्ट्रिय रणनीति तर्जुमा भई नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> विभाग र मातहतका कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने, स्थानीय तहमा सूचना प्रविधि तथा तथ्याङ्कीय कार्यमा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				तथा नीति एवं रणनीतिहरूको तर्जुमा भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारको प्राथमिकतामा परेको राष्ट्रिय तथ्यगत विवरणको ड्यासबोर्ड तयार भई सबै ७५३ वटा स्थानीय तह, प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरू र विभाग मातहतका ३३ तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुखहरूलाई यसको प्रयोग र प्रभावकारिता सम्बन्धमा प्रशिक्षित गरिएको, तथ्याङ्क अभिलेखन सम्बन्धी कामहरू भएको, तथ्याङ्क वितरण र सर्वेक्षण अनुमति प्रणाली सम्बन्धी मस्यौदा तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विभागका नियमित तथ्याङ्कीय प्रकाशनहरूको प्रकाशन गर्ने, तथ्याङ्क विकासका लागि राष्ट्रिय रणनीतिको चरणबद्ध कार्यान्वयन राष्ट्रिय तथ्यगत विवरणको सुदृढीकरण तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, दिगो विकास लक्षहरूको सूचकहरू सम्बन्धी कार्य गर्ने, समष्टिगत सुख सर्वेक्षण (Happiness Survey) सञ्चालन गर्ने, समय उपयोग सर्वेक्षणको प्रारम्भिक कार्य गर्ने, विभागको भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने।
३.	३९९०९०९२	जिल्ला तथ्याङ्क कार्यालयहरू	१, २, ३, ४, ५	जिल्ला र स्थानीयस्तरका तथ्याङ्क संकलन भएको हुने।	सालबसली रूपमा यी तथ्याङ्कहरू संकलन भई केन्द्रमा र स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुने गरेको।	जिल्लास्तरका आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, उत्पादन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
४.	३९९०९९०९	आर्थिक तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम	३, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने आर्थिक तथ्याङ्कको उत्पादन, प्रशोधन, वितरण र सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सालबसाली रूपमा नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन संघ तथा सातै प्रदेशस्तरमा प्रकाशन, मूल्य लगायतका तथ्याङ्कहरू उत्पादन तथा वितरण भएको, प्रथम राष्ट्रिय आर्थिक गणनाको प्रारम्भिक नतिजा सार्वजनिक भई अन्तिम नतिजा प्रकाशन भएको, दूध उत्पादन र खसी तथा बंगुरको मासु उत्पादन र कफी खेती सम्बन्धी सर्वेक्षण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ को तथ्याङ्क सार्वजनिकीकरण तथा अभिलेखन गर्ने, नेपालको राष्ट्रिय लेखा अनुमान (वार्षिक तथा त्रैमासिक) प्रकाशन गर्ने, प्रदेशस्तरको राष्ट्रिय लेखा अनुमान (वार्षिक) प्रकाशन गर्ने, मूल्य तथ्याङ्क संकलन तथा प्रकाशन (त्रैमासिक) प्रकाशन गर्ने, राष्ट्रिय आर्थिक गणनामा आधारित भएर वस्तु उत्पादन गर्ने क्षेत्रहरूको एकिकृत औद्योगिक गणना तथा सर्वेक्षण गर्ने, राष्ट्रिय लेखाको रिबेसिड सम्बन्धी कार्य गर्ने, इटा भट्टा सर्वेक्षणको नतिजा सार्वजनिक गर्ने, आन्तरिक पर्यटक सर्वेक्षण गर्ने।
५.	३९९०९९०२	सामाजिक तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम	१, २, ३, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने सामाजिक क्षेत्रका तथ्याङ्कको उत्पादन, वितरण र सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गरिवीको सूचक, जनसंख्या, श्रमशक्ति, लैंगिक तथा अन्य सामाजिक तथ्याङ्कहरू उत्पादन भएको, नेपाल श्रमशक्ति सर्वेक्षणको नतिजा सार्वजनिक भएको, नेपाल बहुसूचक सर्वेक्षण २०७५ को 	<ul style="list-style-type: none"> आगामी राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तयारी सम्बन्धी कार्य र पूँजीगत सामानको आपूर्ति गर्ने, पाइलट जनगणना सञ्चालन गरिने नेपाल बहुसूचकांक सर्वेक्षण सम्पन्न गरी प्रारम्भिक नतिजा प्राप्त गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>स्थलगत तथ्याङ्क संकलन कार्य प्रारम्भ भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षणको प्रश्नावली डिजाइन तथा अन्य प्रारम्भिक तयारी कार्य भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण संचालन आगामी जनगणनाको लागि गणना क्षेत्र नक्सांकन सम्बन्धी कार्यलाई निरन्तरता दिइने, नेपालको वातावरण तथ्याङ्क संकलन तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
६	३९९०९९०३	राष्ट्रिय जनगणना २०७८	१,२,३,४,५		<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय जनगणना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७६ स्वीकृतिको लागि मन्त्रिपरिषद्मा पेश भएको। प्रारम्भिक कार्यहरू सुरु भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय जनगणना २०७८ का लागि आवश्यक कानूनी तथा संगठनात्मक व्यवस्थाका प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ९४.४८ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ७.०८ करोड गरी जम्मा रु. १०१.५६ करोड विनियोजन गरिएको छ।

परिच्छेद ७

संबैधानिक अंग तथा निकायहरू

७.१ राष्ट्रपतिको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	भवन निर्माण	संख्या	१ (निरन्तर)	१(निरन्तर)	१(निरन्तर)
२	कार्यालय भवनको प्रबलीकरण	संख्या		१(निरन्तर)	१(निरन्तर)

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	१०१००००१ १०१०००११	राष्ट्रपतिको कार्यालय (प्रशासनिक खर्च समेत)	२	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालय परिसरमा भौतिक सुधार एवम् पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> दोश्रो प्याकेज अन्तर्गत विविध निर्माण कार्यमध्ये कम्पाउण्डवाल विद्युतिय कामहरू, प्लान्ट हाउस निर्माण,एलिभेटर, हेल्थ क्लव सम्बन्धीत कार्यहरू सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रवेशद्वारमा सुरक्षा उपकरण जडान गर्ने, बाहिरी गेट र निवास प्रवेश गेटमा पिजनहोल्ड निर्माण गर्ने, कार्यालय परिसरमा थप भौतिक सुधारका एवम् पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस राष्ट्रपतिको कार्यालयको लागि चालुतर्फ रु. ११.९२ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १३.३६ गरी जम्मा रु. २५.२८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.२ उपराष्ट्रपतिको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन।	संख्या	-	-	१ (आईसिटि सम्बन्धी तालिम)
२.	स्मार्ट अफिस।	संख्या	-	१ (ईहाजिरी मेसिनको जडान)	-

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	१०२०००११	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय	२	<ul style="list-style-type: none"> भवन निर्माण प्रारम्भ भएको हुने, राष्ट्रिय गौरवको आयोजना निरिक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> वेभसाइटमार्फत त्रैमासिक कार्य प्रगति विवरण तथा सवारी साधनको अवस्था र खर्चसम्बन्धी विवरण सार्वजनिक भएको, नयाँ ईहाजिरी मेसिनको जडान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयको क्षमता स्तरोन्नति गर्ने, कार्यालयको प्रभावकारी सञ्चालन गर्ने, वेभसाइट अद्यावधिक तथा ईहाजिरीको चुस्तदुरुस्त प्रयोग एवम् गुणस्तरीय ईन्टरनेटको प्रयोगलाई सुनिश्चित गर्ने, स्मार्ट अफिस स्थापना गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४.४३ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.१६ करोड गरी जम्मा रु. ४.५९ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.३ संघीय संसद सचिवालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ सम्मको उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	संविधान कार्यान्वयनका लागि कानून निर्माण	संख्या	१९०	१४	६०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२०२००००१ २०२०००११ २०२०००१२	संघीय संसदका पदाधिकारीको सेवा सुविधा संघीय संसदका समिति तथा संसद सेवा सुविधा सचिवालय संचालन	२	<ul style="list-style-type: none"> संसदका पदाधिकारी र सदस्यलाई आवश्यक सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने र सचिवालयका कर्मचारीको क्षमता विकास गर्ने तथा संसद र सचिवालयको भौतिक स्रोत साधन व्यवस्थापन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता अनुसार नियमित रूपमा कार्य भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदको नियमित कार्यक्रम संचालन, संसद सचिवालयका कर्मचारीहरूको कार्यक्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन र संसद र सचिवालयको भौतिक स्रोत साधन व्यवस्थापन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. १२७.१ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ३.७८ करोड गरी जम्मा रु. १३०.८८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.४ अदालत

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	कानुनी शासन सूचकांक	सूचकांक	०.५३	०.५४	०.५५
२	मुद्दा फैसला	प्रतिशत	६५.९	४२.३६	६०
३	फैसला कार्यान्वयन	प्रतिशत	३२.६३	२८.००	६०
४	सुरक्षा व्यारेक सहितको अदालत भवन निर्माण	संख्या	२७	२२	२५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२०४०००११	सर्वोच्च अदालत (प्रशासनिक खर्च समेत)	१, ४ र ५	<ul style="list-style-type: none"> सूचना प्रविधिमैत्री मुद्दा प्रवाह व्यवस्थापन भएको हुने, स्वचालित फैसला कार्यान्वयन पद्धतिको विकास भएको हुने, न्यायपालिकाको संस्थागत सुदृढीकरण र न्यायिक जनशक्तिको क्षमता विकास भएको हुने, न्यायिक प्रक्रिया छिटोछरितो, प्रभावकारी, अनुमानयोग्य र सहज पहुँचयुक्त हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> मुद्दा प्रवाह व्यवस्थापन र स्वचालित फैसला कार्यान्वयन पद्धतिमा सूचना प्रविधिको प्रयोगमा विस्तार भएको, सर्वोच्च अदालत नियमावलीमै व्यवस्था गरी कार्यलय कार्य समय विस्तार भएको, समयतालिका पद्धति क्रमिक रूपमा लागु भैरहेको, फैसला कार्यान्वयनलाई विशेष अभियानको रूपमा लागू गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> न्यायपालिकाको चौथो योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, संहिता कानूनहरुको कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउने, भौतिक पूर्वाधार एवम् मुद्दा प्रवाह व्यवस्थापन पद्धतिको विकासमा सूचना प्रविधिको प्रभावकारी प्रयोग गर्ने, सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी Smart Judiciary को निर्माण गर्ने, अन्तर सम्बन्धित विषयहरुमा साझा कार्ययोजना बनाई लागू गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • न्यायिक जनशक्तिको क्षमता विकासको लागि विभिन्न अध्ययन, तालिम वैदेशिक भ्रमणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, • न्याय क्षेत्र समन्वय समिति मार्फत् सरोकारवालाहरु विच विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • वार्षिक कार्ययोजना निर्माणमा समन्वय गर्ने, • न्यायिक जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, • कानून परिपालनाको संस्कारमा वृद्धि गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४४९.१६ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १७१.६० करोड गरी जम्मा रु. ६२०.७६ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.५ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	भ्रष्टाचार अनुभूति सूचकांक	सूचकांक	३१	३०	३०
२	उजुरी फछ्यौट	प्रतिशत	६४	७१	७३
३	मुद्दामा सफलता	प्रतिशत	६८	७५	७६

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२०६०००११	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)	३, ४ र ५	<ul style="list-style-type: none"> आयोगका मातहतका कार्यालय भवनहरू निर्माण भई भौतिक पूर्वाधार सुदृढ भएको हुने, आयोगको कार्यसम्पादनमा प्रविधिको उपयोग भई अनुसन्धान प्रभावकारी भएको हुने, अख्तियार दिग्दर्शन निर्माण भई आयोगको कार्य प्रणाली सुदृढ भएको हुने, आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भई अनुसन्धान थप प्रभावकारी भएको हुने, प्रवर्द्धनात्मक तथा निरोधात्मक कार्यक्रम संचालन भई भ्रष्टाचार विरुद्ध सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> ईटहरी, हेटौडा, बुटवल, नेपालगंज तथा महेन्द्रनगरका कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको, बर्दिवास, पोखरा र सुर्खेतमा भवन निर्माणको कार्य भएको, आ.दु.अ.आयोग टंगालमा निर्माण गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना भई संचालन भएको, नेपालगंज र बर्दिवासमा निर्माण गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना भएको, अ.दु.अ.आ. ऐन र भ्र.नि. ऐनमा संशोधनको मस्यौदा तयार गरी प्र.म. तथा म.प. कार्यालयमा पठाइएको । आयोगमा जनशक्ति विकास सम्बन्धी 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगका मातहत कार्यालयहरूको निर्माणाधिन भवन सम्पन्न गर्ने, नेपालगंज र बर्दिवासमा निर्माण गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना गर्ने, अख्तियार दिग्दर्शन निर्माण गर्ने, आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई स्वदेश एवं विदेशमा सञ्चालन हुने तालिम कार्यक्रम, गोष्ठी, अध्ययन भ्रमणमा सहभागी गराउने, केन्द्र तथा मातहत कार्यालयहरूबाट सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम (सामुदायिक शिक्षा, अन्तरक्रिया आदि) सञ्चालन गर्ने, आयोगको नयां संस्थागत रणनीति

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> आयोगको नयाँ रणनीतिको तर्जुमा र कार्यान्वयन भई सुशासनमा सहयोग पुगेको हुने, भ्रष्टाचार विरुद्ध नागरिक समाजसंग सहकार्य अभिवृद्धि भई भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा सहयोग पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अभिमुखीकरण, विशिष्टिकृत र वैदेशिक तालिम कार्यक्रमहरु संचालन भएको, भ्रष्टाचार विरुद्धको जनचेतना अभिवृद्धि गर्न अन्तरक्रिया तथा सामुदायिक शिक्षा कार्यक्रम, प्रकाशन तथा प्रसारणको कार्य भएको, रणनीति तर्जुमाको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको, १४ वटा जिल्लामा Citizen Jury गठन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> तर्जुमा गरी कार्यान्वय गर्ने, भ्रष्टाचार बढी हुने क्षेत्रमा भ्रष्टाचार विरुद्धको नागरिक निगरानी संस्था (Citizen Jury) गठन गरी निरन्तर निगरानी र अनुगमन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ९७.७५ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ३६.१३ करोड गरी जम्मा रु. १३३.८८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.६ महालेखापरीक्षकको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	लेखापरीक्षण म्यानुअल अनुरूप विद्युतीय कार्यपत्र तयारी सम्बन्धी तालिम	जना	६०	४७०	१४०
२	स्थानीय निकाय लेखापरीक्षण नीति कार्यान्वयन	प्रतिशत		१००	१००
३	वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी प्रक्षिक तालिम सञ्चालन	जना	-	१२०	३५
४	वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम सञ्चालन	जना	-	३००	१००
५	कार्यमूलक लेखापरीक्षण तालिम सञ्चालन	जना	-	६०	२०
६	लेखापरीक्षणको प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धी अध्ययन	गोटा	-	१	१
७	लेखापरीक्षण गुणस्तर नियन्त्रण तथा गुणस्तर आश्रस्तता सम्बन्धी तालिम	जना	३५	१५०	५०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२०८०००११	महालेखापरीक्षकको कार्यालय (प्रशासनिक खर्च समेत)	२ र ४	<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि भएको हुन, लेखापरीक्षण गुणस्तर र विश्वसनियता कायम भएको हुने, लेखापरीक्षण व्यवस्थापनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक प्रतिवेदन तयारी भएको, पेशागत दक्षता सम्बन्धी विषयहरूमा अध्ययन भएको, लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम र गोष्ठी सञ्चालन भएको, सूचना इकाइको स्थापना भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ४०० जना कर्मचारीलाई लेखापरीक्षण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गर्ने, लेखापरीक्षणको गुणस्तर आश्रस्तता मूल्याङ्कन गर्ने, लेखापरीक्षणमा सूचना प्रविधिको प्रयोग दिगो रूपमा गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४७.२६ करोड र पुँजीगततर्फ रु. २३.४२ करोड गरी जम्मा रु. ७०.६८ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.७ महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.स	सूचक	एकाई	आ.व.२०७४/०७५ को उपलब्धि	आ.व.२०७५/०७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७६/०७७ को लक्ष्य
१	भवन निर्माण	गोटा	५	१२	१७
२	सरकारी वकिलहरूका क्षमता विकासका लागि विभिन्न प्रशिक्षण	जना	६६०	१०००	८००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.स	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३०१०१०११	सस्थागत सुदृढीकरण	४	<ul style="list-style-type: none"> ३२ वटा भवनहरू निर्माण भएको हुने, १० वटा अनुसन्धानमुलक कार्य सम्पन्न भएको हुने, २० वटा पीडितमैत्री कक्षहरूको स्थापना भएको हुने, ४० वटा कारागारहरू तथा हिरासत कक्षको अनुगमन भएको हुने, ५० वटा जिल्लामा सघन रूपमा समुदायमा सरकारी वकिल कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने, महिला सरकारी वकिलहरूको सीप अभिवृद्धि भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १ वटा उच्च सरकारी वकिल कार्यालय र ७ वटा जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयहरूको भवन निर्माण भएको, उच्च सरकारी वकिल कार्यालय १ र ३ वटा जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयहरूको भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, उच्च सरकारी वकिल कार्यालय १ र जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयहरू २१ वटा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको, ५ वटा सरकारी वकिल कार्यालयहरूको निर्माण प्रारम्भ भएको, ३० जिल्लाको कारागार तथा हिरासत कक्षमा मानवोचित व्यवहार भए नभएको अनुगमन गरिएको, जनशक्तिको विवरण सफटवेयरमा अध्यावधिक गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको, प्रत्येक प्रदेशमा एउटा सरकारी वकिल कार्यालयलाई नमुना सरकारी वकिल कार्यालयको रूपमा विकास गरी 	<ul style="list-style-type: none"> निर्माणाधिन ३२ वटा भवनहरूको निर्माण सम्पन्न गर्ने, १०वटा अनुसन्धानमुलक कार्य सम्पन्न गर्ने, २० वटा पीडितमैत्री कक्षहरूको स्थापना गर्ने, ४० वटा जिल्लाको कारागार तथा हिरासत कक्षमा मानवोचित व्यवहार भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने, ७ वटा नमुना सरकारी वकिल कार्यालयको कार्यसम्पादन स्तर उच्च बनाइ थप ७ वटा नमुना सरकारी वकिल कार्यालयको रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, सरकारी वकिलहरूको क्षमता विकासका लागि विभिन्न

क्र.स	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/०७७ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>CCTV जडान गरी विद्युतीय माध्यमबाट कार्यालयको कार्य सम्पादन अनुगमन गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> वर्ष सरकारी वकिल (Attorney of The Year) घोषणा गरी नगद पुरस्कार सहित पुरस्कृत गरिएको, क्षमता विकासका ३० वटा प्रशिक्षण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, इ एटर्नी कार्यक्रमको कार्यान्वयनको क्रममा सि एम एस, ए एम एस, इ आर एम एस लगायतका सफ्टवेयरहरू तयार गरी कार्यसम्पादनलाई विद्युतिय प्रणालीमा आवद्ध गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको, सरकारी वकिलहरूको विशिष्टीकरण गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र अन्तर्गतका सरकारी वकील कार्यालयको भौतिक प्रोफाइल तयार गरिएको, सरकार वादी मुद्दाका पीडित एवम् साक्षीहरूलाई हेलो साक्षी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, मुलुकी फौजदारी कार्यविधि नियमावली, २०७५ को नियम ९६ र यसको अनुसूची ३० बमोजिमका मुद्दामा लगातार सुनुवाइको कार्य प्रारम्भ गरिएको, नेपालका सरकारी वकिलहरूको दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न भएको, कार्यालय परिसरमा शिशु स्याहार केन्द्र संचालनमा आएको । 	<p>प्रशिक्षण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> महिला सरकारी वकिलहरूको सीप विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, वर्ष सरकारी वकिल घोषणा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने, शिशु स्याहार केन्द्रलाई थप व्यवस्थित तुल्याइने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. १४.१७ करोड र पुँजीगततर्फ रु. २.६५ करोड गरी जम्मा रु. १६.८२ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.८ लोक सेवा आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आधार वर्ष २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य	आ.व. २०८०/८१ को लक्ष्य
१.	भवन निर्माण	संख्या	२	२	५
२.	कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तालिम	पटक	७	७	३३
३.	पाठ्यक्रम निर्माण	पटक	१०	१०	४२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१.	२१०००००१ २१००००११ २१०९१०११	लोक सेवा आयोग लोक सेवा आयोग प्रशासनिक खर्च लोक सेवा आयोग क्षेत्र र अंचल कार्यालयहरू		<ul style="list-style-type: none"> भवन निर्माण सम्पन्न भएको हुने, पाठ्यक्रम निर्माण भएको हुने र संस्थागत भौतिक अवस्था तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक कार्यतालिका अनुसार परीक्षा सञ्चालन देखि सिफारिश सम्मको कार्य सम्पन्न भएको र संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका साथै भौतिक स्रोत साधनहरूको परिचालन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जुम्ला र बुटवलमा भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, पाठ्यक्रम निर्माण गर्ने, जनशक्ति तालिम सञ्चालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस आयोग र आयोग अन्तर्गतका कार्यालयहरूका लागि चालु तर्फ रु. ७१.३८ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ३.९६ करोड गरी जम्मा रु. ७५.३४ करोड बजेट प्रस्ताव गरिएको छ।

७.९ निर्वाचन आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	भवन निर्माण	गोटा	१५	३	२
२.	मर्मत सुधार	गोटा	७८	७८	७८
३.	एकीकृत डाटावेस सफ्टवेयर	गोटा	०	१	१
४.	निर्वाचन कानूनको तर्जुमा	गोटा	२८	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार
५.	मतदाता नामावली संकलन र दर्ता अद्यावधिक	जना	-	थप ५०००००	थप ५५००००
६.	निर्वाचन शिक्षा विषयक प्रशिक्षण	जना	२१८८७	३५००	४०००
७.	विभिन्न मोड्यूलमा ब्रिज कार्यशाला	जना	-	३००	३००
८.	सामाजिक शिक्षा अध्ययन शिक्षक प्रशिक्षण	जिल्ला	-	१०	७८
९.	कर्मचारीको क्षमता विकास तालिम	जना	३२	५०	८०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२१२०००१२	मतदाता नामावली अद्यावधिक संकलन (परिचयपत्र समेत)	२ र ४	<ul style="list-style-type: none"> मतदाता नामावली अद्यावधिक भएको हुने, निर्वाचन शिक्षा विषयक प्रशिक्षण सञ्चालन भएको हुने, विभिन्न विषयमा ब्रिज कार्यशाला सम्पन्न भएको हुने, प्रत्येक प्रदेशमा निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको स्थापना भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १ करोड ५४ लाख ५४ हजार ४८२ जनाको मतदाता नामावली अद्यावधिक भएको, करिब २ लाख जनालाई निर्वाचन शिक्षा विषयमा प्रशिक्षण दिइएको, तीनवटा निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको सञ्चालन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> निरन्तर मतदाता नामावली संकलन गर्ने, मतदाता दर्ता सम्बन्धी पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गर्ने, ५०० जनालाई निर्वाचन शिक्षा विषयमा प्रशिक्षण प्रदान गर्ने, ब्रिज कार्यशाला मार्फत् २२५ जनालाई निर्वाचनको विषयमा तालिम प्रदान गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	२१२९१०११	निर्वाचन कार्यालयहरु (प्रशासनिक खर्च समेत)	२ र ४	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा जिल्ला निर्वाचन कार्यालयहरुको लागि भवन निर्माण भएको हुने, निर्वाचन डाटा सेन्टर सञ्चालन भएको हुने, जनमत संग्रह र विदेशमा बस्ने नेपालीको मताधिकार सुनिश्चित गर्ने सम्बन्धी थप २ वटा कानून निर्माण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> २० जिल्लाको ५० स्थलमा च्याम्प निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको, एउटा समिक्षा बैठक भएको, ९ वटा निर्वाचन सम्बन्धी कानून निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सर्लाही, रामेछाप, म्याग्दी, तेह्रथुम र पर्वतका कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न गर्ने, थप ५ जिल्लामा भवन निर्माण कार्य थालनी गर्ने, जनमत संग्रह र विदेशमा बस्ने नेपालीको मताधिकार सुनिश्चित गर्ने सम्बन्धी थप २ वटा कानून निर्माण गर्ने । निर्वाचन डाटा सेन्टर सञ्चालन तथा आयोग र जिल्लाविच कनेक्टीभिटी स्थापना र सञ्चालन गर्ने

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४६.५२ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ५.७१ करोड गरी जम्मा रु. ५२.२३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१० राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	मानव अधिकार सम्बन्धी अनुसन्धान	मिसन	६५	६०	१५०
२	मानव अधिकार सम्बन्धी अनुगमन	संख्या	४६३	३००	११०
३	मानव अधिकार सम्बन्धी प्रवर्द्धन	संख्या	३२४	३३०	४००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२१४०००११	मानव अधिकार आयोग प्रशासनिक खर्च समेत सालवसाली	१, ३ र ५	<ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकार उल्लंघन भएका घटनाको अनुसन्धान तथा मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन भई मानव अधिकारको अवस्थामा सुधार भएको हुने। राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबाट अनुसन्धान गरिएका मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाहरूको सिफारिसहरू नेपाल सरकारबाट कार्यान्वयन भई पीडितहरूले न्याय पाएको हुने। सबैका लागि घरघरमा मानव अधिकार शान्ति र विकासको आधार भन्ने आयोगको नारालाई जनप्रतिनिधिसँग सहकार्य गरि आयोगले विभिन्न मानव अधिकारका 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले मानव अधिकारका पुराना दर्ता भएको मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाको अनुसन्धान गरी ५०० उजुरी उपर निर्णय र तामेली र खारेजी गर्ने कार्य निरन्तर भै रहेको। सिफारिस कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारका विभिन्न निकायसंग छलफल भएको। सबैका लागि घरघरमा मानव अधिकार शान्ति र विकासको आधारलाई आत्मसात गर्दै मानव अधिकारका विषयहरूमा दलितहरूको अधिकार सम्बन्धमा र महिला हिंसा विरुद्धका विषयमा क्षेत्रीयस्तरको 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको नीति तर्जुमा गर्ने, प्रदेश कार्यालयहरूको वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन गर्ने, आयोगका स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरूको समीक्षा गर्ने, सम्पादक पत्रकारहरूसँग छलफल कार्यक्रम गर्ने, मानव अधिकारका विविध विषयमा परामर्श, छलफल, अन्तर्क्रिया कार्यक्रम आयोजना गर्ने, मानव अधिकारको पेरिस सिद्धान्तसँग सङ्गति नमिलेका कानुनहरूको मानव अधिकार

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>विषयमा अन्तर्क्रिया र अभिमुखिकरण कार्यक्रम तथा अनुगमन भएको हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनका विषयमा सभा, सम्मेलन, गोष्ठि तथा वकालतसँग सम्बन्धित कार्यक्रमले देशमा मानव अधिकार संस्कृतिको प्रवर्द्धन भएको हुने। विकास आयोजनाहरूमा मानव अधिकारको अवधारणा समावेश भई मानव अधिकारमुखि विकास पद्धति लागु हुने। राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको पहुँच तल्लो तहका जनता सम्म विस्तार हुने। 	<p>सम्मेलन सम्पन्न।</p> <ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनका विषयमा १५० भन्दा बढि अन्तर्क्रिया, अभिमुखिकरण, सम्मेलन, गोष्ठि तथा वकालत कार्यक्रम भैरहेको जसले गर्दा मानव अधिकार सम्बन्धी जनेचतनामा वृद्धि भएको हुने। सरकारी, अर्धसरकारी तथा गैरसरकारी निकायको नीति निर्माण तहमा रहेकाहरूको लागि विकासमा मानव अधिकारमुखी पद्धति सम्बन्धी कार्यक्रम मार्फत् अभिमुखिकरण गरेको। विकास आयोजनाहरू नेपाल पक्ष भएका मानवअधिकार सम्बन्धी महासन्धीहरूको पालना तथा कार्यान्वयनका सम्बन्धमा अध्ययन भैरहेको। राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका कार्यालयहरू संघीय संरचना अनुरूप स्थापना गरीएको। १४० भन्दा बढि स्थानीय तहका न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरूलाई मानव अधिकार मैत्री न्याय सम्पादन विषयक तालिम 	<p>राष्ट्रिय संस्थाहरूको विश्वव्यापी सञ्जालको सिफारिस समेतको आधारमा पुनरावलोकन गरि प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकारका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको अध्ययन गरि प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, मानव अधिकार सुचना पत्र प्रकाशन, कर्मचारीहरूका लागी योजना, प्रशासन तथा नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम, मानव अधिकारकर्मीहरूलाई मानव अधिकारका नविनतम अवधारणा संबन्धि तालिम, ज्येष्ठ नागरिक अधिकार सम्बन्धी कानुन पुनरावलोकन, तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य सामाजिक एवम् समग्र अवस्थाको अध्ययन, अनुसन्धान र प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, मानव अधिकार जर्नल संवाहक प्रकाशन गर्ने, आप्रवासी कामदारहरूको मानव अधिकारको समग्र अवस्थाको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					प्रदान गरीएको।	<ul style="list-style-type: none"> • आर्थिक, ससामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारका विषयमा अनुगमन एवम् प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, • बाल अधिकार महासन्धि र सोको ऐच्छिक आलेख ३ को अध्ययन, एवम् अनुसन्धान र प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, • मानव अधिकार परिषद्को विश्वव्यापि आवधिक समिक्षा सिफरिस कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन एवम् प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, • मानव वेचविखन सम्बन्धी कानून, अवस्था अनुगमन एवं राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयारी गर्ने, • नेपाल सरकारको पाँचौँ मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजनाको कार्यान्वयनको अनुगमन एवम् प्रतिवेदन तयारी गर्ने, • वर्तमान आयोगको उपलब्धि एवम् चुनौती बारे छलफल एवम् परामर्श गर्ने, • उपभोक्ताको अनुगमन निर्देशिका परिमार्जन तथा प्रकाशन र खाद्य अधिकारको अवस्था सम्बन्धी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<p>अध्ययन अनुसन्धान, सरोकारवालाहरूसँग परामर्श छलफल गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकारको प्रवर्द्धन/संवर्द्धन सम्बन्धी सामग्री प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने, मानव अधिकार सम्बन्धी छलफल/अन्तरक्रिया/तालिम सञ्चालन गर्ने, स्थानीय तहका न्यायिक समितिका लागि तालिम तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गर्ने, मानव अधिकार उल्लंघनका उजुरी उपर अनुसन्धान गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. २५.२३ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.३५ करोड गरी जम्मा रु. २५.५८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.११ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	अन्तरक्रिया कार्यक्रम	वटा	-	९	१५
२.	अध्ययन कार्यक्रम	संख्या	-	९	११
३.	क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	संख्या	-	१०	१५
४.	प्रदेश र स्थानिय तहको अनुगमन	पटक	-	२५	५०
५.	सूचक तयारी कार्यक्रम	वटा	-	४	४
६.	तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रम	वटा	-	५	५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगतिको अवस्था	आ.व. ७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	२२०००००१ २२००००११	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग	सबै	<ul style="list-style-type: none"> संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटको ढाँचासम्बन्धी सिफारिस, संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानको ढाँचा र सशर्त अनुदानको आधारसम्बन्धी सिफारिस, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले परिचालन गर्ने आन्तरिक ऋणको सीमासम्बन्धी सिफारिस, 	<ul style="list-style-type: none"> आयोग र संघीय सरकारबीचको समन्वय तथा सहकार्य। आयोग र प्रदेश सरकारसँगको समन्वय तथा सहकार्य। आयोग र स्थानीय सरकारसँगको समन्वय तथा सहकार्य। तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण सूचकांकहरूको विकास। 	<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक स्रोतको परिचालन, उपयोग तथा रोयल्टी बाँडफाँटका विषयमा उत्पन्न क्षेत्रगत विवादहरूको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने क्षेत्रगत रूपमा प्राकृतिक स्रोतहरूको प्रदेश तथा स्थानीय तहअनुसारको रोयल्टी समेतको समग्र स्थिति खुल्ने गरी नक्शांकन तथा तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने (Digital Inventory तयार गर्ने) क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने,

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगतिको अवस्था	आ.व. ७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारमा हुने राजस्व बाँडफाँटको ढाँचासम्बन्धी सिफारिस, • प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानको ढाँचा र सशर्त अनुदानको आधारसम्बन्धी सिफारिस, • प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा हुने सवारी साधन कर बाँडफाँटको ढाँचासम्बन्धी सिफारिस। 		<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न प्रकारका वनहरू परिचालनको अवस्था प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या र सोबाट प्राप्त भैरहेको रोयल्टी र रोयल्टी वृद्धि गर्न सकिने सम्भावित अवस्थाको अध्ययन • प्राकृतिक स्रोत (खानी तथा खनिज, वन र जलविद्युत) को बाँडफाँड तथा परिचालन गर्दा वातावरणमा पार्ने प्रभाव सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने। • प्राकृतिक स्रोतहरूको रोयल्टी संकलनका सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधारका विषयमा अध्ययन गर्ने। • प्राकृतिक स्रोत परिचालन, उपयोग र व्यवस्थापन एवं वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन तथा आयोगले गरेको सिफारिसका सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। • प्रदेश तथा स्थानीयले लगाएको राजस्व नीतिको प्रभावकारिता तथा राजस्व क्षमता सम्बन्धमा अध्ययन कार्यक्रम • तल्लो तहका सरकारमा हस्तान्तरण हुने सशर्त अनुदानका आधारहरू निर्धारण गर्न अध्ययन गर्ने/गराउने

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगतिको अवस्था	आ.व. ७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
						<ul style="list-style-type: none"> • वित्तीय हस्तान्तरणको समग्र पक्षहरूको बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने (प्रदेश तथा स्थानीयस्तरमा) • आन्तरिक ऋणको सिमा निर्धारण गर्न अध्ययन गर्ने/गराउने • तल्लो तहका सरकारका वित्तीय तथ्याङ्कहरू संकलन गर्न software बनाइ प्रयोगमा ल्याउने। • आयोगको दिर्घकालीन योजना निर्माण गर्ने। • आयोगले गर्ने सिफारिस सहज बनाउन सूचकहरूको विकास गर्ने। • आयोगलाई आवश्यक तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस आयोगका लागि चालुतर्फ रु. ९.५० करोड र पूँजीगततर्फ रु. ०.७० करोड गरी जम्मा रु. १०.२० करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१२ राष्ट्रिय महिला आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचका	एकाइ	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१.	महिला सचेतनामूलक तालिम	वटा	-	५	७
२.	आश्रयस्थल, महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्र लगायतको अनुगमन	पटक	१०	१०	१०
३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालयको महिला बाल बालिका सेवा केन्द्रका कर्मचारीहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम	वटा	५	२	१०

ख. वार्षिक बिकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.न.	कार्यक्रम आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चानल हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	२२२००००१ २२२०००११	राष्ट्रिय महिला आयोग	१,५,६	<ul style="list-style-type: none"> • तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीति योजना तर्जुमा भएको हुने, • कर्णाली र सुदुर पश्चिम प्रदेशमा हेल्पलाईन सेवा विस्तार भएको हुने, • महिला हिंसा न्युनीकरण भएको हुने, • महिला अधिकारको बारेमा चेतना अभिवृद्धि भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीति योजना तर्जुमाको चरणमा रहेको, • कर्णाली र सुदुर पश्चिम प्रदेशमा हेल्पलाईन विस्तारको लागि अध्ययन अनुसन्धान कार्य पुरा भएको, • सार्वजनिक सुनवाई १२ ठाउँमा गरिएको, • लैङ्गिक हिंसाको अनुगमन ८ ठाउँमा गरिएको, • कुरीति विरुद्ध १४ ठाउँमा अनुगमन गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • चौमासिक पत्रकार भेटघाट कार्यक्रम आयोजना गर्ने, • महिला सचेतनामूलक सामग्री, मुलुकी संहिता तथा महिला अधिकारका विषयमा होडिड बोर्ड एवम् प्रचार प्रसार सामग्री तयार गर्ने, • आयोगको स्थापना दिवस र हेल्पलाइन स्थापना दिवस मनाउने, • आयोगका कर्मचारीको क्षमता विकास (कम्प्युटर, अंग्रेजी भाषा, कार्यालय व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, प्रतिवेदन लेखन) कार्यक्रम संचालन गर्ने

क्र.सं.	ब.उ.शि.न.	कार्यक्रम आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७६/७७ मा सञ्चाल हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
						<ul style="list-style-type: none"> आश्रयस्थल(सेफ हाउस) ओ सी एम सि, महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्र लगायतको अनुगमन र प्रतिवेदन तथा सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्ने, सिड (CEDAW) समितिको छैठौं प्रतिवेदनको निष्कर्ष सुझावहरूको कार्यान्वयनको अवस्थाका बारेमा छलफल, अन्तरक्रिया तथा सिड समितिलाई पठाउने प्रतिवेदन तयार (नागरिकता र बालविवाह) गर्ने, जिल्ला प्रहरी कार्यालयको महिला बाल बालिका सेवा केन्द्रका कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने, समसामयिक विषयहरूमा (लिभिङ्ग टुगेदर, यौन हिंसा, वैदेशिक रोजगार) अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रम गर्ने ।

ग. बजेट

आ.ब. २०७६/७७ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू. ११.३२ करोड र पूँजगत तर्फ रू. ०.७१ करोड गरी जम्मा रू. १२.०३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१३ न्याय परिषद

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	गोष्ठी, सेमिनार	पटक	९	९	९
२	अनुगमन	पटक	१०	१०	१२
३	जिल्ला न्यायाधीश परीक्षा सञ्चालन	पटक	१	१	१
४	न्यायाधीश उपर उजुरी छानविन	संख्या	१०	१२	११

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२१८०००११	न्याय परिषद सचिवालय	२ र ५	<ul style="list-style-type: none"> गोष्ठी, सेमिनार सञ्चालन भएको हुने, प्रतिष्पर्धाबाट न्यायाधीश नियुक्ति भएको हुने, उजुरी उपर छानविन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन कार्य भएको, न्यायाधीश उपर उजुरी छानविन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन तथा न्यायाधीशहरूको कार्यसम्पादनको निगरानी भएको हुने, जिल्ला न्यायाधीश परीक्षा संचालन गर्ने, न्यायाधीश उपर आएका उजुरी छानविन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४.९४ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.२७ करोड गरी जम्मा रु. ५.२१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१४ राष्ट्रिय दलित आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम	संख्या	-	५	१७
२	जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अधिकार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	संख्या	-	५	२२
३	सवारी साधन खरिद	संख्या	-	६	१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२२४०००११	दलित आयोग संस्थागत सुदृढीकरण समेत	१, २ र ४	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधन खरिद भएको हुने, प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम भएको हुने, जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अधिकार प्रवर्द्धन कार्यक्रम भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> बोलपत्र प्रकाशित भएको, रेडीयो बाट चेतनामुलक सन्देश प्रशारण भएको, पम्पलेट प्रकाशन भएको, दलित अधिकार सम्बन्धी बुकलेट तयार भएको, विभेद सम्बन्धी घटनाको अनुगमन भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधन खरिद गर्ने, प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम गर्ने, जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अधिकार प्रवर्द्धन कार्यक्रम गर्ने, स्थानीय स्तरको सचेतना मुलक कार्यक्रम संस्थागत सुदृढीकरण र जातीय भेदभाव सम्बन्धी घटनाको अनुगमन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४.४९ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.५४ करोड गरी जम्मा रु. ५.०३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१५ राष्ट्रिय समावेशी आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	सवारी साधन खरिद	संख्या	-	१२	६
२	कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	-	१०	५५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२२६०००११	राष्ट्रिय समावेशी आयोग	२	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधन खरिद भएको हुने, जनचेतना मुलक कार्यक्रम भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> टेण्डर खोलिएको, अन्तर्क्रिया कार्यक्रम भएको, अनुगमन कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रदेशस्तरमा तालिम सञ्चालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४.१० करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.९१ करोड गरी जम्मा रु. ५.०१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१६ आदिवासी जनजाति आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	सवारी साधन तथा मेसिनरी औजार खरिद	संख्या	-	७	८
२	प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम	संख्या	-	-	७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२२८०००११	आदिवासी जनजाति आयोग (संस्थागत सुदृढिकरण समेत)		<ul style="list-style-type: none"> ● प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने, ● सवारी साधन खरिद भएको हुने, ● अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ● चार चक्रे मोटरगाडी खरिद गर्न टेण्डर आव्हान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ● सवारी साधन खरिद गर्ने, ● आदिवासी जनजातिको भाषा लिपीको संरक्षण र सम्बर्द्धनको लागि कार्यक्रम गर्ने, ● आदिवासी जनजातिको सांस्कृतिक सामाजिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ३.८४ करोड र पुँजीगततर्फ रु.१.१८ करोड गरी जम्मा रु. ५.०२ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१७ मधेशी आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	तालिम सञ्चालन	संख्या	-	१०	१
२	अनुगमन	पटक	-	८	१५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२३००००११	मधेशी आयोग (संस्थागत सुदृढिकरण समेत)	२, ३ र ४	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधन खरिद भएको हुने । तालिम सञ्चालन भएको हुने अनुगमन कार्य भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> गाडी खरिदको टेण्डर खोलिएको, प्रदेश न २ का आठ वटै जिल्लामा अनुशिक्षण कार्यक्रम भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> गाडी तथा मोटर खरिद गर्ने, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा तालिम सञ्चालन गर्ने, अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने, आवश्यक विषयमा सरकारलाई सुझाव प्रदान गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४.१६ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ०.८५ करोड गरी जम्मा रु. ५.०१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१८ थारु आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	चेतनामुलक कार्यक्रम	संख्या	-	७ (सात वटा प्रदेशमा)	७ (सात वटा प्रदेशमा)
२	सवारी साधन खरिद	संख्या	-	६	-

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२३२०००११	थारु आयोग संस्थागत सुदृढिकरण समेत	१, २ र ३	• चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने हुने ।		<ul style="list-style-type: none"> • सात वटै प्रदेशमा चेतनामुलक कार्यक्रम (जस्तै अन्तर्क्रिया) सञ्चालन गर्ने । • राय सुझाव संकलन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ३.९६ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १.०३ करोड गरी जम्मा रु. ४.९९ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१९ मुस्लिम आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७४/७५ को उपलब्धि	आ.व. २०७५/७६ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
१	सीप विकास तालिम सञ्चालन	संख्या	-	३ (केन्द्रमा १ र प्रदेश स्तरमा २) १ (लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा)	२ (लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा)
२	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	जिल्ला	-	१०	१३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२३४०००११	मुस्लिम आयोग (संस्थागत सुदृढिकरण समेत)	२, ३ र ४	<ul style="list-style-type: none"> मुस्लिम समुदायको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तिकरण भएको हुने, राज्यको नीति निर्माण तहमा सकारात्मक विभेद र आरक्षणको माध्यमबाट मुस्लिम समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिता भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> केन्द्रीय स्तरमा १ र प्रदेश स्तरमा २ पटक अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको, विभिन्न जिल्लामा संचालन हुने सिपमुलक तालिमबाट १२० जना लाभान्वित भएको, लोकसेवा आयोगको तयारी कक्षा काठमाण्डौमा संचालन भइ १०० जना प्रशिक्षार्थी लाभान्वित भएको, विभिन्न ३ जिल्लामा आधारभुत कम्प्युटर तालिम संचालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> मुस्लिम समुदायमा केन्द्रित रहेर विभिन्न अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, सवारी साधन खरिद गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ३.७८ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १.२३ करोड गरी जम्मा रु. ५.०१ करोड विनियोजन गरिएको छ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ आ.व. २०७६/७७ मा गरिएको बजेट विनियोजन

अनुसूची १.१ आ.व. २०७६/७७ को बजेटको विषय क्षेत्रगत विनियोजन तथा स्रोत

रकम रु. लाखमा

क्र.सं.	विषय/क्षेत्र	आ.व. २०७६/७७ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
		कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
१	राष्ट्रपतिको कार्यालय	२,५२८	१,१९२	१,३३६	-	२,५२८	-	-
२	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय	४५९	४४३	१६	-	४५९	-	-
३	प्रदेश प्रमुखहरू	२,४७५	२,२९७	१७८	-	२,४७५	-	-
४	संघीय संसद	१३,०८८	१२,७१०	३७८	-	१३,०८८	-	-
५	अदालत	६२,०७६	४४,९१६	१७,१६०	-	६२,०७६	-	-
६	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	१३,३८८	९,७७५	३,६१३	-	१३,३८८	-	-
७	महालेखा परीक्षकको कार्यालय	७,०६८	४,७२६	२,३४२	-	७,०६८	-	-
८	लोक सेवा आयोग	७,५३४	७,१३८	३९६	-	७,५३४	-	-
९	निर्वाचन आयोग	५,२२३	४,६५२	५७१	-	५,२२३	-	-
१०	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	२,५५८	२,५२३	३५	-	२,५५८	-	-
११	न्याय परिषद्	५२१	४९४	२७	-	५२१	-	-
१२	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग	१,०२०	९५०	७०	-	१,०२०	-	-
१३	राष्ट्रिय महिला आयोग	१,२०३	१,१३२	७१	-	५०३	७००	-
१४	राष्ट्रिय दलित आयोग	५०३	४४९	५४	-	५०३	-	-
१५	राष्ट्रिय समावेशी आयोग	५०१	४१०	९१	-	५०१	-	-
१६	आदिवासी जनजाति आयोग	५०२	३८४	११८	-	५०२	-	-
१७	मधेशी आयोग	५०१	४१६	८५	-	५०१	-	-
१८	थारू आयोग	४९९	३९६	१०३	-	४९९	-	-
१९	मुस्लिम आयोग	५०१	३७८	१२३	-	५०१	-	-
२०	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	४६,५६८	३६,९८७	९,५८१	-	४४,०३०	२,५३८	-
२१	अर्थ	३२९,७२१	१२३,९६४	१०२,६५७	१०३,१००	२१९,८१३	७०,२९४	३९,६१४
२२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	१०६,२७४	४०,३७७	६५,८९७	-	६१,४६१	२८,३०६	१६,५०७
२३	उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई	१,०५२,०५४	६२,२४२	४०२,५६१	५८७,२५१	४९२,०२८	५०,८५६	५०९,१७०
२४	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला	५,०९१	५,०३१	६०	-	५,०९१	-	-
२५	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	२८०,९३४	२५२,१६६	२८,७६८	-	१९९,०२४	३०,२९२	५१,६१८
२६	खानेपानी	४०३,५५७	२७,९४४	२२६,०४१	१४९,५७२	२२८,९४७	१९,६७९	१५४,९३१

क्र.सं.	विषय/क्षेत्र	आ.व. २०७६/७७ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
		कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
२७	गृह	१,३५५,९३४	१,२५४,२९२	१०१,६४२	-	१,३२२,६६१	-	३३,२७३
२८	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	२११,३१३	२९,६७८	२३,१४६	१५८,४८९	७०,६२३	३,६९०	१३७,०००
२९	परराष्ट्र	६०,५८४	४३,१२०	१७,४६४	-	६०,५८४	-	-
३०	वन तथा वातावरण	१३८,३९३	८२,४०५	५५,९८८	-	१०२,०५८	२६,३३५	१०,०००
३१	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	७६,८७७	५९,६७१	१७,२०६	-	७६,४०३	४७४	-
३२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१,५६६,३३२	११७,४५५	१,४४८,८७७	-	८३५,६७६	७१,८८०	६५८,७७६
३३	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	७,७५५	७,६२०	१३५	-	७,३९९	३५६	-
३४	युवा तथा खेलकूद	३४,७५१	१४,१८०	२०,५७१	-	३४,७५१	-	-
३५	रक्षा	५०२,७११	४२४,६४१	७८,०७०	-	५०२,७११	-	-
३६	शहरी विकास	३७७,१७६	७९,६५६	२८४,५२०	१३,०००	२५८,०३६	५,७२३	११३,४१७
३७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	६५२,८१७	६४६,७८०	६,०३७	-	५७३,३९२	२९,४३१	४९,९९४
३८	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	६४,३९३	४८,०६२	१५,५३१	८००	६४,३९३	-	-
३९	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	३१८,२४२	२१७,८८८	१००,३५४	-	२१६,५१३	३४,८६०	६६,८६९
४०	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	४२६,७०९	३४४,९०८	८१,८०१	-	३३८,८२८	४८,१८१	३९,७००
४१	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	६४,०५२	६२,३८०	१,६७२	-	३४,३९३	३,४५९	२६,२००
४२	राष्ट्रिय योजना आयोग	१०,१५६	९,४४८	७०८	-	९,८९४	२६२	-
४३	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	१,४११,५४६	६७१,३६३	७४०,१८३	-	४५२,४२४	७३,१५७	८८५,९६५
४४	अर्थ - आन्तरिक ऋण भुक्तानी	६२४,३५१	२२६,१२०	-	३९८,२३१	६२४,३५१	-	-
४५	अर्थ - वैदेशिक ऋण भुक्तानी (बहुपक्षीय)	२४७,३८८	३८,३३७	-	२०९,०५१	२४७,३८८	-	-
४६	अर्थ - वैदेशिक ऋण भुक्तानी (द्विपक्षीय)	६३,६८४	४,५८०	-	५९,१०४	६३,६८४	-	-
४७	अर्थ - कर्मचारी सुविधा तथा सेवानिवृत्त सुविधा	८६१,०००	८६१,०००	-	-	८६१,०००	-	-
४८	अर्थ - विविध	७७०,५०५	५४६,६८३	२२३,८२२	-	६५४,८२६	-	११५,६७९
४९	प्रदेश	९९८,४४४	९९८,४४४	-	-	९५७,०३३	२३,४५७	१७,९५४
५०	स्थानीय तह	२,१३८,२११	२,१३८,२११	-	-	२,०२०,५२०	५६,०२५	६१,६६६
	कुल	१५,३२९,६७१	९,५७१,०१४	४,०८०,०५९	१,६७८,५९८	११,७६१,३८३	५७९,९५५	२,९८८,३३३

अनुसूची १.२ आ.व. २०७६/७७ को विकास कार्यक्रम/बजेटको विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	आ.व. २०७६/७७ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
		कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	२५४,८०५	२२८,१३९	२६,६६६	-	१७२,८९५	३०,२९२	५१,६१८
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	३७,५३७	२३,००९	१४,५२८	-	३७,५३७	-	-
३	वन तथा वातावरण	७५,९८०	२८,७५५	४७,२२५	-	४१,६९५	२६,३३५	७,९५०
४	अर्थ	२७८,४८९	८०,६००	९४,७८९	१०३,१००	१६८,५८१	७०,२९४	३९,६१४
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	८४,०६५	२४,०६५	६०,०००	-	३९,२५२	२८,३०६	१६,५०७
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	२०१,२३२	२१,४५५	२१,२८८	१५८,४८९	६०,५४२	३,६९०	१३७,०००
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	९२,९०५	९२,७५१	१५४	-	३२,५८६	१०,३२५	४९,९९४
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	३५२,३८१	२७१,११५	८१,२६६	-	२६६,६२५	४६,०५६	३९,७००
९	खानेपानी	३८१,१७७	५,९३७	२२५,६६८	१४९,५७२	२०६,६११	१९,६३५	१५४,९३१
१०	युवा तथा खेलकुद	१,२३५	१,२३५	-	-	१,२३५	-	-
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	६,२५५	६,१६४	९१	-	६,१७५	८०	-
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	५४,०५८	५३,९०३	१५५	-	२४,३९९	३,४५९	२६,२००
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई	१,०१९,०८८	४२,९८९	३८८,८४८	५८७,२५१	४५९,०६२	५०,८५६	५०९,१७०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१,४६१,५०४	१८,३१२	१,४४३,१९२	-	७३०,८४८	७१,८८०	६५८,७७६
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	६,९७८	१,१२०	५,०५८	८००	६,९७८	-	-
१६	शहरी विकास	३६८,४०४	७४,६८४	२८०,७२०	१३,०००	२४९,२६४	५,७२३	११३,४१७
१७	पुनर्निर्माण	१,४१०,००३	६६९,८९५	७४०,१०८	-	४५०,८८१	७३,१५७	८८५,९६५
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	३०३,१०५	२०४,५६८	९८,५३७	-	२०१,३७६	३४,८६०	६६,८६९
१९	गृह	१,९९५	१,१९६	७९९	-	१,९९५	-	-
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	४,७७१	४,३०९	४६२	-	४,५०९	२६२	-
२१	अर्थ - विविध (विकास)	४८४,२८०	३६०,०७९	१२४,२०१	-	३६८,६०१	-	११५,६७९
जम्मा		६,८८०,२४७	२,२१४,२८०	३,६५३,७५५	१,०१२,२१२	३,५३१,६४७	४७५,२१०	२,८७३,३९०

अनुसूची १.३ आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको पन्ध्रौं योजनाको रणनीतिक स्तम्भ अनुसारको विनियोजन

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	रणनीतिक स्तम्भ								समपुरक तथा विशेष अनुदान	जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८		
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	५३,०४२			१८७,३८५	५,०८४		३,५२७	५,७६७		२५४,८०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण				१८,०२२	१००	८,८९४		१०,५२१		३७,५३७
३	वन तथा वातावरण				३,६३१			७२,३४९			७५,९८०
४	अर्थ			१००,३२७	१५१,८९१				२६,२७१		२७८,४८९
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	२८,६८७	१,६२७	३१,९५९	१४,३३२	५,८७५		१,५८५			८४,०६५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	३६,००८		१४४,०७२	१४३		२१,००९				२०१,२३२
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि		९२,९०५								९२,९०५
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या		२९२,३८०			६०,००१					३५२,३८१
९	खानेपानी	७३,८९५	२९९,०६७	७,५००					७१५		३८१,१७७
१०	युवा तथा खेलकुद			१,२३५							१,२३५
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	२,२५५				१,७३०	२,२७०				६,२५५
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	३,४५९	४९९			५०,१००					५४,०५८
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ	३७६,३९८		३७९,१४८	२०६,८९४			५६,५६३	८५		१,०१९,०८८
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	५३१,६७८		९२६,१४६					३,६८०		१,४६१,५०४
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			६,१७८					८००		६,९७८
१६	शहरी विकास			२८७,५५६				५,०००	७५,८४८		३६८,४०४
१७	पुनर्निर्माण	१,४१०,००३									१,४१०,००३
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन		५,५९८	२५२,४६८	८४१		१६,२४०		२७,९५८		३०३,१०५
१९	गृह						१,९९५				१,९९५
२०	योजना तथा तथ्याङ्क								४,७७१		४,७७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)			१२९,६०९				१११,८१०	४२,८६१	२००,०००	४८४,२८०
जम्मा		२,५१५,४२५	६९२,०७६	२,२६६,१९८	५८३,१३९	१२२,८९०	५०,४०८	२५०,८३४	१९९,२७७	२००,०००	६,८८०,२४७

अनुसूची १.४ आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको प्राथमिकताक्रम अनुसारको विनियोजन

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	प्राथमिकताक्रम		जम्मा
		१	२	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	२५३,३९५	१,४१०	२५४,८०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	३५,०४३	२,४९४	३७,५३७
३	वन तथा वातावरण	७३,६२७	२,३५३	७५,९८०
४	अर्थ	१९४,८९९	८३,५९०	२७८,४८९
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	८४,०६५		८४,०६५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	१४३,४९६	५७,८९६	२०१,२३२
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	८६,२५०	६,६५५	९२,९०५
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	३१५,५७१	३६,८१०	३५२,३८१
९	खानेपानी	३१६,८१८	६४,३५९	३८१,१७७
१०	युवा तथा खेलकुद	१,२३५		१,२३५
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	६,२५५		६,२५५
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	५०,५९९	३,४५९	५४,०५८
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	१,०१५,६७६	३,४१२	१,०१९,०८८
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१,३५८,०२७	१०३,४७७	१,४६१,५०४
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	६,९७८		६,९७८
१६	शहरी विकास	३१८,४६९	४९,९३५	३६८,४०४
१७	पुनर्निर्माण	१,४१०,००३		१,४१०,००३
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	२८२,२७३	२०,८३२	३०३,१०५
१९	गृह	१,९९५		१,९९५
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	४,१०५	६६६	४,७७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)	४५४,७५०	२९,५३०	४८४,२८०
जम्मा		६,४१३,४४९	४६६,७९८	६,८८०,२४७

अनुसूची १.६ आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको लैंगिक संकेत अनुसारको विनियोजन

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	लैंगिक संकेत			जम्मा
		१	२	३	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	३९,८६९	१९९,४८०	१५,४५६	२५४,८०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण	१००	१०,७२०	२६,७१७	३७,५३७
३	वन तथा वातावरण	४१,४५०	३४,१९०	३४०	७५,९८०
४	अर्थ		२४,१०१	२५४,३८८	२७८,४८९
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	१४,११७	३३,८०१	३६,१४७	८४,०६५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	२६,२८५	३३,३६४	१४१,५८३	२०१,२३२
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	९२,९०५			९२,९०५
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	१४२,६३२	२०९,७४९		३५२,३८१
९	खानेपानी	६८,७४६	२४९,३४७	६३,०८४	३८१,१७७
१०	युवा तथा खेलकुद		१,२३५		१,२३५
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	३,०८१	३,१७४		६,२५५
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा		३,९५८	५०,१००	५४,०५८
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ	२३९,६६२	५८३,५०१	१९५,९२५	१,०१९,०८८
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	२६२	१,०४४,८७५	४१६,३६७	१,४६१,५०४
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			६,९७८	६,९७८
१६	शहरी विकास	१३७,११३	१९८,३१०	३२,९८१	३६८,४०४
१७	पुनर्निर्माण	१,४१०,००३			१,४१०,००३
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	१०४,८६७	१८२,२३६	१६,००२	३०३,१०५
१९	गृह		११७	१,८७८	१,९९५
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	३,६२७	६५३	४९१	४,७७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)		४५४,७५०	२९,५३०	४८४,२८०
जम्मा		२,३२४,७१९	३,२६७,५६१	१,२८७,९६७	६,८८०,२४७

**अनुसूची १.७ आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको जलवायु संकेत
अनुसारको विनियोजन**

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	जलवायु संकेत			जम्मा
		१	२	३	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	११,९४१	१८६,०५१	५६,८१३	२५४,८०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण			३७,५३७	३७,५३७
३	वन तथा वातावरण	४७,९९५	२७,९८५		७५,९८०
४	अर्थ		१२१,३२७	१५७,१६२	२७८,४८९
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति			८४,०६५	८४,०६५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन		३३,३६४	१६७,८६८	२०१,२३२
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि			९२,९०५	९२,९०५
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या		७२,११०	२८०,२७१	३५२,३८१
९	खानेपानी	२४४,७६७	१००,७२६	३५,६८४	३८१,१७७
१०	युवा तथा खेलकुद			१,२३५	१,२३५
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक			६,२५५	६,२५५
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा			५४,०५८	५४,०५८
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ	२८९,५३०	३९३,१९७	३३६,३६१	१,०१९,०८८
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	५,९००	२०८,३०४	१,२४७,३००	१,४६१,५०४
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			६,९७८	६,९७८
१६	शहरी विकास	४८,९४७	९४,००७	२२५,४५०	३६८,४०४
१७	पुनर्निर्माण			१,४१०,००३	१,४१०,००३
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	१८५	१६,६७७	२८६,२४३	३०३,१०५
१९	गृह			१,९९५	१,९९५
२०	योजना तथा तथ्याङ्क			४,७७१	४,७७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)		३००,०७९	१८४,२०१	४८४,२८०
	जम्मा	६४९,२६५	१,५५३,८२७	४,६७७,१५५	६,८८०,२४७

अनुसूची २

कृषि, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वन विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लाक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	२.१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास												
१	३१२००१०१	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	२६,२९४	२६,२९४	०	०	६,२९४	२०,०००	०	४	१	२	२	३
२	३१२००१०२	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	९०,०७६	९०,०७६	०	०	६०,०७६	०	३०,०००	४	१	२	२	२
३	३१२००१०३	बीउ प्रवर्द्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम	३१६	२७९	३७	०	३१६	०	०	४	१	२	२	२
४	३१२००१०४	प्लान्ट क्वारेन्टाइन तथा विपादि व्यवस्थापन कार्यक्रम	१,१५३	१,०९६	५७	०	१,१५३	०	०	४	१	२	२	२
५	३१२००१०५	कृषि सूचना तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम	१,३९२	१,२७०	१२२	०	१,३९२	०	०	८	१	२	२	३
६	३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना	३७,५८६	३५,३४२	२,२४४	०	३७,५८६	०	०	१	१	२	२	२
७	३१२००१०७	लाइभस्टक सेक्टर इन्फोभेसन आयोजना	१५,४५६	७,६९७	७,७५९	०	२,३५८	०	१३,०९८	१	१	२	३	३
८	३१२००१०८	खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना	५,०८४	४,७७९	३०५	०	७६२	४,३२२	०	५	१	२	१	१
९	३१२००१०९	कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम	६,८५७	६,६८७	१७०	०	७७८	१७२	५,९०७	४	१	२	१	१
१०	३१२००११०	किसानका लागि उन्नत बीउ विजन कार्यक्रम	१,३६१	१,३२१	४०	०	३५१	८८५	१२५	४	१	२	२	३
११	३१२००१११	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना (कृषि व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली)	२२३	२२३	०	०	९०	१३३	०	७	१	२	२	३
१२	३१२००११२	नेपाल कृषि बजार विकास कार्यक्रम	२,८८२	२,८८२	०	०	२	२,८८०	०	४	१	२	१	३
१३	३१२००११३	नेपाल कृषि सेवा विकास कार्यक्रम	१,९००	१,९००	०	०	०	१,९००	०	४	१	२	२	२
१४	३१२०११०१	राष्ट्रिय आलु, तरकारी तथा मसला विकास कार्यक्रम	३,२४०	२,८०१	४३९	०	३,२४०	०	०	४	१	२	१	२
१५	३१२०११०२	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	३,७१७	२,८०२	९१५	०	३,७१७	०	०	४	१	२	२	२
१६	३१२०११०३	व्यवसायीक कीट विकास कार्यक्रम	८५४	७२२	१३२	०	८५४	०	०	४	२	२	२	३
१७	३१२०११०४	वाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम	३,३०४	२,६१६	६८८	०	३,३०४	०	०	७	१	२	२	२
१८	३१२०११०५	केन्द्रिय कृषि प्रयोगशाला कार्यक्रम	५५६	५०८	४८	०	५५६	०	०	४	२	२	२	३
१९	३१२०११०६	कृषि पूर्वाधार विकास तथा कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५,४४६	१,५३८	३,९०८	०	५,४४६	०	०	४	१	२	१	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	लक्ष्य दिगो विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
२०	३१२०११०७	रानी जमरा कुलरिया सिचाई आयोजना—प्रणाली आधुनिकिकरण कृषि कार्यक्रम	२,३४९	२,२३८	१११	०	८६	०	२,२६३	४	१	२	२	३
२१	३१२०११०९	साना तथा मझौला कृषक आयस्तर वृद्धि आयोजना	१५०	१५०	०	०	१५०	०	०	४	१	२	१	२
२२	३१२०११११	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र कार्यक्रम(कृषि)	२९९	१९७	१०२	०	७४	०	२२५	४	१	२	१	२
२३	३१२०२१०१	मत्स्य विकास कार्यक्रम	१,२९९	१,०६७	२३२	०	१,२९९	०	०	४	१	२	२	२
२४	३१२०२१०२	पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम	५,८२५	४,२०५	१,६२०	०	५,८२५	०	०	४	१	२	१	२
२५	३१२०२१०३	पशुपन्छी स्रोत व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५,२८९	४,२५३	१,०३६	०	५,२८९	०	०	४	१	२	१	२
२६	३१२०२१०४	पशु आहारा तथा लाइभस्टक गुण व्यवस्थापन कार्यक्रम	४२२	३२४	९८	०	४२२	०	०	४	१	२	१	२
२७	३१२०३१०१	खाद्य पोषण तथा प्रविधि कार्यक्रम	४,३७५	३,४२६	९४९	०	४,३७५	०	०	८	१	२	१	२
२८	३१२४११०१	कृषि अनुसन्धान कार्यक्रम	२७,१००	२१,४४६	५,६५४	०	२७,१००	०	०	४	१	२	२	२
		जम्मा	२५४,८०५	२२८,१३९	२६,६६६	०	१७२,८१५	३०,२९२	५१,६९८					
	२.२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण												
१	३३६००१०३	भूमिहीन, दलित, सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबास पहिचान तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	१००	१००	०	०	१००	०	०	५	१	१	१	३
२	३३६०११०१	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	४,८८५	१,४०७	३,४७८	०	४,८८५	०	०	८	१	२	२	३
३	३३६०२१०१	कित्ता नापी तथा नापी कार्यालय सुधार कार्यक्रम	५,६३६	२,८३४	२,८०२	०	५,६३६	०	०	८	१	२	३	३
४	३३६०२१०२	स्थलरूप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम	१४,६८१	७,००६	७,६७५	०	१४,६८१	०	०	४	१	२	३	३
५	३३६०२१०३	खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम	१,१०४	७८४	३२०	०	१,१०४	०	०	४	१	१५	२	३
६	३३६००१०१	गरिब घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम (गरिब लक्षित विशेष कार्यक्रम)	६,४००	६,४००	०	०	६,४००	०	०	६	१	१	३	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम	लाभ्य दिगो विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
७	३३६००१०२	गरिवसंग विश्वेश्वर कार्यक्रम	२,४९४	२,४९१	३	०	२,४९४	०	०	६	२	९	२	३
८	३३६०३१०१	सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण तथा प्रणाली सुधार कार्यक्रम	२,२३७	१,९८७	२५०	०	२,२३७	०	०	४	१	१	२	३
		जम्मा	३७,५३७	२३,००९	१४,५२८	०	३७,५३७	०	०					
	२.३	वन तथा वातावरण												
१	३२९००१०१	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम	५,३३३	५,३३३	०	०	०	५,३३३	०	७	१	१३	२	१
२	३२९००१०२	रेड फरेष्ट्री तथा जलवायु परिवर्तन कार्यक्रम	४,८३१	४,६९१	१४०	०	९८	४,७३३	०	७	१	१३	२	१
३	३२९००१०३	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना	१०,७८३	८०२	९,९८१	०	२,६५६	८,१२७	०	७	१	१३	२	२
४	३२९००१०४	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम	१७,३६९	१,१८६	१६,१८३	०	११,३१४	०	६,०५५	७	१	१५	१	१
५	३२९०११०१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	४,३७३	१,८५७	२,५१६	०	४,३७३	०	०	७	१	१५	१	१
६	३२९०११०२	जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	१,४४५	१००	१,३४५	०	१,४४५	०	०	७	१	१५	२	१
७	३२९०११०३	पर्वतीय जलाधारहरूको जलवायु परिवर्तन समानुकूलन आयोजना	७,२९३	१,९००	५,३९३	०	७०२	६,५९१	०	७	१	१५	२	१
८	३२९०११०४	प्रकृतिमा आधारित पर्यटन कार्यक्रम	१,१५१	२४१	९१०	०	४२१	०	७३०	४	१	९	१	१
९	३२९०११०५	जोखिमयुक्त जलाधारमा जलवायु समानुकूलन कार्यक्रम	१,७५५	५७८	१,१७७	०	२०४	१,५५१	०	७	१	९	१	१
१०	३२९०२१०१	जडिबुटी विकास कार्यक्रम	१,७५२	९३७	८१५	०	१,७५२	०	०	४	१	१५	२	१
११	३२९०२१०२	वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास आयोजना	७२८	२६७	४६१	०	७२८	०	०	४	२	१५	२	१
१२	३२९०२१०३	वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण कार्यक्रम	३४०	१९५	१४५	०	३४०	०	०	७	१	१५	३	१
१३	३२९०३१०१	राष्ट्रिय निकुन्ज तथा आरक्ष आयोजना	१६,८०२	९,०५३	७,७४९	०	१६,४८७	०	३१५	७	१	१५	१	२
१४	३२९०३१०२	सीमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम	४००	१००	३००	०	३००	०	१००	७	१	१५	२	२
१५	३२९०४१०१	वन अनुसन्धान तथा सर्भेक्षण आयोजना	१,६२५	१,५१५	११०	०	८७५	०	७५०	७	२	१५	२	१
		जम्मा	७५,९८०	२८,७५५	४७,२२५	०	४१,६९५	२६,३३५	७,९५०					
		कुल जम्मा	३६८,३२२	२७९,९०३	८८,४१९	०	२५२,१२७	५६,६२७	५९,५६८					

अनुसूची ३
आर्थिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	३.१	अर्थ												
१	३०५००१०१	साना किसान विकास बैंक (वित्तिय संस्था), विविध	१,२९०	१,२९०	०	०	१,१२८	१६२	०	४	२	२	३	३
२	३०५००१०२	लघु विमा सहयोग कार्यक्रम (पशु, बाली, स्वास्थ्य)	२,९५१	२,९५१	०	०	२,९५१	०	०	४	१	२	२	३
३	३०५००१०३	शीत घर निर्माण (ब्याज अनुदान)	५०	५०	०	०	५०	०	०	४	२	२	३	३
४	३०५००१०५	बजेट तथा निवृत्तिभरण सुधार आयोजना	१५०	१५०	०	०	१५०	०	०	८	२	१६	२	३
५	३०५००१०६	पूँजीबजार तथा पूर्वाधार क्षमता सहयोग आयोजना	१८१	१६१	२०	०	३५	१४६	०	८	१	८	३	३
६	३०५००१०८	मिलिनियम च्यालेन्ज नेपालको कार्यालय	१००,३२७	१६,७१२	८३,६१५	०	४०,००८	६०,३१९	०	३	१	८	३	२
७	३०५००११०	ब्याज अनुदान (कृषी, पशुपालन तथा अन्य आयआर्जन)	५०,०००	५०,०००	०	०	५०,०००	०	०	४	१	२	३	३
८	३०५०११०१	सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम	९,७३७	७,७३१	२,००६	०	२,०७०	७,६६७	०	८	१	८	३	३
९	३०५०३१०१	भन्सार सुधार कार्यक्रम	१०,७०३	१,५५५	९,१४८	०	१,७८९	२,०००	६,९१४	८	१	१७	३	३
१०	५०१०५१०१	लगानी -विविध	७६,६००	०	०	७६,६००	४३,९००	०	३२,७००	४	२	९	३	३
११	५०१०५१०२	पशुपालन (मासुजन्य र दुग्धजन्य) कर्जा तथा पशुधन कार्यक्रम	२१,०००	०	०	२१,०००	२१,०००	०	०	४	१	२	२	२
१२	५०१०५१०३	सार्वजनिक संस्थान सुधार कार्यक्रम	५,५००	०	०	५,५००	५,५००	०	०	८	२	१६	३	३
		जम्मा	२७८,४८९	८०,६००	९४,७८९	१०३,१००	१६८,५८१	७०,२९४	३९,६१४					
	३.२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति												
१	३०७०००१४	खाद्यान्न ढुवानी कार्यक्रम (नेपाल खाद्य संस्थान)	५,८७५	५,८७५	०	०	५,८७५	०	०	५	१	१	३	३
२	३०७०००१०१	औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (विशेष आर्थिक क्षेत्र समेत)	२८,६८७	२३६	२८,४५१	०	२८,६८७	०	०	१	१	९	३	३
३	३०७०००१०२	औद्योगिक लगानी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२१५	२१५	०	०	२१५	०	०	४	१	९	२	३
४	३०७०००१०३	कण्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (नेपाल साल्ट ट्रेडिङ लिमिटेड)	१,६२७	१,६२७	०	०	१,६२७	०	०	२	१	३	२	३
५	३०७०००१०४	व्यापार सूचना तथा निर्यात सहयोग आयोजना- बहुपक्षीय तथा क्षेत्रीय व्यापार सुदृढीकरण	३७३	३७३	०	०	३७३	०	०	३	१	८	२	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.ब. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रगनीतिक स्वाम	क्रम प्राथमिकता	लक्ष्य विगो विकास संकेत	सैगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
६	३०७००१०५	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा पारवहन आयोजना	३१,५८६	१,३२३	३०,२६३	०	०	२०,०९९	११,४८७	५	१	८	२	५
७	३०७००१०९	ग्रामीण उद्यम तथा विप्रेषण परियोजन (समृद्धि)	१४,११७	१४,११७	०	०	८९०	८,२०७	५,०२०	४	१	९	१	३
८	३०७०२१०१	खनिज अन्वेषण तथा विकास आयोजना	१,१६१	९२	१,०६९	०	१,१६१	०	०	७	१	९	५	५
९	३०७०२१०२	पेट्रोलियम अन्वेषण परियोजना	१४९	९९	५०	०	१४९	०	०	७	१	९	५	५
१०	३०७०२१०३	भू-वैज्ञानिक सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान आयोजना	२७५	१०८	१६७	०	२७५	०	०	७	१	९	५	५
		जम्मा	८४,०६५	२४,०६५	६०,०००	०	३९,२५२	२८,३०६	१६,५०७					
	३.३	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन												
१	३२५५१०११	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	३,५००	३,५००	०	०	३,५००	०	०	६	१	११	५	५
२	३२५५१०१२	लुम्बिनी विकास कोष	१०,०००	१०,०००	०	०	७,५००	०	२,५००	६	१	११	५	५
३	३२५००१०१	पर्वतीय पर्यटन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन आयोजना	१४३	१३८	५	०	१४३	०	०	४	२	८	५	५
४	३२५००१०२	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	२,६४४	२,५४६	९८	०	२१८	२,४२६	०	१	२	८	५	५
५	३२५००१०३	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४,०४०	४,०३६	४	०	४,०४०	०	०	६	२	११	१	५
६	३२५०११०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	१८,९४७	१,१८९	१७,७५८	०	१८,९४७	०	०	३	१	८	१	५
७	३२५०२१०१	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना	३,२९८	३४	३,२६४	०	३,२९८	०	०	६	१	११	१	५
८	३२५०२१०२	विश्व सम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	१७१	१२	१५९	०	१७१	०	०	६	१	११	३	५
९	५०१२५१०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	१२,५००	०	०	१२,५००	६,६२५	०	५,८७५	३	१	९	५	५
१०	५०१२५१०२	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना	१७,६२५	०	०	१७,६२५	२,०००	०	१५,६२५	३	२	९	३	५
११	५०१२५१०३	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	३३,३६४	०	०	३३,३६४	२,६००	१,२६४	२९,५००	१	२	९	२	२
१२	५०१२५१०४	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	८०,०००	०	०	८०,०००	५,०००	०	७५,०००	३	१	९	५	५
१३	५०१२५१०५	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निजगढ, बारा	१५,०००	०	०	१५,०००	६,५००	०	८,५००	३	१	९	५	५
		जम्मा	२०१,२३२	२१,४५५	२१,२८८	१५८,४८९	६०,५४२	३,६९०	१३७,०००					
		कुल जम्मा	५६३,७८६	१२६,१२०	१७६,०७७	२६१,५८९	२६८,३७५	१०२,२९०	१९३,१२१					

अनुसूची ४
सामाजिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	विश्वीकरण लक्ष्य संकेत	सैद्धान्तिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	४.१	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि												
१	३५०००१०१	शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम(प्राथमिक विद्यालय पोष्टिक आहार)	४,९५६	४,९३९	१७	०	१,१५२	३,८०४	०	२	२	१	१	५
२	३५०००१०२	सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम	१६४	१६४	०	०	०	१६४	०	२	२	४	१	५
३	३५०००१०३	व्यवसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि योजना- दोस्रो	१८,२३०	१८,२२३	७	०	८०	०	१८,१५०	२	१	४	१	५
४	३५०००१०४	पढाई सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१,५३५	१,५३५	०	०	१५४	१,३८१	०	२	२	४	१	५
५	३५०००१०८	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- केन्द्र स्तर	४५,०२०	४४,८९०	१३०	०	३१,२००	४,९७६	८,८४४	२	१	४	१	५
६	३५०२११०१	उच्च शिक्षा सुधार परियोजना	२३,०००	२३,०००	०	०	०	२३,०००	०	२	१	४	१	५
		जम्मा	९२,९०५	९२,७५१	१५४	०	३२,५८६	१०,३२५	४९,९९४					
	४.२	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या												
१	३७०००१०१	कान्ति बाल अस्पताल	३,३७९	३,३७९	०	०	३,३७९	०	०	२	२	५	१	५
२	३७०००१०२	शुक्रराज ट्रिपिकल अस्पताल	१,२३८	१,२३८	०	०	१,२३८	०	०	२	२	५	२	५
३	३७०००१०३	परोपकार प्रसुती अस्पताल	४,३६५	४,३६५	०	०	४,३६५	०	०	२	२	५	१	५
४	३७०००१०४	नेपाल आर्खाँ अस्पताल	३३०	३३०	०	०	३३०	०	०	२	२	५	२	५
५	३७०००१०५	बी.पी. कोईराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल	३,६३९	३,६३९	०	०	३,६३९	०	०	२	२	५	२	५
६	३७०००१०६	मनमोहन कार्डियोथेरासिक भस्कुलर तथा ट्रान्स्प्लान्ट केन्द्र, महाराजगंज	५,२४०	५,२४०	०	०	५,२४०	०	०	२	२	५	२	५
७	३७०००१०७	शहिद गंगालाल हृदय केन्द्र	५,७१०	५,७१०	०	०	५,७१०	०	०	२	२	५	२	५
८	३७०००१०८	त्रि. वि.शिक्षण अस्पताल (सुरेश वाग्ले स्मृति क्यान्सर केन्द्र समेत)	२,६१०	२,६१०	०	०	२,६१०	०	०	२	२	५	२	५
९	३७०००१०९	स्वास्थ्य कर कोषबाट संचालित कार्यक्रमहरु	४,०००	४,०००	०	०	४,०००	०	०	२	२	५	२	५
१०	३७०००११०	आयुर्वेद चिकित्सालय, नरदेवी	५८३	५८३	०	०	५८३	०	०	२	२	५	१	५
११	३७०००१११	सिंहदरवार वैद्यखाना	२८९	२८९	०	०	२८९	०	०	२	२	५	२	५

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
१२	३७०००११२	बी.पी. कोईराला लायन्स नेत्र अध्ययन केन्द्र	१६०	१६०	०	०	१६०	०	०	२	२	५	२	५
१३	३७०००११३	नेपाल नेत्र ज्योति संघ	५८०	५८०	०	०	५८०	०	०	२	२	५	२	५
१४	३७०००११४	अनुगमन, मूल्यांकन तथा योजना सुदृढीकरण	९३,१५६	९१,८१८	१,३३८	०	९३,१२५	३१	०	२	१	५	२	५
१५	३७०००११५	मानव अंग प्रत्यारोपण केन्द्र	१,७५५	१,७५५	०	०	१,७५५	०	०	२	१	५	१	५
१६	३७०००११६	एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	७२,११०	०	७२,११०	०	३१,२१८	१,१९२	३९,७००	२	१	५	२	२
१७	३७००११०१	क्षयरोग नियन्त्रण	६,९८६	५,४८६	१,५००	०	५,९३१	१,०५५	०	२	१	५	२	५
१८	३७००११०२	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण	५,४६९	५,१८९	२८०	०	२,८४४	२,६२५	०	२	१	५	१	५
१९	३७००११०३	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	४,७४४	४,६४५	९९	०	२,०७१	२,६७३	०	२	१	५	१	५
२०	३७००११०४	एकिकृत बाल स्वास्थ्य एवं पोषण कार्यक्रम	३२,३०५	२९,६०२	२,७०३	०	१३,९५०	१८,३५५	०	२	१	५	१	५
२१	३७००११०५	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	४,६२५	४,३३६	२८९	०	४,१८९	४३६	०	२	१	५	२	५
२२	३७००११०६	अपाङ्गता रोकथाम तथा कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२५५	२४३	१२	०	१७८	७७	०	२	१	५	२	५
२३	३७००११०७	औषधि र उपकरण आपूर्ति	२,४५५	१,११४	१,३४१	०	२,०३६	४१९	०	२	१	५	२	५
२४	३७००११०८	अस्पताल निर्माण सुधार तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली	१,८१७	१,७५९	५८	०	१,५१८	२९९	०	२	१	५	२	५
२५	३७००११०९	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र	१,१३६	१,१३१	५	०	९१५	२२१	०	२	२	५	१	५
२६	३७००१११०	राष्ट्रिय तालिम कार्यक्रम	९२५	९०३	२२	०	६५०	२७५	०	२	२	५	२	५
२७	३७००११११	किटजन्य रोग नियन्त्रण अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र	२२०	२२०	०	०	२२०	०	०	२	२	५	२	५
२८	३७००१११२	राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	२,०८७	१,७४२	३४५	०	२,०८७	०	०	२	२	५	२	५
२९	३७००१११५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम	६,१३६	६,०६५	७१	०	६,११६	२०	०	२	१	५	१	५
३०	३७००१११६	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम	२२,७५९	२२,७२७	३२	०	२२,७५९	०	०	२	१	५	१	५
३१	३७००३१०१	विविध कार्यक्रम (आयुर्वेद विभाग)	३१९	२५६	६३	०	३१९	०	०	२	२	५	२	५
३२	३७००३१०२	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	९९८	०	९९८	०	९९८	०	०	२	१	५	२	५
३३	३७०३११०१	स्वास्थ्य वीमा बोर्ड	६०,००१	६०,००१	०	०	४१,६२३	१८,३७८	०	५	१	५	१	५
		जम्मा	३५२,३८१	२७१,११५	८१,२६६	०	२६६,६२५	४६,०५६	३९,७००					

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	४.३	खानेपानी तथा सरसफाई												
१	३१३०१०१२	जनसाधन विकास कार्यक्रम	५३५	२४४	२९१	०	४९८	३७	०	८	२	१६	१	२
२	३१३०१०१३	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजनाहरु	१,५१५	१,३११	२०४	०	१,५१५	०	०	२	१	६	३	३
३	३१३५१०११	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष	२१,३९७	१,७००	१९,६९७	०	२,५२७	६,५३४	१२,३३६	२	१	६	२	१
४	३१३००१०१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	७३,८९५	५२८	७३,३६७	०	४१,५९३	०	३२,३०२	१	१	६	२	१
५	३१३०११०१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१८०	१७०	१०	०	१८०	०	०	८	२	६	२	१
६	३१३०११०२	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	२३,१७३	४८	२३,१२५	०	२३,१७३	०	०	२	१	६	२	१
७	३१३०११०३	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	३,५७३	९५	३,४७८	०	३,५३९	३४	०	२	१	६	१	१
८	३१३०११०४	तेस्रो साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५,२८७	२५२	१५,०३५	०	३,१९२	३९५	११,७००	२	१	६	१	२
९	३१३०११०५	जलवायु अनुकूलित वृहत खानेपानी आयोजना	२९,५१४	३१८	२९,१९६	०	२९,५१४	०	०	२	२	१३	१	१
१०	३१३०११०६	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	८,५३०	१४६	८,३८४	०	८,४९५	३५	०	२	२	६	२	२
११	३१३०११०७	खानेपानी तथा सरसफाई सह-लगानी कार्यक्रम	१९,७३५	३१४	१९,४२१	०	१९,७३५	०	०	२	१	६	१	१
१२	३१३०११०८	सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ (क्षेत्रगत) आयोजना	३४,१६९	८०९	३३,३६०	०	१०,१४७	०	२४,०२२	२	१	६	३	३
१३	३१३०१११३	सहरी खानेपानी व्यवस्थापन सुधार आयोजना	१०२	२	१००	०	१०२	०	०	२	१	६	१	२
१४	५०११३१०१	खानेपानी उत्पादन बृद्धि कार्यक्रम	११,६००	०	०	११,६००	११,६००	०	०	२	२	६	२	२
१५	५०११३१०२	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	१४,०००	०	०	१४,०००	१,५००	१२,५००	०	२	२	६	२	१
१६	५०११३१०३	काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	११,०००	०	०	११,०००	१०,९००	१००	०	२	१	६	२	२
१७	५०११३१०५	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना	४६,१७२	०	०	४६,१७२	१२,२००	०	३३,९७२	२	१	६	२	२
१८	५०११३१०६	काठमाडौं उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना	३९,४००	०	०	३९,४००	६,३०१	०	३३,०९९	२	१	६	२	१
१९	५०११३१०७	ढल प्रशोधन केन्द्र	१९,९००	०	०	१९,९००	१९,९००	०	०	२	१	६	३	१
२०	५०१४७१०१	नगर विकास कोष - खानेपानी क्षेत्र	७,५००	०	०	७,५००	०	०	७,५००	३	१	६	३	२
		जम्मा	३८१,१७७	५,९३७	२२५,६६८	१४९,५७२	२०६,६११	१९,६३५	१५४,९३१					

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	४.४	युवा तथा खेलकुद												
१	३४३००१०१	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम	९०९	९०९	०	०	९०९	०	०	३	१	४	२	३
२	३४३००१०२	खेलकुद विकास कार्यक्रम	३२६	३२६	०	०	३२६	०	०	३	१	४	२	३
		जम्मा	१,२३५	१,२३५	०	०	१,२३५	०	०					
	४.५	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक												
१	३४०००१०१	महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	५०४	४९९	५	०	५०४	०	०	६	१	५	१	३
२	३४०००१०२	समाज कल्याण कार्यक्रम (जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम समेत)	१,७३०	१,७२८	२	०	१,७३०	०	०	५	१	१	२	३
३	३४०००१०३	बाल कल्याण कार्यक्रम	१,४४४	१,४१४	३०	०	१,४४४	०	०	६	१	१	२	३
४	३४०००१०४	लैङ्गिक हिंसा निवारणका लागि महिला सस्थाहरुको एकीकृत विकास कार्यक्रम	८०	८०	०	०	०	८०	०	६	१	५	१	३
५	३४०००१०५	राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम	२,२५५	२,२०५	५०	०	२,२५५	०	०	१	१	५	१	३
६	३४००११०१	महिला विकास कार्यक्रम	२४२	२३८	४	०	२४२	०	०	६	१	५	१	३
		जम्मा	६,२५५	६,१६४	९१	०	६,१७५	८०	०					
	४.६	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा												
१	३७१००१०१	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३,४५९	३,३०९	१५०	०	०	३,४५९	०	१	२	८	२	३
२	३७१००१०२	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	५०,१००	५०,१००	०	०	२३,९००	०	२६,२००	५	१	८	३	३
३	३७१०११०२	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य केन्द्र	४९९	४९४	५	०	४९९	०	०	२	१	८	२	३
		जम्मा	५४,०५८	५३,९०३	१५५	०	२४,३९९	३,४५९	२६,२००					
		जम्मा	८८८,०११	४३१,१०५	३०७,३३४	१४९,५७२	५३७,६३१	७९,५५५	२७०,८२५					

अनुसूची ५
पूर्वाधार विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तरमा	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	५.१	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ												
१	३०८००१०१	बुढी गण्डकी जलविद्युत आयोजना	१३५,७५६	३१६	१३५,४४०	०	१३५,७५६	०	०	१	१	७	१	१
२	३०८००१०२	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना	१,९५०	१५७	१,७९३	०	१,९५०	०	०	४	१	७	३	३
३	३०८००१०३	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	१३,२१८	१३,०६७	१५१	०	१३,२१८	०	०	४	१	७	१	१
४	३०८००१०४	राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम	२१,५५९	२१,५५९	०	०	११,९४३	८,६१६	१,०००	४	१	७	१	१
५	३०८०११०१	विद्युत विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन	३०	३०	०	०	३०	०	०	४	१	७	१	१
६	३०८०११०२	सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजना	१,०५५	२२९	८२६	०	४५५	६००	०	१	२	७	२	१
७	३०८०११०३	पंचेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजना	८२	५२	३०	०	८२	०	०	१	२	७	२	१
८	३०८०११०४	जलविद्युत आयोजना अध्ययन	८,९४६	०	८,९४६	०	७,८५२	१,०९४	०	३	१	७	१	१
९	३०८०११०५	जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी मापदण्ड	८५	०	८५	०	८५	०	०	८	२	७	२	१
१०	३०८०११०६	बुढीगंगा जलविद्युत आयोजना	२०,२९२	२८७	२०,००५	०	५,३०६	०	१४,९८६	४	१	७	१	१
११	३०८०२१०१	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यक्रम	१,४९७	१,०३३	४६४	०	१,४९७	०	०	७	१	१३	३	३
१२	३०८०२१०२	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना	१०,३८१	२,०४१	८,३४०	०	१,४७६	४,१३०	४,७७५	७	१	१३	२	१
१३	३०८०३१०१	सिंचाइ संस्थागत विकास कार्यक्रम	२८८	१२५	१६३	०	२८८	०	०	४	२	२	२	१
१४	३०८०३१०२	सिंचाइ तथा जलस्रोत व्यवस्थापन आयोजना (सिंचाइ)	४०१	१६९	२३२	०	४०१	०	०	४	१	२	१	१
१५	३०८०३१०३	सिंचाइ संभाव्यता अध्ययन तथा निर्माण गुणस्तर कार्यक्रम	९४०	१४	९२६	०	९४०	०	०	४	२	२	१	१
१६	३०८०३१०४	यान्त्रिक व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०७	७	२००	०	२०७	०	०	४	२	२	२	३
१७	३०८०३१०५	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र आयोजना	३,८९७	२११	३,६८६	०	५५८	०	३,३३९	४	१	२	१	१
१८	३०८०३१०६	नदी नियन्त्रण	१९,९९५	२१५	१९,७८०	०	१९,९९५	०	०	७	१	११	२	१
१९	३०८०३१०७	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण प्रविधि परियोजना	७५५	५३	७०२	०	७५५	०	०	७	२	११	२	१
२०	३०८०३१०८	भारतीय अनुदान सहयोगमा संचालित नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू (बागमती,कमला,खाँडो र लालबकैया समेत)	५,९००	०	५,९००	०	०	५,९००	०	७	१	११	२	२
२१	३०८०३१०९	मर्मत संभार आयोजनाहरू	२,४१०	१३०	२,२८०	०	२,४१०	०	०	४	१	२	१	१
२२	३०८०३११०	बृहत सरकारी सिंचाइ योजनाको पुनर्सर्थापना तथा व्यवस्थापन हस्तान्तरण	४,०७९	९५	३,९८४	०	४,०७९	०	०	४	१	२	१	२
२३	३०८०३१११	बागमती सिंचाइ आयोजना	४,८०१	२६८	४,५३३	०	३,३०१	०	१,५००	४	१	२	२	२
२४	३०८०३११२	बबई सिंचाइ आयोजना	१४,९८६	२५५	१४,७३१	०	१४,९८६	०	०	१	१	२	१	१

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम प्राथमिकता	दिनो विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
२५	३०८०३११३	महाकाली सिंचाइ आयोजना (कन्चनपुर)	४,३९६	२२४	४,१७२	०	४,३९६	०	०	४	१	२	२	३
२६	३०८०३११४	सुन्सरी मोरङ सिंचाइ आयोजना (तेस्रो)	४,००१	३१३	३,६८८	०	४,००१	०	०	४	१	२	२	२
२७	३०८०३११५	प्रगन्ना तथा बडकापथ सिंचाइ आयोजना, दाङ	२,०२२	६७	१,९५५	०	२,०२२	०	०	४	१	२	२	२
२८	३०८०३११६	सिक्टा सिंचाइ आयोजना	१५,२०३	२७८	१४,९२५	०	१३,७०३	०	१,५००	१	१	२	२	२
२९	३०८०३११७	पालुडटार- कुण्डुटार सिंचाइ आयोजना	४४३	४९	३९४	०	४४३	०	०	४	१	२	२	२
३०	३०८०३११८	टार - बजार संरक्षण कार्यक्रम (इन्द्रावती बगर कोरिडोर समेत)	२,५७८	०	२,५७८	०	२,५७८	०	०	७	१	११	२	१
३१	३०८०३११९	रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजना (प्रणाली आधुनिकीकरण समेत)	२४,२३४	४४५	२३,७८९	०	१४,७२१	०	९,५१३	१	१	२	२	२
३२	३०८०३१२०	भेरी - ववई डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	४२,०२८	२१५	४१,८१३	०	४२,०२८	०	०	१	१	२	२	२
३३	३०८०३१२१	जलसाधन योजना तयारी सुविधा आयोजना	६,३१३	२०६	६,१०७	०	४८८	५,८२५	०	४	१	२	२	१
३४	३०८०३१२२	सिंचाइ पुनर्स्थापना आयोजना (कुवेत फण्ड)	३,५२१	७६	३,४४५	०	५१४	०	३,००७	४	१	२	१	२
३५	३०८०३१२३	समृद्ध तराई मधेस सिंचाइ विशेष कार्यक्रम	९,६२७	१०२	९,५२५	०	९,६२७	०	०	४	१	२	१	१
३६	३०८०३१२४	सुनकोशी मरिन डाईभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	२०,५५४	१३१	२०,४२३	०	५५४	०	२०,०००	१	१	२	३	३
३७	३०८०३१२५	बृहद् दाङ उपत्यका सिंचाइ आयोजना	९३१	८१	८५०	०	९३१	०	०	४	१	२	२	२
३८	३०८०३१२६	नयाँ प्रविधिमा आधारित नदि नियन्त्रण कार्यक्रम	४,९८९	७०	४,९१९	०	४,९८९	०	०	७	१	१३	२	१
३९	३०८०३१२७	एकीकृत उर्जा तथा सिंचाइ विशेष कार्यक्रम	१५,३१९	१४४	१५,१७५	०	१५,३१९	०	०	४	१	२	२	२
४०	३०८०३१४८	पूर्वी राप्ती लोथर- सौराहा कडिकट डाइक निर्माण आयोजना	२००	०	२००	०	२००	०	०	४	१	१३	२	२
४१	३०८०४१०१	जलस्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र	१,९६८	२७५	१,६९३	०	१,९६८	०	०	७	१	२	३	३
४२	५०१०८१०१	१३२ के.भी. तथा अन्य प्रसारण लाईन विस्तार	१९८,४७८	०	०	१९८,४७८	१८,६३५	१६,४००	१६३,४४३	३	१	७	२	३
४३	५०१०८१०२	थानकोट-चापागाउँ-भक्तपुर १३२ के.भी	२,०००	०	०	२,०००	२,०००	०	०	३	१	७	३	३
४४	५०१०८१०३	अन्य ३३ के.भी. तथा सब-स्टेशन आयोजनाहरू	२४,७५४	०	०	२४,७५४	२२,२५४	२,५००	०	३	१	७	३	३
४५	५०१०८१०४	जलविद्युत सुदृढीकरण आयोजना	३,६४५	०	०	३,६४५	३,२९५	०	३५०	४	१	७	३	२
४६	५०१०८१०५	सामुदायिक तथा अन्य ग्रामीण विद्युतीकरण	४५,०००	०	०	४५,०००	५,०००	०	४०,०००	३	१	७	३	२
४७	५०१०८१०६	कुलेखानी तेस्रो जलविद्युत आयोजना (१४ मे.वा.)	१,५००	०	०	१,५००	१,५००	०	०	४	१	७	२	२
४८	५०१०८१०७	चमेलियागाड जल विद्युत आयोजना (३० मे.वा.)	२,६००	०	०	२,६००	१००	०	२,५००	४	१	७	२	२
४९	५०१०८१०८	जलाशययुक्त आयोजनाहरूको छनौट तथा संभाव्यता अध्ययन	८,५००	०	०	८,५००	५,५००	३,०००	०	७	१	७	२	१
५०	५०१०८१०९	ठुला तथा मझौला जलविद्युत अध्ययन आयोजना	६००	०	०	६००	६००	०	०	४	१	७	२	२

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम प्राथमिकता	दियो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
५१	५०१०८११०	माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना (४५६ मे. वा.)	१०,०००	०	०	१०,०००	१०,०००	०	०	१	१	७	२	२
५२	५०१०८१११	माथिल्लो त्रिशुली (३ए) जलविद्युत आयोजना (६० मे.वा.)	७,०००	०	०	७,०००	१,०००	०	६,०००	४	१	७	२	२
५३	५०१०८११२	राहुघाट जलविद्युत आयोजना (२७ मे.वा.)	१५,५००	०	०	१५,५००	५००	०	१५,०००	४	१	७	२	२
५४	५०१०८११३	तनहुँ जलविद्युत आयोजना (१४० मे.वा.)	८९,०००	०	०	८९,०००	३,५००	०	८५,५००	१	१	७	२	२
५५	५०१०८११४	माथिल्लो मोदी जल विद्युत आयोजना	२,०००	०	०	२,०००	२,०००	०	०	४	१	७	३	२
५६	५०१०८११५	नेपाल भारत विद्युत प्रसारण	२४,८००	०	०	२४,८००	२,३५९	१,७९१	२०,६५०	३	१	७	३	३
५७	५०१०८११६	पुर्नविकरणीय तथा क्षमता विस्तार आयोजना	७०,१७०	०	०	७०,१७०	१,२००	०	६८,९७०	३	१	७	२	२
५८	५०१०८११७	तामाकोशी पाचौँ जलविद्युत आयोजना	१८,५००	०	०	१८,५००	२,५००	१,०००	१५,०००	१	१	७	२	२
५९	५०१०८११८	जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लिमिटेड	२१,२४७	०	०	२१,२४७	०	०	२१,२४७	४	१	१६	३	३
६०	५०१०८११९	जलविद्युत उत्पादन, प्रसारण र व्यापार सम्बन्धी कम्पनीहरू	२१०	०	०	२१०	२१०	०	०	४	१	७	२	१
६१	५०१०८१२०	विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड	२,५००	०	०	२,५००	२,५००	०	०	४	१	७	३	३
६२	५०१०८१२१	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीड कम्पनी लिमिटेड	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	३	१	७	३	३
६३	५०१०८१२२	अपर अरुण जलविद्युत आयोजना कम्पनी लिमिटेड	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	१	१	७	३	२
६४	५०१०८१२३	पावर सेक्टर रिफर्म ऐण्ड सस्टेनबल हाईड्रोपावर डेभलपमेन्ट प्रोजेक्ट	१०,९९०	०	०	१०,९९०	१००	०	१०,८९०	४	१	७	३	३
६५	५०१०८१२४	नलगाड हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	२,२३७	०	०	२,२३७	२,२३७	०	०	४	१	७	२	१
६६	५०१०८१२७	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना	१६,०२०	०	०	१६,०२०	१६,०२०	०	०	४	१	७	३	३
		जम्मा	१,०१९,०८८	४२,९८९	३८८,८४८	५८७,२५१	४५९,०६२	५०,८५६	५०९,१७०					
	५.२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात												
१	३३७००१०१	काठमाडौँ-तराई मधेशा फाष्ट ट्रयाक	१५०,०७२	२,०२२	१४८,०५०	०	९०,२१२	०	५९,८६०	१	१	९	२	३
२	३३७००१०२	जल मार्ग	२६२	५४	२०८	०	२६२	०	०	३	१	९	१	३
३	३३७०११०१	सगरमाथा राजमार्ग(गाईघाट-दिक्तेल खण्ड)	४,४०३	९५	४,३०८	०	४,४०३	०	०	३	१	९	२	३
४	३३७०११०२	वी.पी. राजमार्ग (सुर्यविनायक-धुलिखेल, धुलिखेल-सिन्धुली- बर्दिवास सडक आयोजना)	९,६१८	११८	९,५००	०	४,६१८	५,०००	०	३	१	९	२	३
५	३३७०११०३	महाकाली कोरिडोर (ब्रम्हदेव-झुलाघाट-दार्चुला-टिडकर)	३,२६८	१०८	३,१६०	०	३,२६८	०	०	३	१	९	२	३
६	३३७०११०४	कान्ति राजपथ	६,०८०	१२०	५,९६०	०	६,०८०	०	०	३	१	९	२	३
७	३३७०११०५	गंगटे-समुन्द्रटार-गल्फुभन्ज्याङ सडक	६४०	०	६४०	०	६४०	०	०	३	१	९	२	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम प्राथमिकता	लक्ष्य दिशो विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
८	३३७०११०६	ककहवा- रुद्रपुर- सालझण्डी-सन्धिखर्क- दोरपाटन सडक	२,५३८	८८	२,४५०	०	२,५३८	०	०	३	१	१	२	३
९	३३७०११०७	दमक-चिसापानी सडक	५,०००	०	५,०००	०	५,०००	०	०	३	२	१	२	३
१०	३३७०११०८	मदन भण्डारी राजमार्ग (बाहुनडाँगी देखि रुपाल सम्म)	४८,२०१	४६८	४७,७३३	०	२४,९१३	०	२३,२८८	१	१	९	२	३
११	३३७०११०९	गल्छी-त्रिशुली-मैलुङ्ग-स्याङ्गुवेशी-रसुवागढी सडक आयोजना	१५,७८६	९५	१५,६९१	०	१५,७८६	०	०	१	१	९	२	३
१२	३३७०१११०	टनकपुर लिंक सडक	८६५	०	८६५	०	८६५	०	०	३	२	९	२	३
१३	३३७०११११	सडक सुधार आयोजना	७६,७४०	५९०	७६,१५०	०	१३,६३७	०	६३,१०३	३	२	९	२	३
१४	३३७०१११२	११किलो छेपेटार-भालुस्वारा-बारपाक सडक	२,६६४	१०४	२,५६०	०	२,६६४	०	०	३	१	१	२	३
१५	३३७०१११३	शहिद मार्ग (घोराही- नुवागाउँ- तिला- घर्तिगाउ- थवाङ- मुसिकोट-मैकोट)	३,११५	११५	३,०००	०	३,११५	०	०	३	१	१	२	३
१६	३३७०१११४	पुष्पलाल राजमार्ग(मध्य पहाडी राजमार्ग)	१२१,९९२	८४८	१२१,१४४	०	६१,६२९	०	६०,३६३	१	१	९	२	३
१७	३३७०१११५	नेपालगंज- सुर्खेत- दैलेख बजार- महाबुलोक- गाल्जे भातडी, रतडा- नागम- गमगढी- नाक्चेलामना सडक	५,२००	०	५,२००	०	५,२००	०	०	३	१	९	२	३
१८	३३७०१११६	भेरी करिडोर (जाजरकोट-दुनै-मरिम-तिन्जे धो)	२,६९५	०	२,६९५	०	२,६९५	०	०	३	१	९	२	३
१९	३३७०१११७	सडक क्षेत्र विकास आयोजना	२१,५४५	१८४	२१,३६१	०	१०,०४५	०	११,५००	३	१	९	२	३
२०	३३७०१११८	उत्तर दक्षिण राजमार्ग(कर्णाली, कालीगण्डकी र कोशी)	५०,०९६	६६१	४९,४३५	०	५०,०९६	०	०	१	१	९	२	३
२१	३३७०१११९	बेनीघाट-आरुघाट-लाके भन्ज्याङ सडक	८२०	०	८२०	०	८२०	०	०	३	१	१	२	३
२२	३३७०११२०	काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	१५,४९७	२०९	१५,२८८	०	१५,४९७	०	०	३	२	९	२	३
२३	३३७०११२१	डुम्रे- वेशीशहर- चामे -मनाङ सडक	३,२२८	०	३,२२८	०	३,२२८	०	०	३	१	९	२	३
२४	३३७०११२२	स्थानिय सडक पुल निर्माण	४५,७१३	०	४५,७१३	०	४५,७१३	०	०	३	१	१	२	३
२५	३३७०११२३	रणनीतिक सडक पुलहरुको विस्तृत संभाव्यता अध्ययन	४,९७५	०	४,९७५	०	४,९७५	०	०	३	२	९	२	३
२६	३३७०११२४	काठमाडौं बाहिरी चक्रपथ	४००	०	४००	०	४००	०	०	३	२	९	३	३
२७	३३७०११२५	महाकाली पुल निर्माण आयोजना	९,०३०	७७	८,९५३	०	४,२३०	०	४,८००	३	१	९	२	३
२८	३३७०११२६	सेती राजमार्ग(टिकापुर-लोडे-चैनपुर-ताक्लाकोट)	४,२९९	१४९	४,१५०	०	४,२९९	०	०	३	१	९	२	३
२९	३३७०११२७	चेपाङ मार्ग (ठोरी-भण्डारा-लोथर-मलेखु)	१,३२०	०	१,३२०	०	१,३२०	०	०	३	१	१	२	३
३०	३३७०११२८	हुलाकी राजमार्ग (पुलहरु समेत)	१३६,३०७	१,२२६	१३५,०८१	०	५६,३०७	३०,०००	५०,०००	३	१	९	२	३
३१	३३७०११३०	औद्योगिक कोरिडोर (व्यापारीक मार्ग) विस्तार आयोजना	५०,४३०	४४०	४९,९९०	०	२०,६०४	०	२९,८२६	३	१	९	२	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम प्राथमिकता	दिनांक विकास संकेत	लक्ष्य संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
३२	३३७०११३२	रणनीतिक सडक पुल निर्माण तथा पुल पुलेसा संरक्षण	३०,५०१	४९९	३०,००२	०	११,०००	०	१९,५०१	३	१	९	२	३
३३	३३७०११३३	सासेक रोड कनेक्टीभिटी प्रोजेक्ट	१४,९८४	१३३	१४,८५१	०	७६४	०	१४,२२०	३	१	९	३	३
३४	३३७०११३४	चक्रपथ विस्तार आयोजना	१८,०५२	५२	१८,०००	०	१,०५२	१६,८८०	१२०	३	१	९	३	३
३५	३३७०११३५	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा यातायात आयोजना: मुग्लिङ नारायणगढ सडक खण्ड	७,१००	८९	७,०११	०	१,१००	०	६,०००	३	१	९	३	३
३६	३३७०११३६	सडक तथा ट्राफिक सुरक्षा	३,६८०	६५	३,६१५	०	३,६८०	०	०	८	१	११	३	२
३७	३३७०११३७	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	४४,५२०	०	४४,५२०	०	४४,५२०	०	०	३	१	९	२	३
३८	३३७०११३८	राजमार्ग स्तरोन्नती तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	१०९,६७८	०	१०९,६७८	०	४९,६७८	०	६०,०००	३	१	९	३	३
३९	३३७०११३९	नागदुङ्गा सुरुडमार्ग निर्माण आयोजना	६२,६६२	१५२	६२,५१०	०	१०,३१२	०	५२,३५०	१	१	९	३	३
४०	३३७०११४०	सासेक सडक सुधार आयोजना	८४,९९९	४२०	८४,५७९	०	८,७२८	०	७६,२७१	३	१	९	३	२
४१	३३७०११४१	मनाङ्ग-मुस्ताङ-डोल्पा-जुम्ला सडक	२,५००	०	२,५००	०	२,५००	०	०	३	१	९	३	२
४२	३३७०११४२	स्वर्ण सगरमाथा वृहत चक्रपथ (ओखलढुंगा-सोल्डु सल्लेरी- खोटाङ दिक्तेल-ओखलढुंगा)	१,३२०	०	१,३२०	०	१,३२०	०	०	३	१	९	३	२
४३	३३७०११४३	तराई मधेस सडक पुर्वाधार विशेष कार्यक्रम	४०,४००	०	४०,४००	०	४०,४००	०	०	३	१	९	३	२
४४	३३७०११४४	साँघुटार- ओखलढुङ्गा- कुइभिर सडक	२,७५०	०	२,७५०	०	२,७५०	०	०	३	१	९	२	२
४५	३३७०११४५	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना	६४,६९२	३२५	६४,३६७	०	२४,५९२	०	४०,१००	३	१	९	३	३
४६	३३७०११४६	दोश्रो पुल सुधार तथा संभार आयोजना	२२,०००	०	२२,०००	०	०	०	२२,०००	३	१	९	२	२
४७	३३७०११६७	क्षेत्रीय व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना	३,६००	०	३,६००	०	१,६००	०	२,०००	३	१	९	२	२
४८	३३७०११६८	सुरुङ्ग मार्ग विकास कार्यक्रम	५,९००	०	५,९००	०	५,९००	०	०	१	१	९	३	१
४९	३३७०११६९	वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम	१८,६७५	२६५	१८,४१०	०	८,६७५	०	१०,०००	३	१	९	२	२
५०	३३७०११७०	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना दोस्रो चरण	२८,३८०	६३	२८,३१७	०	३,५०६	०	२४,८११	३	१	९	२	२
५१	३३७०२१०१	रेल, मेट्रो रेल तथा मोनो रेल विकास आयोजना	७६,९६९	१८९	७६,७८०	०	२८,३६९	२०,०००	२८,६००	१	१	९	२	३
५२	३३७०३१०१	यातायात व्यवस्था सुदृढीकरण आयोजना	१५,३४३	८,२८९	७,०५४	०	१५,३४३	०	०	३	१	११	२	३
		जम्मा	१,४६९,५०४	१८,३१२	१,४४३,१९२	०	७३०,८४८	७१,८८०	६५८,७७६					
		५.३	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि											
१	३५८००१०१	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	६,१७८	१,१२०	५,०५८	०	६,१७८	०	०	३	१	९	३	३
२	५०१५८१०१	नेपाल टेलीभिजन	८००	०	०	८००	८००	०	०	८	१	९	३	३
		जम्मा	६,९७८	१,१२०	५,०५८	८००	६,९७८	०	०					
		५.४	शहरी विकास											
१	३४७००१०१	बागमती सुधार आयोजना	४८,९४७	१,३७५	४७,५७२	०	२८,०१८	५०४	२०,४२५	३	१	१५	२	१
२	३४७०११०१	आवास व्यवस्था कार्यक्रम	७,३४७	५,९८७	१,३६०	०	७,३४७	०	०	३	२	११	१	२
३	३४७०११०२	एकीकृत कार्यमूलक योजना (शहरी विकास)	४,०८४	५	४,०७९	०	४,०८४	०	०	८	२	११	२	३
४	३४७०११०३	सघन शहरी विकास कार्यक्रम	९१,९५३	७२७	९१,२२६	०	९१,९५३	०	०	३	१	११	२	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता	लक्ष्य दिनांक विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
५	३४७०११०४	शहरी तथा वातावरणीय सुधार आयोजना	३,९६९	३,९६९	०	०	१,११५	०	२,८५४	३	१	११	२	२
६	३४७०११०५	भवन निर्माण संहिता, सरकारी भवन निर्माण	२०,१०२	८३९	१९,२६३	०	२०,१०२	०	०	८	१	११	३	३
७	३४७०११०६	गणतन्त्र स्मारक तथा गणतन्त्र स्तम्भ	२००	२	१९८	०	२००	०	०	८	१	११	३	३
८	३४७०११०७	नेपाल - भारत सीमा एकीकृत जाँच चौकी विकास आयोजना	९०२	३३	८६९	०	९०२	०	०	८	२	१७	२	३
९	३४७०११०८	शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम	२८०	५९	२२१	०	२८०	०	०	८	१	१६	२	३
१०	३४७०११०९	एकीकृत शहरी विकास आयोजना	४,०७३	३,९९८	७५	०	८८६	१,५१९	१,६६८	३	१	११	२	३
११	३४७०१११०	नयाँ सहर आयोजना	१९,७९७	१,२४१	१८,५५६	०	१९,७९७	०	०	३	२	११	२	३
१२	३४७०११११	क्षेत्रीय शहरी विकास कार्यक्रम	७९,४८६	५०,८५६	२८,६३०	०	१९,०१६	०	६०,४७०	३	१	११	१	२
१३	३४७०१११४	एकीकृत वस्ती विकास कार्यक्रम	५,०००	०	५,०००	०	५,०००	०	०	७	१	११	२	३
१४	३४७०१११७	विशेष भवन निर्माण आयोजना	५०,२८०	१०१	५०,१७९	०	२५,२८०	०	२५,०००	८	१	११	१	३
१५	३४७५११०१	नगर विकास कोष	४,६००	४,६००	०	०	९००	३,७००	०	३	२	११	२	३
१६	३४७७११०१	काठमाण्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरण	११,१७९	८४०	१०,३३९	०	११,१७९	०	०	३	१	११	३	३
१७	३४७७११०२	धोविखोला कोरिडोर सुधार आयोजना	३,२०५	५२	३,१५३	०	३,२०५	०	०	३	२	९	२	२
१८	५०१४७१०२	नगर विकास कोष -मझौला शहरी ३३७१८७	१,५००	०	०	१,५००	०	०	१,५००	३	१	११	३	३
१९	५०१४७१०५	एकीकृत शहरी विकास आयोजना	१,५००	०	०	१,५००	०	०	१,५००	३	१	११	२	३
२०	५०१४७१०६	नगर विकास कोष	१०,०००	०	०	१०,०००	१०,०००	०	०	३	२	११	२	३
		जम्मा	३६८,४०४	७४,६८४	२८०,७२०	१३,०००	२४९,२६४	५,७२३	११३,४१७					
		५.५ पुनर्निर्माण												
१	३९२०००१२	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कोष	१,४१०,००३	६६९,८९५	७४०,१०८	०	४५०,८८१	७३,१५७	८८५,९६५	१	१	११	१	३
		जम्मा	१,४१०,००३	६६९,८९५	७४०,१०८	०	४५०,८८१	७३,१५७	८८५,९६५					
		जम्मा	४,२६५,९७७	८०७,०००	२,८५७,९२६	६०१,०५१	१,८९७,०३३	२०१,६१६	२,१६७,३२८					

अनुसूची ६

शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम प्राथमिकता	वित्तिय विकास सहाय सकेत	सैंगिक सकेत	जलवायु सकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	६.१	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन												
१	३६५००१०२	संघीय शासन प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम	८४	८४	०	०	८४	०	०	८	२	१६	१	३
२	३६५००१०४	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम	९९,०००	९९,०००	०	०	९९,०००	०	०	३	१	९	१	३
३	३६५००१०५	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयहरु	९,८२२	९,८२२	०	०	९,८२२	०	०	८	२	९	२	३
४	३६५००१०६	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	५,५९८	५,५९८	०	०	१,५९९	४,००७	०	२	१	३	१	२
५	३६५००१०७	तराई मधेस समृद्धि कार्यक्रम	१६,००२	१५,९९२	१०	०	१६,००२	०	०	६	१	९	३	३
६	३६५००१०८	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	१५,०००	११,०००	४,०००	०	३,०००	१२,०००	०	८	१	१६	२	३
७	३६५००१०९	हिमाली-क्षेत्र जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	१०,०००	१०,०००	०	०	०	१०,०००	०	३	१	१	२	२
८	३६५०११०१	ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१८५	१७६	९	०	१८५	०	०	३	१	६	१	१
९	३६५०११०२	ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना	५६,२१२	१,०१०	५५,२०२	०	१९,३४३	०	३६,८६९	३	१	९	२	३
१०	३६५०११०३	झोलुगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	२२,७३७	२४३	२२,४९४	०	२०,२३७	२,५००	०	३	१	९	२	३
११	३६५०११०४	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम	२५६	२५६	०	०	५६	२००	०	३	१	१	२	३
१२	३६५०११०६	स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना	१०,९२६	२७	१०,८९९	०	७,९२६	३,०००	०	३	२	९	२	३
१३	३६५०११०७	पूर्वी चितवन नदि व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	२३८	८३	१५५	०	४०	१९८	०	६	१	१	२	२
१४	३६५०११०८	राष्ट्रिय ग्रामिण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम	२,४५२	८५९	१,५९३	०	३०२	२,१५०	०	३	१	९	२	३
१५	३६५०११०९	साना सिँचाई कार्यक्रम	८४१	१६६	६७५	०	३६	८०५	०	४	१	२	२	२
१६	३६५०११११	स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	३,०५२	५२	३,०००	०	३,०५२	०	०	८	१	११	२	३
१७	३६५०१११२	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम	५०,७००	५०,२००	५००	०	२०,७००	०	३०,०००	३	१	९	२	३
		जम्मा	३०३,१०५	२०४,५६८	९८,५३७	०	२०१,३७६	३४,८६०	६६,८६९					
	६.२	गृह												
१	३१४००१०१	राहत तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रम	९८१	९८१	०	०	९८१	०	०	६	१	१६	३	३
२	३१४००१०२	लागू औषध नियन्त्रण कार्यक्रम	११७	१०९	८	०	११७	०	०	६	१	३	२	३
३	३१४०४१०३	त्रि-वर्षिय अपराध नियन्त्रण तथा अनुसन्धान कार्ययोजना	८९७	१०६	७९१	०	८९७	०	०	६	१	१६	३	३
		जम्मा	१,९९५	१,१९६	७९९	०	१,९९५	०	०					

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.ब. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम	विश्व विकास लक्ष्य संकेत	सैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	६.३	योजना तथा तथ्याङ्क												
१	३९१००१०१	योजना तथा जनशक्ति विकास कार्यक्रम	१७५	१५२	२३	०	१७५	०	०	८	२	१	२	३
२	३९१०११०१	आर्थिक तथ्यांक विकास कार्यक्रम	४९१	४८३	८	०	४९१	०	०	८	२	१	३	३
३	३९१०११०२	सामाजिक तथ्यांक विकास कार्यक्रम	४७८	४५६	२२	०	३५४	१२४	०	८	१	१	२	३
४	३९१०११०३	राष्ट्रिय जनगणना २०७८	३,६२७	३,२१८	४०९	०	३,४८९	१३८	०	८	१	१६	१	३
		जम्मा	४,७७१	४,३०९	४६२	०	४,५०९	२६२	०					
		कुल जम्मा	३०९,८७१	२१०,०७३	९९,७९८	०	२०७,८८०	३५,१२२	६६,८६९					

अनुसूची ७

अर्थ - विविध (विकास) विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगा विकास सहाय्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	७	अर्थ - विविध (विकास)												
१	६०२०००२४	दैवी प्रकोप राहत तथा पुनर्स्थापना	१११,८१०	५५,०००	५६,८१०	०	५६,८१०	०	५५,०००	७	१	११	२	३
२	६०२०००२५	भैरि आउने- विकास कार्यक्रम	२९,५३०	०	२९,५३०	०	२९,५३०	०	०	३	२	९	३	३
३	६०२०००२६	संघीय संरचना पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	४२,८६१	५,०००	३७,८६१	०	४२,८६१	०	०	८	१	१६	२	३
४	६०२०००२७	प्रदेश तथा स्थानीय तह अनुदान	२००,०००	२००,०००	०	०	२००,०००	०	०	१			२	२
५	६०२०००२८	अधुरा आयोजना कार्यान्वयन कार्यक्रम	१००,०७९	१००,०७९	०	०	३९,४००	०	६०,६७९	३	१	९	२	२
		जम्मा	४८४,२८०	३६०,०७९	१२४,२०१	०	३६८,६०१	०	११५,६७९					

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय योजना आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं

फोन : ४२११००४, फ्याक्स : ४२११७००

इमेल : npc@npc.gov.np

वेबसाइट : www.npc.gov.np

मुद्रक: मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौं ।